

РАНИ МАНИКА

ЯПОНСКИЯТ ЛЮБОВНИК

Превод от английски: Илияна Петрова, 2010

chitanka.info

На баща ми и всички малайзийски индийци, където и да се намират

СТАРИЦАТА И ПИСАТЕЛКАТА

Куала Лумпур, 2008

Голямата къща тънеше в мрак, само бледосинкавата светлина на уличната лампа проникваше в килера през високия прозорец без пердета. Сгушена под тънкото одеяло върху койката, Маримуту Мами се загледа в осветеното петно на циментовия под. Вече се развиделяваше, а тя не беше мигнала цяла нощ.

Вчера тя стоеше зад тюлените пердета във всекидневната и наблюдаваше как момичето паркира колата си пред външната порта. Е, не можеше да се нарече точно момиче, но беше облечено с дънки, а за деветдесет и две годишната Маримуту Мами всеки, който носеше дънки, беше млад. Вятърът — мусонният период беше в разгара си — обърна крехкия чадър на момичето и то изтича по павираната алея под дъжда. Тъкмо подпираше съсипания си чадър на стената на верандата, когато Маримуту Мами стигна до вратата.

Обикновено не ѝ даваха да отваря външната врата, защото градът беше пълен с незаконни индонезийски имигранти, които крадяха и ограбваха дори посред бял ден. Но внезапните наводнения забавиха дъщеря ѝ и тя ѝ се обади и ѝ разреши да отвори.

Момичето се настани на ръба на един ратанов фотьойл. Тогава стана ясно, че е писателка и иска да научи историята на живота на домакинята си.

Маримуту Мами запримигва. Нейната!

Писателката изтълкува реакцията ѝ като нежелание.

— Ще платя, разбира се — бързо вметна тя и спомена доста добра сума. Но когато тишината натеза, добави, че знае за спокойния обикновен живот на майка и съпруга на Маримуту Мами, както и че няма да има неудобни тайни или пикантни разкрития. Наведе се напред. — В действителност имам нужда от материал за японската окупация на Малая. Нали разбирате, как сте я преживели вие и вашите приятели. Дори няма да използвам името ви, ако не искате — обеща тя.

— Толкова добре ще ви прикрива, че абсолютно никой няма да ви разпознае.

Маримуту Мами се взираше в момичето.

— А може даже да разкажете за общността като цяло. Целта е да ми окажете съдействие — настоя тя, но вече не беше толкова убедена в мисията си.

Маримуту Мами продължаваше да не проронва нито дума. Не можеше. В диплите на сарито ѝ се спотайваха силно стиснатите ѝ юмруци. Да говори за *миналото*? Тук, в дома на дъщеря си? Тук, където най-накрая усвои до съвършенство изкуството да забравя нещата? Вече дори имаше нужда да си записва дали си е взела лекарството. Понякога се отбиваше в кухнята с намерение да яде, а дъщеря ѝ мило ѝ напомняше: „Но ти вече се нахрани“. А, да, разбира се.

А напоследък понякога се събуждаше напълно объркана, без да може да си спомни коя е или къде се намира. Първия път, когато това се случи, нададе вик от страх, при което дъщеря ѝ и зет ѝ моментално се озоваха до нея.

Щом ги видя, си спомни, че живее с тях тук, в тяхната къща. „Да, да, разбира се — увери ги тя в отговор на загрижените им физиономии. — Сега си спомням и двама ви.“ Но те я заведоха на лекар. Всичко е наред с възрастната жена, заключи мъжът, но препоръча кръстословици за освежаване на паметта.

И така зет ѝ ѝ даде един брой на „Ню Стрейтс Таймс“, отворен на страницата с кръстословицата, и ѝ каза, че никой не трябва да остарява. Според древните риши^[1] хората остарявали само защото гледат как другите около тях остаряват. И тя го послуша — беше го гледала как той старее.

— Опитай се да си спомниш — окуражи я той. — Миналото може да е по-трудно, просто започни с това, което си правила вчера.

Само ако знаеше. За миналото, за това колко дълбоко се е вкоренило то в съзнанието ѝ, колко мощни са стволът и клоните му. Колко щеше да се изненада, ако разбере, че тя си спомняше всичко, всяка една ценна подробност. Те си мислеха, че миналото е мъртво, защото тя никога не говореше за него, дори когато по телевизията се вдигна голям шум за военните престъпления на японците.

Момичето се наведе още по-напред със сериозно и умоляващо изражение на лицето.

— Нямам предвид да клюкарствате по адрес на другите мами^[2] или нещо подобно.

Мамите! Хоп, ето ги и тях. Всичките. Възкръснали, жените, които пристигаха под черни чадъри, за да убият времето през онези дълги горещи следобеди, много отдавна.

Момичето отвори дамската си чанта и извади един пакет.

— Не е нужно да ми дадете отговор сега. Но ако решите да помогнете, това ще ви потрябва. — То остави аудиокасетите върху холната масичка. Изправи се с усмивка на уста и се обърна, за да си тръгне. В този момент явно се поколеба. Когато пак се обърна с лице към Маримуту Мами, вече не беше клетата писателка, която се преструваше, че търси незначителна информация. Жената беше съзряла съкровище и го искаше.

— Разкажете поне за голямата кобра.

Маримуту Мами се видя принудена да отклони поглед от жадния блясък в очите на гостенката си. Сбогува се, заключи външната врата и седна в бавно притъмняващата стая да изчака дъщеря си.

Телефонът иззвъня. Гласът на дъщеря ѝ звучеше притеснено. „Жената дойде ли? Тръгна ли си? Ти заключи ли? Звучиш странно. Добре ли си?“ Маримуту Мами я увери, че всичко е наред, и се върна на мястото си. Когато дъщеря ѝ се прибереше, със сигурност щеше да я сгълчи: „Няма да седиш пак на тъмно, нали?“. Но може би днес, само днес, щеше да съжали клетата си стара майка и леко щеше да докосне ръката ѝ за миг. Дъщеря ѝ не обичаше да докосва или да я докосват.

* * *

Утринният въздух беше студен и Маримуту Мами потръпна. Сега искаше не да рови в миналото, а да *умре* тихо и кротко, без да притеснява никого. Протегна се бавно и внимателно, става след става, защото ставите ѝ бяха най-сковани сутрин. Седна на койката и плавно мушна крака в чифт гумени чехли, без да докосва пода. Студеният дъх на земята не се отразява добре на никого, камо ли на нейните стари кокали. Уличната лампа изгасна. През прозореца банановите листа

изглеждаха плоски и черни на фона на просветляващото небе и сякаш нежно ѝ помахваха. Тя сама беше насадила тези дървета.

На горния етаж зет ѝ вече се приготвяше за работа. Беше време и тя да се разшава. Направи първите си тътрещи стъпки за деня, но след това спря. Горките ѝ стари кокали... прииска ѝ се да се мушне в леглото, може би с прясно приготвена бутилка гореща вода и още едно одеяло от шкафа под стълбите. Но дори това изглеждаше твърде трудоемко. Пак си легна и още преди да издърпа одеялото отгоре си, сънят започна.

Тя сложи японския си чадър в найлонова торбичка и самоуверено, без разрешение, отвори входната врата и излезе. Пред къщата на дъщеря ѝ нямаше улица с къщи, а широко поле и там, за нейна изненада, имаше хиляди жени с всевъзможни форми, размери и цвят на кожата. И всички до една носеха японски чадъри! Никога не ѝ беше хрумвало, че са толкова много или пък че ще бъдат толкова горди с чадърите си. Някои даже ги въртяха кокетно като гейши. И изведнъж тя също вече не се срамуваше от своя чадър. За пръв път в живота си го отвори на публично място. Нека всички да видят красивите черешови цветчета по него.

И тя си помисли, че животът беше хубав. Би повторила всичко. Защо трябва да отрича нещо? Как щеше да се изненада младата журналистка, като разбере, че тя невинаги е живяла като мишка в килер. Че някога е била господарка на къща с много прозорци и стотиците стъкла блестяха като стените на скъпоценно бижу. Тя пак си спомни мъжете, които я бяха обичали, и докосна устните си. Сбръчкани, толкова сбръчкани. „Любов, о, любов!“ Но тя не беше забравила нищо.

И спомените я връхлетяха.

[1] Мъдрец, който се е отрекъл от материалния свят. — Б.пр. ↑

[2] Женена жена, леля или почтително обръщение към по-възрастна жена. — Б.пр. ↑

ЗМИЯ В ДОМА НА БРАКА

Ватири, Северен Цейлон, 1916

Мястото беше малко и наполовина бе временно закрито с тънко одеяло. От едната страна двама мъже седяха с кръстосани крака и пушеха мълчаливо. Възрастният свещеник беше доста закръглен, но другият мъж бе само кожа и кости — изумително, като се има предвид, че през целия си живот не беше работил и един ден. Предпочиташе да седи край пътя наблизко и да пие чай с останалите безделници в селото, докато жена му се трепеше на парчето земя, което имаха.

На пръстения под пред главния свещеник прилежно бяха подредени вносен джобен часовник в кутия с филцова подплата, алманах, обсипан със следи от честото прелистване, и кафява тетрадка. Веднъж-два пъти жената зад завесата призова своя бог, „Муруга, Муруга“. Свещеникът извърна глава по посока на приглушените звуци, но мъжът до него изобщо не обърна внимание. Това бяха женски работи, а и жената имаше опит. Вече беше родила петима синове, а един-двама от тях, вече беше забравил кои точно, се бяха пръкнали на този свят направо на нивата, докато тя работеше.

— Почти свърши — каза акушерката с тих, напевен глас, след което се протегна към лимона върху дървения пън и леко го търкулна по утъпкания пръстен под. Лимонът се изтърколи под одеялото и даде знак на мъжете, че главата на бебето е излязла. Двамата мъже тутакси погледнаха хубавия часовник на свещеника. Свещеникът отвори тетрадката на празна страница и отбеляза точния час — 16:35. При съставянето на хороскопи една грешка от четири минути напред или назад можеше да направи цялото тълкувание безполезно. Той направи справка в алманаха и започна да прави прецизни изчисления, докато другият мъж чакаше първия плач.

Но той се забави и за пръв път тази вечер мъжът прояви признаци на безпокойство — спря да пуши, като костенурка протегна тънкия си кафяв врат към завесата и остана в това положение, без да мръдне повече. Докато най-накрая той дойде — сладък писък,

изненадващо пълен с надежда, като радостното ромолене на водата, която потича по пресъхналото речно корито.

Момиче, мислеше си той с почуда още преди дрезгавият глас на акушерката да оповести този факт и новороденото да започне да плаче хубаво. И за да скрие радостта си, защото тайно *беше* таил такава надежда, той бързо покри подноса с тръстикова захар на бучки, която щеше да предложи на свещеника, ако бебето беше момче, и протегна подноса с бонбони от палмова захар. Погълнат от цифрите, свещеникът разсеяно напъха почерпката в устата си и продължи с изчисленията, без да повдигне глава.

Мъжът спокойно вдигна цигарата си, но сърцето в гърдите му се разтапяше. Въобще не мислеше как ще храни още едно гърло при оскъдния им доход. Вместо това със задоволство си представяше украсени с панделки плитки, шарени стъклени гривни и свенливи усмивки. Но мрънкането на свещеника „Внезапно и огромно богатство“ моментално накара мъжа да обърне глава. Очите му се ококориха и заблестяха. Но свещеникът бърчеше вежди над записките си.

— Какво има? — попита бащата.

Свещеникът поклати глава и отново направи някои изчисления, докато бащата се почеса по рамото, звучно засмука зъбите си и нетърпеливо забарабани с пръсти по пръстения под.

Най-накрая свещеникът остави писалката. Вдигна глава с въздишка, защото мразеше да съобщава лоши новини, и с бавния си, тромав маниер обясни:

— Изглежда, детето ще се омъжи за мъж с наистина огромно богатство. Обаче две неблагоприятни планети, Раху — главата на змията, и Кету — опашката ѝ, са разположени в Дома на брака. — Той потърка брадичка. — Това означава, че цялата змия седи в нейния дом на брака. Затова въпросната женитба ще е злополучна. — Очите му се извърнаха встрани, докато съобщаваше следващата информация. — Освен това може да има „смущения“ от други мъже.

Това бе възможно най-лошата новина. Какво друго можеше да се очаква от едно момиче да направи в живота си, освен да се омъжи щастливо? И смущения от други мъже? Какво намекваше мъжът? Как можеше който и да е било баща да изправи глава след подобно нещо? Но бащата, вярно мързелив, но разумен човек, не изглеждаше

съкрушен или най-малкото смутен. Вместо това загледа свещеника с присвити очи. Със сигурност имаше начин да се неутрализира лошото влияние на змията.

Имаше.

Свещеникът препоръча засегнатото дете да излива мляко върху главата на змийска статуя, докато се моли на Пулиар^[1], бога слон, който омотава укротени змии около тялото си като гривни и колани. Ако правеше това усърдно, с нужната концентрация и всеотдайност, всичко щеше да е наред.

— Така ще прави. Всеки ден — зарече се бащата.

След като акушерката си приготви вързопа и си замина, а свещеникът се върна в храма отсреща, жената смъкна одеялото завеса и го превърна в хамак за бебето. Закачи го с въже за средната гредна на къщата и го залюля, докато сънят я покори. Когато се увери, че е заспала, мъжът се завлече върху задните си части до мястото, където висеше новороденото. Задържа лампата високо, отгърна завивката и се загледа в детето, цялото голичко, само с превръзка на пъпчето. Изцапаната му с мляко устица се раздвижи, а тънките му крайници се размърдаха леко в знак на протест за изгубената топлина, но почти прозрачните му клепачи останаха затворени. Една мисъл го порази. Ехей, вероятно щеше да стане голяма красавица, щом ѝ беше съдено да спечели сърцето на изключително богат мъж. Той тихо изсумтя. Тогава със сигурност нямаше да е като майка си.

Той хвърли бърз поглед на безформената фигура, която спеше на една страна, подпряла глава върху горната част на ръката си. Умората я караше да хърка. Звукът го дразнеше, но реши, че е по-добре да я остави да спи. Най-добре утре рано сутринта тя да се погрижи за отвратителната воня на кръв, която сякаш се беше просмукала в стените на къщата му.

Той пак насочи вниманието си към пеленачето и очите му се замъглиха. Неговото съкровище, без съмнение най-ценното нещо, което щеше да има някога. Може би щеше да е като баба му. Той си спомняше само една старица, но беше чувал, че на младини е била прочута с красотата си. В пристрастните му очи бебето изглеждаше най-красивото същество на земята. Може би щеше да спре най-глупавия си син от училище и да предложи услугите му на говедаря, стария Велайтам. Така момичето всеки ден щеше да има на

разположение кана мляко. И то трябваше да започне да се моли... е, още щом се научеше как да си държи дланите една до друга. Той лично щеше да се погрижи за това.

Усмихна се замечтано. Щеше да я кръсти Парвати и точно както Парвати е спечелила сърцето на бог Шива с безконечни години на искрена преданост и покаяние, така и дъщеря му щеше да умиротвори страшната змия. Без да бърза, той с наслада се опита да си представи какво имаше предвид свещеникът с думите „изключително богат“: конски карети с перденца на прозорците, красиви дрехи, обширни земи, голямо имение в града, покорни слуги на негово разположение... Не, всъщност той почти не можеше да си го представи, но всяко едно от тези неща би било добре дошло наистина.

С обожание прокара пръст по тънката ръчичка на детето. Кожата му беше най-коприненото нещо, което непоправимо мързеливият му пръст някога беше докосвал. Бебето нито усети допира, нито имаше представа какви мисли се въртят в главата на баща му и продължи да спи спокойно. Той си спомни първия му плач — нищо общо с този на момчетата, а крехък и по странен начин изпълнен с копнеж. Като че ли душата му вече жадуваше за всички онези пари. Но съвсем внезапно, изневиделица, го споходи подла мисъл: щом е предопределено детето да пропадне и да се съсипе заради „смущения“, нека поне той да се облагодетелства преди това. И както поривът на студения вятър втвърдява топяща се бучка захар, така алчната мисъл закорави сърцето му и го промени завинаги.

Той махна пръста си и със стиснати устни плътно уви овехтялото парче плат около телцето. Ще трябва да даде да претопят златните халки за нос на жена му и да ги превърнат в малки звънчета за глезените на момиченцето. Така винаги щеше да знае къде се намира. Той се начумери. Вратата на къщата му нямаше резе, а постройката беше без ограда. Ще трябва да накара синовете си да построят от онези непроницаеми стени от кал и палмови листа. И другото нещо, което трябваше да свърши, е да накара двете по-големи момчета да отрежат дървото до къщата. Никое момче нямаше да се катери, за да шпионира съкровището му. Смущения, хайде де!

И в хлътналите очи, вперени в детето, не беше останала и следа от нежност.

[1] Друго наименование на бога слон Ганеша. — Б.пр. ↑

ЗАМИНАВАНЕТО

Парвати се събуди от мириса на надвисналата буря. Остана неподвижна, докато се увери, че всички спят, след което отметна одеялото и както седеше в непрогледния мрак, махна звънчетата от глезените си. Стисна ги в юмрук и пъргаво прескочи хъркащите тела на майка си, баща си и петимата си братя. Ръката ѝ докосна метал в тъмнината. В цялото село само тази почти празна колиба имаше резе. Ключалката се отвори безшумно. Сърцевидното ѝ личице се извърна бързо назад. Всичко беше наред.

Отвори вратата и застана на прага. Вече навърши шестнайсет години, а още не беше посмяла да излезе без придружител зад тази преграда от похабено старо дърво. Дори сега, когато нямаше кой да я види или да ѝ се скара, не ѝ хрумна да го направи. Вероятно защото знаеше, че любовта на баща ѝ, за разлика от тази на майка ѝ, е крехка и със сигурност щеше да се разбие на парчета при първата проява на неподчинение. Или може би защото вярваше в мита, който баща ѝ непрестанно повтаряше: за една жена няма нищо по-важно от чистотата ѝ и мъжете (всичките похотливи дяволи) биха я отнели при първа възможност. Отвъд тази дървена преграда сигурността не беше гарантирана.

Небето блесна в бяло и освети безформена блуза и дълга пола — и двете избелели до неопределен цвят. Тя се повдигна на пръсти, хвана се за рамката на вратата с една ръка и протегна дългата си тънка шия и свободната си ръка колкото се може по-напред. Странен, старомоден жест, присъщ по-скоро на грациозна танцьорка, която се протяга, за да издърпа любовник в дома си, а не на младо момиче, което се опитва да улови първите капки дъжд.

Небето отново се обля в светлина и докато тя извъръщаше глава от буреносните облаци към древния храм, заобиколен от кокосови палми, чиито листа силно се поклащаха от вятъра, в лявата ѝ ноздра проблесна малко синьо камъче. На фона на дъжда и бялата светлина всичко изглеждаше невероятно величествено.

Самият храм имаше доста окаян вид, но беше обграден от огромни изправени камъни, които го правеха могъщ. Според поверието най-големият от тези камъни бил един от скалните блокове, които Хануман, богът маймуна, хвърлил в морето, за да могат Рама и армията му да свържат проливите на Индия с Ланка. При пълнолуние вярващите от други села прииждаха да докоснат тези магически камъни и да се помолят за благополучие, но през деня на това място децата се учеха да четат свещените книги, да пишат и да броят.

Братята ѝ пипаха камъните в знак на почит и влизаха вътре. А тя не. Баща ѝ смяташе, че е достатъчно да научи азбуката, като изписва буквите с помощта на зрънца ориз, разстлани на тънък слой върху мурам^[1]. И въпреки това камъните ѝ бяха познати. Откакто навърши четири години, всеки ден, освен ако не бяха в месечен цикъл, Парвати и майка ѝ изкачваха 31 стъпала от къщата им до тях.

Тя се загледа в старите камъни, които за миг побеляха. Никога не ѝ се беше приисквало да ги моли за покровителство. Може би беше странно и чудновато дете, но имаше чувството, че сама е стигнала до прозрението, че не е възможно да се получи благоволение от гладките им, закрити лица. Гладкостта им беше илюзия. Невинаги са били такива, не са се търкаляли по склоновете на планините с охота. Огромна маймуна е впила острите си нокти в тях и ги е изтръгнала от утробата на майка им. И сега стояха като сираци в изгнание.

Парвати наблюдаваше стената от дъжд, докато прецени, че приближава време майка ѝ да се събуди. Затвори вратата и се върна на мястото си до стената. Закачи звънчетата обратно на глезените си и легна на една страна с лице към майка си. Заслуша се в равното ѝ, познато дишане. Знаеше, че никога повече няма да го чуе. И тя, също като камъните, скоро щеше да се озове в нерадостно изгнание. Торбата ѝ вече беше приготвена и я чакаше в ъгъла на малката колиба. За последен път тя стоеше до стената.

Мисълта бе толкова необятна, толкова страшна, че уплашено обви ръка около кръста на майка си. Тя беше обикновено момиче, прекарало целия си живот само в задния двор на баща си, отнесено в мечти по цял ден, докато баща ѝ отпращаше местните момчета едно подир друго. Допреди четири месеца, когато изключително богатият кандидат от предсказанието се появи на сцената.

По време на преговорите я отпратиха отзад. Парвати седна с долепено ухо до вратата и подслуша как брачният посредник описа „момчето“ — четиридесет и две годишен вдовец. Явно съпругата му, клетата жена, станала жертва на мистериозна тропическа треска. Този факт обаче набързо беше прескочен, защото той смяташе една друга смърт за далеч по-интересна — тази на дядото на кандидат-жениха, чието богатство било баснословно. Толкова огромно, че макар и немощен от старост и болест, той лежал на смъртния си одър и не искал или не можел да се раздели със земите и златото си, докато синовете му не сложили парче злато и буца пръст в устата му и я държали затворена, за да убедят душата му да си тръгне. Парвати се облегна назад, изумена от подлата измама.

Когато пак се върна на поста си, посредникът описваше как кандидат-женихът отплавал от Цейлон за далечна земя, наречена Малая, и верен на традициите, установени от предците му, толкова забогатял в новите земи, че си спечелил името *Касу*^[2] *Маримуту*. Гласът на посредника драматично се повиши:

— Можеш ли да повярваш, купил остров специално за пауните си!

Очите на Парвати се разшириха. Остров, пълен с танцуващи пауни! Ама че невероятно нещо! Наистина докато живееше затворена в къщата на баща си, тя нямаше никаква представа за толкова много неща на света. Но в малката колиба баща ѝ се разсмя, за да покаже на посредника, че и той е гражданин на света и оценява преувеличението толкова каквото е — знак за добър търговски похват. Смехът му беше прекъснат от искането на посредника да види момичето.

— За съжаление, жена ми я заведе на гости на една болна леля — спокойно излъга баща ѝ. — Но вие не получихте ли снимката, която ви изпратих? Направена е само преди три месеца.

Градският посредник кимна бързо.

— Да, да, разбира се, и тя действително е много красива, но по принцип проверявам тези неща с очите си. Нали разбираш, някои хора лъжат. А и става въпрос за репутацията ми. Макар че лично аз не виждам смисъл да се мами, защото момичето или ще свърши, тормозено от свекървата, или още по-лошо, ще бъде върнато у дома си опозорено. Даже съм чувал за един-два случая, когато момичетата се самоубили още докато са в морето.

Бащата на Парвати кимна и се усмихна. Даже агънцето не би могло да е по-хрисимо.

— За късмет на дъщеря ми и на вашата репутация аз не съм непочтен. Можете да попитате всекиго, щастието на дъщеря ми е всичко за мен. Щом тя е добре, и аз съм добре.

Последва кратка, неприятна пауза. Най-накрая с леден тон:

— Кога се връща господарката на къщата?

— Ще ми се да е още утре, сър. Трудно ми е да обработвам земята и да се грижа за къщата без жена ми, но тя каза, че ще се върне след две седмици. Нали знаете какви са жените, когато се водят по акъла на майките си. Всеки ден се моля да се върне по-скоро и да не се забави.

Посредникът се вгледа в очите на мършавия селянин пред себе си, но те го гледаха, без да трепнат. Ако очите са прозорец към душата, тогава този мъж бе толкова искрен, колкото и грозен. Освен това още в началото на кариерата си посредникът беше разбрал, че понякога Бог дарява с неземна красота някои прости хорица. Никой не би могъл да е толкова беден и хитър.

И тъй като останалите посредници щяха да положат доста усилия да намерят перфектната съпруга за Касу Маримуту, трябваше да отведе това момиче днес. Не можеше да си позволи лукса да пътува още веднъж до това забравено от Бога място, за да седи пред този глупак. Тази поръчка можеше да му донесе славата, за която винаги е мечтал. А той беше чувал, че богатството чука на вратата на славата. Освен това следващата седмица щеше да е зает с подготовката на сватбата на собствената си дъщеря с един чудесен мъж, когото самият той беше открил в Колпети в Коломбо.

Посредникът се усмихна.

— Думата ти е достатъчна за мен — отсеке той, след което отметна глава назад и изля голяма глътка чай в отворената си уста.

Парвати, облечена в безформените си парцали, се сви в калта. Докосна гладкото си лице с почуда и се запита: „Наистина ли съм красива?“.

— Парвати, време е да ставаме — прошепна майка ѝ в ухото. Парвати веднага се надигна и започна да навива черджето, върху което

спеше. Звукът на звънчетата накара баща ѝ да отвори едно око и да го впери в нея. Парвати усети погледа му в непрогледната тъмнина и бързо прошепна:

— Отиваме до храма, Апа^[3].

— Хммм... — грубо изсумтя той и пак потъна в сън.

Те прибраха черджетата и излязоха в задния двор, където мъжете никога не ходеха. Този ден нямаше нужда да носят старата лампа до извора, защото глиненият съд с формата на бъчва преливаше с дъждовна вода. Скрити в тъмнината, майката и дъщерята разпуснаха косите си и се съблякоха голи. Парвати приклепна под дъжда и потопи празното канче за мляко в съда. Водата, която обля главата ѝ, беше дори по-студена от дъжда, който барабанеше по кожата ѝ. От устните ѝ се отрони въздишка, но майка ѝ не издаде нито звук. Това щеше да е последният път. Изкъпаха се бързо и мълчаливо. После майка ѝ счупи едно клонче от ниймово дърво на две и почистиха зъбите си с изскочилите нишки.

Изправиха се едновременно и отидоха до онова място от едната страна на къщата, което беше покрито с тръстиков покрив. Там, на едно парче опъната тел, висяха чисти дрехи. Облякоха се с гръб към стената. Беше неудобно, краката им бяха кални, а мокрите краища на дрехите прилепваха към прасците им. Майка ѝ мърмореше недоволено, но Парвати се наслади на мига. За последен път се обличаха заедно. Избърсаха си краката колкото можаха, нахлузиха чехли и сгушени под един чадър, заджапаха в калта към храма.

Както винаги на входа Парвати стисна малкото канче за мляко в ръце и хвърли поглед назад към сивите камъни. И както винаги те стояха напълно неподвижни, потънали в собствените си тъжни сенки. После изу чехлите, изми си краката с вода от един облицован с плочки плитък басейн и след като поръси няколко капки върху главата си, пристъпи в храма.

Храмът беше пуст и тънеше в тишина, а подът — студен под босите им крака. Прозорците на жилищните помещения на младите свещеници в задната част на храма вече светеха в жълто от запалените газени лампи. Неясните им фигури се движеха из стаите, връзваха си кокове отгоре на главата, окачваха свещени нанизии през тялото си и мажеха челата, ръцете и гърдите си с влажна свещена пепел. Когато беше малка, зяпаше през прозорците и се удивляваше на живота на

тези млади тела, но с течение на годините, докато се превръщаше от момиче в девойка, вече не ѝ позволяваха дори да хвърли бърз поглед в тяхна посока. Те, разбира се, не обръщаха никакво внимание на жената и дъщеря ѝ.

Главният свещеник, който седеше на страничните стъпала на храма и нижеше венец от свещен босилек, вдигна глава и кимна леко на майка ѝ, която беше събрала длани под брадичката си. После погледна Парвати и отвори празната си, изцапана със сок от бетел уста:

— А, значи дойде да видиш стария си чичо за последен път? — попита той с писклив глас, пълен с обич.

— Ом — отвърна Парвати. „Ом“ в Джафна означаваше „да“.

— Запазих малко сладък ориз за теб — ухили се той, но Парвати не успя да отвърне на усмивката му. Тя се обърна и последва майка си, която вече шепнеше молитви, докато започваше ритуалните си обиколки около различните божества. Три пъти около всеки бог и девет пъти покрай групичката полубожества. Когато приключиха, заеха обичайните си места на пода и зачакаха младите свещеници да влязат в храма един след друг в колона. На хоризонта небето се беше обагрило в розово и когато голямата камбана навън заби, възрастният свещеник отвори малките дървени врати към вътрешния вестибюл, който приютяваше черната каменна статуя на бога слон Пулиар.

Старият свещеник направи знак на Парвати и тя бързо отнесе канчето си при него. Той изсипа съдържанието в голямо ведро, наполовина пълно с мляко, и започна церемонията с къпането на божеството. После задържа една газена лампа с няколко фитила над прясно измитата статуя и те вдигнаха ръце над главите си в молитва.

Без майка ѝ да знае, Парвати изобщо не се молеше на бога слон, а на малката помощничка змия в краката му — действие, което жената нямаше да сметне за по-добро от това да се молиш на канчето за мляко до змията. Но единственото чувство, което Парвати изпитваше към могъщия бог, бе студено страхопочитание и затова отдаде цялата си преданост на незначителната спирала от бронз. И което беше още непонятно, тя не се молеше за добър съпруг и семейство, а за най-голямата любов на света, за мъж, който, без да се замисли, би скочил в огъня за нея. Мъж, който би умрял за нея. Разбира се, тя не би поискала точно това от него, но самата му готовност да го направи беше достатъчна. Парвати нямаше никаква представа защо иска това.

В селото нямаше човек, който да е изявявал желание за такова непрактично нещо, но тя го искаше.

Може би мисълта се загнезди в главата ѝ един следобед, когато отключи вратата на един просяк, който ѝ се усмихна многозначително и попита: „Дете мое, какво правиш тук, когато душата ти плаче за него? Бързо, пожелай я онази безгранична любов, с която не можеш да се разделиш и от която не можеш да избягаш, защото Бог изпълнява всяко искрено желание“.

Откъде можеше да знае, че той не говореше за смъртна любов, а за религиозни стремежи?

Тази сутрин, докато дъждът трополеше силно по покрива, Парвати каза на любимата си кобра колко много обича майка си и я помоли да се грижи за нея, докато самата тя е далеч. „Не ѝ позволявай да е самотна или тъжна — прошепна тя. — Закриляй я, докато ме няма, и ни пази от гнева на татко, когато се върна. Защото, скъпа кобро, аз може да се върна много по-скоро, отколкото си мисли тя.“

Свещеникът изсипа върху черната статуя едно месингово канче с червен кумкум и върху кобрата се посипа повече прах от обикновено. Змията стана аленочервена — цвета на брака. Добра поличба. Може би молитвите ѝ бяха чути в крайна сметка.

[1] Плосък, обикновено кръгъл плетен поднос, на който жените почистват ориза от камъчета и отпадъци. — Б.пр. ↑

[2] Пари. — Б.пр. ↑

[3] Баща, татко. — Б.пр. ↑

ПЪТУВАНЕТО

Когато дъждът отмина, чичо ѝ пристигна, за да я придружи по дългия път до Малая.

— Не забравяй колко страдаме тук. Изпрати пари веднага щом можеш — строго заръча баща ѝ.

— Ще изпратя — отвърна тя и той кимна и се дръпна встрани, за да могат останалите от семейството да минат напред и да се сбогуват с нея.

Парвати остави майка си последна. Очите на жената бяха зачервени и подути. Стиснала устни, за да не треперят, тя намаза със свещена пепел челото на дъщеря си.

— Муруга, Муруга — мънкаше тя тихо, за да не я чуе мъжът ѝ и да не си навлече гнева му. — Моля те, пази доброто ми дете. Закриляй я, защото аз вече няма да мога.

Парвати падна в краката на майка си, целуна ги и макар да знаеше, че баща ѝ ще се ядоса, изплака:

— Ама^[1], не ме изоставяй сега! Не им позволявай да ме отведат толкова далеч от теб.

Тънката горна устна на баща ѝ се сви неодобрително и майка ѝ изведнъж извика:

— Върви с Бога.

И жената се запрепъва към отворената врата на къщата. В главата ѝ нахлу черна кръв и я обзе непреодолимо желание да издере отвратителното лице на мъжа си. Изтича през мрачната къща и спря едва когато се озова под слънцето в задния двор, където знаеше, че никой няма да я безпокои. Краката ѝ омекнаха и тя се свлече на земята. Студена, тежка камара.

Огледа се смаяно, като че ли виждаше собствения си заден двор и кухнята без покрив за пръв път. Досега не беше забелязала колко добре е построена стената от пръчки, кал и палмови листа. Никой не можеше да надникне вътре или навън. И тук, в този затвор, дъщеря ѝ, клетото същество, беше прекарала по-голяма част от живота си. Но в

следващия момент жената се усмихна едва доловимо при мисълта, че поне в това мъжът ѝ бе надхитрен, защото момичето беше издълбало дупки в стената. То беше гледало навън. Първо жената се озадачи, като видя, че всички дупки са на шейсет сантиметра от земята. Но един ден осъзна, че дъщеря ѝ не гледаше хората, а минаващите наблизко животни.

Дланите ѝ се опряха във влажния прах и тя внимателно огледа загрубялата си мазолеста кожа, безнадеждно подутите стави и мръсотията под ноктите. Ръцете на дъщеря ѝ бяха гладки, нежни, беззащитни. Изумително, момичето, в цялото му съвършенство, беше сътворено в нейното тъжно и грозно тяло. Детето ѝ просто правеше това, което всички момичета правеха — омъжваше се. През тялото ѝ премина тръпка. Просто то бе твърде малко, за да замине толкова далеч. Едва стигаше до рамото ѝ.

Тя се подпря на една ръка и с показалеца на другата започна да пише в калта единствената дума, която умееше — името на дъщеря си. Отново и отново, докато образува кръг около себе си, магически кръг. Поколения наред от майка на дъщеря се предаваше древното знание, че кръгът е свята фигура; щом го направиш, в него незабавно нахлува свещена енергия. Тя се загледа в празното синьо утринно небе. Една ръка докосна празните дупки в ноздрите ѝ, които някога познаваха златото, и тя прокле деня, в който се роди дъщеря ѝ. Точно в този ден сърцето на мъжа ѝ се превърна в камък. И какво стори тя? Позволи го. Но чакай! Много, много преди да изостави момичето, тя изостави себе си. Момичето си мислеше, че майка му е идеална и че заслужава доверие. Никой не беше му казал, че на тази земя не би могло да съществува нищо съвършено. Тя отпусна глава върху коленете си и в скътания ѝ свят се чу въздишка на съжаление.

Може би всичко това нямаше да се случи, ако свещеникът си беше държал езика зад зъбите. От устните ѝ се отрони друг звук — раздражение. Тя грубо смъмри самата себе си. Съпругът ѝ беше прав. Не бива да се позволява на жените да мислят. Какво добро би излязло от хвърлянето на вината върху един свят човек? Такава бе съдбата на детето. И сега момичето си замина, и това е. Жената затвори вратата към ръждивата си болка. Металът се хлопна с ужасен трясък. Нека стои завинаги затворена. Тя трябва да приготви обяд за мъжете, преди да отиде на нивата.

Отправи търсец поглед към къщата. На стената стоеше опрян само единият ѝ чехъл. Странно. Другият не се виждаше никъде. Примигна. Няма значение. Ще ходи така, боса, с напукани, втвърдени пети. Тя се изправи тежко и напусна магическия кръг.

От мига, в който майка ѝ ѝ обърна гръб, на Парвати ѝ се струваше, че с бясна сила е попаднала в толкова фантастичен сън, че душата ѝ се сви и се скри дълбоко в нея. Пет дни тя и чичо ѝ се клатушкаха и друсаха в една покрита волска каруца, докато накрая прашните черни пътища отстъпиха място на широките павирани шосета на Коломбо. Градът кипеше от живот. Хората пъплеха по улиците като мравки.

На пристанището се качиха в огромен кораб. Тя тихо се присъедини към другите жени, докато корабът бавно и величествено отмести грамадното си туловище и потегли от пристана. Понесе се по вълните, а после внезапно потръпна, разлюля се от носа до кърмата и накрая се наклони колебливо обратно във водата. Всички жени вкупом притиснаха парцали към устите си. Докато те лежаха, пъшкайки и повръщайки, мъжете готвеха ядене в огромни казани. Над главите им в жаркото синьо небе кръжаха чайки, а във водата стада от пеещи, усмихнати делфини идваха да си поиграят близо до кораба. По-късно корабът се понасяше в мрака сред звездите.

Най-накрая, когато Парвати изобщо не очакваше, се появи малко кафяво петно. Земя. Разнесоха се развълнувани викове и настъпи голямо оживление. От горните палуби долитаха празнични звуци. Пред погледите им се появи зелено и задуха ветреца. Изпратиха им кутия с твърди моряшки курабии. В ръката ѝ се озова четвърт курабийка и тя я изяде бавно на три хапки. Корабът се приближи още повече към сушата и пред тях се появи пристанището на Пенанг. Влязоха в дока. Пътуването по море свърши.

Тя се огледа удивено. О! Бог не беше оцветил всички хора в кафяви нюанси. Нищо подобно! В градината му от хора съществуваха и всички оттенъци на розовото, бялото, жълтото и черното. Досега Парвати изобщо не беше подозирала. Заслуша се в странните им, неразбираеми звуци, но в края на краищата това бе едно съновидение и тя разбра хъканията, ахканията, киманията и жестовете им.

Странно, а трябваше усещането да върви по твърда земя, да ѝ се стори необичайно. После черното желязно чудовище, което бълваше

пушек, ги отнесе в сърцето на тази влажна страна.

В къщата на роднините, при които отседнаха, тя гледаше с почуда как водата тече от кранчета и как — в крайна сметка братята ѝ не бяха я излъгали — електричеството грееше в лампи. Откри сапун, който се пенеше, и когато нощта се спусна, ѝ предложиха повдигната платформа на крака, наречена легло. Дюшекът беше толкова мек, че цяла нощ се мяташе и обръщаше да намери твърдо местенце за тялото си. Колко ѝ липсваше майка ѝ на това меко легло.

Денят на сватбата настъпи. Ужасената ѝ душа се скри още по-дълбоко, но изглежда, никой не забеляза, а дори и да беше, не го интересуваше. *О, скъпа малка кобро. Спаси ме от съдбата ми. Аз, която съм ти вярна от толкова време, те моля да ме спасиш.*

На прага се скупчиха деца да позяпат как неспирно бръщолевещите жени оцветяваха ръцете и краката ѝ и я обличаха в приказната премяна, която младоженецът ѝ беше изпратил. Тя стана толкова тежка, че се наложи две жени да я изправят на крака и да я заведат до огледалото, което беше много, много пъти по-голямо от кръглото огледалце за бръснене на баща ѝ. Парвати смаяно се огледа, но в следващия момент спуснаха воал пред лицето ѝ и я отведоха в един украсен, препълнен с хора храм, където висок, широкоплещест мъж седна до нея.

Тя беше твърде срамежлива и прекалено уплашена, за да го погледне право в лицето. Единствено остана с впечатлението за свирепи ококорени очи. Пред погледа ѝ бяха само леко склучените му ръце. Големи, обрасли с дълги тъмни косми и по-светли, далеч по-светли от нейните. Тя седеше като статуя и едва дишаше. Усецаше вибриращата топлина и тихото ръмжене, които струяха от тялото му. Той се обърна към нея под акомпанимента на барабаните и тромпетите и тя усети как около врата ѝ пада тежкото златно тхали^[2]. Тълпата ги посипа с ориз.

Ето, вече беше омъжена.

Опънаха един чаршаф и зад него младоженецът повдигна воала ѝ, за да си сложат в устата късчета банан, потопени в мляко. Но тя не искаше да срещне погледа на съпруга си. И добре че не го направи, защото, ако беше, щеше да види изпънатите му до бяло устни и клетата ѝ, замаяна душа щеше да се ужаси още повече.

— Всичко мина добре, добро предзнаменование за дълг и успешен брак. — Свещеникът угоднически се усмихна на съпруга ѝ. Всички се усмихваха и ги поздравяваха, но мъжът ѝ не пророни нито дума.

Тя се качи със сведени очи отзад в дълга черна кола и потеглиха през града, а после по един празен път през пустошта. Въздухът започна да се променя, стана по-сух и замириса на море. Съпругът ѝ седеше до нея, но с извърнато настрани тяло, без да я доближава, студен, мълчалив, гневен. В този момент трябваше да я налегне безпокойство, но пелената от замаяност се оказа полезна — държеше я в безопасност, обвита в пашкул, недосегаема. Някой ѝ беше казал, че къщата му се намира до брега, красиво място, наречено Адари, Скъпото. Най-накрая минаха през едни високи порти. Парвати вдигна поглед към извисилата се в ясното синьо небе сграда и тогава, с огромна въздишка, беше изтръгната от уютния си сън.

[1] Майка, госпожа. — Б.пр. ↑

[2] Свещен медальон, нанизан на връв, който омъжените жени носят около врата си. — Б.пр. ↑

АДАРИ

Разположена в покрайнините на джунгла, на пръв поглед къщата изглеждаше построена от скъпоценни камъни, пръснати върху някакъв тъмен метал, съвсем нереална, като нещо извадено от вълшебна приказка. Но докато колата се приближаваше, камъчетата улавяха слънчевата светлина и оживяваха с ослепителен блясък. О, ако баща ѝ беше видял това, никога нямаше да се осмели да постъпи по този начин. Когато се приближи още повече, Парвати видя, че къщата е направена от парченца лилави, сини и розови стъкълца, слепени с ковано желязо. И все пак тя завинаги остана с впечатлението за дворец, изграден от скъпоценности.

Кръгла алея, обградена от скулптури, ги отведе до покрит вход. Някой отвори вратата на колата и за да влезе в новия си дом благополучно, тя пристъпи първо с десния крак. Дрехите и накитите ѝ тежаха, затова слезе съвсем бавно. На стъпалата пред входа се бяха струпали хора, а други извиваха вратове от балконите на двете крила на къщата, за да зърнат новата булка. Тя нервно вдигна поглед към тях. Изглеждаха ужасно много, но както разбра по-късно, повечето бяха слуги и се намираха там, за да са на нейно разположение.

Съпругът ѝ заобиколи откъм нейната страна и заедно се заизкачваха по гладките бели стъпала, които водеха към входа на къщата, където се издигаха шест сиво-сини колони, инкрустирани с бели мраморни пълзящи растения и цветя. Встрани от колоните, чак до двата края на сградата, се простираха фантастични широки веранди с арки от оцветено стъкло. От таваните висяха огромни кошници с папратови листа от джунглата, а между тях се подаваха подобни на гроздове абажури. Двамата се спуснаха от верандата по шест стъпала и се озоваха в открит двор. Парвати забрави вперените в нея очи и се огледа, ококорена и хипнотизирана.

Високи колони, но този път бели, украсени със сиво-сини фигури, поддържаха балкона и покрива. Сигурно някой със силата на бог беше казал: „Нека тук има цветна светлина“. Слънчевата светлина

се процеждаше през шареното стъкло и хвърляше безброй прозрачни цветни отблясъци върху стените, колоните, пода, хората, животните и покритото с мъх същество във фонтана, от чиято уста излизаха водни лилии и златни рибки.

В едната част на огромния двор растеше старо дърво. Сивият му ствол беше дебел и гладък, а листата — зелени като мъх. Навярно къщата беше построена около него, защото един от най-големите клони растеше през един прозорец на горния етаж.

Върху по-малките клони имаше много позлатени кафези, всичките празни и с отворени вратички, а рояк красиви бели и албиносоти птички бяха накацали по цялото дърво. По-късно Парвати научи, че свободата им не беше истинска. Младото момче, което се грижеше за тях, нарочно им скубеше перата, за да не могат да летят. Но в този момент, когато прелестни нюанси на синьото, лилавото и розовото хаотично подскачаха като съновидения върху красивите птици при всяко тяхно движение, тя стоеше като омагьосана. Опитомени гълъби, обагрени в причудливи цветове и напълно безразлични към шума и множеството хора, се разхождаха по павирания под. Един папагал, кацнал на ръба на фонтана, извърна глава и впери кръглите си очи в нея.

В този момент съпругът ѝ за пръв път проговори.

— Ти — грубо се обърна той към една прислужница, — отведи тази дама до някоя стая в западното крило, а всички останали се връщайте по стаите си.

Музикантите спряха да свирят и всичко притихна. Разбира се, тя очакваше това, но може би не и пред толкова много любопитни погледи. Топлина заля гърлото и лицето ѝ, а стомахът ѝ се сви и тя остана без дъх. Трябваше да си остане в пелената от замаяност. Тогава нямаше да усети унижението. В края на краищата още откакто брачният посредник спомена за снимката, тя се боеше именно от този момент.

Не беше виждала снимката, която баща ѝ му беше изпратил, но знаеше, че не е нейна. Никой в селото нямаше фотоапарат. За да чуе щракването на фотографския затвор, човек трябваше да пътува чак до града, а тя излезе от селото за пръв и единствен път, когато направи изображение на Пулиар с шепата тор от кравите на Велайтам и заедно с майка ѝ го занесоха до едно близко селце. Там заедно с другите

девойки пусна малкия идол в реката и докато водата го отнасяше, се помоли за добър съпруг.

Баща ѝ беше измамил посредника и сега...

До ушите ѝ достигна тих гласец и тя със сведен поглед го последва нагоре по стълбището от ковано желязо до балкона. Една декоративна стъклена врата водеше към западното крило. Озоваха се в дълъг коридор с множество високи двойни врати от двете страни. Тихият глас учтиво я попита дали иска да си избере стая. Парвати поклати глава, при което първата двойка врати се отвори и гласът съобщи:

— Лавандуловата стая.

Парвати влезе.

Лавандуловата стая, боже мой. Парвати стоеше като джудже във великолепната, висока стая и оглеждаше с благоговение облицованите стени, боядисани в драматично зеленикавосиньо и пищно украсени с китайски райски птици, пагоди и плачещи върби. И тук през високите прозорци и стъклените врати нахлуваше невероятна рапсодия от виолетови, сини и розови лъчи.

Огромният син полилей от мъниста, който висеше от средата на високия таван, предизвика изумлението ѝ. Под него върху кремав килим имаше великолепно месингово легло с балдахин. Синята мрежа с пискюли против комари беше привързана назад с кадифени тъмносини панделки. До едната стена имаше френски шкаф от края на осемнайсети век, а до него стояха тоалетна масичка и изящна бледосиня позлатена табуретка. Наблизо висеше отворен празен кафез от бамбук, оцветен с китайско мастило.

На стената срещу леглото имаше голяма маслена картина — бяла маймуна ядеше нар сред разпръснатите обелки от плода. Парвати стоеше под платното и се възхищаваше как слънчевите лъчи проникваха в стаята и обливаха в чисто бяла светлина само маймуната. Изправи се на пръсти и докосна опашката ѝ. Боята беше твърда и лъскава.

Хладен повей на вятъра изду подобното на воал перде. Тя коленичи, изпълзя на балкона и загледа как разотиващите се хора жестикулираха и обсъждаха женитбата ѝ.

Обви ръце около коленете си и зачака къщата да утихне. Скоро съпругът ѝ щеше да се качи и щяха да последват обвинения и да ѝ

бъдат поискани обяснения. Но той не се качи. Видя го как се шмугна отзад в дългата кола и скоро возилото зави зад портите. Касу Маримуту излезе! Тя постоя така известно време, без да помръдне, сякаш всичко беше само номер и всеки момент колата щеше да обърне и да се върне. Но пътят остана празен. Когато разбра, че наистина е останала сама, стана и се огледа.

Къщата гледаше към златен плаж и много синьо море. И там, на около трийсет метра навътре във водата, го видя: чудесния малък остров, населен изцяло от пауни. Под сянката на един тръстиков покрив забеляза малка дървена лодка и предположи, че я използват, за да стигнат до острова. Но този следобед имаше отлив и водата беше толкова плитка, че ѝ се струваше, че човек лесно може да нагази и да стигне дотам пеша.

Тя се приведе надясно и наляво и преброи по осем балкона на всяко от крилата на къщата. Отзад, недалеч от задния вход, се намираше небоядисаната постройка с жилищните помещения на слугите. Двама мъже си говореха. Помежду им имаше опъната тел и на нея висеше трупът на коза, горкото животно, цялото пожълтяло от куркума и сол. Без съмнение част от сватбеното ѝ угощение. Зад стените на оградата, докъдето поглед стигаше, нямаше нищо, освен тъмнозелена растителност. Гледката внушаваше усещането за пълна изолираност в ненаселената местност, но на нея ѝ достави странно удоволствие.

Върна се в стаята.

Приседна на ръба на леглото и свали пластовете бижута от себе си. До нея израсна бляскава купчинка. Единственото, което остави, беше *тхалито* — символът, че е омъжена, медальон от две съединени златни парчета, които представляваха стъпалата на съпруга ѝ. Където и да се намираше и каквото и да правеше, краката му винаги щяха да докосват сърцето на жена му.

Парвати бавно отиде до куфара си, затършува из него и извади износения стар чехъл на майка си. Гледката едва не я съкруши. Целуна го страстно, затвори очи и се замисли за майка си, която се трепеше съвсем сама толкова далеч. Толкова много ѝ липсваше в този момент, че ѝ идваше да заплаче.

Най-накрая остави чехъла и се върна на ръба на кревата. На тоалетката до леглото имаше порцеланова фигурка на Скарамуш.

Прокара пръст по натруфения му костюм и се зачуди кой е той и защо е тук. Вентилаторът на тавана мъркаше лениво и тя хвърли жаден поглед към бялата шир зад нея. Беше капнала от умора. Щеше да си полегне за малко, без да затваря очи, само да отмори тялото си. Нямаше да я изненадат, докато спи. Не, щеше да скочи веднага щом чуе стъпки по паркета отвън. Сви се около купчинката злато и заспа.

Събуди се в странна синя мъгла и веднага застана нащрек. След малко осъзна: явно някой беше влязъл и беше спуснал синята мрежа. Една малка лампа на стената до вратата светеше. Остана да лежи съвсем неподвижна и се ослуша. Нещо я беше събудило. В далечината морето мъркаше. Внезапно пронизителен писък разкъса нощта. Животно, със сигурност, но твърде далеч, за да представлява опасност. Тя остана като вцепенена, нащрек. Тялото ѝ реагира на звука, като че ли самото ѝ оцеляване беше впримчено в него. Ето го отново, трополене. Увеличено многократно от акустиката на празната къща. Някой долу се движеше.

Добави гривните си за крака към лъскавата купчина до нея, отвори мрежата и се плъзна от леглото. Твърдото дърво под краката ѝ не издаде никакъв звук. Вратата се отвори безшумно. Коридорът беше осветен тук-там от гроздовидните абажури. Застана до вратата на балкона и учудено надникна през едно стъкло розово венчелистче към двора долу, който се беше превърнал във вълшебен свят. Около зелено-златния фонтан бяха изникнали малки светлинки, а светлината от вътрешността на околните остъклени коридори хвърляше дантелени отблясъци във формата на мидени черупки по стените и земята. Чуваше се звънтене, подобно на звука от падане на сребърни монети. Без съмнение тук живееха същества от друг свят.

Но вълнуващата мисъл едва успя да се оформи в съзнанието ѝ, когато видя изправения силует на съпруга си на фона на млечната светлина на една матирана лампа. Качваше се колебливо по стъпалата с наведена глава и очевидно с огромната помощ на парапета. Какво му ставаше? Тя озадачено се промъкна до горната площадка на стълбището, където неочакваното ѝ присъствие го изненада и той се олюля.

За щастие, една от необуздано махащите му ръце успя да се хване за перилото. Лицето пред нея беше толкова отпуснато и странно, че тя категорично реши, че е болен. Още не беше пропъдила спомена

за приглушеното му ръмжене и напрегнатия, невидим страх от мъжа, но се спусна по стъпалата с протегнатата ръка, за да му помогне. Той размаха ръка, за да я отблъсне, и се стовари на стъпалата с широко разтворени колене, подпрян на едната си ръка. После потрепна. Сигурно се беше наранил от начина, по който внезапно се озова седнал.

На светлината от потрепващата вода във фонтана Парвати за пръв път погледна хубаво мъжа, за когото се омъжи. Носът му беше обсипан с големи капчици пот и държеше главата си под доста странен ъгъл, докато големите му изпъкнали очи явно с усилие се опитваха да се фокусират върху нея.

— Какво ви е? — попита тя. Гласът ѝ беше разтревожен шепот. Нямаше никаква представа какво означава да си пиан и затова не успя да разпознае състоянието му веднага.

Той отвори уста и левият му кучешки зъб блесна с чистото си злато. В следващия момент отвътре изригна смях, който отскочи от стените и подигравателно отекна около тях. Когато гръмкият кикот се изчерпа, той се обърна към нея и каза:

— Оставих една чаша на ръба на фонтана. Донеси ми я.

В този момент Парвати долови алкохолните изпарения и от изненада не успя да се въздържи и възкликна на висок глас:

— Ооо! Ама вие сте пиан!

Всички твърди повърхности около тях безмилостно се заиграха с гласа ѝ, както стана с неговия смях, и той прозвуча толкова остро и обвинително и толкова непокорно, че тя сложи ръка пред устата си, за да го усмири. Помътнелите очи се фокусираха. Приветливото настроение си беше отишло.

— И защо да не съм? — подигравателно попита той. — Поисках райска птичка, а ми дадоха недорасъл паун.

В главата ѝ долетяха думите на майка ѝ: „И когато си далеч от мен, запомни едно: ако мъж те нарани само с думи, не казвай нищо, не прави нищо, защото, когато той заспи, можеш да захвърлиш думите му като дреха, която не ти стои добре“. Парвати сведе очи в знак на смирение, без да си дава сметка, че това покорство само разгневява мъжа ѝ още повече. Абсолютно *всичко* в новата му съпруга го дразнеше, войнствено заключи той. Липсата на стил, красота, ръст, образование, финес, а сега и този отвратителен пристъп на хрисимост.

Момичето беше безнадеждно. Той я изгледа сурово и недоволно измърмори:

— Побързай с питието.

Парвати моментално се отзова на заповедта. Той любящо обвиръка около наполовина пълната чаша и с огромно раздражение изригна:

— О, по дяволите, стига си се въртяла като дългошиест щраус и седни!

Тя се сниши няколко стъпала под него.

— Утре те изпращам обратно при баща ти.

Тя бавно кимна. Още от момента, в който зърна къщата, очакваше това. Дотогава питаеше някаква налудничава, необяснима надежда. Но в действителност даже баща ѝ не беше виновен. Как би могъл, горкият, при живота, който водеха, да има и най-бегла представа какво означава наистина „огромно богатство“? И той като нея сигурно си е представял нещо по-малко, много по-малко. Иначе щеше да разбере. Места с имена като Лавандуловата стая винаги ще настояват да имат високи, изискани подарки.

— Знаеше това, нали? — предизвика я той.

Тя го погледна с широко отворени очи.

— Да, но трябва да разберете, че аз нямах думата по този въпрос. Дължна съм винаги да се подчинявам на баща ми.

— Що за човек причинява това на собствената си дъщеря?

Една сълза се търкулна по лицето ѝ.

— Какво ще стане с теб, като си отидеш? — Поне за миг гласът му прозвуча уморено и мило.

Тя подсмръкна и си избърса носа с опакото на ръката.

— Не знам. Ако баща ми ме приеме обратно, ще помагам на мама както винаги.

Той поклати глава със съжаление.

— Не си мисли, че не ми е жал за теб, но никой, абсолютно *никой* не може да измами Касу Маримуту и да се измъкне. Баща ти явно е глупак или побъркан. На кого друг може да му хрумне такъв плиткоумен план? Ако си е мислел, че няма да те върна от страх да не опетня доброто си име, много е сбъркал.

— Защо просто не отказахте да се ожените за мен, като ме видяхте за пръв път тази сутрин? — тихо попита тя.

Той гордо изпъна гръб.

— Искаш да кажеш, че някой друг щеше да се ожени за теб? Хич не ме интересува дали ще вляза в устата на клюкарките, но в залата имаше важни хора за моя бизнес. Не можех да се изложа пред тях. — И тогава внезапно си спомни, че *той* е наранената страна, и я изгледа гневно, със студена неприязън. — Ако трябва да обвиняваш някого за проваления си живот, обърни се към баща си.

В последвалото мълчание той се вторачи в чашата си, сякаш беше бездънна. Най-накрая погледна Парвати, повдигна едната си гъста вежда и предложи:

— Трябва да удавим мъката си заедно.

Тя го гледаше невярващо. Срамота. Беше съсипана за цял живот, а той искаше да се напие с него! Тя поклати глава.

— Е, тя каза „не“ на чаша любов — саркастично отбеляза той или поне възнамеряваше да прозвучи така, но в гласа му се доловиха нотки на отчаяние и горчивина. Огледа се замаяно, после положи глава върху студените каменни стъпала и затвори очи. О, вижте великия Касу Маримуту сега. Толкова богат и толкова тъжен. Но точно когато Парвати си помисли, че е заспал, той седна и на един дъх изля съдържанието на чашата в гърлото си. Остави празната чаша на стъпалата и се изправи. — В такъв случай ви пожелавам лека нощ, мадам. Бъдете готова да тръгнете сутринта. В коя стая ви настаниха?

— Първата отляво на коридора.

— Чудесно — каза той и докато се опитваше да се поклони, се олюля и отново му се наложи да се хване за парапета, за да запази равновесие. Стисна го здраво и започна да слиза по стъпалата. Вече беше прекосил половината двор, когато се обърна назад към нея. Канеше се да каже нещо, но явно размисли, затова само поклати глава и обезсърчено махна с ръка. — Няма значение — измънка той и се заклатушка напред.

Когато той се прибра, Парвати си даде сметка, че има нужда да посети тоалетната. По-рано беше видяла външен клозет до постройката на слугите. Излезе през входната врата и мина покрай южното крило. Навън духаше студен вятър, а джунглата изглеждаше мрачна и зловеща. От черните ѝ дълбини се разнасяха странни крясъци и звуци. Веднага щом приключи, Парвати бутна вратата и тичешком се

върна в къщата цялата разтреперана от страх. Седна на балкона и зачака. Нека сутринта да идва. Тя беше готова.

В библиотеката Касу Маримуту сграбчи една бутилка уиски за гърлото и така се стовари в големия въртящ се стол зад бюрото, че му се наложи да се задържи за ръба на писалището, за да не падне назад. Наля си едно питие и тъкмо поднасяше чашата към устните си, когато вратата се отвори.

— Какво... — започна той ядосано, но спря от изненада. Не беше нежеланата му булка, а едра жена с кръг светлина в ръката. Тя се поспря на прага и той впери невярващ поглед в силуета ѝ. Със сигурност не съществуваше по-грозен човек от нея.

Жената пристъпи в стаята и на светлината на настолната лампа на бюрото той с облекчение установи, че е една от прислужниците му. Сърцето му блъскаше в гърдите. Беше му изкарала акъла. Предположи, че е готвачката. Какво, по дяволите, правеше в библиотеката му по това време на нощта?

— Какво искаш? — ядосано извика той. Първоначалната уплаха още не го беше напуснала.

Вместо да спре пред бюрото, тя заобиколи отстрани и се извиси над него. Сега наистина беше бесен. Ама че нахалство! Понечи да стане, но установи, че е залепнал за стола. Под мишниците му изби пот и се стече по застиналото му тяло. Вторачи се в нея полухипнотизиран от грубите ѝ, недодялани черти.

— Дойдох да ви помоля за малка услуга, сър.

Той я гледаше гневно и смаяно.

— Разбирам, че не можете да покажете формата на сърцето си на вашата съпруга, но, сър, не е правилно да оставите отпечатъка от крака си върху нейното.

Касу Маримуту не можеше да повярва на ушите си. Една прислужница? Да забрави къде ѝ е мястото по този начин? Нечувано.

— Как смееш? Махай се оттук — изломоти той и пак се опита да се надигне, но този път тя леко постави показалеца си върху адамовата му ябълка и словоохотливо обясни:

— Тук човек пази кармата си. Всички грехове, които направи през многото си животи, се складират и записват тук. Дори Библията

смята това място за доказателство за първородния грях на човека, нали така?

Как такава обикновена, проста жена можеше да е толкова нагла? Той опита да се отдръпне, но установи, че вече няма контрол над тялото си. Не можеше да помръдне даже пръстите на ръцете си. Дали тази уродлива жена не е използвала магия, за да го превърне в немощна торба с кокали в собствения му стол?

Реакцията му беше комична. Никога досега не се беше намирал в такава положение, никой не се беше отнасял към него по този начин. Пое си дълбоко дъх и вдиша неприятната миризма на лук или чесън, просмукана в ръката ѝ. И тогава, съвсем ненадейно, човекът, който беше създал внушителна финансова империя, мъжът, който винаги е бил обект на почит и уважение, отново се превърна в уплашеното, объркано дете, което се криеше в шкафа и гледаше как баща му и чичовците му слагат пръст и злато в устата на дядо му. Земята под краката му се люлееше, а разширените му, заприличали на жабешки очи изпъкнаха неимоверно. Но внезапното му объркване и страх не доставяха ни най-малко удоволствие на прислужницата му и тя не се разсмя.

Напротив, гледаше го благо.

— Ако можехте да съзрете това, което аз виждам в жена ви — тихо продължи тя, — щяхте да коленичите в страхопочитание. Трябва да знаете, че тя е благословена душа, на която ѝ е писано да изживее любов при възможно най-невероятните обстоятелства.

— Ще наредя да те уволнят и изхвърлят още утре сутринта — заплашително отвърна той. Макар и да беше парализиран и вдървен, острият му ум съвсем правилно стигна до заключението, че не го грози никаква опасност, във всеки случай не и от нейна страна. Тя беше само една готвачка, която беше забравила мястото си и действаше от криворазбрана лоялност към човек, когото възприемаше за новата си господарка. Част от преценката му не се подчиняваше на принципите на здравия разум, но в момента нямаше достатъчно функциониращи мозъчни клетки, които да проникнат по-дълбоко в загадката.

Тя се усмихна и той забеляза, че устата ѝ е голяма като на куче. В тази жена наистина нямаше и грам красота.

— Вие сте добър човек. Ако не я наранявате повече, обещавам ви, че съвсем скоро ще видите това, което аз виждам. — Веждите му се

стрелнаха нагоре към оплешивяващото му чело. Какво безочие! — А сега — тихо промълви тя — заспивайте и утре не си спомняйте нищо от този разговор.

Все още с отворени и вперени в нея очи, мъжът потъна в дълбок, безпаметен сън. Тя нежно прокара големите си, силни пръсти по клепачите му и ги затвори. После си тръгна все така величествено, както и влезе, с топящата се свещ в ръка. Не прислужница, а кралица.

ДОБРИЯТ САМАРЯНИН

Касу Маримуту се събуди легнал по корем, без колан и обувки, но все още облечен във вчерашните си дрехи. Явно Гопал, личният му прислужник, и някое от момчетата го бяха качили горе и са го сложили в леглото. Господи, главата му щеше да се пръсне. Протегна се към тоалетката и пипнешком потърси цигара. Обърна се, запали я и смукна бавно и дълбоко. Докато димът се издигаше на кръгчета, се замисли за досадния проблем със съпругата, с която се сдоби и която не искаше да задържи.

Замисли се за нея — дребна, мургава, обикновена, заблудено момиче — и се загледа в стелещата се пелена от дим. Мисълта да я представи като своя съпруга на отбраното общество, в което се движеше, го накара да настръхне. Напсува брачния посредник. Идиот. Глупак. Тъпак. Как може да се върже на такъв изтъркан номер? Но това, което наистина го караше да скърца със зъби от гняв, беше мисълта, че някакъв си нещастен селянин мошеник е сметнал, че може да прати Касу Маримуту за зелен хайвер.

Касу Маримуту насила спря потока на мислите си. Вчера цял ден се гърчи от яд и безсилие. Стига толкова. Днес не само че беше поспокоен, но и абсолютно сигурен какъв ще е следващият му ход. Не я харесваше, затова най-разумното нещо беше да накара този, който я е довел в страната, да я придружи по обратния път. И колкото по-скоро, толкова по-добре.

Той не само че се ползваше с неотменимото право на измамен мъж, но и не беше (а можеше — защото имаше тази привилегия) вкусил съмнителните прелести на новата си жена. Затова не виждаше никакви спънки за ясения си план за действие. Разбира се, това щеше да предизвика скандал в цейлонската общност, но какво го интересуваше? Нека да говорят. И преди беше устоявал на клюки. Касу Маримуту отдавна беше установил, че всичко може да бъде поправено, ако човек има достатъчно пари.

Той дръпна едно дебело въженце с пискюл до леглото и след няколко минути Гопал се появи с каничка кафе и сребърна чашка върху поднос. Прислужникът даже не направи опит да заговори господаря си, а мълчаливо напълни набраздения съд с кафе и го остави на тоалетката. После изчезна зад една облицована врата и след малко се чу шумът на течаща вода.

Кафето помогна. Главата на Касу Маримуту се проясни малко и мислите му се насочиха към някои делови въпроси. Но скоро той пак се върна към личния си проблем. Даде си сметка, че не знае кое ще е по-правилно — да избере някого, който да отведе нежеланата булка обратно при хората, при които беше отседнала преди сватбата, или сам да я отведе. Но в крайна сметка реши, че въобще не го интересува кое ще е правилно, и се спря на решението сам да я остави на път за работа.

Гопал спря кранчето и излезе от банята. Затвори вратата на спалнята след себе си и напусна стаята все така мълчаливо, както се беше и появил. Когато пак остана сам, Касу Маримуту предпазливо докосна челото си. Усещаше туптене в средата и като че ли мястото пламтеше. Алкохолът. Нощите, които беше прекарал облян в студена пот, знаейки, че напълно е загубил контрол над себе си, се завърнаха — огромни, ясни, сякаш бяха вчера. Той поклати глава. Тогава беше покосен, при това смъртоносно. А сега не беше. Вече нямаше празнота за запълване. Развратницата беше прогонена, а той възстановен. Беше сигурен в това. Реши повече да не близва алкохол.

След като взе тези две решения, Касу Маримуту изгаси втората цигара за деня, измъкна се от леглото и също като Гопал влезе в малкото преддверие, украсено с фин японски лак и маркетри, което служеше за съблекалня. Небрежно остави пътека от дрехи след себе си, мина покрай внушителната каменна вана, внос от Кайро, и се запъти към нещо, което на пръв поглед изглеждаше най-обикновена стенна ламперия, но всъщност представляваше скрита врата към облицована с плочки кабина. Касу Маримуту смяташе за неуместно изтънчените му гости да виждат тази част от банята му. Влезе вътре и затвори вратата.

В малкото помещение имаше само едно кранче и голям съд под него, който Гопал беше напълнил догоре. По повърхността на водата се носеше дървено канче, съвсем същото като онова, което Касу

Маримуту използваше, когато беше малко дете в Цейлон. Той загреба малко от вледеняващо студената вода и я изсипа върху главата си. Главоболието изчезна на момента. Касу Маримуту довърши къпането с огромно задоволство и много плискане.

Излезе и енергично започна да се трие с груба памучна кърпа, каквато баща му, а преди него и неговият баща бяха използвали. Декоративните пухкави неща, които минаваха за кърпи в останалите бани в къщата му, не бяха за него. Избръсна се над мивката, след което влезе в преддверието и облече чиста бяла риза с дълги ръкави и широки светлокафяви панталони. Намаза косата си с брилянтин и я среса на път през средата. Ето, Касу Маримуту беше готов за всичко, което светът щеше да му поднесе.

На път към Лавандуловата стая, докато минаваше през балкона с изглед към двора, хвърли поглед надолу и видя една едра жена да се качва по ниските стъпала, които водеха към кухненските помещения. Знаеше, че е готвачката, но защо, при положение че никога не бяха разговаряли, видът ѝ му внушаваше смътното обезпокоително усещане, че пътищата им се бяха пресичали или пък че са си разменяли по някоя и друга дума? Наведе се, за да я види по-добре или може би, за да помогне на късчето спомен да изкристализира, но тя вече беше изчезнала в мрачната ниша, която водеше към кухнята.

Смръщи вежди от усилието, което направи, за да събуди спомена, но той беше изчезнал и тъй като вече стоеше пред вратата на Лавандуловата стая, изхвърли недовършената подробност от главата си. Влезе в стаята, без да си направи труда да почука, и намери булката си да седи на пода с приготвен багаж и очевидно готова да тръгне. Тя се сепна и за миг се озова изправена на краката си. Мили боже, бездомно дете, ако изобщо беше виждал такова някога през живота си.

Кафяво, отвратителен цвят за нея. Огледа тесните ѝ рамене, които имаха нужда от храна, после силно опънатата ѝ назад коса и си даде сметка, че момичето идеално покриваше представата му за прислужница. Мисълта, че той, който можеше да избира сред най-красивите жени в Джафна, се е оженил за това нищожно същество, го накара отново да се сгърчи от отвращение. С какво облекчение щеше да ѝ види гърба.

— Сложих всички бижута в кутията и я оставих ей там. — Тя посочи тоалетната масичка.

Добре, тъкмо се канеше да я помоли да го направи.

— Готова ли си? — попитай той сърдито.

Тя кимна.

Той отвори уста да ѝ каже да го последва, но за негово изумление във въздуха между устните му и широко отворените ѝ очи се изплъзнаха думи, които никога не бе имал намерение да изрича.

— Добре, добре, но има малка промяна в плана. Човекът, който трябва да ти запази билет за пътуването, не може да се справи със задачата веднага, затова, ако искаш, можеш да прекараш следващите няколко дена тук, до морето. Приеми го като малка почивка.

Удивлението ѝ от предложението му беше очевидно, но дългото ѝ и енергично кимане явно показва желанието ѝ да остане.

— Изглежда, имаш нужда от хубава храна. Закуси и после помързелувай на плажа или разгледай къщата и околностите.

Тя се усмихна срамежливо. Той не отвърна на усмивката ѝ, но решително отиде до звънеца отстрани до леглото и го дръпна.

— С това нещо се вика прислужник — обясни той. — Помоли, който дойде, да ти покаже как се ползва тоалетната. Няма да ти е ясно. Това е система с автоматично измиване. — Той внимателно докосна челото си. Беше топло и пулсираше леко. — А сега те оставям — отсече той. В този момент, след като думите, които въобще не бе имал намерение да изрича и които не можеха да се върнат назад, бяха излезли, той беше изключително ядосан на самия себе си. Отиде до тоалетната масичка и почти грабна кутията с бижута. Какъв дявол го накара да направи това?

Но докато слизаше по стълбите, недоволството му от необмислената покана лека-полека отшумя. Със сигурност, когато момичето се върнеше у дома, щяха да го гледат като злочеста нещастница, която не е успяла да задържи съпруга си. Защо трябва да я наказва? Не беше виновна, че е родена обикновена, в семейството на един безскрупулен негодник. Нека остане няколко дни. Какво щеше да навреди? В края на краищата той почти нямаше да я вижда. Докато връщаше бижутерийната кутия в сейфа, мярна двойничката ѝ, кутията на първата му жена. Машинално извърна очи. Но докато затвори тежката вратичка, втората кутия вече беше напълно забравена и той излезе от кабинета, преливащ от задоволство от собствената си щедрост. Направи едно добро дело.

Седна на задната седалка в колата и набързо обмисли варианта да изпрати съобщение до роднините на момичето за намерението му да я отпрати след няколко дни, но даже и на него му се струваше, че не е редно — щяха да се учудят защо се е забавил и накрая щяха да решат, че той нечестно се възползва от ситуацията. Не, щеше да изпрати телеграма на онзи глупак, брачния посредник. *Неподходящо момиче, точка, връщане обратно, точка, уведоми баща ѝ, точка.* И мисълта за хаоса, който телеграмата щеше да предизвика, накара Касу Маримуту да се облегне на удобната седалка на ролс-ройса и да се усмихне за пръв път от сватбата насам.

ЛЪЖАТА НА ДОБРИЯ САМАРЯНИН

Парвати съзерцаваше затворената врата. Снощи беше напълно решен да я отпрати при първа възможност. Защо се бавеше? Но при мисълта за кратката почивка я обзе неудържим прилив на вълнение.

Някой почука на вратата. Парвати изправи рамене и извика:

— Влез.

Една жена влезе, събра длани под брадичката си и се представи като Камала. Имаше широк ханш и тънки крака, които се подаваха изпод сарито, вързано високо на кръста ѝ за по-голяма свобода на движенията. Едва ли беше на повече от трийсет години, но устните ѝ бяха хлътнали като на старица.

— Тъъ... Господарят поиска да ми покажеш как се ползва тоалетната. Спомена, че били различни...

— Да, Ама, в тази къща са различни — съгласи се жената сериозно. — От Англия са. Нали разбирате, белите хора ги използват. Не е нужно да клякате, а седате върху чиния и когато свършите, дръпвате един лост и водата шурва от резервоар над нея, изсипва се вътре и някак си, вместо да прелее от чинията, засмуква всичко, урина, мръсотия, надолу през една тръба, която ги отвежда в морето. Удивително нещо наистина.

Тъй като беше от Индия, Камала говореше тамилски без характерните вибрации на думите и Парвати, която познаваше единствено мелодичния, напевен акцент на сънародниците си, трябваше да се съсредоточи добре, за да разбере какво ѝ говори.

— Оттук, Ама. — Камала бутна една скрита врата в облицованата стена, преведе Парвати през съблекалнята и я въведе в баня от сив мрамор. Парвати изрече благодарствена молитва наум, че няма да ѝ се наложи пак да ползва външната тоалетна близо до джунглата през нощта. Междувременно Камала отвори един шкаф под мивката и извади малко дървено канче.

— Белите хора може да са умни, но не са толкова чисти. Не използват вода да се измият като нас, ами късат парчета хартия от една

ролка, която правят специално за тази цел, и се бършат с нея. Но аз установих, че хартията може да влезе в добра употреба дори и за хора като нас. Ако пуснеш малко в чинията, когато мръсотииите паднат вътре, водата няма да подскочи и да ти оплиска задника — обясни тя, кимайки важно на Парвати. След това се обърна към ваната и посочи кранчетата. — Можете да използвате водата оттук. — Тя подаде малкото канче на Парвати. — Добре, Ама, ще ви чакам отвън.

На рафтчето имаше пухкави кърпи, а в една чинийка — ароматен сапун. Парвати приклепна във ваната и се изкъпа, като наливаше вода в канчето и я изсипваше върху главата си. Облече се, отвори вратата и намери Камала да седи на пода, подпряла лакът върху повдигнатото си коляно, а другият ѝ крак стоеше сгънат под тялото. Жената стана, като подпря ръце на пода и повдигна задните си части, преди да се изправи. Точно по същия начин се изправяше и майка ѝ. Мрачна меланхолия изпълни гърдите ѝ.

— Елате, Ама. Ще ви покажа къде е трапезарията.

— Благодаря. — Освен потопеното в мляко парче банан, което изяде зад платното, Парвати не беше хапвала нищо от вчера насам. Едва се стърпя да не нападне един голям буркан, пълен със сладки ладу^[1], който стоеше до леглото, но не посмя да го отвори от страх някой да не влезе и да не ѝ се скара. Камала я поведе покрай стълбите, където Парвати разговаря с Касу Маримуту в ранните часове на деня, и се озоваха до друго стълбище на срещуположната страна.

— Добре ли пътувахте от Цейлон, Ама?

— Да, чудесно.

— Наистина ли? Аз като идвах, беше ужасно. Морето беше толкова бурно, че чак на мъжете им прилоша, а после един човек умря, увиха тялото му в бяло платно и го хвърлиха зад борда. Няма да повярвате. И аз нямаше да повярвам, ако не го бях видяла с очите си. Изведнъж се появиха огромни акули и се спуснаха към тялото още преди да е докоснало водата! Всички жени пищяха. Някои изпаднаха в истерия. Честно да си кажа, даже аз се уплаших малко, а поначало съм смела. Никога няма да го забравя. Оттук, Ама. — Завиха по коридора, който водеше към северното крило.

Трапезарията беше първото помещение в крилото. Камала се отдръпна почтително, за да направи път на Парвати. Утринните лъчи нахлуваха през множество високи прозорци. Отсреща две двойни

врати водеха към безупречно поддържана тревна площ, която по-нататък преминаваше в бял пясък. Върху дългата маса в средата на стаята имаше бяла покривка, порцеланов сервиз, сребърни прибори и всякакви чуждестранни храни. Парвати се обърна колебливо към Камала.

— Какво е всичко това?

— О, Ама, не ви виня, че не знаете. И ние в Индия нямаме такива неща, но това е храната на белите хора. — Тя приближи масата и махна капака на един сребърен съд. — Вижте, това тук е хлябът им. Много е хубав наистина. Всяка сутрин го доставят току-що изпечен от една хлебарница на господаря в града. А вечер донасят всички непродадени кифли и ние ги ядем. Най-много обичам тези с кокос. Честно, Ама, нямам думи да ви опиша колко съм щастлива, че живея в тази къща.

Тя спря да говори, докато сгъваше салфетка в една малка кошница, след което прехвърли няколко филии от сребърния съд.

— Знаете ли, Ама — продължи тя, — преди да дойда тук, бях толкова бедна, че веднъж изблъсках едно куче, за да докопам парче развалена храна в кофата за боклук. Мъжът ми беше много жесток човек. Той избяга всичките ми зъби. Биеше ме даже като бях бременна. Повече не исках да си лягам с него и да създавам още и още деца на този свят, но на всеки няколко месеца болките започваха и трябваше да си тръгна от полето, за да родя. Три пъти пих отрова. Да, Ама — подчерта тя, — три пъти. Бог ми е свидетел, че бях толкова нещастна, че даже не си и помислях за децата. Болката беше неопишуема. Целите ти вътрешности изгарят като в огън. Вече не мога да ям подправки. Поболявам се от тях. Но животът тук е рай. Всички имаме отделни стаи, повдигнато легло за спане и шкаф за нещата ни. Не мога да ви опиша, Ама, какъв лукс е това. А господарят е толкова добър, че нареди да сложат един голям гюм с мляко на огнището до кухнята, за да има топло мляко за прислугата през целия ден. Никога преди не съм срещала, даже не съм чувала за такава щедрост. Бих си дала живота за него. А сега той отиде и се ожени за вас, Ама. Мога да кажа, че и вие сте добра. Никога не греша за хората. Толкова съм щастлива, че чак ще се разплача.

Тя подсмръкна шумно, повдигна края на сарито си и го притисна към сухите си очи.

— Както и да е. Това тук е сладко от ягоди. Направено е от плодовете на дърво, което расте само в Англия — погрешно я информира тя. — Това другото е мармалад, а това е направено от някакъв горчив портокал, който мисля, че расте само на студени места. В кафявия съд ще намерите мед, който Купу, говедарят, носи от джунглата, а под този капак има масло. Ей там има сирене, но трябва да ви предупредя, че е за бели хора и вкусът му не е като на нашия панир^[2] — Тя посочи един сребърен съд. — Тук вътре има кафе, а в тази кръгла кана — чай. Но и двете са без мляко и захар. Трябва да си сложите сама, зависи колко бели или сладки ги обичате. Ммм... Какво друго? А, да, ако искате яйца, кажете ми как ги предпочитате и Мая ще ви приготви.

— Не, не — поклати глава Парвати. — Това е предостатъчно.

— Добре тогава, Ама, ще отида да кажа да ви препекат този хляб. Ще отнеме само минутка. — Тя понесе кошницата.

Парвати си избра място с лице към плажа. Погледна искрящото на слънцето море и разбра, че всичките ѝ големи и красиви мечти за любов са отвратителен гущер на тавана на нечия къща. Беше време да остави детинските си фантазии за страст и любов, защото сега осъзна, че такава любов не спохожда недораслите пауни. Не се беше сетила, докато женихът ѝ не ѝ го каза. Смяташе, че е като всички останали. В селото ѝ нямаше прочута красавица. Всички бяха просто обикновени.

Замисли се как ще се прибере у дома и ще се изправи пред гнева и срама на баща си. Потръпна от ужас. Да имаше начин Касу Маримуту да ѝ позволи да остане дори само като прислужница като Камала. Всъщност би останала само заради храната и подслона. Но знаеше, че той няма да отстъпи. От изражението на лицето му стана ясно, че даже мисълта за нея като негова съпруга го отвращава.

Камала се върна с две скари препечен хляб. Парвати си взе една филийка. Още беше гореща и ухаеше толкова хубаво, че стомахът ѝ закъркори от глад. Сложи я в средата на чинията и в полукръг около нея нареди лъжичка сладко, малко мед и бучка масло. Отчупи къшей хляб с пръсти и тъкмо щеше да го потопи в сладкото, когато не само чу, но и усети преднамереното мълчание на Камала. Вдигна поглед. Жената я гледаше така, сякаш всеки момент ще експлодира, ако не каже какво мисли.

— Какво? — попита Парвати.

— Ама, тази храна не се яде така.

— О!

— Първо трябва да намажете масло върху филията с нож и чак след това сладко. Медът се слага направо върху хляба. Първата жена на господаря си намазваше само тънък слой масло. Нали разбирате, грижеше се за фигурата си. И после придържаше филията между пръстите ето така... — тя изискано вдигна палец и показалец пред полуотворената си уста — и отхапваше малки, симпатични хапки. Хранеше се както вършеше всички останали неща, красиво. И винаги, абсолютно винаги държеше устата си затворена, докато дъвчеше. Явно всички бели хора правят така. Даже не говорят, когато имат храна в устата. Нали разбирате, смятат, че това е признак на лоша култура. А тази сгъната кърпа до чинията ви се нарича салфетка. Първата господарка леко докосваше от време на време ъгълчетата на устата си с краищата ѝ. И знаете ли какво още не се прави на масата? Нищо не се излива направо в устата. Трябва да се отпива на малки глътки от ръба на чашата. Представете си какво ще стане, ако човек прави така в Индия. Всички касти ще започнат да си носят собствени съдове за пиене навсякъде, където отидат, нали?

Докато Камала се смееше от все сърце на собствената си шега, Парвати започна да се храни, както ѝ казаха. Дъвченето със затворена уста беше малко странно и неудобно, но не чак толкова лошо и тя реши, че масло и сладко върху западняшки хляб е най-вкусното нещо, което някога е вкувала.

— Да ви наля ли малко кафе?

— Да, благодаря. Искаш ли и ти една чашка?

— О, колко великодушно от ваша страна. Дано Бог ви дари с дълъг живот. Ще отида да си взема чашата.

— Използвай някоя от тези — побърза да я спре Парвати.

— Ооо, Ама, сигурна ли сте?

Парвати кимна.

— Много сте мила, Ама. Първата жена на господаря никога нямаше да предложи, камо ли да ми позволи да пия от тия скъпи чаши. — Тя разбърка две чаени лъжички захар в кафето си. — Чух, че била от лошо семейство и когато се преместили в нова къща, всички цветя, които не цъфтели от години, изведнъж разцъфнали. Тя беше англо-индийка, много горда и безбожна. Докато живееше тук, нито веднъж

не я видях да стъпи в молитвената стая и... — Камала повдигна брадичка, уверена в собствената си безукорност. — Видях я да яде говеждо от консерва. Ако не го бях видяла с очите си на една от прочутите ѝ танцови забави, никога нямаше да повярвам. Срамота!

— Прочути танцови забави?

— Наричаше ги балове. Големи събирания, на които хората идват да ядат, да пият и да танцуват в големия салон в дъното на това крило. И как пиеха само! До края на вечерта изпразваха стотици бутилки с вино и алкохол. Аз сядах в храстите и гледах как гостите пристигат пременени. Понякога носеха маски, чудесни неща, обсипани със скъпоценности и пера. Първата жена на господаря винаги носеше атлазена маска на вълк и червена кадифена панделка около врата. Веднъж чух един от гостите да казва, че нейните балове били най-хубавите в цяла Азия. Даже кралските особи идваха. Когато бяха тук, никой не можеше да е облечен в жълто или бяло, и винаги идваха с големи антуражи, които поглъщаха всяка тяхна дума.

Жената направи пауза да сръбне шумно от кафето си.

— Само тогава я виждах засмяна и истински щастлива, през останалото време беше отегчена. Сутрин не слизаше долу преди десет часа. Честно казано, мисля, че просто нямаше какво да прави през деня, освен да си лакира ноктите и да прелиства западни списания в търсене на модели, които ѝ харесват, за да каже на Раму, шивача, да ѝ ушие такива, но не абсолютно същите като на снимките. Мразеше някой да има същото нещо като нея. Знаете ли, че най-скъпото сари в света е било направено за нея? Имаше нишка от истинско злато и беше украсено с толкова много скъпоценни камъни, че са трябвали повече от петнайсет хиляди жакардови кукички да ги закрепят. Десет момчета са работили ден и нощ в продължение на три хиляди часа, за да го направят. Чух, че едно от тях даже ослепяло заради него. Какъв грях да носиш такава сари! — Камала печално поклати глава. — Не че тя имаше нужда от такава украса. Беше светла като бенгалка и много, много красива. Всички дрехи ѝ отиваха. Няма да ми повярвате, ако ви кажа, че сутрин слизаше, облечена в домашна роба, и така сияеше, че човек би си помислил, че вижда самата богиня Лакшми да слиза по стълбите. Можех да седя и да я съзерцавам часове наред. Но каква полза от такава красота, питам аз? Тц, тц, горкият господар. Не

заслужаваше това. Изобщо. Случилото се едва не го уби, но сега всичко това няма значение. Да ви изчакам отвън, нали така, Ама?

— Чакай. Тъъ... искаш ли да закусиш?

— О, Ама, колко хубаво от ваша страна! Наистина сте много мила. Обикновено не ям сутрин, но добре, щом предложихте, мисля, че мога да си взема само една филийка обикновен хляб да си топя в кафето. — Тя се пресегна към една филия хляб. — Всъщност ще е по-вкусна с малко масло отгоре, нали така? — Тя щедро намаза филията. — Маслото е много вкусно — въодушеви се тя и небрежно взе още една филия и я намаза с масло. — Много ми харесва. Мисля, че може да ми стане любимото ядене. Предполагам, че е като нашето гхи, само че е по-солено.

Парвати покани Камала да седне при нея на масата, но тя енергично поклати глава, искрено ужасена от предложението.

— О! Не бива! И без това не седя на маса. Свикнала съм да ям на пода. Така ми е по-добре. — Тя се отдръпна на едно слънчево местенце до високия прозорец, приклепна на пода, сгъна една филия през средата и лакомо я напъха в устата си.

Разбира се, не беше редно да клюкарства с прислугата, но...

— Тъъ... какво е това нещо, което спомена, че едва не убило господаря?

— Ау-у, Ама, защо питате? Такъв скандал се вдигна, всички научиха. Честно казано, тя стъпка честта на господаря в калта. Що за жена прави това, питам аз? Не го виня, че изгори всичките й снимки и забрани на всички да споменават името й в негово присъствие. Но след това, Ама, той започна да пие. Всяка вечер се напиваше. Понякога пресушаваше всичкия алкохол в къщата и посред нощ отиваше в избата да търси още. А понякога, Ама, крещеше проклетия като обладан от дявола. Чувахме го чак от нашите стаи. Много се притеснявахме за него. И тогава един ден Мая тайно започна да слага лекарство в храната му и след около половин година той изведнъж спря. Сега има толкова силна воля, че позволява всички бутилки с уиски да останат в къщата. И на градинските партита, а в тази къща се провеждат много такива забави, предлага алкохол на гостите, но самият той не близва. Но Мая каза, че ако някога пак се върне към пиенето, тя няма да може да стори нищо.

Парвати седеше, без да помръдне. Някои от думите, които Камала използваше, ѝ бяха непознати, а други, както стана ясно, имаха малко по-различно значение, но дали цейлонската дума за „напускам“ означаваше „умирам“ в Индия?

— Какво точно се случи с първата му жена?

Устата на Камала заприлича на зееща кухня, пълна със сдъвкана храна.

— Никой ли не ви каза? — невярващо попита тя.

Парвати поклати глава.

— Аууу, Ама, тази жена, може ли изобщо някой да я нарече жена, избяга в Аржентина с един играч на поло. Чух, че дошъл да тренира отбора на принца, но знам, че се срещнаха на един от баловете ѝ. Висок и много красив мъж. В началото идваше на партитата на господаря, а после започна да идва през деня, когато господарят не си беше вкъщи, и двамата ходеха на плажа заедно. Учеше я да плува. Много се смееха. Но ако тя ме беше попитала, Ама, щях да ѝ кажа да внимава. Белите мъже не са като нашите. Лесно е да ги спечелиш, но също и да ги изгубиш. Знам всичко за тях. Преди работих за едно бяло семейство в Делхи. Бях там почти един месец. Един ден излязох да простра дрехите и паднах в басейна. Едва не потънах. За щастие, градинарят беше наблизко и ме издърпа с един дълъг прът. След това господарката му нареди да източи водата от басейна и да го почисти. Когато господарят се прибра, ми даде цялата надница за месеца и ми каза да напусна. Мисля, че се страхувах, че може пак да падна и да се удавя в басейна им. — Тя внезапно се ухили. — Но благодарение на тях сега мога да говоря английски. — И тя се впусна в разпокъсан монолог от чуждестранни звуци. — Махни това глупаво изражение от лицето си. Вдигни това. В тази страна е ужасно горещо. Бъди така мила и ми приготви джин с тоник.

Парвати остави филията и спокойно потупа ъгълчетата на устата си, но вече не слушаше. Жената на Касу Маримуту не беше умряла от мистериозна тропическа болест. Избягала е с бял мъж!

— Камала — прекъсна внезапно бръщолевенето на жената. — Какво е изба?

— Голяма стая под къщата, където държат всички бутилки със скъп алкохол.

— Как смяташ, дали мога да сляза да я видя?

— Тя винаги е заключена, но мисля, че Мая има ключ. Защо не я попитате?

Парвати кимна.

— Добре. А коя е Мая?

— О, Мая е готвачката. Но тя е повече от готвачка, много повече. Лечителка е.

— Наистина ли?

Камала кимна сериозно.

— Нямам думи да я опиша. Трябва да я видите с очите си — отвърна тя и изпадна в необичайно мълчание.

Когато Парвати приключи с втората си препечена филийка, Камала вече беше изсърбала две чаши кафе и измляскала пет филии хляб — три с масло и две с мед и сладко. Парвати се плъзна от стола и Камала скочи на крака.

— Какво искате да правите сега, Ама?

— Ще поразгледам малко.

— Да ви разведа ли из къщата?

— Не, тръгвай и си върши работата. Ще се оправя сама.

— Сигурна ли сте? Защото аз съм тук по-отдавна даже и от Мая и знам всичко за тази къща. Даже най-дребните подробности. Например че цветното стъкло е от Англия, а архитектът и строителите от Индия. Както и че архитектът е трябвало да подпише договор, че няма да запази копия на плана на къщата, така че нито той, нито семейството му да не могат да използват проекта на друго място в света.

— Благодаря, но ще се помотая сама — каза Парвати и се обърна.

— Ама.

— Да?

— Няма да кажете на никого, че съм говорила за първата жена, нали? Повече не бива да я споменаваме, но просто си мислех, че трябва да знаете.

Парвати се усмихна.

— Не се притеснявай. Няма да кажа на господаря. Между другото, знаеш ли с какъв бизнес се занимава той?

— Да, разбира се, има хлебарница и универсален магазин в града, както и каучукови плантации из цяла Малайзия. Също така

знам, че има огромни площи земя в Цейлон и Индия. Веднъж даже се говореше за вложения в Англия и Америка. И Гопал казва, че голяма част от доходите му идват от монополен договор със султана за производство и разпространение на тоди * из цялата страна.

[1] Сладки топчета, направени от пържено брашно от леща и сироп. — Б.пр. ↑

[2] Вид сирене, разпространено в Южна Азия. — Б.пр. ↑

[2] Ферментирал кокосов сок. — Б.пр. ↑

ЛЕЧИТЕЛКАТА

На горния етаж имаше четиридесет стаи, по дваайсет във всяко крило, десет с изглед към морето и десет към джунглата отзад. Само някои бяха отключени, но дори и в тях Парвати обикаляше разсеяно и ги оглеждаше съвсем бегло. Ръцете ѝ се плъзгаха по вещи от кост, рог, порцелан, оникс и венецианско стъкло, но в главата ѝ се въртеше зашеметяващата мисъл: *Касу Маримуту излъга, съпругата му не е мъртва*. Очите ѝ непрестанно търсеха снимка на жената.

В гостната се спря пред шкаф, отрупан с предмети от венецианско стъкло, и се зачуди защо чашите бяха с толкова много различни форми и размери. По онова време не знаеше, че всяко питие изисква определена форма. Загледа се в една делва. За пръв път виждаше такава — птица от мрамор за съхранение на студена вода. Имаше толкова много неща, на които да се възхищава. Столове с овални облегалки, китайски купи за пунш, шкафове, украсени с листа. Всичко беше невероятно красиво.

В музикалната стая седна на една лилава кадифена табуретка пред бледозелен роял с нотни листове върху него. С почуда установи, че като натисне клавишите, се чуват красиви звуци. Стана с неохота и стигна до голямата бална зала. Пристъпи в мрачното помещение, където всички звуци отекваха, намери ключовете за осветлението и с удивление загледа как пет масивни полилея се обливат в светлина. Стените приличаха на пъзел от разноцветно стъкло. Беше много красиво, но някак си тъжно, сякаш мястото таеше спомен за пощастливи времена, когато кралските особи са се разхождали тук. Тя затвори вратите и продължи обиколката си.

Стените на библиотеката на Касу Маримуту бяха боядисани в тъмнозелено и вътре миришеше на тютюн. Помещението представляваше хранилище на хиляди подвързани с кожа книги, наредени върху лавици, които стигаха чак до тавана. Парвати не очакваше да намери снимка на предшественичката си тук, но може би

щеше да научи повече тайни за гордия мъж, който по невероятен каприз на съдбата беше измамен да ѝ стане съпруг.

Можеше да отиде зад голямото бюро и да седне в огромния тъмен стол или да пробва да отвори чекмеджетата, но голямата картина зад бюрото я спря. Парвати стоеше като закована и я зяпаше. По-късно научи, че странно нарисуваният мъж, обвил нежно ръка около извитата шия на един лебед, се нарича клоун. Работата му беше да размива хората. Но изпитателният му поглед я принуди да се махне отгук и светлите му очи като живи я проследиха как се оттегля.

На път към кухнята се озова до молитвената стая. Отвътре се носеше благоуханен дим. По стените висяха картини на божества, а върху един издигнат олтар стоеше бяла, леко усмихната мраморна статуя на Махалечуми, богинята на богатството. От кожата и дрехите ѝ се изсипваха монети. Парвати си спомни как майка ѝ казваше, че всяка къща трябва да има „сядяща“ Махалечуми, защото според поверието „стоящата“ богиня се готви да си тръгне и да отнесе изобилието със себе си. Но на какво можеше майка ѝ, която живееше в къщурка от кал, да научи Касу Маримуту за богатството?

Парвати опря чело в пода. И когато вдигна глава, се оказа лице в лице с осемръка богиня, висока петнайсет сантиметра, с груби черти. Над главата ѝ имаше шест змийски качулки. Две от ръцете ѝ бяха отчупени и лежаха до нея — смешни малки пръчки от глина и лющещи се боя. Не би могъл да съществува по-голям контраст между изящната мраморна богиня и тази евтина украса, но от пръв поглед се виждаше, че някой я обича, и то много. За да се моли човек на подобно нещо, се изискваше истинска вяра.

Парвати на момента разбра, че само този идол в цялата къща не принадлежеше на богатия ѝ съпруг. Зачуди се кой ли е собственикът му и почувства странна симпатия към този човек. Знаеше какво е да стоиш пред голям внушителен бог и в същото време да искаш да се прекланяш пред малкото невзрачно нещо в краката му. Намаза челото си със свещена пепел и излезе.

На пода в безупречно чистата кухня седеше огромна жена с изпънати пред себе си крака и кръстосани глезени. Големите ѝ силни ръце сортираха камара листа на три по-малки купчинки. Между зъбите ѝ имаше стисната пура. При появата на Парвати жената остави пурата

на ръба на една пукната чиния, която ползваше за пепелник, и вдигна месестото си лице.

На ушите и ноздрите ѝ имаше златни кръгчета, големи колкото монета, а на врата ѝ висеше раковина, нанизана на черна връв. Жената се обърна на една страна и се надигна с лекота и изненадваща пъргавост за човек с нейните размери. Пред Парвати стоеше много висока, едра като канара и изумително грозна жена, облечена в малайски саронг и избеляла блуза. Парвати се вгледа в големите ѝ тъмни очи и разбра, че е открила собственика на счупения идол.

От устата на жената се показаха червеникавокафяви зъби.

— Надявам се, че нямате нищо против. Свърших си всичката работа и тъкмо си почивах малко — обясни тя.

Парвати бързо отговори:

— Всичко е наред. Коя си ти?

— Мая, готвачката.

А, лечителката.

— Твоя ли е богинята в молитвената стая?

— Да. Господарят ми разреши да я оставя там, защото той почти не влиза в тази стая.

— Не я познавам. Коя е тя?

— Нагама, богинята змия.

— Какво се е случило с ръцете ѝ?

— О, когато бях дете, един свят мъж ми я даде. Всички го смятаха за луд, защото, когато някой го заговореше, той се усмихваше и размахваше пред лицето му кривите си, отвратителни, сиво-кафяви, дълги почти трийсет сантиметра нокти. Живееше под едно дърво и когато минавах на път за училище оттам, ми кимаше. Един ден ме извика и ми каза, че има много специален подарък за мен, но трябвало да отида при него преди следобедната сянка да докосне близката скала, иначе щял да си тръгне, без да ми го даде. Когато отидох на следващия ден, той посочи едно закътано местенце между изскочилите корени на дървото и там седеше статуята на Нагама, добре скрита сред корените. Каза, че сам я е направил и че трябвало да пътувам по света с нея, докато една от ръцете ѝ падне. И на това място трябвало да изчакам, докато падне втората ѝ ръка. Обещах, че ще го направя, и той ме извика да се приближа и вдигна ръце с обърнати длани към мен ей така.

Мая вдигна ръце с разперени пръсти.

— Каза ми: „Приблѝжи се и сплети пръсти с моите“, но аз не исках. Ноктите му бяха наистина ужасни и затова отстъпих назад. Той прошепна „ела“ и така ме погледна, че изведнъж отвращението ми изчезна и с готовност се приближих. Коленичих пред него и преплетох пръсти с неговите. Кожата му беше невероятно мека, като листенцата на цветѝ. Имах чувството, че са изминали само няколко секунди, но сигурно бях потънала в дълбок сън или транс и се събудих едва когато той се свлече напред. Погнусата се върна, а заедно с нея се появи и страх от мъртвата тежест върху мен. Измъкнах се и тялото му се стовари на земята. По целия път до къщи тичах. Същата нощ не бях на себе си от треска. Мислех си, че по тялото ми пълзят хиляди насекоми.

Мая спря за момент.

— Цяла седмица бях болна. Когато се пооправих, вече го бях погребали, но богинята стоеше между корените. Отнесох я вкъщи. Постепенно, с течение на времето, щом погледнех някого, знаех какво го измъчва. Или пък виждах някое растение или бурен, които растяха до реката, и веднага разбирах каква болест лекуват. Скоро ме осени желанието да тръгна на път. И така с богинята започнахме да обикаляме света, без пари и посока. Просто стоях на пристанището и зяпах морето, и изведнъж някой мъж изтичваше до човек с важен вид и обясняваше как дъщеря му е твърде болна, за да пътува, и тогава важният човек се обръщаше към мен и питаше: „Ей, момиче, да, ти, искаш ли да работиш за мен?“. „Да“, отговорях аз и заминавах за Египет. По този начин пропътувах света до деня, в който пристигнах в тази къща и първата ръка се счупи.

— Защо тук?

— Нямам представа, но със сигурност знам, че тази къща е построена върху свещена земя. По цялото земно кълбо има само няколко такива места.

— А втората ръка? Кога се счупи?

Мая я изгледа с непроницаемо изражение.

— Вчера. След като пристигнахте.

— О! Какво означава това?

— Не знам. Ще трябва да изчакаме и да видим.

Вгледаха се една в друга. После Парвати, която беше свикнала да споделя мълчаливи паузи единствено с майка си, побърза да заговори и

развали мига.

— Какво трябваше да оставиш в Индия?

Голямата грозна уста на Мая се разтвори и жената се разсмя най-невъзмутимо.

— Само една къща от кал с покрив от кокосови листа.

— Ами родителите ти?

— Майка ми умря още като бях много малка и баща ми се ожени за друга жена. Тя беше щастлива да ми види гърба.

И двете замълчаха, докато Парвати се бореше с въпроса, който я интересуваше най-много.

— Мъжът ми още ли е... Искам да кажа, още ли пие много?

Мая повдигна вежди, учудена от бързината на езика на Камала, и замислено загледа господарката си.

— Всъщност вчера беше за пръв път от повече от година насам. — Изведнъж лъчезарна усмивка озари лицето ѝ. — Но вие не сте виновна. Ако е посегнал към бутилката, то е, защото си е търсел причина. Ако не бяхте вие, щеше да е нещо друго. Бъдете търпелива. Той е добър човек. Веднъж вече спря. Ако реши, може пак да спре.

Парвати стоеше в доста неудобна поза на един крак. Пак обсъждаше съпруга си с прислужница, но тази жена ѝ отговори с такова внушително достолепие, че любопитството ѝ изглеждаше още по-лошо и неприлично. Сега ѝ стана ясно, че беше глупаво от нейна страна да седи и да слуша как Камала умело сипе критики под формата на щедри хвалби. Трябваше да се държи с повече достойнство. На първо място, всичко това изобщо не ѝ влизаше в работата. Той дори не искаше да ѝ бъде съпруг. Щеше да побеснее, ако разбере, че се е отплатила за добрината му, като клюкарства за личния му живот.

Като че ли доловила промяната в Парвати, Мая извърна тъмните си очи към печката и каза:

— Правя варувал^[1] с козя кръв за вечеря.

— Аз не ям месо — отвърна Парвати.

Мая се усмихна.

— В такъв случай ще е само за господаря. За вас ще приготвя нещо много специално. Ще слезете ли до плажа днес?

— Да, мисля, че да.

— Ще ви изпратя лек обяд — почтително каза Мая с тон, подходящ за една прислужница, когато разговаря с господарката си.

— Да, чудесно. Благодаря ти — сдържано отвърна Парвати, най-после влизайки в ролята на господарка на къщата.

— Ще го увия в кърпа, но го пазете постоянно скрит. Маймуните наоколо са изкусни крадци и мъжките могат да станат доста агресивни.

— Добре — каза Парвати и излезе от кухнята през задната врата.

Зави наляво и се озова до постройката на прислугата. До нея се намираше мандрата. В момента правеха сирене или гхи и миризмата беше доста силна. От другата страна на мандрата бяха опънати въжета с пране, което се сушеше на слънцето. Към края на имението попадна на генератора — квадратна тухлена постройка, от която се носеше невъобразим шум.

Един мъж с гумени ботуши се мотаеше наоколо. Лявата му буза беше разсечена от ужасен белег. Очите му бяха малки, влажни, без следа от престореност. Той почтително вдигна ръце към нея и се представи — Купу. Докато говореше, дясното му око трепна. А, краварят, събирачът на мед. Но той й каза, че същинската му работа е да се грижи за поддръжката на генератора и да следи винаги да има достатъчно гориво в двигателя. После се оттегли и изчезна в шумната постройка. Тя засенчи очи с ръка и видя обор и един мъж, който се беше запътил към мандрата с ведро мляко върху главата.

Парвати заобиколи къщата и мина покрай един парник, пълен с екзотични орхидеи, някои от които бяха високи колкото нея.

Пред къщата босоного момиче с дълга пола, затъкната около кръста му, метеше плочките с метла от кокосови листа. По каменните стъпала се стичаше сапунена вода. Когато видя Парвати, момичето остави метлата, пристъпи напред и я поздрави също като Купу. Приведената му глава беше толкова близо, че Парвати забеляза как в косите му пъплека въшки. Момичето вдигна големите си печални очи и тъжно и почтително се усмихна на Парвати, сякаш тя не беше човешко същество, а богиня, пред която мълчаливо излива бедите си.

Парвати кимна и бързо отмина.

После мина през портата. От двете страни бронзови бикове, големи колкото истинските им събратя, стояха на стража. Предишния ден дори не ги беше забелязала. Бяха толкова големи и лъскави! Хвърли поглед назад към къщата, която блестеше в премяната си от стъкло и светлина. Скоро щеше да си отиде. На плажа изу сандалите

си. Пясъкът под краката ѝ вече беше топъл и приятен. Отиде до мястото, където беше твърд и се разпукваше под тежестта ѝ, и тръгна по брега, докато стигна до покрайнините на малко рибарско селище с малки дървени къщурки върху подпори. Върху пясъка се сушаха стотици метри червени рибарски мрежи.

Едно дете, загърнато в бяло наметало, гонеше няколко момчета, които тичаха във всички посоки и викаха: „Ханту^[2], ханту!“ . Щом я зърнаха, децата спряха. Приблжиха се и срамежливо я заговориха на малайски, но като не успяха да си поговорят, те подновиха играта, а Парвати се върна по обратния път. Когато къщата се показа, тя седна под сянката на едно дърво. Наблизо растяха красиви лилави цветя. Тя лениво откъсна едно и за нейна изненада листенцата му на момента увехнаха пред очите ѝ. Съвсем леко докосна друго листенце и то за миг посърна. Учуди се как такова нежно растение изобщо успява да оцелее.

В синьото небе лястовичките се наслаждаваха на бриза. Отпусна се назад, затвори очи и съвсем ясно си представи позорното си завръщане. Цялото село щеше да говори за нея. Всички щяха да се присмиват на глупостта на баща ѝ за опита му да измами, като използва сменена снимка. Даже Парвати, която живееше в изолация, беше чувала за подобен случай. Преживеният позор накарал момичето да се самоубие. Тя отвори очи и се загледа в океана, сив и бляскав като разтопен метал. Слънцето започна да припича и под сянката я налегна дрямка. Нямаше да се върне у дома. Сигурно наоколо имаше и други големи къщи, в които търсеха прислужници. Така всеки месец щеше да изпраща пари вкъщи и никой нямаше да узнае истината.

Събуди се по обед. Някой ѝ беше донесъл поднос с обяд и вода и го беше покрил, за да прилича на безформено парче плат до нея. Яде лакомо. Докато затваряше капака, забеляза нещо вълшебно: листенцата, които смяташе за умрели, си бяха възвърнали предишния вид. Позабавлява се малко, като докосваше листата и гледаше как влакнцата им се сбръчкват и след известно време бавно пак се изпъват. Когато играта ѝ омръзна, набра букет от лилавите цветя, завърза ги в единия край на сарито си и потегли в другата посока.

Вървя известно време. Отляво се простираше морето, а отдясно — непроходимите гори. Отпред се издигаха големи сиви скали. Качи се най-отгоре и загледа как вълните се разбиват под нея. Пръските в

лицето ѝ бяха хладни и освежаващи. Остана дълго там, защото не искаше после мястото да ѝ липсва.

Озова се при къщата и видя нещо непознато за нея. От клоните на едно дърво с голяма корона се спускаха две въжета, за които беше завързано правоъгълно парче дърво. Никога не беше виждала люлка, но от приказките, които ѝ разказваше майка ѝ, веднага се досети, че е това — седалката, на която героинята седеше и замечтано чакаше завръщането на любимия си. Хвана въжетата, седна и се отблъсна с крака, в началото бавно, но постепенно събра повече увереност и продължи все по-бързо и по-бързо. Скоро се научи да изпъва крака, когато се движи напред, а после да сгъва колене, когато се връща назад. Отпусна глава и видя зелената пелерина над нея, осеяна с малки късчета облаци и синьо небе. Няма значение, че трябва да се върне. Няма значение, че никога няма да се омъжи и да има деца. *Няма значение. Няма значение.*

Скоро се издигаше по-високо, отколкото си представяше. За пръв път, откакто напусна дома си, забрави да е уплашена, неспокойна и притеснена и се разсмя от душа. Вече се смрачаваше, когато най-последна слезе от люлката. Ръцете я боляха, а краката си усещаше странно, но без да преувеличава, можеше да каже, че това бяха най-хубавите часове в живота ѝ досега.

Мая я посрещна на двора и ѝ даде стъклен съд да потопи цветята. Парвати ги остави до леглото си, много ѝ харесваха. Същата вечер яде сама в голямата трапезария.

— Ела да ядеш с мен — покани тя Мая.

Но жената обясни, че пости и яде само веднъж на ден, преди залез-слънце.

След вечеря Парвати излезе на верандата тъжна и самотна. Нощта беше тъмна и безлунна. Толкова тъмна, че дори пияната на вълните не се виждаше. Веднъж майка ѝ каза, че в такива нощи богинята Кали се съвкупява с бог Шива.

В другия ъгъл Мая пушеше в един люлеещ се стол и като я видя, машинално започна да се надига, но Парвати бързо се приближи, сложи ръце в широкия ѝ скют, коленичи в краката ѝ и засрамено изплака:

— Моля те, не искам повече да се преструвам. Толкова съм самотна и объркана, само с теб мога да споделя. Не съм ти господарка.

Нищо подобно. Идвам от много бедно семейство. Живеем в паянтова колиба с течащ покрив, който баща ми и братята ми не поправят от мързел. По странна прищявка на съдбата баща ми успя да измами господаря ти с разменена снимка и сега, след като видя, че съм черна и грозна, той започна да урежда нужните неща, за да ме изпрати вкъщи. Съвсем скоро ще си тръгна.

Мая положи голямата си ръка върху главата на Парвати. Не беше тежка, а безкрайно нежна. О, колко тъжна и уплашена беше! Ридаше върху коленете на жената, докато вятърът шепнеше в дърветата, а Мая редеше сладки звуци, които завършиха с думата „дей“. Ако човек я използваше за момче или мъж, щеше да прозвучи грубо и презрително, но изречена от Мая за нея, се превърна в най-нежната ласка и Парвати не искаше никога да се отдели от този мек и топъл скут.

Най-накрая жената каза:

— Ти си млада и красива. Бог изпраца специални дарове на такива момичета.

Парвати моментално вдигна глава.

— Но аз не съм красива.

Устните на Мая се разтеглиха в усмивка.

— Красотата, детето ми, се крие в очите на съзерцаващия. Твоят мъж си е внушил, че има само един вид красота. Всъщност ти си много красива.

— Така ли? — объркано попита Парвати.

— Да. Още не знаеш, защото си живяла затворена. Но скоро ще го видиш в очите на мъжете.

— Мая, ти не разбираш. Господарят не ме иска. Вече ми каза, че ще ме изпрати обратно. Няма никакво съмнение. И е прав. Как може необразовано селско момиче като мен да стане господарка на такава къща? Но не мога да се върна, баща ми ще стане за смях на цялото село. Не го познаваш какъв е. Никога няма да ми прости. За да ме накара да страдам, ще накаже мама. Ще я обвини, че не ме е отгледала достатъчно добре, за да остане мъжът ми доволен. Единственият изход, който виждам, е да избягам и да стана прислужница. Сигурно има и други къщи като тази. Надявах се, че знаеш някое място, където имат нужда от помощ в домакинството. Мога да готвя и да чистя като всички други.

Мая се подсмихна.

— Дете, имай вяра. Помниш ли, че ти казах, че си дошла на едно от малкото божествени места на земята? Това тук е центърът. Както знаеш, времето не съществува. Тук вечността може да се крие в един миг и да отлети, докато мигнеш с очи. И макар че може да си се отказала от голямата си мечта за момента, ти си дошла тук да търсиш онова, което трябва да се случи, и затова не можеш да си тръгнеш, докато не съзреш това, за което си дошла.

— Не разбирам какво искаш да направя.

— Ето моя съвет. Забрави преходната красота на тази къща и хубаво опри гръб на нея. Така никой няма да може да те помръдне. Дори слънцето, луната и звездите ще могат само да обикалят около теб. Стой кротко на това свято място и призивът ти ще бъде чул.

Големият часовник в къщата тиктакаше шумно. Парвати погледна Мая неразбиращо. Какво, за бога, говореше жената? Как да се подпре на къщата? Имаше нужда от нещо по-солидно. В мрака избуха бухал.

— Какво е това?

Мая се усмихна и запя с неочаквано сладък детски гласец.

*Ти си щастливката,
ти си щастливката,
днес ходиш,
но скоро ще танцуваш.*

Когато свърши, настъпи тишина и тя тихо каза:

— Запомни, всяка жена носи в себе си уменията да привлече мъжа, когото пожелае. Мъжът е роден със способността да бута, а жената да дърпа. Тя дърпа мъжете към тялото си и с тяхното семе издърпва самия живот вътре в себе си. Стой кротко и ще дръпнеш към себе си всичко, което поискаш. А сега отивай да спиш. Аз трябва да изчакам тук господарят да се прибере.

Парвати послушно се надигна, но спря при една от колоните и се обърна назад.

— В колко часа ще се върне мъжът ми? — тихо попита тя. Мая нито обърна глава, нито извърна очи от мрака пред нея, нито спря да се полюшва бавно.

— Днес ще закъснее, много ще закъснее — измънка тя.

— Какво ще правиш дотогава?

— Ще седя много кротко — загадъчно отвърна Мая.

Парвати се обърна и прекоси двора. Всички птици мълчаха и спяха. Влезе в стаята си. Малката лампа до вратата беше включена. Излезе на балкона и дълго време гледа огненото връхче на пурата на Мая. Легна на леглото с отворени очи. Продължаваше да не разбира нищо. Обърна глава към морето и ритъмът му я приспа. Последната ѝ мисъл беше, че ще бъде всичко, което той иска и желае. Само да ѝ позволи да остане.

[1] Гъста яхния, подобна на паста. — Б.пр. ↑

[2] Призрак, дявол. — Б.пр. ↑

БОГЪТ НА СЕКСА

Сънува, че знае как точно да подпре гръб на къщата и да призове най-голямото си желание. И от морето се появи той. Сияещ на слънцето. Бог. Не можеше да зърне лицето му, но знаеше, че е несравнимо красив. Ръката му върху лицето ѝ беше хладна и твърда. „Не крий нищо“, шепотът му прозвуча като музика.

Отвори очи призори и го видя в края на леглото, облечен в дрехи по западната мода. Миришеше на алкохол, но не беше пиян. Не като предишната вечер.

— Наистина ли се казваш Парвати?

— Защо се съмнявате?

— Първата ми жена се казваше Парвати и се чудя дали баща ти...

— Не, това е истинското ми име — прекъсна го тя толкова тихо, че той се видя принуден да се приближи още повече, за да долови думите ѝ.

Той погледна вазата със слабоноги, но не каза нищо. Мълчание обви неподвижните им тела. Само морският бриз си играеше с пердетата.

— Наистина съжалявам, че баща ми се е опитал да ви излъже — най-последно прошепна тя. — Той не е лош човек. Просто сме много бедни. Човек като вас не може да си представи какво означава да си отчайващо беден.

Но той продължи да я гледа със студени, непрощаващи очи и тя извика:

— Някога в живота си правили ли сте нещо нередно?

Той се извърна, сякаш го беше ударила.

— Ти изобщо не си като нея и не заслужаваш да носиш такова име — ядно изсъска той. — Тя беше висока и бяла, ослепителна красавица. Никога няма да те наричам с името ѝ.

Тя го зяпаше слисано. Искаше от нея да повярва, че още е толкова влюбен в жената, която беше избягала с друг мъж, че не може

да понесе да я назове със същото име. В какъв объркан свят беше попаднала!

— В древните приказки незначителните герои са познати с повече от едно име. И тъй като явно ти не си главната героиня на тази история, през останалата част от престоя ти тук ще отговаряш на името Сита.

Тя седеше на леглото, подпряла лакти върху сгънатите си колене, но се надигна леко и едната ѝ пета се показа. Внезапно погледът на съпруга ѝ се промени и в него пламна жажда. Ето, младостта пак се обаждаше. В гладката кожа той съзря красотата и невинността, които беше загубил и си искаше обратно. Тя придърпа дрехата и жестът ѝ го накара да отмести поглед обратно към лицето ѝ. И в този момент му хрумна, че сигурно много беше бързал сутринта, за да реши, че закръглените ѝ пълни устни са смешни по детински. Симпатично, момичето имаше симпатично нацупено изражение. И ако трябваше да бъде честен, дългата ѝ лебедова шия беше прекрасна. И този необикновен глас. Добре... Е, добре, в крайна сметка той имаше право.

— Сита — тихо я повика той.

— Да?

— Покажи ми петите си.

— Какво?

— Покажи ми петите си — повтори той с различен глас.

Що за странно нещо беше това в този обърнат наопаки свят? Без да сваля очи от лицето му, тя съвсем леко надигна края на сарито. Звънчетата на гривните на краката ѝ запяха и петите ѝ се показаха пред втренчения му поглед. Той пое дълбоко въздух и с големите си ръце я придърпа към себе си.

Шокът от неочакваното движение я принуди да окаже отпор, но той беше много по-силен. Тя спря да се съпротивлява и легна кротко, както беше виждала майка си да го прави и както Мая каза, че трябва да прави жената, за да издърпа всичко, което иска, към себе си. Единственият съвет, който майка ѝ ѝ даде — първия път може да има кръв. Той впи устни във вдлъбнатината на шията ѝ и вдиша миризмата ѝ — аромат на нищо. „Не крий нищо“, каза морският бог. Той я нарече Сита. Да, можеше да е Сита за малко или колкото е нужно. О, какво облекчение! Не беше нетърпимо. После той събра коленете ѝ и се изтърколи.

Тя изчака, докато той захърка леко, и изпълзя в другия край на леглото. Гледаше го и си мислеше: *Жена ти не е умряла, избягала е с друг.* Остана надвесена над него още миг — млада, наранена, потайна, тържествуваща. Беше го придърпала към тялото си! Но някаква част от нея, която още не беше се превърнала в жена, не можеше да издържи силата на новото ѝ съзнание и имаше нужда от нещо повече. Тя коленичи, сгъна ръце на леглото, подпря брадичка върху тях и го загледа внимателно.

Остана в това положение още дълго, докато той спеше, потънал в дълбок сън, в който властваше мрак, толкова далеч от нея, че никога не би могла да се надява да отиде там. Не беше оставил никаква диря. Помисли си, че кожата му може да е мостът, и леко прокара нокът срещу посоката на растежа на косъмчетата на opakото на ръката му. Той се намираше толкова далеч, че изобщо не потрепна. Тя гледаше как космите се надигат и после се спускат обратно. След това проследи с пръст посоката на растежа. Космите бяха копринени, меки като на животинче. Домашен любимец. Но все още неопитомен и изискващ внимание.

Беше ядосан. Без съмнение имаше право. Вероятно беше добър човек, но той и баща ѝ с един нехаен удар разрушиха всичките ѝ мечти. Лек повей на вятъра повдигна пердето. То се разлюля тъжно и тя внезапно усети крехкостта на собствената си съдба в грубите ръце на този горд мъж. Отдръпна се от него и се уплаши от къщата и сърцераздирателните ѝ тайни, от Мая и мистериозните ѝ думи. Вече знаеше, че нощите в тази къща са различни. Нещо се случи. Открехна се врата към паралелно измерение и през нея нахълтаха невидими нощни призраци, майстори на дегизировката, за да направят магия за прилика, но дори и те знаеха, че не са в състояние наистина да променят нещата, затова побързаха да изчезнат, преди ярката светлина на утрото да нахлуе. Тя знаеше, че съпругът ѝ ще се събуди, освободен от булото на алкохола и магията, и пак ще презре дрехите ѝ и ще я нарече грозна. Ще трябва всяка нощ да си го отвоюва обратно. С тялото си.

Тези, на които вярваше и които трябваше да се втурнат към нея с отворени обятия от състрадание, я предадоха и я доведоха до това безизходно положение. Как можеше да се преструва, че не е така? „И ти ли ме изостави, любима моя богиньо змия?“, прошепна тя. И като

чу собствения си глас толкова безпомощен и самотен, се свлече на ръце и крака и запълзя като обезумяла далеч от спящия мъж. Препъваше се в краищата на сарито, падаше на лакти, плачеше, уплашено гледаше назад, влачеше се по дупе, отблъскваше се с ръце, докато накрая опря гръб в ъгъла на стаята.

Сви колене към гърдите си. И така, свита на кълбо, го загледа със страх. Скимтеше жалостиво като животно и се ужаси от силата на звуците, които се изтръгваха от нея. Притисна ръце към устните си, но напирещите стонове се усилиха още повече и преодоляха крехката бариера, която беше издигнала. Но не трябваше да се притеснява, защото съпругът ѝ продължаваше да хърка блажено дори след като се разрида и започна да призовава майка си.

После изпадна в изтощена омая и се заслуша как някаква разхлабена метална част на покрива хлопаше под напора на вятъра. И започна да убеждава сама себе си, че всичко ще бъде наред. Баща ѝ не беше я предал. Беше сторил най-доброто, което можеше. Не беше виновен. Никой нямаше вина. Това бе нейната съдба. Ще седи кротко и ще изчака. Да види какво е намислила богинята Нагама за нея.

Най-после сигурно стана пет часът, защото чу как Мая се връща в къщата, за да сготви сладкия ориз за боговете. Чувстваше се наранена и празна, и замаяна, и гладна. Много гладна наистина. Изправи се вдървено и отиде да измие кръвта и сълзите. След това уморено легна от другата страна на леглото и заспа. Присъни ѝ се, че майка ѝ е паднала в кладенеца. Наоколо се бяха събрали много хора. Гола и трепереща, тя плачеше за Парвати, но Парвати само се надвеси и каза, че вече може да отговаря единствено на името Сита. Тогава майка ѝ изплака: „Толкова ли бързо посрами семейството ни, дъще?“.

ЕДНА ВИПАЛА^[1]

Парвати отвори очи и прекрасните късчета шарена светлина по стените и тавана затанцуваха пред погледа ѝ. Добре, че не се събуди пред очите му. Най-добре е да се срещат само в магията на нощта. Тогава и двамата можеха да се преструват. „Покажи ми петите си“, беше казал той. Тя изрита одеялото и си огледа краката. Изглеждаха най-обикновени. Сигурно е било сполучлива илюзия на нощните призраци. Но дори и те не можаха да го убедят да каже: „Остани и бъди моя жена“. Тя трябваше да чака нощта. Да види дали мракът на нощта ще го накара да изпита нужда от нея.

Но в следващия момент си спомни, че няма полза от това. Другото момиче също е познавало съпруга си. Но по обратния път пометнало от срам и болка.

След закуска Парвати влезе в библиотеката. Отбягна втренчения поглед на клоуна и отиде до подвързаните с кожа книги. Изглеждаха като недокоснати. Извади една и я отвори. Беше пълна с множество малки думи. Върна я на място и извади друга. Имаше картини на дървета. Седна на един стол и ги загледа.

— Можеш ли да четеш?

Тя подскочи виновно. Мислеше си, че е отишъл на работа. Беше намръщен, но сам ѝ бе казал, че може да разгледа къщата и околностите.

— Не — призна тя и се отдръпна от книгата. — Просто разглеждах картинките и много внимавах.

— Ааа. — Той се приближи и надникна в страницата, която гледаше тя. — Реших, че трябва да останеш до следващия ти цикъл. За всеки случай, да не би да е станало някое бебе. — Той затвори книгата и я погледна с любопитство. — Чудя се какво правиш по цял ден. Сигурно е много скучно.

— Не, не е — отвърна тя и енергично поклати глава, за да отхвърли предположението.

— Ходила ли си някога на училище?

— Не. Баща ми смята, че училищата са само за момчета.

— Искаш ли да научиш нещо, докато си тук? Мога да ти взема учител.

Не можеше да повярва на ушите си. Неин личен учител! Винаги си бе мечтала да ходи на училище и да я учи истински учител, а не да се занимава с незаинтересованите си братя, които ѝ преподаваха много по-малко от това, което бяха учили през деня. Тя кимна ентузиазирано.

— Какво искаш да учиш?

Тя се сети как Камала дърдореше на онзи чужд език.

— Английски. Искам да уча английски.

Касу Маримуту изглеждаше развеселен.

— Добре — добродушно се съгласи той. — Ще се погрижа утре да дойде учител.

Тя се усмихна срамежливо.

— Благодаря.

— Ще се видим на вечеря около осем — каза той и излезе.

Касу Маримуту знаеше, че това, естествено, е загуба на време, но реши, че ще е интересно да види колко ще научи момичето за месец. Не изглеждаше много умно, но със сигурност имаше желание. Той тихо се разсмя при мисълта за реакцията на селянина, когато разбере, че дъщеря му говори английски.

Парвати колебливо стоеше на прага на трапезарията и притеснено гледаше ножовете, вилиците, лъжиците и останалите непознати прибори на масата. Касу Маримуту пристигна в осем и петнайсет. Мая не се виждаше наоколо, но един прислужник се навърташе зад него.

— Гопал, можеш да махнеш приборите за жена ми. Тя ще яде с ръка. — Обърна се към нея и каза: — Утре ще научиш как се ползват приборите, за да се цивилизоваш малко, докато си тук. — После седна на мястото си начело на масата. Тя стоеше в средата на стаята, недоумяваща какво се очаква от нея. По принцип жената сервира на мъжа си.

— Седни — рязко нареди той и посочи мястото до него. Мъжът, с когото разговорите се изчерпваха само с почтително кимане, сервира яденето.

— Той не говори ли?

— Говори, но предпочитам да не го прави.

— О! — нервно възкликна Парвати.

— Вегетарианка ли си? — попита той, гледайки храната в чинията ѝ.

— Да — тихо отвърна тя.

— Защо?

— Станах вегетарианка на пет години. През няколко къщи от нашата колева коза и виковете ѝ толкова много приличаха на детски, че повече не можех да хапна никакво месо. Братята ми останаха много доволни.

— Сигурен съм — мрачно отвърна Касу Маримуту.

Тя крадешком го наблюдаваше как слага по малко от храната върху вилицата, как го лапва и после дъвче със затворена уста. Както сам каза, всичко това изглеждаше много цивилизовано.

— Какво прави цял ден? — попита той, докато режеше друго парче от ястието, за да го сложи върху металния прибор.

— Бях на плажа.

— Цял ден? Е, предполагам, че не си имала по-добър избор. Няма значение, надявам се утре учителят ти по английски да ти намери занимание — иронично отбеляза той.

Тя прехапа устни. Къде беше умението да съблазни този мъж? Как да се облекне на къщата и да накара луната, звездите и слънцето да обикалят около нея? Наклони глава.

— Днес много се изплаших. Една крава на име Летчуми се приближи към мен и аз си помислих, че ще ме блъсне, затова изпищях и едва не побягнах, но жените в мандрата ми викнаха да остана на място. Искаше само да ми близне ръката. Нямах представа, че езиците им са толкова груби.

Касу Маримуту се разсмя. Тя го гледеше втренчено. Този непознат, който не я харесваше, изведнъж се подмлади. Като видя вперените ѝ в него очи, той спря да се смее. Мъжът не искаше да бъде очарован или съблазнен.

— Всъщност трябва да се пазиш от пауните. Много са раздразнителни. Никога не ходи с лодката до острова — посъветва я той и пак насочи вниманието си към храната.

— Знаеш ли, че Мая е лечителка?

Той вдигна поглед, явно изненадан.

— Мая?

— Готвачката.

— Готвачката ми — лечителка?

— Да. Следобед се изви опашка от болни хора. Тя само слагаше два пръста на китките им и явно познаваше какво точно не им е наред. Раздаде и цял куп лекарства.

— Лекарства? Какви лекарства?

— Корени и билки, мисля. Изглеждаше наистина внушително сред всички тези хора, които ѝ се покланяха и ѝ благодаряха. Сигурно е много добра.

— Сигурно — отвърна той неодобрително.

Парвати продължи неуверено:

— Да. Даде раковини на една жена и ѝ показа как да ги слага на тялото си със спиралите навътре. Каза, че това ще прочисти невидимите сенки, които ѝ причиняват болки.

Касу Маримуту поклати глава, учуден от лудостта на тези хора. Направи знак на навъртащия се наоколо прислужник и той веднага му напълни чашата. В настъпилото мълчание Парвати си даде сметка, че направи грешка, като му разказа това, и бързо продължи:

— Имаше и един мъж, който беше дошъл заради проблеми с реколтата. Тя му каза да погледне в паяжините и да донесе насекомите, които намери там. Тогава щяла да му каже какво да стори. Не е ли изумително?

Той се извърна високомерно към нея.

— Тези хора не са влизали в къщата, нали?

— Не, не — веднага отговори тя под укора на заканителния му поглед. — Всичко се случи под дървото ангсана.

— Това е добре — отвърна той след кратка пауза и за нейно облекчение пак се зае с яденето.

И тя си затвори устата, доволна, че не му е казала за чая от джинджифил, който Мая раздаваше безплатно. Ядяха мълчаливо на фона на тиктакането на часовника във всекидневната. Внезапно той попита:

— Е, какво мислиш за къщата?

— Наистина е много красива.

Той се усмихна небрежно. Не беше и очаквал друг отговор.

— Какво означава онази картина с клоуна?

Той остави вилицата и я изгледа така, сякаш беше изненадан или може би впечатлен.

— *Ти* какво мислиш, че означава?

— Не знам.

— Ааа... — Прозвуча като разочарование. Той вдигна чашата с вино, отпи една глътка и я изгледа над ръба на чашата. — Не можеш да питаш за смисъла на една картина. Даже и художника. Картините са тайни езици между сърцата. Всеки художник се опитва да ти разкрие какво се таи в душата му и това е лош начин да му покажеш, че се е провалил. — Наклони се напред, облегат на лакти, и я изгледа с любопитство. Вилицата му остана забравена върху чинията. — Какво те кара да *чувстваш*, Сита?

Тя сведе очи. Не искаше да изглежда смешна.

— Всъщност нищо.

Той изправи гръб и изкриви устни.

— Разбира се, от делвата излиза вино.

Тя объркано сведе поглед към чинията си. Беше го подразнила. Но после той явно размисли. Момичето не беше виновно, че е глупаво и невежо.

— Отиди — посъветва я той — и застани близо, така че формите вече да не заблуждават окото ти и тя да разкрие истинската си същност. Части от човешкото тяло.

След вечеря Касу Маримуту се оттегли в кабинета, а Парвати се качи сама в стаята си. Почти се беше унесла, когато той дойде. В тъмнината илюзията се разгърна още повече и ухаещият му на вино дъх измърка в ухото ѝ:

— Имаш най-красивата шия, която съм виждал досега.

На следващата сутрин тя застана пред огледалото и огледа шията си. Издигаше се от тесни рамене, тънка и дълга, и въобще не заслужаваше особено внимание. После Парвати отиде да се изправи пред картината. Колкото е възможно по-близо, преди цветовете да започнат да се размиват и да преливат един в друг. Но пак не видя нито части от човешкото тяло, нито скрит смисъл. Мая застана до нея.

— Какво мислиш, Мая? *Чувстваш* ли нещо, когато погледнеш тази картина?

Но Мая само сви рамене.

— За мен е просто картина като всяка друга — отвърна тя, но все пак ѝ даде полезно предложение. — Да я сваля ли да видим дали отзад има име или дата?

Парвати нямаше представа, че отзад може да има нещо. Свалиха я, но нямаше нищо. Касу Маримуту беше прав. „Или го долавяш, или не.“

— Сигурно няма скрит смисъл. Може би е просто картина на клоун и лебед — заключи тя разочаровано и отиде да изчака учителя по английски, който пристигна точно в осем.

Понамбалам Мама^[2] носеше очила и вероятно беше поне на седемдесет години, но беше изминал целия път от града до къщата, дълъг осем километра, пеша и възнамеряваше да го прави всеки ден, с изключение на неделя. На едното око имаше прогресираща катаракта, но иначе бликаше от енергия.

Намираха се в музикалната стая. Той я изгледа сурово, сякаш бяха противници, които взаимно си преценяват силите преди битката.

— Преди да започнем, искам да кажа, че белите хора са изобретили някои чудесни неща и са построили някои великолепно сгради. Градовете им са внушителни, законите — справедливи и добре измислени, музиката — понякога божествена, а поезията — прекрасна. Но преди да си въобразиш, че белите ни превъзхождат, и работно да започнеш да им подражаваш, имай предвид следното. Индийците невинаги са се влачели по земята, опиянени от евтин тоди. Лежат в калта само защото са забравили своите достойнства, невероятната прецизност и мъдрост на древните системи.

Парвати го гледаше мълчаливо.

— Да споменем само един пример — деленето на времето. Една калпа е 4 320 000 години. Четири юги правят една калпа. Една юга, или ден на Брахма, са хиляда божествени години. Един божествен ден и една божествена нощ се равняват на една земна година. Една земна година има шест сезона — пролет, жегга, дъжд, есен, зима, прохлада. Така всеки сезон продължава два месеца, един тъмен и един светъл лунен месец. Един лунен месец има двацет и осем наксатри. Една наксатра се равнява на двацет и четири слънчеви часа. Двацет и четири слънчеви часа са трийсет и една мухурти (четиридесет и осем минути). Една мухурта има две гати (двацет и четири минути). Една гата се равнява на трийсет кали (четиридесет и осем секунди). Една

кала има две пали (двайсет и четири секунди). Една пала е шест прани (четири секунди). Една прана е десет випали (0,4 секунди). Една випала има шейсет прати-випали (0,000666 секунди).

— Как са измерили 0,000666 част от секундата? — попита Парвати.

— Най-вероятно никога няма да разберем. И тъй като стана дума за това, моля те, запомни: макар че в хода на историята първи е летял белият човек, единственият език, в който е имало дума за летателен апарат, е санскритският. Този език дори съхранява подробни указания как следва да се управляват, поддържат и приземяват принудително тези машини. Индийската трагедия е, че всичко това е забравено. — Той спря за момент, за да се наслади с явно задоволство на изненадания ѝ поглед. После продължи: — А сега, след като установихме, че белият човек не е по-умен от индиеца, да започнем с неговия практичен, своеобразен и много хубав език.

Всички тези трудни и сложни думи, които Парвати почти не разбираше, имаха за цел да я унижат, но вместо това тя му се усмихна. От край време си мечтаеше точно за такъв учител. Започнаха с азбуката. Тя си записваше в тетрадката всичко, което ѝ казваше. В края на урока ѝ даде една детска книжка, която ѝ беше донесъл, и каза:

— Утре ще започнем с това.

Парвати остана в музикалната стая и преговори урока си за деня, докато той обядва сам в трапезарията. Веднага след това той си тръгна, покачен на задната седалка на велосипеда на градинаря. Тънките му ръце здраво стискаха металната седалка, а снежнобялото му дотхи^[3] се развяваше на вятъра. Парвати седна под сянката на едно дърво на плажа и започна да изрежда буквите от азбуката на глас. Кой би си помислил? Тя учеше английски!

Вечерта се изкъпа и се присъедини към Мая за вечерната молитва. После седна в музикалната стая и изписа двамазет и шест страници, по една с всяка буква. Съпругът ѝ не се прибра за вечеря и го видя чак на закуска. Четеше вестници на фона на радиото.

Той вдигна поглед при появата ѝ.

— О, ти си будна! Как мина урокът ти по английски?

— Уча азбуката — информира го тя въодушевено.

— Добро начало — с две думи изкоментира той, след което отново заби поглед във вестника и я пренебрегна напълно.

Когато си допи кафето, бутна стола назад и ѝ пожела хубав ден. Парвати стоеше права, докато той излезе от стаята, след което си седна на мястото и си каза да прояви търпение. През деня магията не действаше. След закуска отиде в музикалната стая да си преговори урока и да изчака учителя.

Точно в осем Понамбалам Мама се появи на вратата.

— Добро утро — поздрави той на английски.

Тя му отвърна и започнаха урока. Когато разбра, че е научила цялата азбука наизуст, гъстите му бели вежди се повдигнаха и здравето му око заблестя одобрително.

— Много добре — каза той и отвори друга книга, която беше донесъл. — Нека първо да научим да пишем някои съществителни имена. Между другото, съществителните са думи, които служат за назоваване на хора, места, предмети и понятия.

Така тя научи, че с буквата А започва съществителното „агне“, с Б — „бебе“, с В — „ваза“, а с Г — „глава“. Времето летеше в компанията на Понамбалам Мама. Когато стана време да си тръгва, той извади от платнената си чанта английско — тамилски речник и ѝ постави за задача да учи по десет случайно избрани думи на ден.

Докато го изпращаше, Парвати видя Мая да се качва в една кола и да потегля заедно с двама китайци.

— Камала, къде отвеждат Мая?

— Сега е китайският месец на Гладния дух. Човек не може да върви из града, защото навсякъде има пепел. Изгарят различни неща за умрелите им близки — хартиени коли, къщи, дрехи, дори слуги. Пушекът отнася нещата в света на душите, където роднините им могат да ги ползват. Водят Мая да каже молитва за тях.

— Какво? Мая чете молитви за китайците?

— О, да, Ама. Мая е много известна. Отвсякъде идват хора, за да я видят. Няма нещо, което да не може да направи.

Парвати влезе в къщата и се зае с обяда, който Мая беше приготвила. За десерт имаше сливов пудинг от метална кутия.

[1] Мерна единица за време. — Б.пр. ↑

[2] Чичо. — Б.пр. ↑

[3] Мъжка дреха от парче плат. — Б.пр. ↑

БОГЪТ ПРИСТИГА

Беше ясна звездна нощ. Парвати стоеше на балкона и наблюдаваше една цивета. Върхът на опашката ѝ блестеше като сребро на лунната светлина. Животинката беше намерила нещо за ядене в края на плажа, но сигурно чу някакъв шум, защото спря, послуша се, грабна храната с уста и избяга към джунглата. Парвати изтича през къщата, излезе на балкона, който гледаше в тази посока, и видя рунтавата опашка да изчезва в черната паст на гората. В същия момент Мая отвори портата към джунглата и изчезна в непрогледния мрак без лампа! Жената или виждаше отлично през нощта, или си беше въобразила, че може да вижда.

Когато Парвати влезе в кухнята, на печката къкреше отвара от таро и лековити листа, смесени със захар.

— Мая, наистина ли те видях да влизаш в джунглата точно преди зазоряване?

— Да, Дей, често ходя там призори, за да събера растенията, които ми трябват за лековете.

— Но в тъмнината, без лампа?

— Да, Дей, така е по-добре. Когато човек носи лампа, другите го виждат, преди той самият да ги е видял. Освен това лампата не ти позволява да видиш нищо друго, освен бледия кръг светлина.

— Мая, може ли да ме вземеш с теб другия път?

Едрата жена замълча за няколко секунди.

— Може би не следващия път. Още не си готова, но ще го направя скоро. Много скоро.

— Заради тигрите и дивите слонове ли?

Мая се усмихна.

— По-скоро си мислех за скорпионите и стоножките.

Парвати се разочарова, защото с нетърпение очакваше да влезе в джунглата. Отиде при скалите и седна на ръба на една от тях. Зяпаше

бялата пяна от разбиващите се вълни, когато някаква сянка падна върху лицето ѝ. Вдигна поглед и видя огромна пеперуда с искрящо бели кадифени крила и въгленово черно тяло. Насекомото бавно се спусна около главата ѝ и кацна на ръката ѝ. Изпърха с крила, после ги затвори и зачака. Парвати си спомни думите на майка си: „Ако бяло животно дойде при теб, това е добър знак“. След миг пеперудата отлетя. В този момент Парвати забеляза Купу да тича към нея.

— Ама, Ама! — викаше той.

Тя се изправи и го зачака. Той застана пред нея. Тялото му лъщеше от пот, а очите грееха от вълнение.

— Мисля, че открих някаква много стара постройка в джунглата — задъхано съобщи той.

— Каква?

— Не знам, но досега не съм виждал подобно нещо. Стара е, много стара.

— Ще ме заведеш ли? — нетърпеливо попита тя.

Той се поколеба и погледна леките ѝ сандали.

— Доста е навътре, а по пътеката не се върви лесно. Май ще е по-добре първо да разчистя пътя, за да минете.

— Не — бързо се възпротиви тя. — Мога да се справя. Наистина мога. Моля те, Купу...

— Добре — съгласи се той.

Парвати потръпна, докато излизаха през портата, за която тази сутрин Мая ѝ каза, че не е готова да премине. Минаха покрай няколко диви бананови дървета, които растяха в края на гората, и изведнъж се озоваха в онзи мрачен чуден свят, който беше едновременно плашец и съблазнителен. В представите ѝ мястото бе прохладно и изпълнено със сладникава миризма, но в действителност беше точно обратното. Беше горещо, влажно и миришеше на спарено от гниещите дървета и гъбите по тях. Много слоеве паднали листа правеха земята под краката им като жив килим. Понякога от стъпките ѝ се вдигаха облаци черен прах. Отпред Купу грациозно размахваше мачетето си към сплетения храсталак, за да ѝ проправи път и да върви по-лесно. Всеки път, когато той се обърнеше назад, тя го уверяваше, че е добре, и така постепенно потънаха дълбоко в сумрачния свят.

Орловите папрати бяха обвити от насекомоядни растения. Кората на някои дървета се лющеше и отдолу се подаваха аленочервените им

стволове. Върху други се забелязваха петна от бяла плесен, която растеше върху тях. Огромни папратови листа докосваха ръцете ѝ. В един бамбуков гъсталак гнездяха пъстри като скъпоценни камъни птички. Острието на Купу посичаше дори красиви горски плодове, едри като гроздови зърна. Понякога пред очите им се изпречваха надвиснали клони и трябваше да се наведат. Изведнъж сред неспирния шум от насекоми, маймуни и птици се чу силен лай. Беше чувала този звук и преди. Започваше всеки ден след изгрев-слънце и се превръщаше в бумтяща песен, която дори милионите листа в джунглата не можеха да заглушат.

— Какво е това?

— Маймуна, наречена гибон. Това е женската.

След лая последва песен.

— А това е мъжката. Дори може да ги видите. Живеят точно там, накъдето сме се запътили.

Стигнаха до място, където стената от растителност от двете им страни изглеждаше непроходима. От клоните на огромните дървета се спускаха големи пълзящи стъбла, някои от които с дълги твърди израстъци и остри бодли, дебели колкото прасец. Купу се покатери на дърветата като маймуна и ги дръпна настрана, за да ѝ направи път. Изведнъж малките животинчета се стрелнаха по надвисналите клони и изчезнаха от поглед. Но ръката му хвана задните крака и опашката на един гуцер и животното гневно полетя към него. Купу го отпъди с отвращение и гуцерът се просна в храсталака отдолу, без да издаде нито звук.

— Отровен ли беше?

— Отровен и противен — потвърди той, — но аз съм свикнал да ги хващам. Правя примки от палмови листа и ги улавям. — Той спря до покрит с мъх камък близо до едно възвишение и я погледна. — Тук е.

Тя се огледа.

— Къде?

Той посочи едно паднало, изкоренено дърво.

— Сигурно е паднало от бурята в нощта преди да дойдете — обясни Купу. При падането дървото беше отскочило от възвишението и отдолу се подаваше скрит вход. Купу застана пред него и запали клечка кибрит. — Празно е, но ако искате, ще вляза пръв.

Тя погледна отвора във възвишението и с учудване забеляза още една голяма бяла пеперуда точно над него. Насекомото изпърха нагоре и изчезна в светлата пролука между листата. Внезапно една птица изскочи от купчина листа и се стрелна към главата ѝ. Тя потисна надигналия се вик в гърдите си, наведе се, шмугна се през малкия отвор и се озова в неголямо пространство без прозорци. Въздухът вътре беше абсолютно неподвижен. В тази необичайна тишина чу как Купу влиза след нея. Дишането му беше леко и равномерно. Парвати забрави, че се намират сред джунглата, където непрестанно нещо се движеше или издаваше звук. Чу драскането на клечка в обгърналата я тишина и любопитно се огледа на слабата светлина. Наистина беше празно, но по земята се беше насъбрал толкова дебел слой пръст, че макар тя да можеше да стои изправена, Купу беше принуден да наведе глава.

— Погледнете — прошепна Купу. Всички стени бяха изписани с йероглифи, а в средата на стената срещу входа бяха издълбани две изправени, вплетени една в друга змии.

— Мислиш ли, че този храм е бил построен в чест на бога змия?

— Не знам — отвърна Купу.

Спогледаха се и едновременно възкликнаха:

— Мая!

Щом изгоря и петата клечка, Купу не запали нова.

— Да тръгваме — подкани я той в тъмнината.

Първите капки дъжд донесоха непозната миризма — опияняващ аромат на влага и пръст. Милиони листа затрепкаха. Животните, беше ѝ казала Мая, не обичат вятъра, защото той им разрошва козината и студът прониква в телата им, но нямат нищо против дъжда. И наистина гъсталакът оживя от виковете им. Парвати се замисли за времето, което прекара сама с Купу, и за странното усещане. Стана ѝ чудно дали и той е почувствал същото. В гласа му имаше нещо непознато, когато ѝ каза, че трябва да си тръгват.

Дъждът се усили. От дърветата започна да се стича вода и земята стана хлъзгава. Парвати се подхлъзна и опита да се задържи за един дънер, но ръката ѝ потъна през кората и тя изписка. Мястото беше изгнило и проядено от охлюви. Тя отдръпна ръката си. Беше покрита със зеленикавожълта течност и някаква лепкава черна мръсотия. Парвати гледаше с ужас. Купу съблече фланелката си и ѝ я подаде да се

избърше. Тя понечи да му благодари, но той само поклати глава в знак, че не е направил нищо. По пътя тя се подхлъзна още веднъж върху мокрите листа до едно високо дърво с полуизскочили корени и си натърти хълбока. Той се пресегна през корените и ѝ подаде ръка.

— Наранихте ли се? — попита разтревожено. — Изобщо не трябваше да ви вода тук. Господарят ще се ядоса.

— Добре съм — увери го тя.

Погледът му се отмести към ръцете ѝ, съвсем слаби и целите изподраскани.

— Не трябваше да ви вода — повтори той.

Парвати погледна протегнатото към нея изопнато и жилесто тяло и се удиви как мъжът без всякакво усилие успява да запази равновесие. Тя не пое предложената ръка за помощ, а спусна поглед по мократа му шия и спря на рамото му. Дъждът барабанеше по кожата и отскачаше на малки капчици, които падаха върху гърдите му и се стичаха по плоския му корем. Помисли си, че сигурно се събират в черните му гумени ботуши.

И в този момент през главата ѝ мина друга мисъл, която нямаше нищо общо със случващото се, интимна. Дали някога го е болял гърбът? Дали, като се прибере в стаята си, разтърква по врата и надолу по гръбнака си ароматно масло, търсейки твърди възелчета в слабите, жилави сухожилия отдолу? Тя вдиша дълбоко и не успя да долови разлика между миризмата на джунглата и неговия аромат. Под съскащия дъжд той бе станал част от джунглата, тайнствен и опасен. В този момент съществуваха само тя и той. Непринуденият ѝ поглед се върна на лицето му. Дъждът използваше белега на бузата му като корито на река и ручейчетата се плискаха върху кожата ѝ. Взря се в моравата грапавина около разреза. Самият белег беше твърд и светлокафяв и приличаше повече на кожа за обувки, отколкото на човешка кожа.

— Какво се е случило с лицето ти?

Той примигна. Мокрите му мигли бяха слепени.

— Когато бях малък, ме нападна тигър.

— О!

От дъжда дрехите ѝ прилепнаха към тялото, но очите му нито потъмняха, нито се изпълниха с похот, докато гледаха падналото момиче на земята. Всъщност в непроницаемата им дълбина не можеше

да се види нищо. Нито изненада, нито укор, нито дори инстинктивно усещане, че несъзнателно е събудил сексуално любопитство в друго човешко същество. Нищо не се долавяше. За щастие. Макар да изглеждаше невероятно, като се имаше предвид как чувствено го зяпаше тя. По обърканото ѝ лице изби червенина от срам. Сигурно изключителната му покорност и липсата на социална проницателност не му позволиха да отгатне срамните ѝ мисли. И тъй като той не можеше да се присмива, щеше да се изуми, ако беше разбрал.

— Елате, трябва да продължим. Има още път — подкани я той.

Парвати сложи ръка в неговата и с лекота се издърпа нагоре. След това не откъсна очи от земята.

Появиха се на вратата на кухнята целите омърляни и в окаян вид. Мая приближи към тях.

— Какво има?

— Купу намери руина в едно възвишение в джунглата. Сигурно е храм на змията. На едната стена има издълбани змии. Хайде, Мая. Трябва да го видиш още сега. — Парвати задърпа месестата ръка на жената.

— Дете, първо влез вътре. — Тя извади пурата от устата си и изгори всички тлъсти черни пиявици, които бяха полепнали по краката на Парвати.

Веднага щом дъждът спря, влязоха в джунглата. На Мая ѝ се наложи да пълзи в ниското пространство. Дъхът ѝ секна.

— Боже мой, това не е обикновен храм на змията, а врата към космоса — възкликна тя.

Парвати и Купу чакаха мълчаливо, докато Мая изпълзя на колене до стената и вдигна газената лампа към странните форми на стената. После извърна изуменото си лице към тях.

— И не е бил изкопан във възвишението, а възвишението се е образувало около него. На хиляди години е, десет или може би петнайсет. Нямаме представа колко специално и свещено е това място. Построен е от изключително развита цивилизация с необикновени познания за небето и с вътрешна духовна прозорливост — дарове, които ние сме забравили. Най-светите хора днес знаят, че тези двери са дали възможност на древните да свържат земята с небето и да се

доближат до Бог още докато съществуват физически в телата си, но знанието как се прави това, е загубено завинаги. Изумително! — Тя учудено поклати глава и посочи рисунките на стената. — Вижте тези свещени символи. Имам огромен късмет да видя с очите си толкова много неща през този си живот. Ааа! Двете танцуващи змии, за които говорихте, символизират спираловидната енергия. Някъде отдолу трябва да има кръгла кула. Кулите най-добре обуздават извиващата се енергия. Във възвишението сигурно има и астрономическа обсерватория, защото тази развита цивилизация е изучавала планетите, звездите и галактиките. Виждате ли тези линии? — Тя посочи рисунка, която наподобяваше рибена кост. — Това е свършен календар, който може да предсказва слънчевите и лунните явления с изключителна точност. Ползва се с помощта на лунната или слънчевата светлина, която прониква през онзи отвор. Сигурна съм, че ако разкопаем наоколо, ще намерим кости, може би дори и човешки.

Тя улови ужасения поглед на Парвати и с нежна усмивка обясни:

— Миналото често ни изпълва с отвращение при мисълта какви сме били и какво подозираме, че все още е останало в нас, но тези хора не могат да бъдат съдени с нашите нравствени разбирания, защото нравствеността не е строго установена и се мени с времето. Сега нашата нова, по-висша и изтънчена култура осъжда жертвоприношенията като жестоки и варварски, но ранните цивилизации са имали различни разбирания за енергията. Знаели са, че душата е неразрушима. И затова не е имало жертвоприношения в истинския смисъл на думата. Предлагали са само готовността си да се откажат от смъртното тяло. Искреното желание на Аврам да принесе в жертва собствения си син било достатъчно, но Исус е трябвало да предложи тялото си, разпнато на кръст. Разбирате ли, тези хора са правели размяна. Вярвало се, че по време на пълно затъмнение, през няколкото минути, когато светът е тъмен, един тунел, или свещен път, се отваря и се открива рядката възможност за общуване с боговете. Но докато тунелът е отворен за боговете, демоните също нахлуват през него. Трябвало да бъдат нахранени. Жертвоприношението било размяна на енергия. В замяна на проникновената връзка древните са давали жизнена сила. Толкова били погълнати от пламъците на вярата си, че били готови да дадат дори собствената си плът и кръв, ако се наложи. И често го правели. Но с течение на времето хората забравили

истинския смисъл на жертвоприношението и започнали да предлагат неща, които нямали кой знае каква стойност за тях — десет угоени кози, дъщерята на съседа, сърцата на враговете им. И заедно с постепенната загуба на всеотдайност и преданост в начина, по който приветстваме Бог, се променила и способността ни да се срещаме с нашия Създател, както са го правели те.

Мая се обърна към тях. Върху голямото ѝ грозно лице танцуваха отблясъците от люшкащата се лампа в ръката ѝ.

— Наистина ще бъде много интересно да видим какво има в този хълм.

Купу и Парвати кимнаха в съгласие.

— Сега разбираш, Дей — тихо продължи Мая, — защо богинята се лиши от ръката си заради теб. Виж какво предизвика пристигането ти.

Парвати засия при тази мисъл, но същата вечер седна на ръба на лъскавата си вана и се запита дали в края на краищата Мая не греши, дали всичко това не е просто едно съвпадение. Цикълът ѝ беше дошъл. Сега Касу Маримуту със сигурност щеше да я върне при баща ѝ.

ПРОМЕНИ

Купу стоеше в кабинета, свил рамене и покорно скръстил ръце. Извадени от черните ботуши, босите му крака изглеждаха много по-бледи от останалите части на тялото.

— Добре — каза Касу Маримуту. — Разкажи ми всичко. Искам да го чуя от устата на човека, който пръв е стъпил в храма.

— Всъщност, сър, аз не влязох пръв в храма.

Касу Маримуту се намръщи.

— Казаха ми, че ти си го открил.

— Така е, сър, но първо влезе жена ви.

— Какво?

— Жена ви, сър, каза, че иска да дойде. Не можех да я спра, сър, но сметнах, че не е редно първо да влизам аз. Все пак първо запалих клечка кибрит, за да съм сигурен, че вътре е напълно безопасно за нея.

Гопал, който се беше подпрял на една етажерка в сенките, се обади:

— Става въпрос за новата господарка, сър. Тя донесе късмет на къщата. Дървото само се е изкоренило рано сутринта, часове преди пристигането ѝ, което предвещава добро.

Касу Маримуту отвърна на гласа, без да се обръща към него:

— Ето защо не може да говориш, освен ако не са те попитали нещо. Не искам да чувам друга дума от теб. — После попита Купу: — В моите земи ли се намира?

Едното око на Купу затрепка неконтролируемо.

— Да, сър.

— Сигурен ли си?

Купу смутено докосна бясно трепкащото си око.

— Да, сър, намира се на по-малко от миля преди реката, която служи за граница.

Касу Маримуту кимна доволно. Добре беше направил, като купи и земята наоколо. Но дори мъжът да грешеше и да се окажеше извън неговите граници, просто щеше да купи още земя от Султаната.

— Що за храм е това?

— Не знам, сър. Не е джамия, нито църква, нито китайско светилище и определено не е наш храм. В момента не може да се види цялата му форма. Покрит е с твърде много пръст и растителност. Но изглежда, е построен от много големи бели камъни, всичките издялани и съединени с такава точност, че не можах да пъхна острието на ножа си между тях. Ако искате, сър, заедно с момчетата можем да го откопаем.

— Колко време смяташ, че ще отнеме?

— Сигурно няколко седмици да разчистим растенията и да махнем пръстта, но миенето на камъните ще продължи повече. Ще трябва да носим вода от реката, а ако не стане, от къщата.

— Добре, започнете да разчиствате утре. Ще вземем булдозери и двеста мъже да ви помагат. Работете с тях на двойни смени. Предполагам, че ще са нужни няколко месеца да го разкопаете, но искам да го видя колкото се може по-скоро.

Купу сложи ръка по средата на гърдите си и се поклони, навеждайки глава. Касу Маримуту кимна и той се оттегли почтително.

— Ти също — каза Касу Маримуту и Гопал се измъкна безшумно.

Касу Маримуту се облегна на стола и се обърна с лице към френските прозорци. Градинарят завързваше зебло около един джекфрут, за да не могат катериците и плодоядните прилепи да го нападнат, преди да е узрял напълно. Едно момче вкарваше кравите в обора и вечерният въздух се огласяваше от подрънкването на звънците им и подвикванията на мъжа: *rrrrrr, rrrrrr, rrrrrr*. Някой плахо почука на вратата.

— Влез.

Парвати влезе и затвори вратата след себе си. Той я изгледа, без да продума. Тя носеше същото кафяво сари, което му стана ужасно противно първата сутрин. Косата ѝ беше влажна и се спускаше по гърба ѝ. Той лениво си помисли, че до този момент не си беше дал сметка, че е толкова дълга.

Тя стоеше в средата на кабинета и със заекване притеснено му съобщи, че цикълът ѝ е дошъл. Той изчака края на кратката ѝ реч и продължи да я гледа как нервно чупи ръце. Тогава стигна до странното заключение, че нито иска да е женен за нея, нито има желание да се

откаже от нея. По принцип не беше суеверен, но дори и той виждаше, че досега бракът му носеше сполука. В деня на сватбата си получи възможност да купи три 500-акрови имота — един по пътя за Пекан, един в Джерангут и един в Малака. И не беше забравил първата сутрин и всички онези думи, които нямаше намерение да изрече. И след толкова години да открият храм в неговите земи! Трябваше да е бесен, впримчен в ситуация, която не му харесваше, но странно, в действителност беше напълно безразличен към създалото се положение. Отпрати я разсеяно.

И онази нощ, когато отиде в стаята ѝ и нарочно остави дългата му сянка да пада над заспалото ѝ тяло, докато тя отвори уплашени очи, не беше пиян. Когато видя, че първоначалният ѝ страх е отминал, се приближи към ухото ѝ и прошепна: „Кажки на баща си, че няма да вземе и един цент от мен. Никога“. После се изправи и излезе.

Следващите три дни за Парвати преминаха в кабинета в занимания с учителя по английски, докато в джунглата Купу разкри неподозирани умения в разкопките. Той знаеше кога точно да спре тракторите и да включи в действие лопатите. Притежаваше толкова фин усет, че нито един от побитите камъни не понесе дори и драскотина.

И тогава:

— Имам писмо от къщи, Мая! — радостно извика Парвати, докато влизаше тичешком в кухнята. — Виж пощенското клеймо. Явно са го изпратили малко след заминаването ми. — Тя развълнувано разкъса плика. — Написал го е един от по-големите ми братя под диктовката на татко. Изпраща много поздрави... — Лицето ѝ помръкна и тя дочете писмото мълчаливо. Когато вдигна глава, очите ѝ плуваха в сълзи. — Трябваше да изпратя пари колкото се може по-скоро. Мама се поболяла от скръб по мен и тъй като не можела да работи, цялото семейство е в ужасно затруднение. Баща ми взе пари назаем, за да плати пътуването ми и сватбения чеиз. Сега му трябва обратно.

— Сватбен чеиз? Какъв сватбен чеиз? — попита я Мая.

— Все едно, татко е много ядосан и мисли, че съм забравила семейството си след всичко, което са направили за мен. — Пак погледна писмото и прочете част от него на глас.

Помни, дъще, че докато ти седиш на хубавата маса на мъжа ти и ядеш вкусни гозби, тук има само чиния с ориз за всички ни. И когато слизаш от каретата си, искам да не забравяш, че майка ти си изгуби единия чехъл, и тъй като няма пари за нови, ходи боса. Вече два пъти си поряза крака на камъни и тръни.

Очите на Парвати се наляха с още сълзи. И през ум не ѝ мина, че майка ѝ няма да си вземе други обувки.

— Постъпих толкова лекомислено и егоистично. Трябва да направя нещо, но какво? Нямам пари. Да помоля ли мъжа ми?

Мая леко поклати глава.

— Не, нищо добро няма да излезе от това, Дей. Пиши на баща си, че мъжът ти е бесен, че го е измамил. Че тук ти си само една затворничка. Често става така с тираните — доминират само над онези, които смятат за по-слаби от себе си. И баща ти, прости ми, че го казвам, е такъв, така че ще превие врат пред волята на Касу Маримуту. Тихо ще се примири с разбитите си надежди за безгрижен живот и няма да те безпокои известно време. Нещата тук ще се наредят и тогава ще можеш да пращаш пари у дома за майка ти. Но засега аз ще ти дам малко пари. Разбира се, не достатъчно, за да задоволят баща ти. И майка ти няма да се оправи с тях, но ще ги изпратим заедно с чифт чехли за нея.

— Как така ще взема пари от теб?

— Отказала съм се от всички земни желания и плътски наслади. За какво са ми пари?

— Ще ги взема само ако ми ги дадеш назаем.

— Както искаш, Дей.

Седмица по-късно Касу Маримуту отиде да нагледа работната площадка. Парвати не го придружи, а изчака Мая да приключи с приготвянето на обяда и отиде с нея. Жените стояха встрани и гледаха със страхопочитание какво се беше показало изпод земята за толкова кратко време. Хълмът беше придобил формата на конска подкова, във вътрешната част на която имаше комплекс от постройки.

Шестоъгълната стая, която им донесе толкова трепети, сега изглеждаше малка и невзрачна в сравнение с основната структура до нея — висока кръгла кула, опасана от стръмни тесни стълби, които стигаха чак до върха. Но Купу каза, че все още е опасно да се качат. Разкопките бяха извадили на показ и камъни, разположени в полукръг в групички по два или три — съвършено издялани сфери, високи от шейсет до деветдесет сантиметра.

— Всичко е измерено и планирано много внимателно. Във всяка част, във всяко едно отбелязване, повърхност, дължина или тежина, се крият необикновени тайни. Дори и те — Мая посочи побитите камъни — не са мъртви, нито са заспали навеки, а чакат деня, в който някой достатъчно просветен ще ги събуди отново. И макар загадките на свещената геомантия да се разкриват неохотно на непосветените и времето, в което непоқварените хора са можели да зърнат боговете в цялата им божественост, да си е отишло, снощи сънувах, че може би не са чакали напразно.

Тя се замисли за момент.

— Дори и сега тези камъни си говорят помежду си. Виждаш ли онзи изправения като език ей там? Той е много специален, камък на общуването. Може да говори дори и на хората. Когато пътувах из Америките, един шаман, който по онова време беше на триста години, ми каза, че според легендата, ако допреш чело до тях, те ще те отведат в техния свят и ще ти покажат разни неща.

Мая вдигна ръце и посочи чашковидните отвори по камъните.

— Виждаш ли онези кръгли отвори, издълбани в камъните? От тях трябва да извираят потоци добра енергия, която зарежда всеки, до когото се допре. Но не всяка земна енергия е добра. — Тя посочи пода на разрушената стая, в която се намираха. — Тези пръстени са обърнати сребърни съдове, заровени отдолу. Те казват на енергиите: „Не идвайте върху нас, махайте се“.

— Откъде знаеш всичко това? — попита Парвати.

— Усещам го, но има само един начин да сме наистина сигурни и той е да използваме багети. Да се върнем утре и да проследим енергийните линии, които тръгват от онзи основен камък ей там. Ще видим къде ще ни отведат.

Рано на следващия ден Мая и Парвати се върнаха с багети, които Мая беше направила от парчета метал и дърво, за да проследят

енергийните линии, които камъните излъчваха. Както предположи Мая, от камъните действително тръгваха струи енергия. Докато следваха багетите, двете шляпаха в кал до глезените, а папратовите листа ги закачаха чак до мишниците. Изведнъж, без видима причина, Парвати започна да криволичи наляво-надясно, въпреки че Мая, която вървеше няколко крачки пред нея, продължи да следва линията без проблеми.

— Мая, нещо става с моите пръчки.

Мая спря.

— Как така? — Тя се върна, взе пръчките на Парвати и те на момента започнаха да се движат както трябва. — За какво си мислеше?

— Ами, спомних си мама.

Върху голямото лице на Мая се изписа непроницаемо за Парвати изражение, след което жената бързо извърна поглед и рязко каза:

— Достатъчно за днес. Трябва да се заема с вечерята. Да отбележим мястото и да се върнем утре.

— Какво прави днес? — попита Касу Маримуту без ни най-малко любопитство, докато пъхаше ориз и овнешко месо в устата си.

— С Мая използвахме багети, за да проследим една от енергийните линии, които тръгват от побитите камъни при храма.

Касу Маримуту поклати глава невярващо.

— Ама че абсурдна идея. Съществуват най-различни естествени и изкуствени енергии, които винаги присъстват в някаква степен по цялата земна повърхност, така че да търсиш енергия с пръчка, е вятър работа, без капка мисъл в нея. Всеки може да каже, че проследява нещо си, като се осланя на безсмислените резултати от тези пръчки. Ако не търсите вода или минерали, тогава и двете си губите времето. Ами уроците ти по английски? Не са ли ти интересни вече?

— Не, разбира се, че не. Занимавахме се с това само два-три часа, но ако предпочиташ, ще спра да го правя.

За момент Касу Маримуту обмисли думите ѝ сериозно, но после устните му се разтегнаха в злобна, подигравателна усмивка.

— Не, продължавай. Да проверим теорията на Бодлер, според която само паганизъмът, при положение че бъде разбран правилно,

може да спаси света. Да, всъщност съм много любопитен да видя този прогнил свят през очите на побърканата ми готвачка.

Но така се случи, че Парвати не продължи, защото, когато отиде да си поговори с Мая същата вечер, двете се скараха за пръв и последен път.

— Мая, защо багетите изстинаха в ръката ми?

Първо Мая се опита да избегне въпроса и отговори:

— Не се притеснявай. Случва се понякога.

Но тя стисна ръката на жената и настоя:

— Но защо се случи, докато си мислех за мама? И защо лицето ти се промени така? Трябва да знам. Моля те, кажи ми.

Дори и в този момент Мая се поколеба, но Парвати я притисна и накрая Мая стисна моравите си устни и каза:

— Пръчките поцъркляват, когато човекът, който ги държи, мисли за някой умрял. Колкото по-скоро си е отишъл, толкова по-бързо изстиват.

Парвати пусна ръката на Мая като опарена.

— Ама че жестокост! — извика тя. — Съпругът ми е прав. Всичко това са глупости. Как може да се преструваме, че проследяваме енергии, след като цялата земя е покрита с тях? И как може да знаеш нещо за хора, които са умрели преди хиляди години? Майка ми не е мъртва. Чуваш ли? Тя е жива.

После избяга и видя Мая чак на следващата вечер, когато се държа студено и сдържано с нея. „Никога не бих ѝ казала подобно нещо — гневеше се Парвати. — Как можа да го направи? Не трябваше да си го помисля, камо ли да го изрича на глас.“ Мая от своя страна не потърси господарката си и остана в кухнята. По-късно следобед Парвати гледаше от един прозорец на горния етаж как жената вършеше нещо под дървото. В действителност Мая много ѝ липсваше. И все пак не искаше да ѝ прости, ако жената не си вземеше ужасните думи назад. Ако майка ѝ беше мъртва, щеше да го усети някак си. Беше сигурна в това.

Два дни по-късно Касу Маримуту се върна рано от работа. Прекъсна урока ѝ по английски и изпрати учителя да се прибира. После седна пред нея и ѝ съобщи, че баща ѝ му е изпратил телеграма. Майка ѝ била починала.

— Починала? — учтиво попита Парвати.

Касу Маримуту кимна.

— Преди близо седмица.

— О!

Последва кратко мълчание.

— Баща ми казва ли нещо друго?

Касу Маримуту отклони поглед от очите на Парвати.

— Иска пари.

Парвати не почувства нищо. Вдигна длани към гърдите си и прошепна:

— Ще му дадеш ли?

— Да — тихо отвърна той. — Адвокатът ми вече написа писмо. Баща ти ще получи доста солидна сума и в замяна не трябва никога да прави опити да се свърже с теб.

— О!

— Ако искаш, днес можем да отидем в храма и да помолим свещеника да каже молитва за майка ти.

Тя вдигна поглед към лицето му.

— Баща ми казва ли от каква болест?

Този път Касу Маримуту не извърна поглед, а я погледна право в очите и много бавно и ясно каза:

— Обесила се е.

Парвати внезапно стана и докато се отдалечаваше от него, дрезгаво прошепна:

— Добре съм. Наистина съм добре. Само имам нужда от малко време. Ако не възразяваш.

— Разбира се.

Тя се обърна и бързо напусна стаята. Краката ѝ я отведоха до входната врата. Странно, че не помнеше как стигна дотам. Постоя малко на стълбите. Трябваше да е сама. Морето. Щеше да отиде до морето. Вече стоеше на брега, когато осъзна, че се намира там. Отделни моменти ѝ се губеха. Колко странно! Помисли си за скалите и се озова в подножието им. Когато се изкачи най-горе, едва си поемаше дъх и гърдите ѝ горяха. Впери поглед в хоризонта. Отдолу морето ревеше и бучеше.

Хвана главата си с ръце и опита да си спомни майка си. И за нейна голяма изненада установи, че не може. Виждаше само лицето на

баща си — презрително, сърдито и ядосано. Плесна се по челото. Няколко пъти. *Глушава. Глушава.*

Внезапно в главата ѝ се появи онази красива жена. Тя се върна при нея, не синя, не морава, а невредима и неопозорена. Цялата беше още там. Парвати си я спомни как обръщаше бурканче с мед на пазара, за да провери дали не е разреден. Обръщаше бурканчето по неин си начин, така че медът се стичаше на мехурчета и се разделяше само в средата. Но у дома Парвати успяваше само да накара меда да се плъзне по стените на бурканчето.

Сигурно го е направила на централната греда в къщата. Но как е могла? Парвати си спомни думите на Камала: „Лесно е да се самоубиеш. Трябва ти само минутка, за да решиш. И ако не успееш, си тъжен и засрамен, че в онзи момент си постъпил толкова егоистично, че даже не си помислил за собствените си деца. Но в самия момент е лесно“.

Парвати зави жално.

В къщата Касу Маримуту си наля голяма доза уиски. Тя щеше да се върне, щом е готова. Беше го помолила за време. Щеше да ѝ го даде.

Слънцето почти изчезваше зад къщата и гласът ѝ вече беше заглъхнал от плач, когато Мая дойде и седна до нея. Седяха и съзерцаваха неспокойното море, докато луната се издигаше над него.

— Приключих с енергийния поток, който проследявахме заедно — нежно каза Мая. — Влиза в реката, прекосява я и се движи към къщата. Обикаля я, за да образува нещо като защитен енергиен балон, след което влиза през задната врата и излиза през прозорците. Поема по най-достъпната пътека, идва до тези скали и продължава в морето към онзи остров. — Тя посочи острова в далечината.

След тези думи останаха седнали една до друга в пълно мълчание.

След няколко часа Мая наруши тишината и я попита дали иска нещо за ядене. Парвати бавно поклати глава. След още няколко часа я попита дали иска да се прибере вътре. Тя отново само поклати глава. Най-накрая Парвати положи изтощената си глава в скута на Мая и тя покри свитото ѝ тяло с единия край на сарито си, за да поспи. Но веднага щом задремеше, подскачаше с уплашен вик. Веднъж

прошепна: „От колко време виси тук?“. А друг път: „За бога, развържете тази жена!“. Едва в ранните утринни часове спокойният сън я покори.

Пиян, Касу Маримуту чакаше с чаша уиски в ръка и зяпаше невярващо и в същото време със страхопочитание как голямата тъмна фигура на готвачката му изкачва склона, понесла в огромните си ръце спящата му жена, сякаш момичето тежеше не повече от венец цветя.

Касу Маримуту изчака една седмица и извика жена си в библиотеката. Когато тя влезе, той седеше зад бюрото. Вдигна една връзка ключове и ѝ ги подаде. Тя ги взе, но когато се поколеба, явно не знаейки какво точно трябва да прави с тях, той заобиколи бюрото, закачи ги на колана ѝ и иронично каза:

— Сега, след като официално си господарката на Адари, е време да те представя на дамите от Клуба на черните чадъри. Предшественичката ти смяташе заниманията им за твърде провинциални, но вярвам, че ти ще намериш приятелството им за повече от подходящо.

КЛУБЪТ НА ЧЕРНИТЕ ЧАДЪРИ

Оказа се, че Клубът на черните чадъри всъщност не е клуб в истинския смисъл на думата, а седмичното събиране на съпругите на седем мъже, които бяха напуснали Цейлон, за да заемат нисшите длъжности в службите на британското правителство в Малая. Жените се редуваха да домакинстват на срещите, които се провеждаха по средата на следобеда, когато са приключили с домакинските си задължения и мъжете им са още на работа. И тъй като всички живееха недалеч една от друга, в зависимост от времето всяка от тях пристигаше или под черен чадър, или с черен чадър под мишница.

Дневният ред на домакините беше, меко казано, провинциален, както нехайно го беше определила първата жена на Касу Маримуту. Срещаха се, за да си поговорят за яденето, което са сготвили за семействата си, да поклюкарстват за другите хора от цейлонската общност, да обсъдят организираните в храма мероприятия и да се похвалят с ръкоделията си — какво са ушили или какво са оплели на една или две куки.

Парвати нервно се облече за първото гостуване. Дали клюката как е станала жена на Касу Маримуту е стигнала до ушите им? Дали щяха да я сравняват с изтънчената ѝ предшественичка? Притеснено влезе в кухнята и Мая, бог да я благослови, ѝ каза, че е красива. Думите ѝ помогнаха малко.

Всички съседни излязоха да се порадват на ролс-ройса и да видят Парвати. Тя смутено тръгна към повдигнатата върху ниски бетонни пилони дървена къща. Домакинята, обикновена жена на средна възраст, вече стоеше най-отгоре на каменните стълби. Парвати със свито сърце забеляза, че е облечена в добре колосано памучно сари и обикновена бяла блуза, а косата ѝ беше намазана с брилянтин и навита отзад на тила. Предположи, че и вътре в къщата няма да види обсипан със скъпоценни камъни колан или златно украшение за коса, които домакинята да сподели с гостенките си.

— Влез, влез — покани я жената с усмивка.

Парвати събу чехлите си при останалите и се качи по стълбите. В предната стая на къщата настъпи тишина, когато и другите жени, облечени в памучни дрехи, извърнаха преценяващи погледи към новата съпруга на Касу Маримуту. Не бяха впечатлили първата. Тя се отнасяше с явно пренебрежение към спокойния им живот и с типичния си горд, западен маниер питаше: „*Съпрузите* ви пазаруват вместо вас?“. И наистина сигурно в нейните очи са изглеждали като бедняшка пасмина, която живее в правителствени жилища и си прави сметка за всеки цент. Жените гледаха диамантените ѝ обици и се самоутешаваха: „Има ли нещо, за което да се притеснява? Мъжът ѝ дава пари назаем на кралското семейство“.

Всичките им пари се разпределяха много внимателно, за да плащат за образованието на децата си. Бяха възпитани да вярват силно в образованието. Най-високо ценяха учените хора, а всички търговски дейности определяха грубо като „държи магазин“ или „върти бизнес“. Освен ако, разбира се, въпросният мъж не беше стигнал до зашеметяващи висоти като Касу Маримуту. Наричаха го Куберан — мъжа, към когото бог Вишну се беше обърнал да поеме разходите по пищната му сватба.

Жените се представиха. Цейлонската общност се славеше с прякорите. Изглежда, никой не можеше да се измъкне.

Манга Мама (госпожа Манго), защото в задния ѝ двор растеше плодовито мангово дърво.

Кунди Мама (госпожа Задник), защото имаше много големи задни части, които се набиваха на очи.

Негери Сембилан Мама (госпожа Негери Сембилан), защото само тя беше от щата Негери Сембилан.

Пади Мама (госпожа Стъпала), защото само тя имаше къща на два етажа в района.

Д-р Дурайсами Пенджати (съпругата на д-р Дурайсами) — отдаваха ѝ дължимото уважение като съпруга на лекар, въпреки че в обръщението нямаше Мама.

Мелай Мама (госпожа Чили), защото имаше толкова лют и сприхав нрав, че даже съпругът ѝ не смееше да отвори уста в собствената си къща.

Велей Мама (госпожа Светла), защото имаше хубавия златист тен на младо манго.

След като ѝ казаха прякорите си, тя също получи такъв — Ролс-Ройс Мами (госпожата с ролс-ройса).

Парвати се усмихна и зае оставеното свободно място за нея. Жените се наведоха напред. Изгаряха от любопитство да разберат каква е дъщерята на хитреца, който беше измамил толкова важен и богат мъж като Касу Маримуту. Кунди Мами започна разпита с важни въпроси за семейството на Парвати. Как се казва баща ѝ? Кой бил дядо ѝ? Каза им. Не, те бавно поклатиха намазаните си глави в синхрон. Никоя не беше чувала за него. От кое село е? Ватири. А, съседното на Манга Мами. Всички се обърнаха към нея, но тя поклати глава със съжаление. Не, определено не беше чувала за семейството на Парвати, но познавала един Тангавелупилай. Парвати познава ли семейството му? Беше ред на Парвати да поклати глава със съжаление. Никога не беше излизала от къщата. Те кимнаха одобрително. Момичетата не трябваше да се размотават като момчетата.

А как се казват роднините ѝ в Малая? Сокалингам? Кой Сокалингам? Онзи, който работи в „Обществени строежи“? Не, не Сокалингам от „Обществени строежи“? Ооо... Сокалингам от Куала Липис. В такъв случай няма да са чували и за тях. Никоя от мамите не познаваше хора оттам. Дори Негери Сембилан Мами поклати глава сериозно. Няма значение, ами семейството ѝ? Колко души са? Петима братя. И те ли ще дойдат в Малая? Не? А трябва. Това е земята на млякото и меда. Щом нямат по-добър избор от това да обработват земя, трябва да ги повика. Сигурно Касу Маримуту ще може да ги намести някъде в империята си? Пади Мами го наричаше „магнат“.

— Мисля, че татко и съпругът ми ще решат дали да дойдат, или не — каза Парвати.

Мамите кимнаха разбиращо.

Децата на Кунди Мами се върнаха от тамилското училище и тя ги изпрати направо в кухнята. Без да помръдне от стола си или да се обръща към тях, разбра кога точно са приключили и с последната хапка и властно им нареди да отидат в стаята си и да си напишат домашните. Най-накрая голямото любопитство на мамите се изчерпа и те се заеха с ръкоделията си. В гласовете им се долавяше тиха гордост. Това бе тяхната радост. С това се занимаваха само за удоволствие. Показаха ѝ какво правят. Кунди Мами плетеше малки цветенца, които щеше да съедини и да направи пудел или кукла, още не беше решила

какво точно. Д-р Дурайсами Пенджати бродираше комплект калъфки за възглавници, а Велей Мами и Пади Мами се бяха заловили да ушийт гоблени с пауни. Почти бяха приключили и Парвати остана впечатлена от труда им. Мелатай Мами разпъна недовършеното си пачуърк одеяло, а Негери Сембилан Мами показа сложните форми от мъниста, които шиеше върху сватбеното сари на дъщеря си.

— А ти какво искаш да правиш? — Всички я загледаха очаквателно.

Парвати се поколеба. Никоя кукла, пудел, калъфка или гоблен, излезли изпод ръцете ѝ, нямаше да са достатъчно красиви за Адари, а саритата ѝ със сигурност не бяха толкова хубави, че да ги украсява с мъниста. Но тя беше минала през стаята на шивача и там видя много топове и парчета плат. Щеше да направи одеяло. Разкошно малко одеяло за баща си, за дъждовния период, когато се оплакваше, че не може да спи от болезките си.

Докато домакинята сервираше чай и сладки, се чу монотонно глухо потупване.

— Какво е това? — попита Парвати.

— Старият Велупилай ми счуква подправките и пипера в хаванчето. Защо питаш, кой върши тази работа вместо теб?

— Не знам — призна Парвати.

Жените се спогледаха. Въпреки че бяха необразовани, не можеха да говорят местния език, както и да изкарват пари, що се отнасяше до домакинствата им, нямаха равни на себе си. Не проумяваха как е възможно да не знаеш какво става в собственото ти домакинство.

— Е, колко слуги имаш? — попита Негери Сембилан Мами.

— Не знам — призна Парвати.

Жените вече бяха наистина шокирани. Те нямаха прислуга. Само Пади Мами заради болния си гръб ползваше услугите на една индийка да почиства дома ѝ три пъти в седмицата. Плащаше ѝ по десет долара на месец, но можеше да каже само ужасни неща за тази жена. Беше пияница, репчеше се, беше мръсна, миришеше лошо и ядеше твърде много.

— Няма значение — успокои я Мелатай Мами. — Още си млада и красива. Не е нужно да готвиш манджи с патладжани и така да го накараш да тича у дома при теб.

Останалите мами прихнаха да се смеят. На тръгване я попитаха дали може да им даде резници от японските рози в къщата ѝ. Парвати с радост се съгласи. След това Пади Мами ѝ се усмихна и каза:

— Добре направи мъжът ти, като се ожени за теб. Първата му жена не беше стока. Виж как го посрами. Но какво може да очаква човек от една *индийка*! Стават само за прислужници.

— Можеш да имаш повече вяра на една кобра, отколкото на индийка — обади се Мелакхай Мами.

— Грешка е да се жениш за човек от друго тесто — тихо се съгласи Негери Сембилан Мами.

Парвати не каза нищо, но щом се прибра, веднага отиде в кухнята.

— Как мина? — попита Мая с усмивка.

Парвати хвана ръката на Мая и я дръпна надолу. Мая седна на земята и Парвати легна до нея с глава в мекия ѝ скут.

— Мая... — Тя погледна надвесеното над нея лице. — Мислиш ли, че индийците са много по-различни от цейлонците?

— Ааа... — бавно каза Мая. — Хората, които таят предразсъдъци, не знаят, че това е далеч по-вредно за тях самите, отколкото за хората, за които се отнасят.

— Не искам да ходя повече там. Ядосах се как говорят за индийците. Как да ходя при тях, като говорят така за твоя народ? Все едно съм те предала.

— Не се огорчавай заради мен. Скорошните им предци са от Джафна, но ако погледнеш по-назад, ще се окаже, че са гнусни индийки. Така че виждаш ли, моите хора са и техни.

— Дори и да отида пак, трябва да им кажа как стоят нещата в действителност.

— Защо изобщо ще им казваш нещо? Като спориш, ще изгубиш не само приятелството им, но което е по-важно, и ценна енергия. А и те са се преродили в определена раса, за да научат всички уроци и да изживеят всички възможности, които тя им предлага. Така че, ако искат да се омъжат за човек с техния произход и да имат деца от него, коя си ти, че да ги убеждаваш в обратното. Да ги обвиня ли в расизъм за това, че не искат да си сменят расата с моята? Остави ги. Защо да им попарваме илюзиите за превъзходство? Като прибягват към предразсъдъка, те показват липсата на увереност в собствената си

стойност. Пожелай им всичко най-хубаво. Не бива да ги съдиш. Не прави като тях. Не търси различията. Търси приликите.

Парвати дълго остана мълчалива и замислена. Тя не готвеше на мъжа си, нямаше деца и не смяташе, че някакво ръкоделие ще я развълнува кой знае колко. Всички мами бяха по-възрастни от нея. Обличаха се различно. И със сигурност никога не бяха лежали в мрака, отнесени в мечти за мъж, който да е готов да умре за тях.

— Няма никакви прилики — заключи тя най-после.

— Има — твърдо отговори Мая. — Още не си ги открила. Не се отказвай толкова бързо.

— Мая — попита Парвати след малко, — кой ни стрива подправките и пипера?

Мая се изненада.

— Старият Велупилай.

Парвати се разсмя.

— О, Мая! — възкликна тя и пак избухна в смях. В края на краищата имаше нещо общо с останалите жени от Клуба на черните чадъри. Мая имаше право. Сега, след като откри първата прилика, изведнъж се сети за още много — имаха еднакъв акцент, еднакъв произход, бяха жени. И не бяха ли всички изпълнени с надежди за бъдещето, и не желяеха ли щастие за себе си и за семействата си? — Но има нещо друго — намръщи се Парвати. — Всички те управляват домакинствата си и днес се почувствах като глупаво момиче, което не знае почти нищо за тази къща. Не знам даже от колко души се състои персоналът.

— Това лесно може да се оправи. Имаме двацет и двама слуги. — Мая пхна ръка под блузата си, извади едно портмоне от сутиена си и го подаде на Парвати. — Ако искаш, можеш да почнеш да опознаваш домакинството, като отидеш да купиш риба с Амин тази вечер.

Парвати отвори портмонето и погледна чуждестранните банкноти.

— Долари — закикоти се тя. Щеше да отиде на първата си пазарска експедиция.

Мая се усмихна.

На плажа вече чакаха хора. Жени в сиви дрехи и с хлабаво завързани стари кърпи около главите клечаха в полукръгове и си говореха. На пясъка до тях върху един саронг спяха едно-две бебета. Няколко старци играеха дама, държейки до себе си месингови кутии, пълни с бетелови листа и черен тютюн. Деца шляпаха във водата на брега. Никой нямаше представа за времето, съществуваха само приливите и отливите.

Веднага щом рибарите наскочаха във водата от лодките, семействата им тръгнаха към плитчините да зърнат с вълнение улова. Старците, наметнали избелели кърпи върху раменете си, кимаха със задоволство. После трите поколения се обърнаха и забутаха лодките към брега с помощта на вълните и бамбукови пръчки. Жените стояха на брега, опрели ръце на хълбоците, и чакаха. Напрегнатите, издути мускули на прасците на рибарите лъщяха като полирано дърво на вечерното слънце. И докато вълните се оттегляха, водата и мокрият пясък създаваха приказен огледален ефект, отразявайки лодките, краката на мъжете и разноцветните им саронги.

Амин и Парвати се приближиха към една от изтиканите на брега лодки. Вътре рибите трепкаха. Някои бяха неподвижни. Други, по-смели и находчиви, се бяха придвижили към дъното на лодката, където се беше събрала малко морска вода, и се бореха и напразно пляскаха с опашки. Но дори и те явно усетиха пясъка под себе си и една по една, с няколко леки плюсования по корем, също замряха. Парвати отстъпи назад. Амин я погледна въпросително и тя му направи знак да продължи. Той пхна ръка в лодката и започна да избира рибите, които искаше. После посочи малката купчина скумрии.

— Колко? — попита той на малайски.

— Четири цента — отвърна рибарят.

Амин избута нагоре часовника си с дебела сребърна верижка, който работодателят му беше подарил за последния му рожден ден, и погледна невярващо.

— По-малко, по-малко — започна да се пазари той.

— Три цента — отвърна рибарят.

Амин му хвърли недоверчив поглед.

— Три цента! За тези няколко риби?

Парвати остана с впечатлението, че Амин се перчи, защото тя е там, а и четири цента наистина бяха добра цена. Рибарят извърна

обруленото си, грубо лице към новата господарка на голямото имение на брега. Очите им се срещнаха и се задържаха вперени едни в други за няколко секунди. Неговите бяха понесли много изпитания, в погледа му се четеше самота, търпение, очакване. Беше прекарал толкова много дни и нощи сам в морето, че имаше чувството, че самият той се е превърнал в морето. И сега, повече от всеки друг, усещаше солта в потта си и пулсирането на кръвта в китките. Той знаеше тайни. В дълбоките му бездънни очи се криеше знанието, че е жив, защото морето се бе отнесло благосклонно към него, но можеше да дойде ден, когато да го прибере в себе си. Тогава жена му и децата щяха да стоят с часове на брега и да се взират в хоризонта безкрайно и напразно.

Представяше си, че тя разполага с огромни суми пари. Но това само го поставяше в по-неизгодно положение. Той беше беден, а бедните винаги трябва да отстъпват на богатите. Да продаваш на богатите, да ги смяташ за свои клиенти, беше привилегия дори и да те ограбват междувременно. А и той не беше търговец, в никакъв случай. Защото вярваше в *резеки*, божията благодат. Човек винаги трябва да работи усърдно и да е благодарен за всяка благодат на Бог, голяма или малка. Ако Бог иска той да си тръгне само с два цента и половина, нека е така. От устните му се отрони въздишка заради поражението, което понесе.

— Добре тогава, два цента и половина.

Парвати погледна полускритите в мокрия пясък изгорели пръсти на краката на мъжа, съдраната блуза с дълги ръкави, завързаната кърпа около врата му, която пазеше ръцете и тила му от палещите лъчи на слънцето по пладне и от студения въздух през нощта. Хвърли поглед и на триъгълната шапка, която не беше успяла да предпази лицето му и то беше почерняло. Разпозна ужасната бедност в отворената длан. Без да мисли, пристъпи напред и пъкна петдоларовата банкнота в ръката му. Рибарят заклати глава, нямаше никакви дребни в себе си. Но Парвати поклати глава и изведнъж той разбра. *Даваха* му пари.

Простодушният мъж отвори уста да протестира. Това бе твърде много. Не можеше да ги приеме. Подаде ѝ парите, но тя се усмихна, кимна на зяпналия Амин и се отдалечи. Амин говореше нещо с хленчещ глас, но тя не слушаше. Сърцето ѝ преливаше от радост. Подпряла гръб на къщата, тя беше сторила добро.

Като се прибраха, Амин изтича при Мая, за да ѝ каже, че повече не трябва да позволяват на господарката да ходи на пазар, защото още не е научила стойността на малайзийските пари. Но Мая му отвърна, че няма власт да спре новата господарка на Адари да прави каквото си поиска. Все пак добави, че ако той е в състояние да го направи, определено трябва да я спре. Амин сви рамене с безразличие и се изниза през задната врата.

НОВАТА ГОСПОДАРКА НА АДРИ

Два дни по-късно мъжете дотичаха, за да ѝ кажат, че са намерили голяма змийска кожа до стълбите на кулата. Според тях била на кралска кобра. Посъветваха я да не ходи на площадката, докато не хванат и убият змията. А Парвати с възможно най-равнодушен глас им забрани да убиват каквито и да било змии в земите на съпруга ѝ и им каза да оставят яйца и мляко за кобрата.

— Но тя може да е отровна — извикаха те в един глас.

Парвати каза, че сама ще храни кобрата. Всеки ден, и в дъжд, и в пек.

— Ами ако дойде да яде, докато сте там? Няма да можете да избягате.

— Змиите мразят да се качват по стълби — обясни Мая с усмивка.

Най-накрая казаха, че е безопасно жените да влязат в кулата. Но стълбите нямаха парапет и бяха толкова стръмни, че на човек му се завиваше свят, ако погледнеше надолу. Още не бяха изкачили и половината, когато Парвати се озова на четири крака и бавно продължи да пълзи нагоре. На прага на малкия вход се наведоха, за да влязат. Газената лампа хвърляше слаба светлина в малкото помещение. Вътре имаше само един сандък от гранит с формата на ковчег. Сандъкът беше без капак, а вътре се забелязваха следи от бели зърна.

Във въздуха надвисна напрегната тишина. Парвати потърка ръце, за да разсее странното усещане, че някой я наблюдава. Ако на това място някога е живял бог, то той със сигурност не е бил мил и дружелюбен.

— Къде са боговете? — прошепна тя.

— Това не е храмът — отвърна Мая и двете изкачиха останалите стълби до върха, където имаше платформа. — Това е храмът.

— Това?

Мая кимна.

— Какво са правили тук?

— Среждали са се с боговете, които бродят с ветровете.

— Тогава за какво е малката стая по средата?

— Там са се подготвяли за срещата с боговете. Тя е била стаята за тайни ритуали, където постели седмици наред и понякога дори изтезавали телата си с надеждата, че егото им ще се разпадне и душата им ще се оголи, готова да долови енергиите и вибрациите от небесата.

Същата вечер, докато се хранеха, Касу Маримуту попита:

— Е, днес беше ли на площадката? Как върви според теб?

— Защо я наричаш площадка? Това е храмов комплекс.

— Няма нищо, което да подсказва, че е така. Като се има предвид колко е близо до морето, може да е било просто наблюдателна кула, ранна предупредителна система за нападения откъм водата.

— Наблюдателна кула? Ами стаята по средата?

— Вероятно е била някакъв склад. Или пък стаята за живеене на клетия несретник, който е управлявал кулата.

— Странно е, че го казваш. Само като си помисля за тази стая, настръхвам.

— Защо? Това е само едно празно помещение.

— Невинаги е било празно. Мая казва, че нищо не се губи завинаги. Дори стените пазят всяка мисъл или действие, станало между тях. Всичко се записва, пласт подир пласт. И стените там са шокирани.

Касу Маримуту зяпаше жена си с удивление.

— Какво *мислиш*, че е станало вътре?

— Не знам. Според Мая там са измъчвали хора. — Тя млъкна за момент. — Много често.

Той я изгледа странно.

— Надявам се, че няма да го разправяш на друг. Ще си помислят, че съм женен за побъркана жена.

Тя бързо поклати глава и той смени темата.

— И все пак каменоделците явно са били изключително опитни. Изумително прецизни. Не съм виждал подобно нещо досега.

— Мая казва, че това не са камъни. Били са излети във форма.

— Понякога ти се чудя — раздразнено изсумтя Касу Маримуту. — Как приемаш всички думи на тази необразована жена за чиста истина. Бетонът, мила ми съпруго, не е бил познат доскоро. Така че не са били „излети“, а издялани от много опитни каменоделци. Освен това бетонът не може да издържи стотици, да не говорим за хиляди години.

Парвати замълча, но си спомни думите на Понамбалам Мама, че самолетът е съществувал още преди хиляди години, и този факт означаваше само едно — човек е забравил, че някога е знаел как да лети. Хората явно са забравили, че вече са знаели как да правят камъни, които могат да издържат много дълго време.

Приключиха яденето в мълчание.

Когато Парвати отиде при храма на следващия ден, купичката беше празна, а яйцето изядено цялото толкова старателно, че наоколо нямаше нито една черупка. Горе на платформата беше хубаво и прохладно. Пред очите ѝ се стелеха короните на дърветата и тогава тя забеляза семейството на гибоните — двама родители, едно поотраснало дете и бебе, прилепнало към майка си.

Всички бяха спрели да се занимават с обичайните си дейности. Лежаха по гръб или по корем върху клоните и мълчаливо я наблюдаваха. Дори бебето беше подало малкото си пухкаво лице изпод дебелия козина на майка си и гледаше Парвати с големите си лъскави очи. После пак се скри. Тя им помахала, но те не ѝ отвърнаха. Изведнъж мъжкият изду гушата си, която придоби размерите на главата му, и нададе пронизителен писък — неочаквана оглушителна демонстрация на мощните му гласни струни. Скоро викът прерасна в мелодичен дует. Порасналото дете заподскача като цирков артист от клон на клон, захващайки се с дългите си ловки ръце, и се присъедини към изпълнението. Парвати гледаше със задоволство, уверена, че представлението е в нейна чест.

На другия ден, веднага след урока по английски, Парвати тръгна към джунглата, понесла връзка узрели банани за гибоните. По пътя спря да погледа как един летящ лемур грациозно подскача от клон на клон и изведнъж с крайчеца на окото си забеляза тъмен блясък. Рязко обърна глава и видя огромна мъжка маймуна да се приближава на подскоци към нея. Бананите. Трябваше да ги хвърли на земята и да побегне, но беше прекалено шокирана от отворената уста и големите

кучешки зъби, дълги поне пет-шест сантиметра. Маймуната вече беше съвсем наблизно. Невероятно! Опасността тичаше, летеше към нея, а тя гледаше, като че ли всичко се случваше в края на дълъг тунел. Разбираше, че действието се развива със светкавична скорост, и все пак ѝ изглеждаше като забавен кадър. Виждаше и чуваше всеки един изумителен детайл — начина, по който козината на животното се повдигаше от тялото му и се развяваше във въздуха, когато краката му се отделяха от земята, и после се връщаше обратно, докато то все още беше във въздуха, за да се повдигне отново при следващия му подскок. Оглушителният тътен и викът му, толкова свиреп, така заплашителен. *Оттегли се. Тръгни. Дай.*

Тогаваше се случи нещо неочаквано. Топка листа от гуава и едно гнездо на мравки тъкачки изсвистяха във въздуха и удариха маймуната право в лицето. Насекомите веднага си изляха яростта заради разрушения им дом. Огромното животно изпищя от болка и гняв и с вой побягна в посоката, откъдето беше дошло. Парвати извърна скованото си лице към гуавата и Купу ѝ кимна почтително.

— Ама. — Той се приближи и застана пред нея. — Опасно е да се разхождате с храна в ръцете.

Тя кимна и в този момент коленете ѝ се подкосиха и тя седна на земята. Мъжът се приведе до нея. Парвати плъзна поглед от прогизналите дрехи към лицето му.

— Мокър си — отбеляза тя с треперещ глас.

Той обърна глава към гуавата, където беше оставил зеблото, което носеше.

— Събирах водорасли за Мая около острова.

— О! — възкликна тя. Сега ѝ стана ясно. Излязъл е от морето, светкавично бързо е дръпнал едно гнездо на мравки от гуавата и го е запратил по устременото животно. Тя изобщо не се изненада. Вече го беше виждала как хваща летящ гуцер с голи ръце. Погледна надолу към собствените си ръце. Още стискаха бананите. Ако маймуната я беше стигнала... Тя разтвори пръсти и плодовете паднаха в скута ѝ.

— Къде отивахте с бананите?

— Искан да нахраня гибоните.

— Те не са гладни — бавно отвърна той. — В гората има достатъчно храна.

— Помислих си, че мога да се сприятеля с тях.

В този момент му хрумна нещо хитро и остроумно и очите му заблестяха. В него се криеше нещо повече, много повече. Глуповатостта беше само преструвка, обвивка.

— Има по-добър начин. — Той стисна зъби, прилепи език към едната си буза и нададе звук, наподобяващ грухтене, което свършваше със скимтене. — Опитайте.

И тя се подчини.

— По-тихо.

Тя опита отново.

— По-добре е, но последният звук трябва да е малко по-дълъг.

При следващия опит се постара максимално.

— Отлично.

— Това действа ли и при други животни?

На устните му се появи бегла усмивка и той заприлича на дете.

— Не, но ще проработи с гибоните.

— Къде им е гнездото?

— Те не строят гнезда. През деня скитат и търсят храна, а нощем заспват седнали в чаталите на клоните на дърветата с глава между коленете.

— Благодаря ти, че ме спаси.

— Да ви заведе ли обратно в къщата?

— Не, отивам в гората.

— Искате ли да дойда с вас?

— Не. — Мая й беше казала, че да ходиш из гората, не е опасно от това да пресичаш път. Докато мислеше като гората и приличаше на нея, тя винаги щеше да я посреща в обятията си и да се грижи за нея, както се грижеше за всички животни, които живееха в дебрите й. — Вече съм добре. Ти продължавай.

Тя го загледа как събира пръснатите водорасли. После мъжът се запъти към генератора. От дрехите му още капеше вода като от земноводно, за каквото го смяташе тя.

Известно време Парвати остана на място. После си пое дълбоко дъх, стана и тръгна към джунглата. Преди да се шмугне между дърветата, погледна назад към генератора и видя Купу, вече преоблечен в сухи дрехи, да се подпира на постройката и да я наблюдава. Тя му помаха и той й отвърна. Парвати каза мълчалива

молитва и влезе в гората. Не го видя как се пъкна в джунглата след нея и така и не разбра, че той нито за миг не я изпускате от очи.

От върха на кулата видя гибоните да се излежават лениво на сенчестите клони. Кръсти ги — бащата нарече Хъмпти, майката — Мери, безстрашното хлапе — Джак, а най-малкия член на семейството — Джил. Този ден за пръв път се срещна с Джак. Издаде цъкация, скимтящ звук и след няколко минути той увисна на един клон и се спусна върху платформата. Застана изправен на два крака и започна да я разглежда предпазливо. На клоните двамата родители прекъснаха летаргията си и насочиха вниманието си към случващото се между отрочето им и човешкото същество на покрива на кулата.

Парвати стоеше неподвижно, докато той се приближаваше към нея с високо вдигнати ръце над главата, за да пази равновесие. На около метър от нея спря и приклепна. Баща му замислено дъвчеше дръжка на листо, но майка му се изкашля — нервно предупреждение. Без да обръща внимание на майка си, неразумното хлапе стисна устни и седна. Червеникавокафявите му очи се впериха в Парвати — невинни, уязвими, интелигентни. Внезапно погледна нагоре и хвана нещо малко — насекомо, което изяде.

С надеждата пак да привлече вниманието му, Парвати отново издаде звука и замръзна на място. Вече беше спечелила вниманието на гибоните, но нещо друго привлече нейното. Надигна се и отиде в единия край на платформата, където пълзящите растения се спускаха като дебела стена от едно дърво. Нервно открехна зелената завеса и намери Купу. Мръсната му кафява коса се сливаше с листата и кората на клоните.

— Какво правиш тук?

— Не издавахте звука правилно — смутено отвърна той.

— Проследил си ме дотук?

— Да.

— Ако не се лъжа, сам каза, че в джунглата съм в безопасност.

Устните му се разтеглиха в крива усмивка.

— Но не бях сигурен дали джунглата е в безопасност с вас.

Парвати прехапа устни, за да не се разсмее, но в действителност мисълта, че я шпионират, изобщо не й допаднаше. Затова сурово каза:

— Нямам нужда да ме наблюдават като дете. Но след като си тук, можеш да се махнеш от това дърво и да дойдеш да седнеш при мен.

Той се приземи на платформата с един подскок. Кожата му ухаеше на море. Тя извърна поглед.

— Разкажи ми за битката с тигъра.

Ръката му докосна белега.

— Не беше никаква битка. Работех в един цирк като момче за всичко. Едно от задълженията ми беше да храня животните. Един ден в часа за хранене, когато тигрите са най-свирепи и непредсказуеми, една от клетките не беше заключена както трябва и внезапно се отвори. В един момент стоях с кофа, пълна със сурово месо, а в следващия ноктите на тигъра бяха забити в бузата ми, а зъбите му около врата ми. Но нямаше болка. Защото в тези няколко секунди съществуваха само пламтящите му жълти очи, огненият му дъх и дълбокото тихо ръмжене, което сякаш извираше от вътрешностите му. Все едно ми беше направил магия, парализира ме. После дойде дресьорът, изплющя с камшика и тигърът отскочи.

— Убиха ли го?

Той я изгледа с насмешка.

— В Индия дори и малките животни са по-ценни от работниците. Казаха ми да напусна. Бях твърде небрежен.

— Какво стана с теб?

— О, след това дойде изгарящата болка и много дни с треска. Тигърът не изчезваше от сънищата ми. Сънувах, че ме задушават до смърт, но не се страхувах. Понякога му говорех. Казвах му: „Побързай, Акбар, болката е нетърпима“.

До ушите им долетя шум от приближаващи хора и сякаш изтръгнат от сън, Купу подскочи и се плъзна зад завесата. Внезапното движение накара Джак да се преметне назад, след което подскочи във въздуха, обви пръсти около един клон, който се намираще поне на шест метра, и продължи с акробатичните си клоунски номера. Парвати чу шум в близкото дърво и разбра, че Купу си е тръгнал. Приблужи се до ръба на покрива и погледна надолу. Мъжете бяха донесли висока клетка с кръгла дупка отгоре, така че само змията да може да влиза вътре и да яде яйцата.

С течение на времето Парвати се натъкваше на венци от цветя, камфор и тамян. Никой не зърна голямата змия, но сигурно някой си бе намислил желание, което се е сбъднало, защото мъжете започнаха да наричат клетката „дървото на сбъднатите желания“. И после, когато

вече не беше достатъчно просто да нахранят своя бог, му построиха подслон. Обикновена дървена постройка с бетонна основа и нисък олтар. Но какво друго можеха тези бедни хорица? Според Парвати вярата им беше трогателна, а заслонът им — кътче за мир и спокойствие под шарена сянка. Всяка градина, мислеше си тя, трябва да има такова светилище — приятно място за преклонение.

Но съпругът ѝ поклати богатата си, образована глава. И все пак какво знаеше той за истинската, безусловна вяра? Нищо. Според него на всеки човек с поне капчица мозък в главата трябваше да му е станало ясно, че гибоните просто мушкат дългите си ръце и вземат яйцата. Иначе щеше да има останали черупки.

Местните жени не останаха назад. Какви късметлийки! Дойдоха да почистят навеса, донесоха си звънчетата, кърпите, газените лампи, кречеталата, венците от листа на манго и не на последно място екстаза. И в този ден мястото се превърна в светилище. По всяко време ходеха да доливат газ в единствената висяща лампа и така обвързаха живота си със свящото място. Обикновените селски жени са особени. Те не говорят празни приказки. За нула време молитвите им превърнаха подслона в място за поклонение. Ако беше бог, и тя щеше да идва и да чака в това малко убежище на предана вяра.

На това място Парвати срещна градинаря и го помоли за малко парче земя. Той ѝ отдели едно незасято ъгълче и тя започна да отглежда боб, домати и люти чушлета. Докато копаеше с мотиката, си представяше как бере дългите шушулки боб все още крехки и зелени. Гърбът я болеше, но дори и при залез-слънце, когато мъжът ѝ се прибираше, тя продължаваше да работи. Една вечер той слезе от колата и тръгна към нея. Парвати се изправи и го зачака с ръка на хълбока.

— Ела да видиш какво направих съвсем сама — радостно му извика тя, когато той се приближи достатъчно близо, за да я чуе.

— Станала си още по-черна — навъсено отбеляза той.

И изведнъж Парвати си даде сметка за разрошената си коса, за потта, от която дрехите ѝ залепваха за гърба, за петната засъхнала кал по лицето ѝ. Той хвана несъпротивляващата ѝ се китка и изгледа почернелите нокти и кафявите мазоли. Тези ръце изкореняваха плевели. Вдигна очи към нейните.

— Ти си господарката на Адари. Защо искаш да изглеждаш като слугиня?

Той пушна ръката ѝ и тя почеса една пъпка от ухапване на комар. Взираха се един в друг в спускащия се здрач като непознати. В далечината Купу стоеше прав до генератора с кръстосани крака и ги наблюдаваше. Тя засрамено наведе глава. Вече нямаше да обработва земята. Знаеше, че Касу Маримуту я чака да му отговори, но не продума нищо. Само ако можеше да каже, че не иска винаги да е напарфюмирана, нагласена и отрупана със скъпоценни камъни. Но знаеше, че не трябва. Трябваше да изчака. Все още ѝ говореше здравомислещият богаташ, а тя почти никога не изричаше правилните думи за него.

След малко щеше да се спусне мрак и прагматичният бизнесмен щеше да изчезне. Силните питиета щяха да извадят на показ поета, който щеше да отиде до уличните продавачи в града и да се върне с пакети внимателно подбрана храна да не съдържа месо. И после заедно щяха да седят и да слушат концерти по радиото.

При пълнолуние ядяха в градината. Тя внимателно наливаше вода в красивата китайска ваза от седемнайсети век и той я пълнеше с орхидеи, отрязани със собствените му ръце. Той не искаше да ги подрежда, предпочиташе различните видове и цветове да са смесени. След години, когато спомените ѝ се връщаха към него, тя се сецаше как орхидеите в бяло-синята ваза блещукаха на лунната светлина, а дрезгавият му глас рецитираше поеми. Велики индийски творби, а понякога и Блейк. Думите се ронеха от незнайни дълбини и я изненадваха. Колко странно, че този извънредно практичен мъж нощем се преобразяваше в толкова проникновен и сладкодумен любител на красотата.

Противният алкохол — тя вече беше опитала уискито — беше тайна врата към един друг свят, безкрайно по-красив от този, в който живееха през деня. Всяка нощ той я отваряше и заедно се отправяха през мрака към една великолепно съкровищница. Веднъж озовал се там, той небрежно използваше и захвърляше даровете, които намираще. А тя тичаше и събираше след него падналите ценности. Знаеше, че когато зората се разпукне, този свят ще се стопи. И тогава пак щяха да се появят упреците, студеното внимание и преднамереното

отричане на самото ѝ съществуване. Само когато поспираха за малко в другия свят, желанието му тя да е по-добра надделяваше.

Тогава влизаха в полумрачната библиотека и там, сред безбройните книги, той се опитваше да я образова: поезия, изкуство, литература, музика... Пускаше грамофона.

— Това е Вагнер. — Той небрежно се отпусна в един стол. Чашата леко се поклащаше между коленете му, докато разкошната музика запълваше пространството между тях. — Усецаш ли как нарочно не е искал да намери хармония между тези акорди?

Макар че затвори очи и слушаше много внимателно, Парвати не успя да чуе това, което се искаше от нея, това, което за него бе като дневна светлина.

— Чуваш ли?

Тя отвори очи. В погледа му се четеше очакване. Не искаше да го разочарова, наистина не искаше. Но...

— Не — тъжно си призна тя. Нямаше никакъв музикален слух. Даже не можеше да различи флейтите от цигулките.

Той не прояви нито разочарование, нито недоволство. Само кимна замислено и стана да избере друга плоча.

— Това е Верди. Чуй промяната на цвета.

Цвят! Тя остави тихите, прелестни звуци да се леят около нея.

— Чуй разликата сега.

Тя наклони глава и се съсредоточи.

— Сега, това!

— Това?

— Този, този, по-ниският тон. Ето го отново.

— Къде?

— И отново.

Но бавно, лека-полека, на фона на шумното тиктакане на часовника, тя започна да долавя толкова наситени нотки, че трябваше да бъдат довършени с друг, по-нисък тон. Изслушаха Офенбах и той пусна Моцарт. От музикалната кутия изскочиха чисти, несантиментални, съвършени звуци. Тя вдигна поглед към него.

— Чуваш ли плътните акорди сега?

Акорди? Този ден тя си помисли, че вече не издържа. Трябваше да спре унижението.

— Да — отвърна тя.

Той закова очи в нея и устните му бавно се разтегнаха в уморена усмивка.

— Изобщо няма такива. Моцарт е бил твърде добър, за да прибегне до такива крайности. Лека нощ, Сита. — Той стана, но не за да сложи друга плоча, а за да си тръгне. И да не се върне. Така тя щеше да разбере, че до този момент не беше го разочаровала, че той харесваше честността ѝ. Боговете и хората не трябва да се срещат. Ще се чувстват еднакво ужасени.

Щом тя няма усет за възвишеното, нека е така; той ще я накаже с прозаичното. Ще я научи да е домакиня. Също толкова добре. Тя се боеше от приближаващите градински партита и бляскавите вечери, когато Камала и момичетата щяха да извадят сребърния позлатен вечерен сервиз и всички големи и важни особи в страната щяха да ядат от него.

Срещу безбожно голяма сума Касу Маримуту нае Мадам Реджин да научи съпругата му на финес. Парвати я чакаше в стаята с пианото. От пръв поглед се виждаше, че тя имаше „минало“. Жена на неопределена възраст, облечена в черно от глава до пети, влезе в стаята и отегчено огледа скъпата обстановка. Но когато погледът ѝ попадна върху притесненото момиче, което беше дошла да обучава, спря за момент и безизразно го изгледа. После пристъпи напред и с развеселено пламъче в очите каза с дълбокия си, пушачески глас със силен акцент:

— Винаги съм приятно изненадана, когато един съпруг подценява чара на жена си, а не обратното. Това доста ми улеснява живота.

След този рядък миг на одобрение се оказа, че Мадам Реджин е доста капризен човек. Не харесваше лютивата храна, оплакваше се от задушното време, мрънкаше срещу пропадналите местни хора, които „непрекъснато я зяпали глуповато“, а най-много от всичко мразеше необучените слуги в Адари. В опит да впечатли своенравната дама на вечеря Касу Маримуту отвори бутилка „Шато Лафит Ротшилд“, реколта 1904 година. Вдигна тост за престоя ѝ в Малая и всички отпиха от най-доброто вино в избата му.

— Ммм... — с наслада измрънка Касу Маримуту.

— Оцет — грубо отсече Мадам Реджин. — Сигурно е от непоносимата жега. — После се обърна към една от прислужниците,

които се навъртаха наоколо, и най-безцеремонно, без грам финес, нареди: — Сода.

Но през деня тя отвеждаше Парвати в един различен свят, свят на перфектния вкус. Свят, далеч по-опасен от джунглата, пълен с подмолни капани и скрити ями за непредпазливите — тези, които не му принадлежаха. Тук обществото беше затворено и много взискателно. Освен супниците, купичките за изплакване на пръстите и сложните правила за боравене с приборите, имаше неочаквани неща като това да не режеш хляб с нож, а да отчупваш по един съвсем малък залък и да го пъхаш между устните си с пръсти. Следваха всички неумолими тънкости на доброто хранене, чашките със столчета за червено вино, чашите тип флейта за шампанско, големите издути чаши за бренди, високите чаши за джин с тоник, ниските прави чаши за уиски, малките чашки за шери. Възкиселите шербети между отделните ястия и сладките за след това. Цупенето, целувките за поздрав, салфетките — изглежда нямаше нещо, което да е прекалено дребно, за да няма значение.

Мадам Реджин деликатно попи челото си с кърпичка, напоена в студен оцет, и премина към поведението. Парвати научи, че само с едно леко обръщане на лактите към тялото може неимоверно много да подобри стойката си. Докато балансираше с книги върху главата, обсъдиха стотици подробности, които на самата нея ѝ се струваха маловажни — детайли за външния вид и държанието на жената, които придобиваха монументални размери, ако не се изпълняваха правилно. Очевидно целта на всяка цивилизована жена бе веднага да превърне всяка дума, действие или предмет в украшение. И така Мадам Реджин преподаваше изкуството на финеса като прекалена изтънченост на едно отминало време.

До деня, в който погледна ученичката си многозначително и каза: — Може би сега е време да научиш... как го наричат вие, а да, да „флиртуваш“ малко.

И това го казваше жена, която никога не беше седяла на слънцето достатъчно дълго, за да знае какво е сладострастие. Тя не знаеше, че сладострастието се предаваше бавно от поколенията по майчина линия. Надигаше се в канелените тела от триенето на пясъка между пръстите на краката, от доветия от вятъра звук на далечни барабани, от солените кристали в косата и от топлата морска вода по голата кожа.

— Мигни бавно. Покажи си китките — старата мома съветваше островното момиче. — И когато си с този, когото обожаваш, трябва веднага да забравиш всичко, което те научих да правиш на масата. — И внезапно храненето с ръце вече не беше нехигиенично и отвратително, а повече от желано. — Поднасяй храната към устата си с върха на пръстите. Задръж я на устните ето така. Изчакай за момент. Гледай го в очите, докато устните ти целуват не само храната, но и пръстите ти.

Парвати реши, че е по-добре да не казва на Мадам, че няма кога да приложи този съвет на практика, защото съпругът ѝ почти не я поглеждаше и предпочиташе да говори на пространството петнайсет сантиметра вляво от лицето ѝ. Но Мадам Реджин я изненада, като намигна и весело каза: — Използвай го, когато решиш да си имаш любовник.

ЧЕРВЕНИЯТ ЛОТОС

Парвати си спомни, че един следобед мамите се възхищаваха на някакви бродирани калъфки за възглавници, когато Пади Мами спомена за индийската циганка танцьорка, която наскоро пристигнала от храма Пандарпур в щата Махараштра. Очевидно била толкова красива, че при всяко отиване до кладенеца някой младеж се влюбвал безвъзвратно в нея, но тя се отрекла от всичко и посветила живота си на танцуването в чест на бог Кришна.

— Всички тези храмови танцьорки са червени лотоси — отсече Кунди Мами, но по пътя към къщи Парвати реши, че много би искала да види изпълнението на танцьорката. Това можеше да е единственият ѝ шанс да зърне наистина красива жена.

— Мая, какво означава, ако кажат за някого, че е червен лотос? — попита тя, докато седяха и сплитаха венци от рози.

Мая не вдигна поглед.

— Че е лека жена — кратко отговори тя.

— О! — възкликна Парвати.

— Как е твоето семейство гибони? — попита Мая. Клюките изобщо не ѝ допадаха.

— Джил нещо не е добре. Мисля, че си е порязала дясното краче и раната се е инфектирала. Толкова е слаба, че едва се задържа за козината на майка си. Майка ѝ често оглежда крачето, като винаги внимава да не докосне възпалената рана, но сигурно се влошава, защото вчера я покапа с малко слюнка и я разтърка с показалец. Много се надявам Джил да не умре. Толкова ми се иска да ѝ помогна.

— Ще ти дам лекарство. Вземи го и нежно повикай майката. Ако е отчаяна, ще дойде.

По-късно на вечеря Парвати сподели:

— Една известна циганка танцьорка е пристигнала от Индия. Пади Мами и мъжът ѝ са ходили на представлението ѝ и казват, че е много добра. Ще отидем ли и ние?

— Защо не? Разбери кога е следващото представление.

За случая бяха отрязали две бананови дървета с плодове и ги бяха завързали от двете страни на входа на храма. Председателят на храмовия съвет излезе на улицата да ги поздрави и да ги закичи с венци, докато свещеникът се навърташе пред входа. Парвати си спомни думите на Мелакхай Мами: „Помня как в доброто старо време в Цейлон свещениците отиваха при обикновените хора и им казваха: «Влезте, влезте. Седнете и хапнете». В днешно време ги е грижа само за хората с пари. Само към тях са мили“.

В храма светеха специални лампи. В дъното беше поставена пищно украсена синя статуя на бог Кришна с флейта в устата. На пода седяха много хора, разделени по пол. За Парвати бяха запазили място най-отпред в женската част. Тя се озърна, но никоя от жените от Клуба на черните чадъри не беше дошла.

В този момент се появи тя, изкусителката с боядисани очи и начервени устни. Публиката притихна. Без да обръща внимание на зрителите, тя направо отиде при статуята и се хвърли в краката ѝ. След малко се подпря на ръце, драматично извила гръб, и с плавно, вълнообразно движение се изправи. Краката ѝ затрополиха по пода и тя затанцува. Очите ѝ се стрелкаха от страна на страна, а устните ѝ се усмихваха и непрекъснато възпяваха името на нейния бог, сякаш беше изпаднала в екстаз на преданост.

Червен лотос! Нямаше нищо по-набожно или богобоязливо от танца на тази жена. Гривните на краката ѝ не просто звънтяха — те се смееха, плачеха, говореха. Танцьорката нарисова с ръце във въздуха великите крака на Кришна. Защото тя беше Радха, която нервно се приготвяше за пристигането на Кришна. Костюмът ѝ шумолеше и шепнеше. Макар да не беше сигурна дали той идва, сложи каджал^[1] на очите си, натърка гърдите си с паста от сандалово дърво и сложи цветя в косите си. Изведнъж спря с приготовленията и къносаните ѝ крака затичаха в кръг — безпокойство. Тревожеше се какво задържа любимия ѝ далеч. Парвати долови тревогата ѝ. И когато танцьорката извърна лице към водите на река Ямуна и с мимики заплака, Парвати усети как собствените ѝ очи парят.

Очите на танцьорката се разшириха, чинелите зазвъняха, веждите ѝ се повдигнаха — изненада. Предаността ѝ бе възнаградена — някой беше направил магия и тя вече можеше да види любимия си навсякъде — по стените, в пламъка на лампата, в небето, дърветата, на

стола, в леглото. Навсякъде. Сипеше се върху нея като дъжд. Тя вдигна ръце да го хване. Лицето ѝ засия от неподправена радост и тя се впусна във възторжен танц. Понесе се във вихъра му и усети докосването на Бог. Светлина, блаженство, благодат, всичко идваше при нея едновременно. Накрая тя спря пред статуята задъхана и напълно изтощена. Не погледна публиката, за да получи аплодисменти, а изтича зад една стена и изчезна.

Зад Парвати някаква жена каза:

— Само циганка може да танцува така.

Приятелката ѝ изсумтя и отвърна:

— Само циганка би поискала да танцува така. Не трябва да допускат такова нещо в храма. Тук живее Бог.

Но Парвати седеше вцепенена от възхищение. Никога не беше виждала някой да танцува, камо ли толкова красиво и с такава енергия. Тази жена наистина обичаше всеотдайно. За такава любов мечтаеше Парвати. Де да можеше и тя да обича така. Хората се раздвижиха, за да си тръгват, а Парвати продължаваше да седи очарована, завладяна от неосъществимите си мечти.

Най-накрая мъжът ѝ се приближи и я подкани:

— Да си вървим.

Тя се изправи и го последва. Пътуваха в мълчание, а когато стигнаха портика, каза:

— Ти се прибирай. Аз не съм изморена. Ще дойда след малко.

Сигурно я беше изгледал с любопитство, но тя отвори вратата на колата и се потопи в хладния нощен въздух. Въжетата на люлката намачкаха сарито ѝ. Тя се отблъсна от земята, изпъна крака и отметна глава назад. Луната и звездите блещукаха между листата на дърветата.

По-рано сутринта Мери беше скочила върху плоския покрив. Първо застина на място и внимателно започна да разглежда Парвати. Но Парвати ѝ заговори нежно и тя се приближи бавно и предпазливо. Седна, издърпа болното бебе от рунтавото си тяло и подаде меката топчица тъмна козина на Парвати. Тежеше не повече от един картоф. Под зоркото око на майката Парвати проми раната с течността, която ѝ даде Мая. Бебето изскимтя веднъж и остана да лежи безучастно. Горкото същество беше толкова слабо, че приличаше по-скоро на умряло. Тя превърза Джил и я върна на майка ѝ. Женската маймуна

внимателно закрепил черната космата топка към тялото си и скочи от покрива.

Звездите и вятърът се спуснаха към Парвати. Ако успееше да се задържи достатъчно дълго, здраво опряла гръб на къщата, щеше да намери вечността в един миг. Късцето нощно небе стана целият ѝ свят. Тя изгуби представа за времето и когато долови лек шум, се сепна. Обърна глава. Вратът я болеше. Въобще не беше усетила колко се е сковал.

— Влизай вече. Късно е — подкани я мъжът ѝ.

Тя докосна земята с крака и започна да ги тътри.

— Мая ще ти сготви раци за утре — уведоми го тя.

— Чудесно.

Люлката спря да се полюшва.

— Знаеш ли как се казва танцърката?

— Не, но мога да попитам свещеника, ако искаш да научиш — мило предложи той, сякаш я съжаляваше.

— Не, не, няма значение. Само ми мина през главата.

— Тогава ще се видим горе — каза той и ѝ обърна гръб.

Парвати седна в леглото и отвори любимата си книга — „Красавицата и звярът“. Красавицата също като нея се беше пожертвала заради баща си. На илюстрацията красавицата имаше малко сърцевидно лице, почти като нейното, но косата ѝ беше кестенява, а очите — огромни и изумрудени. Звярът беше нарисован с подобни на лапи ръце и лъвско лице, но не беше отчайващо грозен. Нямахте картинки на красивия дворец, в който живееше звярът, но Парвати предполагаше, че прилича на Адари. Представи си го как казва: „Цял живот те чакам. Построих този обсипан със скъпоценни камъни дворец за теб. Единственото ми желание е да те направя щастлива“. Щом затвореше очи, чуваше как коридорите шепнат онова, което той не можеше да изрече: „Бъди моя. Освободи ме“. И после чуваше собствения си глас: „Обичам те. Твоя съм“.

Стана време Мадам Реджин да си тръгва. Беше се държала чудесно, но не можеше да скрие удовлетворението си, че се маха от жегата, лошо обучените слуги и липсата на цивилизован разговор.

Парвати още не можеше да запомни дали човек може да говори със сътрапезника си отдясно, докато ядат супа, риба или предястие, а с човека отляво, докато похапват печено месо, сладкиши или салата, или обратното. Но така или иначе Мадам Реджин информира Касу Маримуту, че съпругата му е готова да очарова и да бъде очарована от най-изтънчените кръгове хора. А той на свой ред уведоми съпругата си, че планира да организира градинско парти — нещо много характерно за англичаните.

Същата вечер Парвати седеше сама в леглото. Ровеше се из речника и откри новата си дума за деня: англофил — привърженик на Англия и всичко английско.

[1] Боя за очертаване на очите. — Б.пр. ↑

АНГЛОФИЛКАТА

Парвати беше в напрегнато очакване заради първото си парти, защото не смяташе, че е готова. Опасяваше се, че може да направи някои сериозни гафове. Но си беше изработила стратегия — нямаше да яде, да пие и да прави каквото и да било, докато не види някой друг да го прави. После просто щеше досущ да повтори видяното.

Стратегията ѝ се сблъска с първото си препятствие, когато Касу Маримуту внезапно спря на прага на стаята ѝ и изрева:

— Това ли смяташ да облечеш?

Тя нямаше никакви бляскави дрехи за пред хората.

— Покажи ми всичките си дрехи — нареди ѝ той и нервно започна да тъпче из стаята.

Тя отвори гардероба и се дръпна настрана, докато съпругът ѝ оглеждаше евтините сарита, купени от баща ѝ за чеиз. Той се обърна и с невярващ поглед изгледа жената, за която се беше оженил.

— Това ли е всичко?

Тя кимна и си спомни думите на Мадам Реджин: „Ще ми трябва помощ за дрехите ти, защото не мога да направя нищо за тях“.

— Що за смешно същество си ти? — измърмори той и пак се обърна към старомодното съдържание на гардероба на съпругата си — кафяви, тъмнозелени, сиви и тъмножълти сарита.

С изненада си даде сметка, че ѝ беше обръщал толкова малко внимание, че дори не беше забелязал евтините ѝ и грозни дрехи.

— Е, вече е късно да направим каквото и да било — започна той и в следващия момент спря. — Или може би не... — Грабна блузата на сватбеното ѝ сари, направи ѝ знак през рамо да го последва и излезе от стаята с толкова широки крачки, че ѝ се наложи да тича, за да го настигне. Прекосиха двора и се запътиха към стая, в която не беше влизала досега. При първата ѝ обиколка из къщата тя беше заключена, а после се интересуваше повече от случващото се в джунглата. Той спря пред вратата и нетърпеливо посочи ключовете, които висяха на

колана ѝ. Тя припряно пъхна връзката в протегнатата му ръка и той отвори вратата на спалнята на първата си съпруга.

Парвати огледа бледозелената стая. Върху смарагдово зеления копринен килим имаше канапе. Над него висеше прелестна картина на бяло колибри, което отлиташе от едно портокалово дръвче. И колко странно, тази изключително изискана жена, която е ходела на покупки на Бонд стрийт, имаше колекция от кукли, които покриваха цялата стена. Парвати си помисли, че не би могла да спи, когато в нея са вперени празните очи на стотици порцеланови кукли, някои от които доста големи, седнали в редички върху рафтовете, облечени в прелестни рокли от викторианската епоха. На една от другите стени висеше запазената ѝ марка — сатенената ѝ маска на вълк. Касу Маримуту отвори огледалните врати на един гардероб.

— Тя имаше чудесна фигура и блузите ѝ няма да ти станат — каза той, без изобщо да се интересува дали думите му няма да я засегнат, — но да видим дали можем да намерим сари, което да подходда на блузата ти. — Той извади едно зелено сари, украсено с великолепна бродерия и очевидно много скъпо. — Това — реши той и ѝ го напъха под брадичката.

— Но те не си подходдат.

Той я изгледа с насмешка.

— За да имаш стил, скъпа моя, трябва да знаеш правилата и после да си готова да нарушиш някои от тях.

Парвати го зяпаше объркана. Искаше от нея да наруши правилата? Как така? Тя беше възпитана да се подчинява — да слуша и винаги да изпълнява каквото са ѝ казали. Беше сигурна в едно — никой от съпрузите на другите мами не казваше на жена си да нарушава правилата.

Но Касу Маримуту не беше свършил. В библиотеката отвори един сейф, скрит в стената зад една картина, и затършува из скъпоценностите в него.

— Аха! — измънка той, когато намери кадифената кутийка. — Отвори я. — Вътре имаше искряща рубинена огърлица, изработена по поръчка, в комплект с подобен колан. Докато ѝ закопчаваше огърлицата, ѝ каза да поръча на шивача да преправи всички блузи на първата му жена така, че да ѝ стават.

Тя чу щракването на закопчалката.

— Е, какво чакаш? — нетърпеливо попита той още щом закопчалката изщрака.

Парвати се втурна към стаята си, за да наруши едно правило. Смаяно се огледа в огледалото. Мъжът ѝ беше прав. Явно зеленото и оранжевото наистина си подхождаха, когато Касу Маримуту решише, че трябва да е така. И то толкова добре, че една англичанка дойде при нея, за да коментира комбинацията.

— Никога не би ми хрумнало, госпожо Миризмата^[1] — изпадна във възторг жената. — Но е много хубаво. Ментово зелено и оранжево.

— Благодаря — отвърна Парвати и погледна сарито си. Значи това не беше просто обикновено зелено, а ментово.

След първото парти всички останали се сливаха в едно — гостите се събираха около сцената с живия оркестър и бризът разнасяше миризмата на прасето, което бавно покафеняваше на шиша, уловено преди това в каучуковите плантации с помощта на копия, кучета и вълчи ями. Това беше любимото ядене на китайските бизнесмени.

Тези мъже бяха загадка за нея — зле облечени и на всички въпроси за бизнеса им мрачно и навъсено отговаряха с дежурното бо хо, не добре, а ако говореха английски, с думите „едва се държи“. И все пак мъжът ѝ ѝ беше казал, че те са много влиятелни и едни от най-богатите в Малая. Освен това я предупреди, че никога не трябва да повдига въпроса за смъртта пред тях. Дори самата дума ги хвърляла в безпокойство. „Всичко опира до расата — обясни той. — Да си роден китаец, означава да изпитваш ужас от смъртта по рождение.“ Не искаха да имат нищо общо с нея.

Но Парвати беше по-заинтригувана от жените, които ги придружаваха. Те винаги бяха трета или четвърта съпруга, а понякога жена, с която живееха на семейни начала, претендентка за статута на пета съпруга. Бяха дребни, с плоски тела като на девойки и целият им сексапил се криеше в лицата им (които често бяха много красиви), в синьо-черните им лъскави коси и в гладките им, стройни крака. Но Парвати се натъкна на невидима, непроницаема преграда, издигната около тях.

Малайците ѝ харесваха. Очарователни хора, които винаги пристигаха с дребно подаръче, което буквално се превеждаше като „подарък на ръката“. Мъжете бяха изключително учтиви, а жените им

— грациозни и чувствени. Но на партитата на Касу Маримуту присъстваха малко малайци, защото по природа те не бяха бизнесмени.

Следваха белите хора, предимно британци. Високи мъже и жени, които се усмихваха любезно на Парвати, дребната женица, която се бореше с езика им. Първо се заемаха да намерят друга бяла физиономия и да се заваякат колко им липсва месният пай от британския им месар, хубавите пържени картопки с риба, неделните барбекюта, четенето на широкоформатни вестници и прочее. Идваха в красивото имение на Касу Маримуту, за да се насладят на щедрото му гостоприемство и да заявят културното си превъзходство. Веднъж Понамбалам Мама я обвини, че е нарекла гибоните с европейски имена, защото смятала бялата раса за по-добра от нейната.

— А не е ли така? — отвърна тя.

— Не разбираш ли, че те са убедени в превъзходството си само защото ти самата смяташ така? — раздразнено възрази той. — Знаеш ли, че когато за пръв път стъпили на индийска земя, белите хора се срещали само с кралски особи и убедени в превъзходството им, те приели обичаите и нравите на местните, езика, навиците им и дори се женили за принцесите им. Така че, както виждаш, достойнствата и ценностите ни са в собствените ни ръце.

Парвати поклати глава в несъгласие.

— Не можете да отречете, че сме доста изостанали в сравнение с тях. Не мислим като тях и не изобретяваме разни неща като тях. Знаете ли, че всичко в тази къща е измислено от тях?

Понамбалам въздъхна и каза нещо за циклите на човешката еволюция и за египетската цивилизация, която е построила неща, които дори и днес не могат да бъдат копирани от най-напредналия бял човек.

И макар да замълча, Парвати остана на твърдото мнение, че в действителност белите са различни. Даже децата им не бяха послушни като азиатските. Непокорни, самоуверени и изпълнени с любопитство, те винаги питаха „Защо?“.

Сякаш досетила се за растящия комплекс за малоценност на Парвати, веднъж, докато гледаха как един гарван търси червеи в земята, Мая каза:

— Докато седиш тихо и слушаш какво си говорят, не забравяй, че в някои от предишните ти животи вече си била бяла. И когато кожата

ти е била с този цвят, ти също си говорила така, сякаш дори само с това превъзхождаш хората с различен цвят. Знаеш ли, че гарванът вижда черното като бяло и бялото като черно? Така че за него те всички са черни, а ти си бяла. Реалността ти е илюзия на възприятията ти.

Гарванът изграчи грубо и Мая добави:

— В деня, в който чуеш този звук като песен, ще разбереш, че реалността ти не е стабилна. Ако промениш възприятията си, ще промениш и реалността си.

Но Парвати не беше убедена и не се опита да промени възприятията си, а продължи да подслушва тайно клюките на белите жени. Те почти не я забелязваха — отчасти, защото тя си седеше съвсем кротко, и отчасти, защото самодоволството не им позволяваше да предположат, че речникът ѝ отдавна е надминал техния. От тях научи, че Касу Маримуту е новобогаташ, Адари — „смесица от великолепието на Версай и показността на Холивуд“, а тя — „дефектната заместничка“. Но Парвати не таеше злоба към тях. Всъщност те дори я очароваха.

Можеше с часове да ги слуша как си говорят за децата, покупките от продоволствения магазин на военните, непоносимата жега, крадливата прислуга, лошата училищна система. Жените споделяха спомени за вилите си в провинцията и за розовите си градини през пролетта и клюкарстваха за хората, които познаваха. А най-злостните си коментари явно пазеха за Индия Джейн Харингтън, жената на училищния директор. Често я критикуваха за лошото ѝ поведение. Останалите жени се скупчваха и неодобрително клатеха глави.

— Честно казано — изкоментира госпожа Адамс, — тази жена може да накара човек да се срамува от собствената си раса. От леконравна стана развратена.

Парвати започна крадешком да наблюдава госпожа Харингтън. Тя имаше различен акцент, с по-протяжно „а“. Освен това пушеше цигара от цигара и пиеше като смок, но бляскавите ѝ зелени очи, алените устни и грациозното ѝ, гъвкаво тяло като на пантера ѝ придаваха вид на ослепителна филмова звезда. Дори невзрачната ѝ, вечно хленчеща дъщеря на име Каку не можеше да помрачи блясъка ѝ. Веднъж Парвати чу Каку да пита майка си: „Това домашният му любимец ли е?“. Говореше за една муха, която жужеше около главата

на сервитъора. Майката с видимо раздражение отвърна: „Винаги ли трябва да си толкова глупава?“.

Във всеки случай скоро стана ясно, че не жените отбягваха компанията ѝ, а самата тя поддържаше хладна дистанция с тях и открито предпочиташе компанията на съпрузите им. Но в държанието ѝ нямаше нищо „леконравно“, нито пък „развратено“. Наистина тя танцуваше с много мъже, но и другите правеха така. Мъжете слагаха ръка на гърба ѝ, но никога не отиваха по-нагоре от мястото, където дрехата отстъпваше място на голата плът. Понякога пръстите им пламваха от топлината отдолу, но никога, абсолютно никога не докосваха кожата. Всички норми на благоприличието се спазваха безупречно. Накрая Парвати реши, че жените просто ревнуват.

Веднъж Парвати стоеше до френските прозорци в музикалната стая и чу гласовете на госпожа Харингтън и майор Антъни Фицджералд откъм коридора. За миг реши да се скрие зад пердетата. Дватамата влетяха в стаята, майорът затвори вратата, заключи я и се обърна към госпожа Харингтън. И после сякаш затанцуваха. Той я водеше и дърпаше, а тя тичаше към него и устните им се сливаха в бездиханни целувки. Той я бутна в един ъгъл. Аленочервените ѝ нокти обвиха зачервения му врат и след миг сивите му панталони се свлякоха около глезените му.

Парвати гледаше с интерес движенията им, както наблюдаваше кучетата до къщата на баща си. Слушаше влажните пошляпвания, пъшкането, сумтенето и гледаше как снежнобелият задник на майор Антъни Фицджералд трепти и се поклаща, сякаш е направен от желе от кокосово мляко. В никакъв случай не ставаше дума за навлизане в личното пространство. Дватамата със сигурност бяха друг биологичен вид в джунглата. Защото между Парвати и Касу Маримуту беше различно, съвсем различно. Не само заради целенасоченото удължаване на акта, който можеше да приключи съвсем бързо, но и заради начина, по който *и двамата* му се отдаваха, и явната наслада, която жената изпитваше.

И тогава Индия Джейн Харингтън направи нещо изненадващо. Тялото ѝ се изопна и лицето ѝ се изкриви, но не от болка, както Парвати с изумление установи, а от удоволствие. Жената изписка и внезапно се отпусна. Удоволствие! Но майка ѝ винаги понасяше всичко мълчаливо, като задължение.

След това Индия Джейн извърна лице от неговото и провлачено го подкани: „Побързай, Антъни“. Той сякаш чакаше точно таква нареждане, защото погледна встрани и доста смешно се съгласи през дъх: „Да, да, ей сега“. И както често правеха съвкупяващите се кучета пред къщата на баща ѝ, мъжът за последен път проникна и хлътна в нея. Още няколко секунди останаха съединени, след което майорът излезе от нея, извърна се леко и започна да си оправя дрехите.

Той извади от един джоб много голяма носна кърпа със сини ръбове, пхна я между чатала си и за част от секундата си вдигна панталона и се изправи, готов да тръгне. Но в следващия момент се поколеба. Опипа кърпичката и се огледа нерешително.

— Можеш да тръгваш — каза Индия Джейн, която още се подпираше на стената. Гласът ѝ беше възвърнал обичайните си студенина и високомерие. И той се подчини — бързо се оттегли, поглеждайки крадешком назад, сякаш бягаше от местопрестъпление. Дори и кучетата се държаха с повече достойнство. Парвати остана сама с плячката си.

Жената се разкрачи още повече и плавно прокара длан между краката си отзад напред. След това се изправи, невъзмутимо отиде до скъпите копринени пердета и се избърса в тях. От другата страна на стаята имаше огледало. Приблужи се и се огледа равнодушно. Беше красива и отегчена. И десет надарени майори нямаше да я задоволят. Не трябваше да се омъжва за директора. Очевидно беше твърда добра за него, за света, в който се беше озовала. Представяше си го различен, по-бляскав.

Облиза единия си пръст и заглади една непокорна къдрица на бузата си. От вечерната ѝ чантичка се подаде цигара. Запали я и бавно смукна дълбоко. После отиде до барчето и си наля едно питие. Отвън оркестърът беше подел най-флиртаджийската музика на света — ронгенг^[2]. В градината белите мъже се опитваха да танцуват, но без вродения ритъм и инстинктивния стил на малайските професионални танцьори.

Индия Джейн отиде до високите прозорци, застана едва на половин метър от Парвати и загледа танцьорите. Устните ѝ се извиха презрително в отражението ѝ на стъклото. Най-накрая се отдръпна, изгаси цигарата и докато отиваше към вратата, се поспря до бюрото да

си вземе белъото. Но не си го сложи. Напъха го в чантичката си и напусна стаята.

Парвати излезе от скривалището си и отиде при пердетата, в които госпожа Харингтън избърса телесните си течности. Лъхна я миризмата на чифтосването им. Мирисът се беше пропил в пердетата. Виждаше се лющеща се коричка — деликатен спомен от мига удоволствие на Индия Джейн Харингтън. Парвати се върна на мястото, където стоеше допреди малко, и погледна ъгъла, където се разигра сцената, на която стана свидетел. Каква непристойна, непочтена, надменна жена. Нищо чудно, че другите жени не я харесваха. И все пак колко беше смела, взе това, което искаше, без да я е грижа за последствията. Сега тя стана още по-съвършена и прекрасна в очите на Парвати. Без да докосва нищо и да оставя следа от присъствието си, все едно се намираше в джунглата, Парвати излезе, като внимаваше да не настъпи купчинките пепел от цигарата на госпожа Индия Харингтън върху скъпия килим. Отиде в градината и към нея се приближи отец Марстън.

— Ако нямате нищо против, мога ли да попитам каква религия изповядвате?

— Индуистка съм. — Парвати се обърна към слабото му, уморено лице. Често го поразяваше треска, но той имаше божествен порив и сега очите му светеха.

— Ааа, значи сигурно имате любимо божество. Нека да позная... Ганеша, богът слон, нали?

— Всъщност отправям молитви към малката сребърна кобра, която му служи.

Свещеникът отстъпи назад, сякаш от устата ѝ наистина изскочи кобра и се стрелна право към него.

— Боже мой! — извика той, искрено ужасен. — Не съм чувал такова нещо. Откъде знаете, че е бог? Кой ви каза?

Парвати сви рамене.

— Госпожо Маримуту, знаете ли, че тъй като хората се молят на идоли и безстойностни образи, Бог изпрати еднородния си син на земята, за да каже на всички ни кой наистина е той? Синът му се е казвал Исус и е умрял на кръста заради нас. Но все още някои хора продължават да се молят на змии. В християнството змията е изкушила

Ева и е първата, която е накарала човек да съгреша. Как може да се молите на символ на злото?

Парвати нямаше отговор.

— Ще намина утре и ще ви оставя една Библия. Моля ви, прочетете я и ми кажете какво мислите. Наистина ще ми е интересно да чуя мнението ви. Без никакво съмнение знам, че Бог определено не е змия.

Същата вечер Парвати седеше с Мая на верандата.

— Мая, чела ли си Библията?

— Да. Защо питаш?

— Ами, един католически свещеник ме попита как може да се моля на символ на злото. Каза, че човек не може да намери бог в парче глина или издялан камък, без значение колко са красиви. И ако продължава да се преструва, че го прави, след като Бог е изпратил единствения си син на земята, за да ни го каже, това е просто езичество.

Мая въздъхна.

— Можеш ли да кажеш, че чехълът на майка ти, който пазиш, е тя?

— Не.

— Той е само едно много малко нейно изражение. И все пак за теб я представя толкова цялостно, че е достатъчно само да го погледнеш, за да ти се яви целият ѝ образ. По същия начин можеше да донесеш стара блуза, бижу, гребен с липсващи зъби, каквото и да било, нещо, което ти напомня за нея.

— Да.

— За човек е невъзможно да срещне божественото в цялата му пълнота, затова вижда светлина, горящ храст, ангел, видение на кръст и го нарича Бог. Но с обичайната си самонадеяност после започва да вярва, че малката частица, която е взел, е цялото. Издяланият камък е символ. Всяко нещо, което боготвориш, може да се превърне в Бог, защото Бог съществува във всяко живо същество и неодоушевано нещо, което виждаш. Той е навсякъде и във всичко. Ако човек вярва достатъчно силно в парче камък, един ден камъкът ще отвори очи и ще покаже, че Бог живее в него. Няма значение дали си решил да се

прекланяш пред камък, човек, дърво или змия. Повярвай и ще стане. Бог ще ти се яви във всяка форма, която изпълва очите ти с нежност. Какво значение има за Бог дали това е умиращ мъж на кръст, или змия, която напомня на поклонника му за него? Важното е да го обичаш с цялото си сърце. Действително никога няма да се яви пред един християнин във вид на змия, но пред теб ще го направи.

Долу Касу Маримуту изобщо не се интересуваше от духовните вълнения на младата си съпруга, а вдигна чаша и отпи. С годините пиеше все повече и повече. От Англия пристигаха цели касетки с бутилки.

[1] Аналогия с английската дума marry — женя се, омъжвам се. — Б.пр. ↑

[2] Весел малайски танц, популярен на панаири, в който професионални танцьорки седат на сцената и чакат мъже да ги изберат за партньорки. — Б.пр. ↑

ИЗКУШЕНИЕ

Парвати стоеше най-отгоре на стълбите, които водеха към партито, облечена в най-скъпото сари на света и обута в чехли на висок ток, обсипани с жълти топази и камъни тигрово око. Красиво гримираните ѝ очи обходиха градината, където сервитьорите с колосани униформи и бели ръкавици сервираха на елегантните гости. Тя грациозно заслиза по наклонената градина. Кой можеше да си представи корените ѝ сега, колибата от една стая, гардероба ѝ, който се изчерпваше с две премени дрехи? От първоначалния ѝ образ не бе останало почти нищо, което да предаде новата ѝ самоличност. Тук всичко беше лъскаво и блестящо, миналото не смееше да се покаже. Беше се отдръпнало назад като озадачен дух. И защо не? Нямахше жена, която да не ѝ завижда за богатството и положението.

Оркестърът свиреше нещо бързо и приятно и няколко двойки танцуваха. На дълга маса с бяла покривка в множество кристални купички и подноси имаше ядки, фурми, малки сандвичи, парчета къри пай^[1], резенчета вносен плодов кекс, местни сладкиши в ярки цветове, китайски бисквити, вносни шоколадови бонбони и пикантни хапки. Аранжировката на цветята беше невероятно екзотична — градинарят беше отрязал средната част на едни цветя и ги бе поставил в чашките на други. Заблудата беше направена толкова умело, че човек в никакъв случай не можеше да познае. Недалеч едно диво прасе бавно се въртеше на огъня. Лъхна я миризмата на горящи дърва и печена плът и тя се обърна към морския бриз. Сарито ѝ се изду и всички скъпоценни камъни по него заблестяха на гаснещите слънчеви лъчи.

Тя отпи от красивия коктейл, приготвен специално за нея — прозрачно зелена напитка с венчелистчета от рози и солена венец по ръба на чашата. Тъй като не съдържаеше алкохол, не беше добила популярност, но това не помрачаваше факта, че тя е специален човек, съпругата на Касу Маримуту. Хората искаха да разговарят с нея. Дори сервитьорите бяха научени да се обръщат към нея с „мадам“.

Една дама се приближи към нея и я заговори. Очите ѝ бяха като на куклите в стаята на първата съпруга. Зелени с малки искрици в тях. Но за разлика от кукленските бяха обрамчени от множество бръчки. Щом зърна Касу Маримуту, той ѝ помахна, Парвати учтиво се усмихна и продължи нататък.

Той я представи на един делови познат и тя кимна любезно. Никога не забравяше онзи път, когато отговори на един въпрос с думите: „Точно имам това“ и недоволният му поглед я прониза. След като гостите си отидоха, той ѝ каза: „Краткостта е твой съюзник. Ти си гений до момента, в който си отвориш устата“.

Парвати наклони глава, изискано близна солта по ръба на чашата и вдигна поглед към наситеносините очи, които я наблюдаваха. За миг остана прикована от самоуверения поглед на мъжа, но после се опомни и отмести очи встрани. Направи усилие да не изглежда смутена. Със сигурност не беше сгрешила. Опита да си спомни кого беше виждала да прави така. А, Индия Джейн Харингтън. Трябваше да изчака някой друг да направи жеста, преди да го повтори, защото сега осъзна, че той е изключително сладострастен. Нямаше да го повтори.

Когато го видя пак, той разговаряше с някакъв мъж. Стоеше с леко килната глава и слушаше внимателно. Беше по-различен от обичайните гости на Касу Маримуту. Във всеки случай определено не беше англичанин. Освен че се отличаваше със загоряла кожа и масивна челюст, от тялото му струеше някакво напрегнато нетърпение.

Чу се гонг, беше време за лъвския танц^[2]. Докато хората се събираха около сцената, Парвати се запъти в противоположната посока, към края на градината. Спря за момент в началото на плажа и ѝ се прииска да дойде мусонът. Тогава дрехите щяха да заплющят по просторите, кокосовите дървета щяха да се огъват под напора на силния вихър, вятърът и проливният дъжд щяха да отмият и последната пращинка от въздуха и той щеше да стане толкова чист, че всичко щеше да заискри и да се обагри в най-наситените си цветове. Щяха да се видят дори гнездата на паяците, които блестяха между листата на кокосовите палми, и песъчинките на плажа. А мястото, където стоеше, щеше да се покрие с изпопадали кокосови орехи и зелена трева.

Слънцето вече се беше скрило зад къщата и хвърляше виолетова сянка върху пясъка. Последната загадъчна оранжева светлина, която

селяните наричаха *мамбанг*, кръжащ дух, се носеше върху притъмняващата вода. На верандите слугите вече бяха започнали ритуала с поливането на висящите папрати, който изпълняваха по два пъти на ден, и запалваха фенерите на балконите. Това беше любимата ѝ част от вечерта.

Отиде до началото на мекия пясък, изу чехлите си, запристъпва покрай малките дупки, издълбани от раците пустинници, и застана за момент на брега.

Повдигна сарито почти до коленете си и влезе в морето. Водата беше топла и тя зарови пръсти в пясъка. Над главата ѝ прелетя чайка. Хипнотизирана от начина, по който слънцето обагреше краищата на крилата ѝ в прозиращо червено, Парвати се изненада, като чу друг човек да влиза във водата при нея. Обърна се. Беше непознатият. Крачолите на белия му ленен панталон бяха навити до прасците. Бяха златисти. Той се приближи и застана до нея. Без високите токчета тя едва му стигаше до гърдите. Погледът ѝ се плъзна към лицето му. Очите му бяха като океана.

— Много сте нещастна, нали?

Тя отвори уста да възрази на нелепата фраза, но внезапно остана без дъх. Съзнанието ѝ блокира и тя не можеше да издаде нито звук. Съзерцаваха се взаимно. Този океан я искаше. Ръцете ѝ се разтвориха неволно и най-скъпото сари на света падна в солената вода. Една вълна от най-синьото бяло се разби в слабините ѝ и цялото ѝ тяло настръхна като на сърна, надушила хищник. Внезапно тя чуваше, виждаше и усещаше всичко — наситенорозовото небе зад главата му, вятъра, който разкриваше тялото му под ризата, стотиците златни косъмчета по кожата му, аромата на одеколона му, вкуса на солта във въздуха, вълните, които засмукваха краката ѝ, крясъка на птицата отгоре и удивителното, съвсем леко движение на телата им едно към друго.

О! Колко го искаше! Искаше цялата да се притисне към високото му тяло и да го помоли да направи на фона на оранжевата светлина онези неща, които съпругът ѝ правеше в тъмното. По необяснима причина си спомни времето, когато седеше до една от дупките в стената на бащината си къщурка и наблюдаваше две кучета. Женската се снижи и размаха опашка. После, сякаш се познаваха от самото начало, се затичаха едно към друго, блъскаха се, обикаляха едно около друго, трепереваха, дишаха тежко, гъргореха. Дори се изправиха на

задните си крака и си облизаха муцуните. После мъжкият се качи върху женската. В началото тя изскимтя и се раздвижи под тежестта му, но после и двамата така замряха, че Парвати се зачуди дали не са заспали. Но след четвърт час се отделиха, застанаха за момент едно до друго и първо мъжкият, а после и женската се отдалечиха.

С призрачно, чувствено движение ръката ѝ без всякакво усилие се вдигна към лицето му, сякаш искаше да погали слабата буза, където едно мускулче пулсираше. Гривните ѝ се удариха една в друга и зазвънтяха сладко.

Сита.

Ръката ѝ замръзна. Някой я викаше. Обърна глава по посока на вика, помаха със скованата ръка и внезапно се отдръпна от мъжа и се върна на сухия пясък. И все пак един инстинкт дълбоко в нея искаше, умоляваше да му позволят да се върне във водата. Но фасадата на живота ѝ се върна и разумът ѝ, разгневен и коравосърдечен, се намеси. Тя беше съпругата на Касу Маримуту, безупречно издокарана, невероятно тайнствена, недостижима. Какво беше това сравнение с кучетата? Те не бяха кучета. Със сигурност тя не беше.

Възможно ли е да си е помислил, че ръката ѝ се е вдигнала, за да го отблъсне? Да, да, тя се канеше да направи точно това. Канеше се да го отблъсне. Вината ѝ се превърна в студен гняв, но не насочен към нея. Тя нямаше вина. Беше се опитала да го отблъсне, но той имаше опит в тези неща. И все пак мъжът грешеше. Тя не беше нито първата жена на Касу Маримуту, нито съпругата на директора. Груб човек. Нима си е мислел, че жената на Касу Маримуту е толкова лесна? Тя беше благоприлична, добра жена. Нямаше любовни връзки. Как смееше той? Взе чехлите и както ги държеше в една ръка, се затича към къщата. Губещият не побягва ли с подвита опашка между краката? Мокрото сари полепваше по краката ѝ. Боже господи, сарито! Беше съсипала дрехата, заради която, както ѝ разказа Камала, едно малко момче в Джайпур беше ослепяло. Беше пожертвало зрението си за нищо.

Какво трябваше да направи сега? Тя изтича покрай къщата. Мая щеше да знае как да спаси сарито.

Щом стигна задната врата, се развика:

— Мая, Мая, виж какво направих!

На прага Мая погледна краищата на сарито, а после смутеното лице на задъханата Парвати. Малки кичури коса се бяха отскубнали от кока ѝ и безпомощно се виеха около дългия ѝ врат. Зачуди се какво е накарало детето така внезапно да се бори с женски емоции, но по лицето ѝ не се четеше нищо, когато спокойно каза:

— Това са само шест метра плат, Дей.

Парвати въздъхна.

— Моля те, Мая, помогни ми да го спася!

— Разбира се. Съблечи го и ми го дай.

Мая загреба кофа вода от глинения съд до задната врата, изля я върху краката ѝ и Парвати влезе в кухнята. Тя бързо се съблече и изтича горе, наметната с едно старо одеяло. Застана пред огледалото в стаята си. Гледката я изуми. Вдигна ръка и докосна треперещите си устни. „Не съм нещастна. Много съм щастлива“, каза тя на отражението си, но в последния момент странно блесналите ѝ очи се отклониха.

Обърна се и излезе на балкона. Мъжът още стоеше във водата и съзерцаваше хоризонта с ръце в джобовете. А съпругата на директора вървеше към него с чаша в ръка. Без да иска, си представи как краката на жената обгръщат тялото му. Какво я интересуваше? „Нека бъде неин“, каза Парвати на глас, но гласът ѝ звучеше непознат и ядосан. Кой би предположил? Тя ревнуваше.

Влезе вътре и започна да се облича. „Всъщност добре, че ги видях заедно. Заслужават се. Приличат си“, каза си тя и с облекчение установи, че отново звучеше предишният ѝ глас. С опитна ръка оправи грима и прическата си. От огледалото я гледаше самоуверена и сдържана жена. Върна се долу на партито.

— О, преоблекли сте се — каза някой.

— Да, разлях нещо — вежливо отвърна Парвати.

— Сита — извика я съпругът ѝ.

— Да — отзова се тя с усмивка.

Касу Маримуту стоеше до синеокия непознат. Заучената усмивка на Парвати не трепна.

— Самюъл, това е жена ми, Сита. Сита, Самюъл Уест. Той е американец. Ако всичко е наред, може да работим заедно.

— Здравейте, Сита — поздрави я Самюъл Уест. Очите му бяха дружелюбни, а докосването топло и твърдо, но кратко. Като че ли

онова във водата никога не се беше случвало.

— Приятно ми е да се запознаем, господин Уест.

— Моля ви, наричайте ме Самюъл.

— Добре — сдържано се съгласи тя.

— Имате много красива плажна ивица. Безопасно ли е за плуване?

— Сита не плува — заяви Касу Маримуту.

Веждите на Самюъл Уест се повдигнаха от изненада.

— О! — възкликна той. Щеше да каже и още нещо, но някой от другата страна на градината извика и Касу Маримуту се извини, обеща да се върне и тръгна натам.

Парвати погледна Самюъл Уест.

— Елате. Има нещо, което вярвам, че ще ви хареса.

— Разбира се — съгласи се той и я последва.

Отведе го до барбекюто, около което вече се бяха насъбрали много хора, и помоли едно от младите момчета, които се грижеха за огъня, да й подаде чиния за новото ястие, което Мая беше приготвила — огромни скариди, мариновани в черен ром и подправки. Самюъл изобщо не си направи труда да използва вилица или нож. Белите му прави зъби отхапаха половин скарида. Какъв красив мъж! Може би най-красивият, когото беше срещала досега.

— Наистина е много хубаво — въодушевено каза той. — Храната в Азия е много по-вкусна.

Тя си имаше готов отговор от запасите салонни разговори.

— Заради слънцето е. Всичко е по-вкусно, щом е узряло на слънце.

— Мммм...

Гледаше го как яде. Сигурно е хубаво да си толкова уверен. Да знаеш, че каквото и да направиш, то е или ще бъде правилно. Да не ти се налага да гледаш другите, за да знаеш как да се държиш. Сигурно е хубаво да си малко дете и да те учат, че твоята раса е по-добрата. Да няма нужда да се кланяш или подчиняваш на никого. И в начина, по който си избърса устата със салфетката, нямаше нищо женствено. Мъжествен мъж. Красив. Той беше красив.

Внезапно Самюъл Уест вдигна поглед и я хвана, че го наблюдава.

— Искате ли да ви науча да плувате? — предложи той.

Преди Парвати да успее да измисли подходящ отговор, жената на директора застана до тях с чаша в ръка. Тазът ѝ беше леко издаден напред и тя съблазнително се накланяше на една страна. В гласа ѝ звучаха весели, кокетни нотки.

— Губите си времето, Сам. Местните вярват, че във водата се спотайват опасни духове, които причакват непредпазливите, за да ги отнесат. Събират се на плажа, шляпат в плитчините, но никога не плуват.

Самюъл Уест я изгледа сурово.

— Знаете ли, госпожо Харингтън, добре, че не сме в Арабия, защото арабите изобщо не харесват гостите, които обиждат домакина.

Индия Харингтън извърна неразкаяно лице към Парвати, но тялото ѝ остана наклонено към мъжа. Очите ѝ светеха, но не от злоба. Тя просто искаше мъжа. Кой можеше да я вини? Той бе толкова апетитен.

— Не обиждах никого. Така е, госпожо Маримуту, нали? Хората в тази страна се страхуват да влязат в морето.

Добра новина, госпожо Харингтън. Този мъж не е за мен.

— Не знам, госпожо Харингтън — отвърна Парвати. — Аз също не съм оттук. Но сигурно ще ви бъде полезно да знаете, че... — тя направи кратка пауза, извърна глава така, че лицето ѝ да остане полускрито от Самюъл Уест, намигна и продължи: — в моята страна обичаме да държим кутия със салфетки в първото чекмедже вдясно.

На Индия Джейн Харингтън ѝ трябваше секунда да осмисли казаното, след което бавно разтегна устни в очарователна усмивка.

— Чудех се кой беше. Знаех си, че е някой нисък. Едва не ви заговорих.

— А трябваше. Зад броката беше доста горещо.

Госпожа Харингтън отметна глава назад и се изсмя.

— О, ама вие сте и придирчива!

— А сега ви моля да ме извините. Мисля, че съпругът ми ме вика — весело каза Парвати. Докато се отдалечаваше, чу Самюъл Уест да пита:

— За какво ставаше въпрос?

А Индия Харингтън отговори провлачено:

— История, която по-добре да остане неразказана.

Накрая той дойде да се сбогува. На светлината на лампите очите му не искряха, а изглеждаха почти целите зеници.

— Трябва пак да дойдете, господин Уест.

— Разбира се. Вечерта се оказа много интересна. — Гласът му излъчваше воля и сила. Този мъж никога не е копнял отчаяно за нещо, всичко му е падало в ръцете лесно и бързо. Той беше американец в чужбина. Нищо не му се е изпречвало на пътя.

— Лека нощ, господин Уест — усмихна се тя учтиво.

— Лека нощ, Сита — отговори той и поради някаква причина, която тя не разбра, не отвърна на усмивката ѝ.

През нощта тя сънува, че той е дошъл при нея, и му каза:

— Не докосвай това, за което не си си платил.

Но той само се изсмя и отвърна:

— Нима не знаеш, че за да имаш стил, трябва да нарушиш някои правила?

— Няма да избягам с теб — предупреди тя.

— Но аз не искам да бягаш с мен. Искам само онова, което обеща на плажа — каза той и протегна ръка към сарито ѝ.

Но внезапно се появи Мая и с вампирска усмивка изграчи:

— Да видим какво можеш да сториш на божието дете.

И това, което се е случило на Драупади^[3], когато злият цар се опитал да я съблече и изнасили, в историята на Пандавите, се случи и на Парвати. Колкото повече синеокият мъж дърпаше сарито ѝ, толкова повече платът се разнищваше, докато до него се издигна планина от сари, но Парвати остана напълно облечена и целомъдрена.

— Казах ти, че не съм като жената на директора.

Но изведнъж тя се озова в една съдебна зала и Касу Маримуту, облечен в съдийска тога и с перука, държейки сандвич с краставица в ръка, каза:

— Не мога да приема *това* за доказателство. Искам да разбера какво се е случило с първото сари.

— У Мая е — отвърна тя.

— Не е вярно — обади се клоунът, който държи лебеда в извивката на лакътя си. — Цялото е разкъсано на парчета.

— Знаех си. Всички жени са неверни! — извика Касу Маримуту. — Сита е стояла в огън и не е изгоряла. Докажи целомъдрието си по същия начин.

И както ставаше във всичките ѝ кошмари, отнякъде се появи майка ѝ и я попита:

— Не си ни посрамила, нали?

И изведнъж земята под Парвати се разтвори и тя усети как пропада в черната земя.

Сепна се и се събуди. Наближаваше два часът през нощта. Покри се с едно одеяло, излезе на балкона и застана под звездите. Нощта беше студена и въпреки одеялото тя не спираше да трепери. В морето един самотен рибар ловеше риба от лодката си на светлината на лампа. Вятърът духаше от изток на запад и довя миризмата от пурата на Мая.

В такива случаи Парвати слизаше при жената, но този път не искаше компания. С часове съзерцаваше небето, докато мислите ѝ се връщаха отново и отново към онзи необмислен момент, когато ръката ѝ сама се вдигна да докосне синеокия непознат. Когато фаровете на колата на Касу Маримуту завиха по алеята, тя се отдръпна в сянката, изчака, докато чу Мая да затваря входната врата, и се върна в леглото. Щом чу вялите му, криволичещи стъпки по коридора, се обърна на една страна и се престори на заспала. Но те не спряха при вратата ѝ. Той вече почти не идваше при нея. Но ако го беше направил, тя щеше да затвори очи и да си представи, че е синеокият мъж.

Мая седеше сама на светлината само на една лампа и с помощта на малък нож старателно махаше подобната на восък обвивка на седем семки от лимон. После счука вътрешността в хаванчето, докато се получи паста, от която направи малки топченца, които щеше да даде на една майка, дошла при нея по-рано вечерта, обляна в сълзи, защото дъщеря ѝ била непоправима нимфоманка. „Помогни ѝ. Помогни ѝ, преди баща ѝ да я убие. Трябва да има нещо, което да потуши греховния ѝ апетит.“

[1] Традиционна малайска пържена тестена закуска с къри, пиле и картофи. — Б.пр. ↑

[2] Традиционен китайски танц, при който изпълнителите имитират движенията на лъв, облечени в лъвски костюми. — Б.пр. ↑

[3] Героиня от древноиндийската епична поема „Махабхарата“.
— Б.пр. ↑

КУЧЕТО

Когато слезе долу на следващата сутрин, сарито ѝ висеше на сянка под голямото дърво в двора и изглеждаше като преди случката в морето. Но когато се приближи, видя, че е останала бледа вълнообразна следа от водата — най-скъпото сари на света беше съсипано. Парвати отстъпи назад. Нека да ѝ е за урок. Никога повече нямаше да си позволи да остане насаме с него. Беше твърдо решена. Заради мъже като него мъже като баща ѝ затваряха дъщерите си.

Така или иначе силните своеволни чувства от вчерашния ден бяха избледнели. Сега тя знаеше, че е било някаква лудост, но за щастие, мимолетна и незначителна. Вероятността да се повтори, беше нищожна, ако стоеше далеч от него.

Тази сутрин осъзна и нещо друго. Мъжът не беше куче, а цивета, която убиваше заради самото убиване. Поривът ѝ да убива, се отключваше от движение или шум. Самотата на Парвати сигурно беше отключила този инстинкт у него и той нападна, въпреки че не беше гладен и не му се ядеше особено.

Тя вървеше по брега под дъжда, унесена в мисли, и изведнъж един мъж закрачи до нея. Обърна се и сложи ръка на сърцето си.

— О! Господин Уест — задъхано възкликна тя, — уплашихте ме! Той се усмихна. Примамлива тактика.

— Харесва ми начинът, по който постоянно грешите. Аз съм Самюъл.

Тя го зяпаше. Беше подгизнал. Както и тя. Изобщо не подухваше и дъждът падаше отвесно като иглички. Сигурно някоя капка попадна в окото му, защото той внезапно премигна, непоносимо красив. И пак се появи ненормалният порив да го докосне. Но не както и да е или пък нежно, а да се спусне неудържимо към него. Тя направи крачка назад.

— Трябва да вървя — каза тя и се обърна.

— Сита, почакайте.

Тя бавно се обърна.

— Името ми не е Сита, господин Уест. Казвам се Парвати.

Той я гледаше озадачено.

— Парвати. — Изрече го красиво. Искаше ѝ се да го повтори. Тя кимна. Защо му каза?

— Хубаво име. Харесва ми.

— На мен също — усмихна се тя.

В отговор той се усмихна — висок и горд, без да си дава сметка и почти със сигурност, без да го е грижа, че такава „развратно“ поведение като неговото е причина хора като госпожа Адамс да се срамуват от бялата си кожа. И веднага щом Парвати се отпусна, желанието да го сборичка на земята отново я връхлетя. Да захапне устата му. Да ближе лицето му. Да се съеши с него още тук, на пясъка, докато водата плиска полуделите им тела. Никакви закачки, никакви извинения, никакви преструвки. Сурово. Примитивно. Да писка от удоволствие като Индия Джейн Харингтън. Но нима Индия Джейн не ѝ показва, че изживяването е мимолетно, лишено от всякаква стойност? Тя не можеше да се откаже от това, за което безумно копнееше, откакто се помнеше — живот със сърце. Какво знаеше той за живота със сърце?

— Какво правите тук? — студено попита тя.

— Дойдох да ви науча да плувате.

Колко прозаично, господин Уест.

— Наистина трябва да вървя.

Тя решително пристъпи назад, но той сграбчи ръката ѝ. Постъпката му толкова много приличаше на несдържаното буйство в мислите ѝ, че през ръката ѝ премина ток. Но когато погледна между мокрите мигли, на момента разбра, че той не го усети. За него беше различно. Той не викаше под кожата си. Представи си как разкъсва копчетата на ризата му със зъби, а той я гледа удивено и пита: „Защо трябва да късаш, като можеш да я съблечеш цивилизовано?“.

Той беше нахлул в територията ѝ нехайно, по къс ръкав, търсейки ваканционен роман под палмите. *Погледни още веднъж растението, което си ми донесъл. Немощно, неугледно създание с отровни листа и горчиви, ялови плодове.* Тя вече беше преживяла това с Касу Маримуту. *Учи се от кучето, когато искаш да се докопаш до кучката.*

— Чуйте ме — припряно извика той, но когато спечели вниманието ѝ, продължи и обезличи момента с най-обикновени и

банални думи: — Знам, че звучи налудничаво, и повярвайте ми, чувствам се като глупак, но не мога да ви изкарам от главата си.

Тя се взря за момент в ясните му очи и опита да надникне зад тях. Какво ставаше наистина? Как можеше да му каже, че цял живот е чакала и продължава да чака любов, която не признава граници, трънлив бурен с аромат на мускус, който чака стихията на мусона, за да разцъфне. И този див бурен, искаше да му каже тя, живее вечно. Той е безграничен, безпределен, необятен и безкраен. *Върни се, Парвати, върни се. Няма да го намериш тук.* Тя извъртя ръка и се отскубна от хватката му. В представите ѝ той отказваше, дори мисълта да я пусне за миг, беше недопустима, но в реалността я освободи на момента. В крайна сметка това наистина бе само един ваканционен роман, хилаво растение.

Погледни го. Той вече съжаляваше, че е бил толкова дързък, толкова импулсивен. На върха на езика му чакаше извинение. *Човече, не влошавай нещата.* А и вината не беше негова, никой не можеше да го обвини, че не се нахвърли върху нея. Щеше да е много неуместно, грубо дори.

— Съжалявам, господин Уест. Не може да ме учите да плувам.

— Защо? — пламенно изстреля той. — Вие не го обичате. Случилото се във водата между нас не се случва често. И аз никога не съм чакал жена в дъжда. Имам съпруга у дома. Мислех си, че я обичам, до мига, в който ви видях.

Той имаше съпруга. Разбира се, че имаше — бяла жена в студена страна, която чака мъжа си да се завърне от далечните земи. Можеше ли човек да повярва, че този мъж ще скочи в огъня заради нея? Едва ли. Излезе вятър и дъждът зашиба странично по лицето ѝ, причинявайки ѝ болка по очите и устните. Тя смени положението на тялото си и той също се завъртя. В какъв идеален унисон бяха телата им. А душите им живееха в паралелни светове. След като се застоя на едно място, ѝ стана студено. Тя потръпна.

— Студено ви е — констатира той, но не направи нищо. Нямахте какво да направите. Стояха един срещу друг и се гледаха безпомощно. Той беше само на една крачка от нея, но това означаваше една крачка прекалено далеч. Телата им копнееха едно за друго, но душите им вече знаеха, че всичко това няма да доведе до щастлив край.

Парвати обви ръце около тялото си, сведе поглед към пясъка и се замисли за Касу Маримуту, най-големия преструвач на света. Преструваше се, че е бял, преструваше се, че е изискан. Но под украсата от хубав порцелан, сребърни прибори и венециански кристал мъжът най-много от всичко обичаше да смесва ориз, къри, смачкан банан и кисело мляко в чинията си и да прави от тях меки топчета, които пъхаше в устата си с гола ръка. И докато дъвчеше топчетата, мъркаше от неподправено удоволствие. Тя се замисли за гордото му лице. Какво щеше да направи, ако разбере? Щеше ли да се преструва пред всички, че и тя е умряла от тропическа треска като първата му жена? Ха! Каква пикантна клюка за общността.

Тя вдигна поглед към Самюъл Уест. Желанието се бе свило в корема ѝ, а до краката ѝ зееше черна пропаст. Да, той беше изключително красив, но тя нямаше да тръгне с него. И не заради Касу Маримуту или клюкарите. А защото той събуди някакъв буен импулс, който обикновено спеше кротко вътре в нея. Нещо, което тя не искаше да погледне. Нещо, което щеше да донесе срам и позор. Тя искаше да е непоковарена и въздържана. Желаше да е такава, каквато трябваше да бъде според очакванията на всички останали. Искаше да е като другите жени от Клуба на черните чадъри. Надеждна.

— Съжалявам, но не мога. — Парвати бързо се отдалечи. Той я извика. Тя не се обърна и затича.

Той не я последва.

Парвати се огледа и не откри у себе си и капчица съжаление за стореното. Вече беше затворила тази врата. Той щеше да намери друга или щеше да се върне при бялата си съпруга. А тя трябваше да се облече и да отиде на събирането на Клуба на черните чадъри. Всъщност очакваше с нетърпение да види куклата, която Негери Сембилан Мами правеше от слама. Тя щеше да се усмихне и да похвали останалите мами за труда им, и те щяха да направят същото с нейното одеяло. И никой никога нямаше да узнае, че тази сутрин на плажа беше отпратила най-красивия мъж на земята.

Тя имаше рожден ден, ставаше на осемнайсет години. По този случай Мая беше започнала едноседмичен пост, Камала и другите момичета донесоха цветя, Купу ѝ даде красив чисто бял корал, Касу

Маримуту купи бижута, а Самюъл Уест ѝ изпрати подарък по съпруга ѝ.

— Сам каза, че това кутре има нужда от дом. Искаш ли го? — попита Касу Маримуту.

Тя го сгуши в обятията си и то с глуповати, доверчиви очи се протегна и я близна по лицето.

— Дали го искам? Много.

— Доста е странно за далматинец. Петната му са червеникавокафяви вместо черни, но не чува с едното ухо и затова не става за цирковата арена или за развъждане.

— Защо трепери така? — попита тя.

— Мисля, че е от вълнение и страх. За пръв път е далеч от майка си и братчетата и сестричетата си. Довечера го сложи да спи в някоя кутия в твоята спалня.

Тя погледна съпруга си.

— Ще благодариш ли на господин Уест от мое име?

— Благодари му сама. Поканих го на барбекю утре.

Той пристигна, облечен в бяла риза. Шията му се издигаше като солидна кафява колона, но тя не се загледа.

— Здравейте — поздрави тя сърдечно.

— Здравейте, Сита — отвърна той, за да ѝ покаже, че Парвати е тяхната малка тайна.

Тя се усмихна. Имаше късмет, че е чужденец. Човек винаги можеше да разчита на дискретността на чужденците. Беше донесъл гумени ръкавици за разресване, огромна нокторезачка, метални пили за нокти, прах за зъби за пушачи, английска сол, антисептичен крем, лекарство за колики на билкова основа, шише каолин и анален термометър.

— Боже мой — възкликна тя, като отвори чантата. — Благодаря ви за кученцето, а сега и за тези неща. Как познахте, че искам куче?

— Не съм. То имаше нужда от дом и не можах да измисля по-подходящо място — любезно отговори той.

— Ще кажа да го донесат. — Тя дръпна звънеца.

— Кръстихте ли го вече?

— Наричам го Каличан.

— Хубаво име — одобри той и Парвати остана доволна. Той замълча за момент. — В Щатите сега е есен и трябва да си тръгна

следващата седмица. — Взираше се в нея със същия онзи едва обуздан копнеж от случката в морето. — Но ще се върна.

— Приятен път — безгрижно каза тя и се усмихна, но тъжно. Господин Самюъл Уест беше приятен мъж в края на краищата.

После Касу Маримуту го потупа по гърба и попита:

— Какво ще пиеш, стари приятелю?

В кухнята Мая запарваше на бавен огън изсушени листа от *Anacyclus pyrethrum* (пиретрум) в кокосово масло за един мъж, който дойде да се оплаче, че не може да поддържа ерекция.

ДЕТЕТО

Годините идваха и отминаваха, а Парвати оставаше бездетна и Каличан, който невероятно много се привърза към нея, се държеше като нейно дете. Но понякога тя лежеше на плажа с кучето, гледаше как момчетата смелчаги почистват цветното стъкло, увиснали на високите корнизи на върха на пръстите си, и си даваше сметка, че къщата прилича на красив, добре поддържан мавзолей. Домът ѝ плачеше за детски гласове.

— Мая — горчиво каза Парвати, — не само че съм неприятна за мъжа ми, ами и безплодна. Такъв ли ще е целият ми живот? Безкрайно да забавлявам хора, които изобщо не ме интересуват.

Мая имаше изненадващо предложение.

— Осинови дете. Както обикновеният камък може да се превърне в безценен рубин от промяна в средата му, така малка промяна в къщата може да накара семето на мъжа ти да хване.

Според Парвати идеята не беше лоша. Затова, когато свещеникът от храма Пулиар донесе трагичната новина, че циганката танцьорка внезапно е умряла, и попита дали са склонни да осиновят тригодишното ѝ сираче, Парвати не се поколеба.

— За мен ще бъде чест да отгледам детето ѝ — отговори тя. Споменът за красивата танцьорка, която отчаяно тича в кръг, чудейки се какво задържа любимия далеч от нея, още беше жив в нея след всичките тези години.

Съпругът ѝ реагира много по-бавно. Той мълча дълго и накрая само кимна. В очите му се спотайваше тъгата на бездетен мъж. Двамата мъже тръгнаха да доведат детето. Парвати затвори Каличан в своята спалня, защото беше станал голям и буен и можеше да уплаши детето. После отиде на горната площадка на стълбите на верандата и зачака.

Касу Маримуту отвори вратата на колата и навън изскочи най-очарователното същество на света — над кръглите червени устица гледаха огромни паунови очи, а над тях подскачаха буйни къдрици.

Облечено в къса блуза на танцьорка и дълга набрана пола до глезените, момиченцето смело се огледа.

Парвати слезе долу, широко усмихната.

— Ела — повика го тя на тамилски и протегна ръце да го посрещне, но детето стисна юмручета, сви се назад, докато опря в краката на Касу Маримуту, и много ясно каза на английски:

— Не.

Дъщерята на танцьорката говореше английски!

Парвати спря на място, вгледа се в разбунтувалите се очи на детето и без всякакво съмнение разбра, че това не е сирачето на циганката танцьорка. Това беше дъщерята на съпруга ѝ. Танцьорката беше само почвата, в която той е посял семето си. И ето, циганката от мечтите ѝ пак се появи, но не отчаяна. Късно след представлението, след като хората се бяха разотишли, любимият ѝ е дошъл в крайна сметка. И сигурно му е казала: „Пази това, след като умра, защото нечистото иска да стане чисто“.

В интерес на истината Парвати не беше шокирана. Може и да се е преструвала дори пред самата себе си, но винаги е знаела, че танцьорката е негова любовница. Разбира се, че знаеше още от момента, в който попита съпруга си за името на танцьорката и той се престори, че няма представа. Тя се замисли за мамите, за следобедите без нея, когато са ядели муруку^[1] и са ѝ се надсмивали как се вози с ролс-ройс, господарка на домакинство, което включва шивач и дхоби^[2], и изяжда по един чувал ориз на ден, но каква клета, невежа глупачка, да не се сети за другия живот на мъжа си.

И като се замисли, преди два дни той беше по-тъжен от обикновено. Разплака се, докато рецитираше стиховете. До този момент не го беше виждала да плаче. Явно много е обичал танцьорката. Горкият мъж. Да е нещастен два пъти. Няма значение, детето имаше баща, а къщата имаше дете. А тя имаше камък, който можеше да превърне в рубин.

— Сита, това е Рубини — каза съпругът ѝ над нея. — А това, Рубини, е новата ти майка. Както ме наричаш папа, на нея трябва да ѝ казваш Ама.

Но детето замахна със стиснатото си юмруче към лицето ѝ и избухна в сълзи.

— Не — нежно се намеси Парвати и отдръпна ръка. — Нека ме нарича *Мами*.

— Ела, ела, принцесо моя — започна да придумва детето мъжът й.

— Папа — неутешимо ридаше прелестното дете.

Той коленичи и нежно започна да разтрива пухкавите пръстчета едно по едно. Плачът спря.

— Пак — настоя то, подсмърчайки, и изведнъж се разсмя неудържимо. О, малката хитруша. Кой можеше да й откаже нещо?

— Аха — каза той и започна отново.

Явно беше стара игра. Той извърна глава да каже нещо на Парвати, но детето обгърна лицето му с ръце и собственически го обърна към себе си. Татко й си беше неин, само неин. Беше загубила единия си родител и нямаше намерение да отстъпи другия. Касу Маримуту се разсмя непринудено, от все сърце. А детето погледна Парвати, свъси вежди, докато те заприличаха на почти права линия над кръглите му очички, изпъна устни в друга непреклонна линия и бавно и преднамерено вдигна показалеца на дясната си ръка в знак на предупреждение. Парвати притисна ръка към гърдите си. Нямаше никакво съмнение. Детето на танцьорката изобщо не я харесваше.

Но въпреки това момиченцето хвърчеше из къщата като свеж и ободрителен сутрешен бриз. Топуркането на невинните крачета беше прекрасно. Сгръвяше сърцата им. И всичко потръгна добре в Адари. Отвориха неизползваемата бална зала и триколката му закриволичи вътре. Касу Маримуту носеше гардении за косите му и то го караше да му ги закичва.

— Красива ли съм? — Момиченцето кокетно навеждаше прелестното си телце на една страна, защото беше много суетно по отношение на външния си вид.

Смехът на Касу Маримуту дълго отекваше в огромното празно пространство. Колкото и пъти да я чуеше как говори, винаги се забавляваше от неумението й да казва „р“.

— Да, много — отговаряше й той с обожание, когато най-последно успееше да спре да се смее.

Същото беше и с всички останали в къщата. Никой не можеше да й устои, а тя от своя страна искрено ги обикна. Изглежда, Парвати беше единственият й враг. На всички въпроси на Парвати отговаряше с

равнодушно свиване на рамене, а щом се озвеше в една стая с мащехата си, я гледаше с негодувание. Отхвърляше я напълно и упорито, което беше озадачаващо.

— Къде греша? — Парвати попита Мая.

— Никъде. Отношението ѝ не е лично. Ти гледаш на всичко това като на триумф на собствената ти доброта и затова не можеш да осъзнаеш каква травма е за нея. Всяко дете, което изгуби кръвната си майка, е наранено, макар да си мислим, че е прекалено малко, за да си спомня. Това, че тича, играе и изглежда както обикновено, не означава, че не скърби за загубата, която не може да бъде възстановена. Никой не може да замести изгубеното. Тя е изгубила вяра, че някога ще е в безопасност. Както и че заслужава да бъде обичана. Винаги ще свързва любовта с чувството на изоставеност. Горкото детенце, не може да се обърне дори и към Бог, защото няма самият той не е позволил да се случи първата трагедия? Но когато изглежда, че те отблъсква, всъщност е точно обратното. Тя само изпробва всеотдайността ти към нея. Исква да види дали и ти ще я изоставиш. Дали е права, че не може да ти вярва. Дали това, от което се бои най-много, а именно неизбежното изоставяне, ще се случи. Защото най-много от всичко иска да се свърже с теб, макар ти да си най-опасният кандидат за обвързване — човек, който може да я изостави. И заради верността ѝ към истинската ѝ майка твоята роля в живота ѝ става още по-противоречива.

— В такъв случай изобщо ли не трябва да присъствам в живота ѝ?

— Можеш да промениш нещата, като винаги я обгрижваш, обичаш и гледаш, и когато се държи предизвикателно, неразумно и агресивно, остави я, тя скърби. Един ден ще повярва в трайността на връзката ѝ с теб и ще осъзнае, че любовта невинаги е опасна. Гневът и враждебността ще изчезнат. В този ден тя ще се привърже към теб. И тогава разделянето ще се окаже още по-голям проблем.

Късно една вечер Парвати чу викове от стаята на Рубини и се втурна вътре. Влажните къдрици на момиченцето бяха залепнали за зачервеното му личице, а очите му бяха затворени, но изглежда, беше много разстроено, защото подскачаше и се въртеше в леглото и не спираше да маха с ръце и крака. Парвати нежно го разтърси и го събуди. То отвори очи и за миг изгледа мащехата си със страх, без да я

познае, после се опомни и за малко се успокои, но когато се събуди напълно, избута ръката на Парвати, отскубна се и изпълзя в другия край на креватчето, където се сви до дървената преграда и загледа Парвати подозрително.

— Мъчно ти е за майка ти, нали?

Детето кимна. Очите му бяха пълни с объркване и болка.

— Не мога да я върна, но обещавам да се грижа за теб като нея — прошепна Парвати и нежно докосна палеца на момиченцето с показалеца си.

Тогава върху тях падна сянка и детето пак се разплака, вдигна ръчички и седна в леглото. Парвати с безкрайна нежност взе малкото телце в обятията си и леко разтърка китките му с одеколон, за да го успокои. Докато детето се унасяше, той целуваше прекрасното му лице и ръчичките му и не спираше да шепне:

— Можеш да ми вярваш. Няма да те изоставя.

Луната вече избледняваше и Мая започна да пълни къщата с тъмнозелени предмети. Изнесе парчета зелен плат и шепа зелени семена навън и ги хвърли в това, което тя наричаше тибетски есенни ветрове, за да бъдат разпръснати надлъж и нашир. По този начин разнасяше силата и благодатта на сезона.

[1] Пържена закуска от оризово брашно. — Б.пр. ↑

[2] Перач. — Б.пр. ↑

МАЛКАТА ОЧАРОВАТЕЛНА ТАНЦЬОРКА

Явно огромното желание да танцува ѝ беше в кръвта също като инстинкта да яде и създава потомство. Всичко започна един ден след вечеря, когато Касу Маримуту ѝ разказа приказката за еднорога, който спасил Индия да не бъде срината до земята от нашествието на Чингис хан.

Когато той свърши, момиченцето се плъзна от скута на баща си, завърза паунови пера на глезените си и съобщи, че ще му изтанцува приказката. Парвати се вторачи в очите от опашката на пауна и затаи дъх. Момиченцето започна, като сложи показалец на челото си, и макар да го махна почти веднага, на мястото беше пораснал дълъг рог и всички, които я гледаха тази вечер, го видяха. С този дребен, почти незначителен жест то се превърна от дете в еднорог, който живее дълбоко в дебрите на омагьосана гора, където нито цветята, нито листата умират и винаги е пролет. Рубини събра шепа и ги помириша — свежият, хладен аромат на пролетта. После плъзна показалец по бузата си и спря на брадичката — еднорогът беше на хиляда години и все пак тя беше красива. Рубини покри очи — никое човешко същество не можеше да я види, освен ако тя самата не поискаше.

Рубини обърна лице на една страна и се съсредоточи — еднорогът стоеше в храстите и слушаше разговора на дърварите. Изправи рамене и изигра ролите им, докато те си говореха за пристигането на великия завоевател Чингис хан и клатеха глави от отчаяние и страх. После вдигна рамене към брадичката си, пак влезе в ролята на еднорога. Опашката ѝ се клатушкаше, дългата ѝ грива подскачаше — Индия щеше да бъде опустошена! Храмовете ѝ изгорени! Боговете и богините ѝ унищожени! Тя излезе от хладната сянка, където живееше цял живот, и тича дни наред, докато срещна безмилостния завоевател. Той току-що беше приключил молитвата си към езерото, луната и небето и започваше приветствието към изгрева. Тя коленичи до него и зашепна — но разбира се, никой никога нямаше да узнае какво каза неуловимото магическо същество на великия

завоевател. Тя решително обърна гръб, за да покаже, че това е бил единственият случай в историята на могъщия воин, в който той се е отказал от целта си.

За пръв път учителят по танци дойде в Адари, когато Рубини беше на четири години и половина. Парвати го покани в голямата музикална стая и остави вратата откритата, за да може да гледа от другата стая. Той започна да отмерва ритъма: *тей, така, така, тей*, и Рубини затанцува, при това свършено. Беше наследила нещо, което човек не научаваше и не можеше да научи — плавност и чистота на движенията, които живееха вътре в нея. На какво можеше да я научи този мъж?

В един момент се обърна и забеляза, че Парвати я гледа. Веднага изтича и затвори вратата. Но не от неприязън. В случая действаше безупречният изпълнител, който искаше да покаже само свършения краен резултат. И все пак Парвати не можеше да се сдържи. Скри се в сенките на верандата и загледа през прозореца как момичето поставя длан върху длан с опрени върхове на палците и рисува с ръце осморки на нивото на кръста си — риба. Или пък възглавничките на палеца и показалеца на едната ръка на Рубини се докосваха, а другата ѝ ръка се извиваше високо над главата ѝ. Раменете ѝ потрепваха и вдигнатата ръка се движеше отривисто, но главата ѝ беше неподвижна, съвсем неподвижна, защото нямаше функция — паун. И Парвати можеше да се закълне, че вижда как мускулчетата по гърба на детето трептят, докато духът на най-гордия паун идва, за да ѝ вдъхне живот.

Сред високите бели треви на Острова на пауните построиха миниатюрна сцена за нея с нарисувани цветя от страни и позлатени орнаменти на покрива. Вечер, когато имаше партита, Купу я качваше в лодката и я отвеждаше на острова. Червените кадифени завеси се разтваряха и зад тях се показваше малката ѝ фигура, изправена сама на фона на пейзажа. И когато гостите вдигаха биноклите, които сервитьорите им раздаваха, тя събираше ръце за поздрав. Музиката засвирваше, тя се усмихваше и започваше.

Не беше като майка си, трагична и изпълнена с копнеж. Не, не, тя бе малка пламенна фигура в светлолилаво. Малките ѝ крачета в тъмни панталони подскачаха енергично във въздуха и се въртяха неспирно, полите ѝ се повдигаха до кръста, тялото ѝ се накланяше,

ръцете ѝ махаха, петите се събираха и стъпалата потропваха, докато пауновите пера на глезените ѝ трептяха, трептяха, трептяха.

Небето почервеняваше, докато залязващите лъчи на слънцето падаха върху водата, и тя се превръщаше в силует, който не спираше да танцува. Касу Маримуту гледеше с нарастваща гордост и любов. Каква радост му носеше тя. О, колко я обичаше! Мъжът с дългата флейта спираше да свири и тя се покланяше. Всички ръкопляскаха и коментираха колко хубаво танцува. Победоносен резултат.

— Майка ѝ беше известна танцьорка от Индия — гордо заявяваше Касу Маримуту, докато я окичваше с бели цветя. И някъде на скрито място танцьорката се усмихваше. *Пази това, когато си отида.*

Един ден на момичето му скимна да направи интерпретация на Артенадисуаран, танца на бога полумъж — полужена, който е доста труден за изпълнение и малцина до този момент се бяха справили добре. Заради необходимия контрол на тялото изборът точно на този танц беше доста необичаен за дете на нейната възраст, но тя го направи. По време на цялото изпълнение едната ѝ страна крачеше наперено и важно, докато другата се движеше грациозно и нежно. Последваха бурни аплодисменти. И така тя стана известна. Докато я гледаха, дори слугите забравиха, че това е същата придиричлива малка госпожица, която избухваше неконтролируемо и за най-дребните неща. Недостатъците ѝ се превърнаха в необходима добавка към удивителния ѝ талант.

И стана така, че всички се обединиха в грижите за това чудо. Всяко нейно желание се превръщаше в заповед. Ако изгубеше нещо, всички в къщата спираха заниманията си, докато го намерят или набавят ново. Единственият човек, когото Рубини не смееше да тормози, беше Мая. Само Мая съумяваше да я накара да яде, да разчисти бъркотията, която е сътворила, или да се извини за буйното си поведение.

Един художник от Англия получи за задача да обезсмърти детето чудо и живя в къщата два месеца. Завършеният портрет беше показан в библиотеката — изискана, елегантна творба на лилав фон. Рубини присъстваше на угощение в целия си блясък. Красива, невинна, открита, пламенна. Все още непостигнала мир и затова, разбира се,

загадъчна. Какво криеше бъдещето за това дете, което се радваше на изобилие във всичко и триумф?

— Чудесно — възкликна Касу Маримуту.

— Поразително — заключи учителят ѝ по танци.

Тя наистина беше най-добрата му ученичка. Очакваше някой ден да стане много известна. Изобщо не се съмняваше в това. Казваше го искрено и доста често. Като награда Касу Маримуту реши да я заведе на малко пътешествие, но я върна още на следващия ден.

Парвати стоеше на прага. Рубини я подмина, изтича нагоре по стълбите и изчезна в къщата, викайки кучето.

— Какво стана? Защо се върнахте толкова скоро?

Съпругът ѝ сви рамене.

— Цяла нощ плака, защото се тревожеше, че нещо може да ти се случи.

Парвати не каза нищо и си спомни думите на Мая. „И когато най-после се привърже към теб, ще продължи да те държи на дистанция, докато си около нея, но ще плаче и няма да иска да те остави дори и за малко. Това е тревога, продиктувана от страха от загуба или изоставяне.“

БЕБЕТО

В подкрепа на теорията си, че обикновеният камък може да се превърне в скъпоценен при подходящи условия, Мая започна да слага повече яйца в храната на Касу Маримуту, за да подобри семето му. За да подхрани утробата на Парвати, ѝ даде да дъвче листа от ашока, а три дни преди цикъл ѝ приготвяше да пие чаша кърма със стрити на прах три бели цветчета от билката *Adhatoda Vasica* и три цветчета от *Morinda Coreia*.

Почти след година Парвати съобщи хубавата вест на Касу Маримуту. Той засия. Радостна изненада наистина.

— Да празнуваме! — Той посегна към бутилката с уиски.

Месеците минаваха бавно и спокойно. Парвати пиеше отварите, които Мая ѝ приготвяше, и тялото ѝ се промени. По цял ден ѝ се ядеше само тосай^[1] с настърган кокос. Докато Мая ги приготвяше и ги поръсваше със сусамово олио, Парвати седеше на кухненския под и вяло си вееше с хартиено ветрило, а Каличан лежеше, отпуснал глава между предните лапи, и я наблюдаваше.

— Днес градинарят намерил гнездо на стършели в зеленчуковата ми градинка. Преди малко ми го показа — каза Парвати.

— Колко отвора има?

— Само един, мисля.

— Значи ще е момче — предсказа Мая.

Така и стана.

Появи се през нощта. Каличан скимтеше и стенеше пред вратата ѝ, а накрая даже зави, задето са го отделили от господарката му, докато тя се измъчва. Изведнъж без всякакво обяснение към суматохата се присъединиха и всичките крави, които замучаха при появата на бебето. Парвати ги чуваше от стаята си. После през пелената от болка чу как Купу им запя.

Сложиха новороденото в ръцете на съпруга ѝ. Беше мургаво, но това, което Касу Маримуту не харесваше у нея, сега предизвика изблик

на любов. Той нежно погали кожата на момченцето, сгуши го до лицето си и вдиша сладкия аромат на сина си. *Нека се казва Куберан.*

Повикаха астролози. Всички бяха на едно мнение — звездата на момчето не беше в унисон с тази на бащата. Трябваше или да пробият ушите му като на момиче, за да се премахне зловредното му влияние върху баща му, или символично да го продадат на някой храм срещу малко сладък ориз, все едно повече не е син на баща си. Направиха и двете, но не помогна. Здравото като на бик тяло на Касу Маримуту, което изглеждаше непоклатимо до този момент, изведнъж показва първите признаци на разруха.

— Защо трябва да пиеш толкова много? — попита Парвати.

— Ах, ти, дете не излизаш от кръчмата — пошегува се той закачливо. — Поне веднъж ела да ме видиш в моя храм.

Тя го изгледа — слаба, уязвима и безкрайно хладна.

— Как да намеря твоя храм?

— Първо ме погледни без упрек. Защото аз се преселих. Преселих се и сега съществувам само в стара песен, която никой не си спомня. Можеш да ме срещнеш само в чаша.

Тя поклати глава.

— Не мога. Трябва да се моля сутрин.

Той се разсмя.

— Не знаеш ли, че пред олтара трябва да дадеш всичко. Бог приема всичко, особено сутрешния гняв на послушната, добродушна съпруга на един алкохолик.

Тя взе чашата от ръцете му и седна на пода до него. Той уморено отпусна глава в скута ѝ и скоро се унесе. Парвати нежно махна кичур коса от челото му. После се наведе и целуна състарената набраздена кожа. Истината беше, че той пие, защото имаше всички пари на света и все пак не беше щастлив. Парвати вдигна глава и видя Рубини да стои на прага.

— Болен ли е? — уплашено прошепна детето.

— Не, просто е изморен. Утре сутринта ще е добре. А сега отивай да спиш.

Момичето послушно се обърна и се върна в леглото. Парвати гледаше как дребната ѝ фигура се качва по стълбите. Мислеше си, че Рубини ще ревнува от братчето си, но още щом влезе с баща си, нежно го докосна по бузката и с гордост и любов го нарече „моето бебе“.

Всъщност се оказа, че Каличан е този, който изпитваше безумна ревност. Когато Парвати вземаше или целуваше бебето, той ръмжеше заплашително. Щом Касу Маримуту му викнеше, за да го усмири, той спираше да ръмжи и лягаше, поставяйки брадичка върху предната си лапа, но видимо страдаше.

Касу Маримуту предупреди Парвати никога да не оставя детето и животното сами, но Парвати отказа да приеме предупреждението му на сериозно. Вместо това му разказа една история, която беше слушала в скута на майка си, за един мъж, който оставил домашния си любимец, една мангуста, да пази първородното му дете. Един ден се прибрал и видял мангустата да стои над кошчето цялата обляна в кръв. Разсякъл мангустата с яростен вик, но когато погледнал в кошчето, намерил сина си да гука до една мъртва кобра.

— Виждаш ли, щом може да се има доверие на една мангуста...

Но Касу Маримуту се смръщи нетърпеливо. Нямахше време за народни приказки.

— Виж — умоляваше го тя, — Каличан винагихва малко побавно, но е само въпрос на време да свикне с бебето и да го приеме като част от семейството. Погледни го сега. Виж как се усмихва. — Когато беше щастлив, Каличан по особен начин дърпаше устните си назад. Изглеждаше така, сякаш се е озъбил, но не беше.

— Боже! Стига глупости — възнегодува той и излезе. Не вярваше, че кучетата могат да се усмихват.

После Парвати гледаше как Камала сяда на едно ниско дървено столче и слага бебето върху тънките си крака. И докато Куберан не спираше да реве, тя го мажеше с олио и го къпеше толкова енергично, че понякога Парвати се боеше, че синът ѝ ще се изплъзне от ръцете ѝ. След това Камала пъхаше палец в устата му и го притискаше към горното небце, докато с другата ръка дърпаше нослето му.

— Какво правиш?

— Така носът му ще стане хубав и остър като на бенгалец.

Мая клатеше глава, но Камала се кълнеше, че е така. Беше правила същото с всичките си деца и сега всички до един имаха високи носове.

Една вечер, след като изкъпаха бебето, Парвати влезе в стаята и коленете ѝ омекнаха. Каличан държеше момченцето ѝ за рамото, близо до вратлето. Макар и стиснати, зъбите му още не бяха пробили кожата

на детето. Тя се отпусна на земята и му заговори нежно. Обясни му, че бебето е съвсем малко. Каза му, че той е първата ѝ любов и че бебето е само едно малко същество. Помоли го да не го наранява. Обеща му да го обича до деня, в който тя умре, и Каличан пушна ревящото бебе и отстъпи назад. Бебето пищеше ужасено, но тя не помръдна да го вдигне, а протегна ръце към кучето.

— Ела тук, глупачето ми — повика го тя и той припна към нея и засрамено се настани в обятията ѝ. — Повече недей да правиш така.

Той я погледна толкова смутено заради стореното, че ѝ се доплака. После затрепери и заскимтя от страх и разкаяние. Касу Маримуту, който чакаше на вратата, влетя в стаята, вдигна бебето и нежно го залюля в ръцете си, докато писъците утихнаха.

— Той е добре — увери го тя, но Касу Маримуту, свъсен като буреносен облак, даже не я погледна. Без да продума, ѝ подаде бебето и извика кучето. Каличан я погледна обезсърчено и го последва. Тя държеше бебето в прегръдката си и погледна през прозореца. Мъжът ѝ щеше да накаже кучето. Горкият Каличан, много мразеше да стои заключен. От сега нататък трябваше да е по-внимателна. Нямаше да ги оставя сами, докато момчето не поотрасне. Тя гушна бебето си.

— Не се бой, един ден двамата ще станете най-добрите приятели. Той не искаше да го направи наистина. Ако искаше, щеше да те ухапе съвсем лесно. Няма да може да устои да не те заобича, ще видиш. — Тя зарови лице в малкото телце, вдиша миризмата на бебето и кучето и благодари на Бог, че е влязла навреме.

Изстрелът я свари неподготвена и я прониза.

Парвати замръзна от ужас и явно стисна бебето силно, защото то пак се разплака. Държеше ревящото вързопче онемяла, без да го люлее или да се опитва да го утеши, докато се появи Мая и пое сина ѝ. Парвати се втурна по остъкления коридор, надолу по белите каменни стъпала, после навън и когато стигна до средата на градината, внезапно спря.

Касу Маримуту вървеше към къщата с пистолет в ръка. Раменете му бяха приведени, а лицето помръкнало от стореното. Като я видя, спря и зачака. Зад него Купу и градинарят тичаха към бялото петно на земята. Тази сутрин Парвати със собствената си длан беше излъскала козината на Каличан с росата от тревата. Вдигна същата ръка, която в този момент трепереше неконтролируемо, и докосна очите си. Нямаше

сълзи, само изгаряща ярост. Неописуема ярост. Погледът ѝ се спря на метала в ръката му. Изгаряше от желание да вземе студеното сиво достижение на човешката мисъл.

— Кучето не беше твое, че да го убиваш — спокойно каза тя. Той се свлече на земята, стиснал изнемощелите си гърди.

Не можеше да повярва. Щеше да стане само за миг и това я устройваше идеално. Тя спусна ръка по лицето си и пристъпи към него. Лицето ѝ беше странно сковано, като маска, само очите ѝ блестяха като кладенци, пълни с черна омраза.

Той уби кучето, защото беше голям мъж. А големите мъже задължително винаги предприемаха големи постъпки. Не можа да раздели кучето и детето или да изчака, или да даде кучето на друг. Не, той беше голям мъж. А тя? Каква беше тя? Каква беше тази неутолима жажда да види кръвта му разляна? По своята същност отмъщението беше безсмислено. Лошото не може да бъде поправено. Без значение какво е. Не, тя нямаше да се приближава повече. Знаеше това. Направи крачка назад. Съпругът ѝ, безразсъдният глупак, протегна ръка и пристъпи напред, търсейки смъртта. Тя се обърна, изтича покрай къщата към портата и изчезна в джунглата.

Седеше в храма с ръка върху устата. Спомни си какво ѝ каза Мая, когато пристигна в къщата. „Стой кротко и ще издърпаш всичко, което искаш, към себе си.“ И тя седеше кротко, със затворени очи, без да мисли, без да помръдва. Нямаше представа колко време е останала така, но в един момент чу тронаво, глухо потупване по каменния под. Не изпита нито страх, нито тревога. Звукът се приближи още повече, но тя не реагира. Щом спря точно пред нея, отвори очи и примигна. Ха, старата женска Мери! Беше толкова остаряла. Козината ѝ вече беше прошарена. Парвати не беше я виждала от три години и си мислеше, че е умряла или браконieri са я застреляли, за да хванат бебето ѝ. О, каква радост да я види отново! Жалко, че не носеше сандвич със сладко от ягоди за нея. И при тази мисъл заплака безпомощно. Сълзите се стичаха по лицето ѝ.

Мери сложи ръка в скута на Парвати и вдигна косматия си показалец към сълзите по бузата ѝ. И тогава направи най-странното нещо. Отдръпна лице назад и просто погледна в очите на Парвати. Парвати се вгледа в малките ѝ кехлибарени очи. За разлика от

човешките зад тях не се криеше ясна мисъл и това ги правеше да изглеждат вечни и бездънни, без начало и край.

Изведнъж се случи: Парвати почувства как реалността ѝ „се разклати“ — по-късно тя използва точно тази дума, за да опише чувството на Мая — и въздухът сякаш се превърна във вода. После спираловиден вихър, черен вятър отнесе съзнанието ѝ. Усети го като пълна загуба на плътност, като изпадане в безтегловност, движение в дъга, но, странно, не нагоре, а надолу, нещо я дръпна през тесен отвор, който води към недрата на земята. Тя не се изплаши, докато накрая, някъде вътре в себе си, усети празнота, загуба и невероятна скръб.

Мъжки глас извика „Не!“ в ухото на Парвати и тя рязко отметна глава назад. Внезапното движение накара маймуната да отскочи назад. Маймуната и жената дълго се гледаха изумено, след което Мери тихо и бавно се оттегли и изчезна от поглед.

Когато Парвати разказа на Мая какво е предизвикала Мери, жената обясни:

— Не е маймуната, а земята, която позволява да бъдат почувствани вихрообразни снопове енергии, които по принцип не могат да бъдат видени, чути или усетени. Вече ти казах, че тази земя е могъща. В момента на тъга ти си забравила дребните си, незначителни тревоги, надежди и желания и затова си се свързала на едно дълбоко и пълноценно ниво с друго природно създание, енергиен вихър, който ти е дал възможност да почувстваш присъствието му и те е въвел в една тайна. Казал ти е, че не само миналото ти, но и бъдещето ти е събрано около теб и чака да се покаже. Това време не е линейно, а сферично и затова може да бъде променено днес, сега. В момента на свързване той ти е помогнал да видиш какво те заобикаля и какво призовава настоящето ти към теб.

— Но аз усещах неизразима скръб.

Мая замълча.

— Трябва да ми кажеш, моля те. Как да променя бъдещето, като не знам какво да променя? — настоя Парвати.

— Ти си тук, защото искаш да изживееш любовта във всичките ѝ форми. Синът ти се е заел със задачата да изпита представата ти за любов.

— Какво искаш да кажеш?

— Тъй като си го носила в утробата си, никога няма да останеш безразлична дори и към най-дребната обида, насочена към него, но той ще ти донесе болка.

— Защо? Какво виждаш в бъдещето?

— Аз не мога да виждам в бъдещето. Никой не може. Нищо не е предопределено. Никой не може да каже какво ще стане със сигурност. Ние, азиатците, сме прекалени фаталисти с нашите гадатели и въздишки „О, всичко е предопределено“. Бъдещето е множество вероятности. Във всеки един момент ние го променяме с мислите, постъпките и изборите си. Всъщност даже има начини да се промени и миналото, ако човек знае как да го направи. Дори най-малката промяна в човек може да предизвика големи отражения в бъдещето му, а понякога бъдещето на цялото човечество може да се промени от едно малко решение само на един човек в някоя малка част на света.

Парвати усети да я изпълва прилив на негодувание.

— Ако е така, как може да си седиш тук и така спокойно да твърдиш, че едно сладко новородено, което не е сторило нищо лошо все още, някой ден ще ми причини скръб?

— Звездите му го показват като вероятност, но схващането, че ти или който и да било е жертва, е илюзия. Нищо, което ти се случва, не е лошо, никога. Всичко е внимателно подбрано да те изпита, да те провери дали си готова за следващото ниво. Хората не го осъзнават, но за да се качим, трябва само да отговорим на всички предизвикателства от сърцето. Тъй като безусловната любов не е емоция, тя не минава през тялото само при определени условия. Тя е мощна, непроменлива, вечна, безгранична енергия и също като огъня има силата да променя. Теб, а може би дори и него.

— Ами ако не го промени?

— Тогава това ще е идеалният резултат от любовта ти. Трудно е да се проумее, но всичко вече е идеално. Вселената е съставена само от три сили: положителна, отрицателна и равновесие. Кога едно махало се укротява? Когато спре да се люлее и застане точно в средата, в точката на равновесие. Разбери, че всяко нещо се опитва да направи точно това, да застане в идеалното равновесие. Винаги когато видиш хаос или беда, погледни на тях като на нещо, което търси спокойната си среда. Без значение дали е човек, животно, ситуация, държава или планета, винаги действа този космически закон. Не е редно да съдим

пътеката, по която друг си е избрал да върви. Запомни, хората, които са ядосани, обезверени, разочаровани или пък на места, където убиват, мамят и лъжат, вече са толкова прекрасни, колкото ще бъдат някога, само че още не са намерили равновесието. Позволи му да намери равновесие по неговия си начин. Независимо дали са ни нужни хиляда живота, или само един, всички в крайна сметка го намираме.

* * *

Същата вечер Касу Маримуту не се прибра за вечеря. Парвати си легна, измъчвана от гледката на драскотините по вратата, които кучето беше оставило, когато го заключваше в стаята си. Съпругът ѝ се върна в ранните часове на сутринта. Стъпките му спряха за момент пред вратата ѝ, след което той завъртя облата дръжка и влезе, но когато видя, че тя не иска да отвори очи, макар дълго да седя надвесен над нея, остави нещо на тоалетката и излезе.

Беше раковина, пълна със слабоноги. Тя докосна меките цветчета. Касу Маримуту съжаляваше. Между цветята имаше несръчно сгънат лист хартия. Тя го разгъна и видя разхвърляния му почерк по диагонал. „Той не се съпротивлява. Прие съдбата си с усмивка. Беше почти сладко.“ Тя потръпна.

Когато видя съпруга си на закуска на следващата сутрин, той вече беше приключил и тъкмо ставаше. Той блъсна стола си назад и се задоволи само с едно кратко „добро утро“, насочено в пространството петнайсет сантиметра встрани от лицето ѝ.

Февруарските дъждове, които се отразяваха добре на манговото дърво, бяха започнали, и тя обърна глава към пороя отвън.

[1] Типична южноиндийска закуска, подобна на палачинки, приготвена от оризово брашно и черен нахут. — Б.пр. ↑

БОЛЕСТ

Касу Маримуту беше на петдесет и две години, когато получи удар. В началото Парвати си помисли, че чува виковете му насън, и за момент не реагира, но гласът му се чу отново, по-силно и настоятелно. Тя скочи от леглото и го намери да лежи с обърнати очи и изкривени устни, а лявата му ръка беше извита под тялото. Хукна да повика Мая и нервно зачака, докато жената се наведе над него и хвана китката му между палеца и показалеца си.

— Да повикам ли лекаря?

— Не, дай ми час и половина. Така или иначе западната медицина няма лек за парализата му и забавянето няма да е от кой знае какво значение за тях. Но аз мога да я премахна в първите няколко критични часа.

— Добре — веднага се съгласи Парвати, въпреки че Касу Маримуту явно изобщо не одобряваше плана на Мая, защото неразбираемите звуци, които издаваше, се усилиха.

— Събуди Камала и ѝ кажи да затопли две шепи сол на кристали и една шепя черен пипер.

Парвати се втурна да изпълни поръчката. Когато се върна, Мая прищипваше възглавничките на пръстите на Касу Маримуту между палеца и средния си пръст. После жената намери безопасна игла на блузата си и започна да ги бодне и стиска до кръв. Докато Касу Маримуту продължаваше да бръщолеви и вика от страх и болка, тя направи същото и с пръстите на краката му. След това започна да масажира пръстите на ръцете с уверени движения нагоре. Касу Маримуту пъшкеше тихо.

Камала се втурна в стаята, носейки солта и пипера, увити в бяла кърпа. Мая поиска зърна от дълъг пипер. Докато Камала се обръщаше да изпълни поръчката, Мая притисна горещия компрес към главата на Касу Маримуту и той нададе гневен вик. Парвати се сви от страх, но Мая му заговори успокоително и продължи с болезнените си грижи. Извика Гопал да му държи ръцете и започна да придвижва компреса

надолу към челото и по съпротивляващото се, охкащо лице, обърна специално внимание на изкривените устни, след което продължи към шията и гърдите. След подмишничните ямки следваха торсът, бедрата, сгъвките на коленете и накрая стъпалата. Насъбралите се огромни капки пот по челото и слепоочията на Мая започнаха да се стичат на вадички по шията ѝ и изчезнаха в тъмния процеп между гърдите ѝ. Гърбът ѝ беше подгизнал.

Камала се върна със зърната. Мая насила разтвори устата на Касу Маримуту и ги сложи под езика му. Когато компресът изстина, Камала се върна в кухнята, за да го затопли отново. Докато Касу Маримуту стенеше, Мая потупваше пръстите на краката и китките му, мачкаше му корема, отпускане се с цялата си тежест върху гърба му. И после всичко отначало. Останала глуха за виковете на пациента си, тя продължаваше да поставя компреса върху местата, които все още бяха сковани и обездвижени.

— Повикайте проклетия лекар — внезапно избоботи Касу Маримуту. В същия момент очите му си дойдоха на мястото и той зяпна Мая потресено. Дикцията му беше малко завалена, но можеше да говори. Лечението на знахарката работеше!

Мая се усмихна.

— Сега е пролет и всичко може да бъде излекувано. Ще му готвя без сол, олио и месо и ще му правя масажи още десетина дена, а ти трябва да го къпеш в много гореща вода и да го обличаш в червено.

Когато лекарят пристигна, завари Касу Маримуту да седи на стол — слаб и с болки, но в предишното му състояние. Докторът каза, че са се объркали, не било възможно Касу Маримуту да е получил удар и да е бил полупарализиран само преди два часа. Вероятно бил временен спазъм на мускулите, може би някакъв пристъп.

Той изгледа Мая с целия авторитет и сила на професията си. В края на краищата той беше един от боговете в обществото.

— Не е възможно да излекуваш парализа с горещи компреси и час и половина масажи, без значение колко интензивни са били.

— Преди сто години повечето от нещата, които вършите в името на медицината, щяха да бъдат сметнати за варварски — отвърна Мая и се изправи в целия си ръст.

Лекарят строго изгледа Парвати.

— В бъдеще ме викайте веднага. Виждал съм какви поразии нанасят тези необразовани знахари, дори и с най-добри намерения.

Той отвори черната си кожена чанта и извади лъскав стетоскоп да преслуша гърдите на Касу Маримуту. Остана доволен от чутото и се зае с останалите рутинни проверки. Накрая затвори чантата, заяви, че всичко с Касу Маримуту е наред, и си тръгна.

— Вече може да станете — каза Мая, но Касу Маримуту отказа.

— Не мога, сигурно съм изкарал силен удар.

— Не сте. Ако бяхте, щяхте да се свлечете на пода и не лявата, а цялата ви дясна страна щеше да бъде засегната. Щях да ви лекувам със студени компреси на главата и да ви предизвикам да повърнете, но дори и тогава щяхте да си възвърнете движенията на дясната ръка. И макар че щяхте да си влачите десния крак, пак щяхте да можете да ходите.

През следващите дни въпреки мнението на лекаря и уверенията на Мая, че няма абсолютно никаква причина да не ходи, Касу Маримуту направи нещо странно. Поръча да му донесат инвалидна количка и не стана от нея. Купи си и сребърен бастун, но го закачи отзад на количката и нито веднъж не пробва да го използва. И тъй като мразеше да го носят нагоре-надолу по стъпалата, нае китайски работници да му построят асансьор.

Облечен в халат, той каза на Парвати:

— Не знам защо, но се чувствам като писател.

Всъщност той не проявяваше никакъв интерес към писането. Истинската му страст беше четенето. Първия път, когато я помоли да се качи на подвижната стълба в библиотеката и да му свали една книга, която искаше, тя осъзна, че мъжът ѝ знаеше точното местоположение на всяка една от книгите. В крайна сметка колекцията не беше безразборна. Беше събрал хилядите томове изключително внимателно.

Една привечер, докато четеше кротко на верандата, той видя сина си да наднича в цветните храсти в отдалечения край на къщата. Момчето беше намерило птиче гнездо. Касу Маримуту отвори уста да му извика да не пипа пиленцата, за да не ги изостави майка им, но нещо го накара да замълчи и той загледа сина си с нарастващ ужас. Момчето взе едно малко птиче от гнездото, задържа го в присвитата си длан и разтвори ръка. Треперещото, писукащо същество се опита да се изправи и се олюля колебливо. Момчето го вдигна на нивото на очите

си, хвана малката главица между палеца и показалеца си и бавно изви вратлето му, докато птичето спря да цвърчи.

Докато Касу Маримуту зяпаше ококорен от равнодушната жестокост, на която стана свидетел, се появи Мая. Момчето вдигна глава и я погледна като в сън. Тя протегна тежката си ръка към лицето му и любящо го замилва, докато детето сякаш изпадна в транс. Тогава нежно докосна адамовата му ябълка и Касу Маримуту инстинктивно се пресегна към своята. Имаше неловкото усещане, че и той е преживял същото.

Тя се втренчи в безизразното лице на момчето и каза:

— Можеш да си по-добър. Знам, че можеш. Не наранявай сърцето на майка си. Аз надникнах в бъдещето и то не е благоприятно, но и не е застинало като камък. Нищо не е. Ти можеш да го промениш. Можеш да си различен. Само трябва да решиш да се промениш. Ти дойде тук, за да се усъвършенстваш, помниш ли? — После взе мъртвото птиче от застиналата му ръка и тръгна.

Детето остана само и съвсем бавно излезе от унеса. Огледа се за момент объркано, но после сви рамене, вдигна една пръчка до краката си, хвърли я безцелно и побягна към плажа.

Касу Маримуту зяпаше замислено в далечината и си спомни думите на Парвати: „Мая е на този свят, но не е от него. Тя е специална“.

Същата вечер, когато Мая дойде да му направи масажа, той я попита:

— Вярно ли е, че като погледнеш човек в лявото око, можеш да видиш на какво животно прилича най-много?

Мая хвърли бърз поглед към Касу Маримуту.

— Да — отвърна тя и продължи да стърже една малка пръчица изключително внимателно, като че ли всяка частица от нея беше безценна.

— Добре тогава, кажи ми какво виждаш в очите на дъщеря ми?

Мая се усмихна вътрешно.

— Сега, докато е млада, е паун. Красива, суетна и самоуверена. Но след време ще стане мила и ще се изпълни с любов.

— А синът ми?

— Той има тесни рамене на вълк и неблагоприятни очи на крокодил. Това ще го накара да изяде сърцето на собствената си майка.

— Какво може да се направи с него?

— Нищо. Според Божия замисъл той е идеалният носител на собствената си еволюция.

Касу Маримуту зяпаше учудено.

— Сега не можете да разберете, а и аз не мога да обясня.

Касу Маримуту затвори очи. Скоро щеше да си отиде от този свят, а заедно с него и малкото дисциплина, която имаше момчето. Утре трябва да извика адвоката, за да си преправи завещанието и да предостави повече права на съпругата си.

— Ще ми кажеш ли какво виждаш в мен?

— Тигър. Сам, ранен, уплашен, нападателен.

— Ами Сита? Какво животно се спотайва в нейното ляво око?

Мая откъсна поглед от заниманието си.

— Вие как мислите?

— Сърна. Сладка, невинна и нежна.

Мая искрено се разсмя.

— О, сър, изобщо не познавате жена си. Не е сърна. Тя е снежен леопард. Неуловима, смела, загадъчна, неразгадаема.

Касу Маримуту цъкна с език.

— Не. Как е възможно? Тя винаги е толкова тиха, свенлива, кротка. — И той си помисли: „Дори като се кача отгоре й“.

— Толкова кротка, че сте я видели, но не сте я познали.

— Начинът, по който позволява на момчето да я командва, не е много неразгадаем или хищнически, нали?

— Това е привилегия, която любовта й му е дала.

Касу Маримуту замълча за малко. После зададе въпроса, чийто отговор сърцето му копнееше да узнае.

— А танцьорката?

— Тя е съкрушен лебед. Любимият й си е тръгнал и я е изоставил.

Касу Маримуту затвори очи, за да скрие болката си, но думите се изплъзнаха от устата му.

— Аз още я обичам — прошепна той на пресекулки.

— Знам — отвърна Мая. Никога не беше чувал гласът й да звучи толкова мило и нежно.

ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ

Мая топваше пръст в рядката каша от оризово брашно и чертаеше фигури по пода на спалнята на Касу Маримуту, точно до вратата.

— Пентаграм? — забеляза той след известно време.

— А, значи така се казвало. Не знаех английската дума.

— Какво общо има един западен магьоснически символ с индуизма?

— Щом го знаете като магьоснически символ, значи мъжката енергия, която направлява тази планета от тринайсет хиляди години насам, е успяла да придаде отрицателно значение на още един женски символ на силата. Тези преплитащи се триъгълници са символ на безусловната любов.

Касу Маримуту се изсмя.

— Защо тогава велика и светска институция като правителството на Съединените американски щати иска да използва символа на безусловната любов за лого на военните си части и го поставя на всеки танк, изтребител или ракета, които произвежда?

— Кара ви да се чудите кои са тези хора в действителност, нали? — усмихна се Мая. — Там е, защото хората, които го слагат, са разбрали безграничната му сила. По времето на великите мъдреци и на непокварените стрела, изстреляна след мантрата, която му е нашепната, можела безпогрешно да улучи целта на стотици километри. Но днес светът се управлява от безскрупулните и ако паразитното им съществуване продължи, те не само че няма да могат да признаят, че подобни символи имат сила, но и ще започнат да унищожават репутацията им и да пречат на другите да ги използват.

Касу Маримуту се намръщи и скръсти ръце.

— Тогава защо един свещен символ позволява да бъде използван неправилно?

— Докато човешката раса е склонна да съди, универсалните закони не са. Законът си е закон. Нима гравитацията прави разлика

между престъпник и светец? Всички свещени символи се управляват от универсални космически закони. Те са на разположение на всеки, който ги търси, и ще предоставят силата си независимо дали човек ги използва, за да лекува, или за да унищожава. Има една много стара приказка за зъл цар, който непрекъснато се покаявал в продължение на стотици години, докато най-накрая бог Шива се явил пред него и му предложил всичко, което пожелае — богатство, сила, безсмъртие... Но царят поискал от великия бог разрушител само едно — силата да превръща в пепел всичко, което докосне. За да изпробва новата си сила, царят поискал да постави ръка върху главата на своя благодетел. На Шива не му оставало нищо друго, освен да се обърне и да побегне, а царят хукнал след него. Вишну, богът пазител, който гледал от небесата, се преобразил в неустойимо красива жена и се явил на пътя на царя. Царят от пръв поглед се влюбил в нея. „Ожени се за мен“, изплакал той. „Закълни се с ръка върху главата“, отвърнала прелъстителката. Без да мисли, царят побързал да пипне главата си и се превърнал в пепел. Образите, разбира се, са алегорични, но Шива е сила, която вече не може да откаже както на светец, така и на лош цар, които са се покаяли. По същия начин енергията в пентаграма ще изсипе своята благодат върху всеки, който го използва.

— Боже мой, не мога да повярвам, че вода този разговор с теб. Ти даже не слушаш радио. Знаеш ли какво се случва на другата страна на света?

— Не съм осведомена за световните дела, затова може би вие ще ми кажете откъде е Статуята на свободата?

— Подарък е от френските масони.

Мая вдигна поглед от рисунката.

— Добре, добре. И това не е едно западно тайно общество, така ли? — попита тя и се засмя. — В дясната си ръка високо горе тя държи огън, символ на съпруга й, бога слънце, защото всъщност тя самата е върховната богиня на вавилонската религия, до самите шипове в короната й.

Касу Маримуту изгледа Мая остро. Тази жена беше побъркана.

— И за какво са тези глупости?

— За да се концентрира силата на един студен, крайно прагматичен древен род, който не е напълно човешки. — Касу Маримуту скептично повдигна вежди, но Мая продължи, без да му

обръща внимание: — Те вече притежават по-голяма част от богатството на земята и са невероятно могъщи, но остават в сянка, все едно не съществуват. Целта им е изключителен контрол — световно господство, свят с едно правителство. И по пътя си към целта те никога не рискуват. Зад кулисите ще откриете, че парите им влияят на всичко: на управляващата партия, както и на опозицията, на държавни глави, правителства, световни организации, централни банки, на хранителната и фармацевтичната промишленост, медиите и на всички тайни организации, които шпионират хората. Чрез образователната система и строг контрол над забавленията, предназначени да възбуждат чувствата, докато дори най-гнусната порнография няма да е достатъчна, масите ловко и неусетно ще бъдат хипнотизирани и доведени до състояние на полуунес. Хванати в умопомрачение, хората няма да осъзнаят, че систематично им изпиват силата и потискат способността им да развият истинския си потенциал. След по-малко от сто години ще има нещо, наречено глобализация, която още повече ще концентрира властта в ръцете на все по-малко и по-малко хора, докато накрая малцината ще могат напълно да контролират мнозинството. Ще започнат с централно правителство на Европа.

— Чакай малко — спря я Касу Маримуту доста развеселен. — Тъй както те слушам, ми се иска да съм извънземен човек, но централно правителство в Европа, това е лудост. Те се мразят. Нали знаеш, че в Европа водят война, за да не се случи подобно нещо?

— Войната е само възможност на подходящите хора да извлекат полза. Ще бъде създадена единна европейска държава и след това Америка ще се слее с Мексико и Канада.

— Но американците никога няма да допуснат това.

— Съединените американски щати е мястото, където в крайна сметка ще се води земната война между доброто и злото. Декларацията на независимостта — равенство, свобода и доволство, — написана от бащите основатели, беше началото на свещена идея, която има за цел да трансформира целия свят. Но злонамерени сили взеха контрол. Един ден синът и внукът на осъден военен престъпник нацист ще станат президенти на Америка и светът ще разбере какво е постоянна икономическа война. Политика на тайно снабдяване и на двете страни с оръжия, за да се поддържа светът в постоянна война и да се извлича полза от това. И петролът, ха! Какво не биха сторили за него? Тогава

ще изнамерят нещо полезно — „тероризъм“. Управляващите ще нападат собствените си народи и ще стоварят вината върху терористите. Ще приемат драконовски закони в името на сигурността, превръщайки свободолюбивите американци в един от най-здраво контролираните народи на земята, като през цялото време ще напредват към целта си — глобално правителство, безмилостна глобална армия, общество с единна безналична валута и използване на проследяваща система с чипове, пъхнати в тялото. Човечеството ще стане стадо овце.

— Щом всички ние няма да сме нищо повече от манипулирани животни, каква надежда има за бъдещето? — попита Касу Маримуту с престорен ужас.

— За нас винаги действа законът на кармата, още един хубав пример за закон, който не прави дискриминация. Всички действия имат последствия. Остави ги. Злоупотребата винаги води до пепел. Системата ще се пропука. Мракът винаги служи на светлината. Цялото човечество се развива в шаманско съзнание и ние *ще* осъзнаем собствената си мощ. Един ден хората ще сторят каквото трябва, без да се интересуват от последствията за самите тях, и в този ден всички ще сме отново свободни. Може би не по наше време, но със сигурност преди Рубини да си отиде от този свят, трябва да се осъзнаем или всички ще бъдем обречени. Защото всички сме невидимо, но неразделно свързани и ако има дори един изгубен човек, всички сме изгубени.

БОГЪТ ИДВА

Сандъкът с книгите „всичко за Япония“, които Касу Маримуту поръча, пристигна. Той избра най-важните според него и накара Парвати да ги прочете.

— Опознай врага.

Но тя разгръщаше страниците безцелно. История. Сухи писания за императори, шогунати, самураи и скучни споразумения за пристанища. Остави ги, приклепна до сандъка и избра книга за японското изкуство. Разгледа непознатите пейзажи, направени само с няколко прости щриха, но тъй като ѝ липсваше културна чувствителност да оцени подобна простота, остави книгата настрана и избра друга. Запрелиства страниците, докато стигна до една снимка на гейша. Вгледа се във въсьчнобялото лице. Само средата на устните беше боядисана в аленочервено. И сякаш съблазнена, докосна странното лице. Пръстът ѝ беше доста черен в сравнение с него.

Дали очите на непознатата жена, толкова студени и далечни, или идеята за човешко лице, преобразено в маска, я накараха да почувства прилика с това тъжно същество? Тя прочете абзаца отдолу. Анонимна гейша, деветнайсети век. Гейшите, държеше да изтъкне авторът, не са били проститутки, а извънредно образовани жени, които сервирали на мъжете в чайните и ги забавлявали. Но как една жена забавляваше мъжете, ако не с тялото си?

Накрая ръцете ѝ попаднаха на няколко любовни писма, написани от гейши до любимите им. Нищо възвишено, но Парвати за пръв път се докосваше до любовна история върху хартия и затова ѝ приковаха вниманието. Изглежда, в Япония всички, които се влюбеха, накрая бяха обречени на нещастие. Гейшата винаги оставаше с разбито сърце или се самоубиваше. Пак погледна портрета на непознатата жена. „И ти ли си се самоубила?“

На дъното на сандъка намери секскнига, евфемистично наречена „Да продадеш пролет“. Вътре беше пълно с рисунки на мъже и жени, вкопчени един в друг в неприлични сцени. Потресена, но в същото

време заплелена, Парвати започна да ги разглежда внимателно. Картините ставаха все по-пикантни и по-пикантни, докато страниците се изпълниха с ужасни хора, които се гърчеха и извиваха с обърнати очи под неестествено големи гениталии.

Една от картините беше по-противна от останалите. Жена в прегръдките на огромен октопод, но октоподът беше впил клюнообразните си устни между краката ѝ и сякаш я ядеше. Но най-интересно и смущаващо ѝ се стори, че жената не изглеждаше ужасена, отвратена или пък да изпитва болка. Всъщност изражението ѝ излъчваше чист екстаз. Абсолютно покварен народ, реши Парвати. Но в следващия момент скъса страницата, сгъна я на четири и я мушна в блузата си.

— Помниш ли Самюъл Уест? — попита Касу Маримуту.

— Да, защо?

— Голям скандал, развежда се.

— О!

— Той много те хареса, струва ми се. — Като видя внезапно смутеното лице на съпругата си, той сухо попита: — Интригата сгъстява ли се?

Но тя се съвзе, погледна го в очите и отвърна:

— С брашно може, но иначе не.

— Както и да е, той може да се върне — добави Касу Маримуту загадъчно, но Парвати не любопитства.

Бързо изминаха три месеца и макар че Парвати все още се бореше с основните понятия, Касу Маримуту вече владееше японски добре. Но кожата му придоби странен восьмичножълт оттенък. Той се оплакваше от гадене, температура, втрисане, повръщане, стомашни неразположения и болки. Тялото му пращаше меркаптан право в дробовете. Лекарят го нарече късен признак на чернодробна недостатъчност, а Мая — „дъхът на мъртвеца“. Но дори и тогава жаждата му за алкохол понякога беше толкова силна и неконтролируема, че никой не можеше да се доближи до него, освен Парвати.

— Подръж ми ръката. Страх ме е — прошепна той.

Парвати хвана голямата му суха ръка и я държа, докато той заспа.

Долу Мая седеше в люлеещия се стол.

— Заспа ли?

— Да. — Парвати се отпусна на люлката отсреща. Залюля се леко и клепачите ѝ запърхаха уморено. Внезапно силен вик разкъса тишината. Парвати се изправи — Касу Маримуту се беше събудил и имаше нужда от помощ.

Но Мая стана.

— Аз ще отида — предложи тя.

— Сигурна ли си? — попита Парвати, макар че вече се отпуснаше върху меките възглавници.

Мая отвори вратата. Мъжът неспокойно лежеше в леглото, целият пламнал. Тя дръпна мрежата против комари и той извърна лице да я погледне — огромна, спокойна, всеки косъм на мястото си. Силните ѝ ръце посегнаха към чашата вода до леглото. Тя потопи пръст и навлажни пресъхналите му устни. Покритият му с бяло-жълти налепи език се показва да облича хладината.

— Позволи да си тръгне — каза тя. — Нямах нужда от това разпадащо се тяло в новия ти свят.

Той уплашено отвори очи и уста. По горната устна на Мая проблеснаха капчици пот, докато тя с бавни движения започна да втрива сусамово олио с билки в осеяната му с петна кожа на корема. Под здравината и тежестта на ръката ѝ страхът и страданието се уталожиха. Очите му се затвориха.

— Знам — каза той. — Не съм като дядо ми. Няма нужда да ми дават пръст и злато. Готов съм да оставя всичко това. Така или иначе то никога не ми донесе щастие.

Тя кимна бавно и продължи да го разтрива с твърди, уверени движения, докато той заспа.

На 25 август Касу Маримуту повече не стана от леглото. Куп лекари идваха и си отиваха, но никой не можеше да се ангажира с прогноза какви са шансовете му да се възстанови.

— Парвати — извика Касу Маримуту.

Парвати занемя. За пръв път я наричаше с истинското ѝ име.

— Искам да знаеш, че се радвам, че се ожених за теб. Бях глупак да преследвам красотата. Това е въздух под налягане. Като си отида, недей да носиш бяло сари на вдовица и в никакъв случай не се опитвай

да управляваш магазина. Продай го веднага, иначе семейството ти, което не си направи труда да те защити от гнева ми, ще прахоса всичко, което съм изградил. — Тя го гледаше с празен поглед и чуваше само, че я е обичал от съжаление. Той настоятелно сграбчи ръката ѝ. — Не бъди глупачка. Трябва да ми повярваш. Всички ще дойдат да те измамат. Един по един. Обещай ми, че ще го продадеш веднага. Оставил съм предостатъчно за теб и децата да живеете охолно поколения наред.

— Обещавам. — В този момент тя можеше да се закълне, че наистина възнамеряваше да го направи.

— Японците идват. Те са груби и жестоки. — Тя си помисли за жената с октопода. — Ти ще си в безопасност, защото тъмната кожа не ги интересува. — Парвати се сети за гейшата с бяло лице. — Но направи всичко по силите си да опазиш дъщеря ми. Отрежи красивата ѝ коса. Синьото не ѝ прилича, затова я облечи в синьо. Кажи на шивача да ѝ ушие безформени ризи от някой стар плат. Превърни я в момче и я скрий колкото можеш. Не я пращай дори и на училище, те ще са и там. Ти я обучавай къщи. Сложи голям портрет на Махатма Ганди в антрето на къщата. Като видят лицето му, те се държат добре.

Главният свещеник на храма Пулиар пристигна с няколко брамини. Мъжете с вързани на кок коси и изпъкнали кореми дойдоха специално от Индия, за да направят яджна^[1] и да умилостивят боговете, които на свой ред да благословят болния мъж. Събраха се около голяма, оградена с тухли дупка пред входа на къщата и запалиха жертвен огън. Главният свещеник вдигна дебелата си дървена лъжица и се започна: между бучките от най-чистото гхи в пламъците бяха сложени плодове, семена, ядки, подправки, парченца кокос, сладък ориз, цветя, корени, пари от хартия, мед, мляко, сол.

Огънят се разпалваше, но те го разгорещяваха още повече с неспирните си песнопения. Тайни санскритски мантри, които завършваха с думата суаха^[2]. Гласовете им бяха различни — дълбоки, пискливи, високи, ниски — и все пак всички заедно звучаха красиво и постепенно се издигнаха до кресчендо, което вибрираше толкова мощно, че даже косъмчетата на ръцете ѝ се изправиха. Някой каза: „Сложете някакво бижу в огъня“. Парвати свали гривната си и

свещениците я хвърлиха в пламъците. Продължиха да подхранват огъня един ден и една нощ. Тъмни облаци покриха синевата, гръмотевица раздра небето, изсипа се порой, боговете бяха приели даровете. Изведнъж като че ли всички се изпълниха с надежда, че Касу Маримуту ще се оправя.

Докато слугите намериха в пепелта металното капаче на една от вносните обувки на Куберан. Те зачупиха ръце от ужас и хукнаха да кажат на господарката. Кой може да е сторил такова богохулство? Ръцете на Парвати изстинаха. Извикаха Куберан. В началото той отричаше, но после повикаха Мая от кухнята. Той се страхуваше от нея. Тя застана пред момчето със скръстени ръце и впери поглед отвисоко, докато то си призна. Няма лоши намерения. Просто искал да види как обувката му гори. Все пак я хвърлил в огъня едва когато свещениците приключили с молитвите, заекваше той. Насъбралите се слуги се облециха от дързостта на момчето. Тогава Рубини излезе и се върна с една пръчка. Подаде я на Парвати.

— Папа е твърде болен, за да го накаже, затова трябва да го направиш ти — обърна се тя към мащехата си.

Парвати стисна тънката пръчка в юмрука си и загледа Куберан с ужас. Никога досега не го беше наказвала. Той я гледаше без капка разкаяние. Тя прехапа устни. Знаеше, че според всички е направил нещо непроситимо непочтително и е осквернил един свещен ритуал, но тя не гледаше на случилото се по този начин. Действително момчето беше капризно и разглезено и можеше да накара цялата къща да замре, ако някоя играчка, която изобщо не го интересуваше, липсваше, но за нея той беше просто едно палаво дете. Пробиваше дупки в стените на външния клозет и надничаше как прислужничките си правят тоалета, а веднъж се измъкна от леглото си посред нощ, за да боядиса всички редки бели птици на Касу Маримуту в яркозелено. Тя се приближи и застана пред него. Въпреки че не беше имал такова намерение, все пак беше развалил яджната и после излъга.

— Наистина съжалявам, Ама. — Долната му устна трепереше.

Сърцето ѝ се сви. Но слугите гледаха. Трябваше да има някакво наказание. Гласът ѝ прозвуча строго:

— Дай си ръката.

Той протегна ръка. Изглеждаше ѝ малка и беззащитна. Тя вдигна пръчката високо над главата си и той си дръпна ръката миг преди

пръчката да изплющи върху една маса наблизо. Сърцето ѝ биеше лудо. Куберан я гледаше с любопитство. Веселото пламъче в очите му се беше върнало. Той щеше, трябваше да израсте необуздания си нрав.

— Трябваше да го накажеш — обади се Рубини в настъпилата тишина. После обърна пламтящите си очи към брат си и каза: — А ти, Куберан, не трябваше да го правиш. — Но малкото дяволче ѝ се ухили.

Сестра му го зяпна, за момент объркана.

— Ако се случи нещо с папа, ти ще си виновен — извика тя и избяга, обляна в сълзи.

Парвати нареди на всички да се оттеглят.

— Защо? — попита тя момчето, което я гледаше без никакъв страх.

Куберан се замисли за момент, след което поклати глава.

— Не знам — мрачно отвърна той.

— Но ти знаеше, че яджната е за папа, нали?

Той кимна бавно. Може би дори и тъжно.

— Не обичаш ли баща си?

Изведнъж очите му плувнаха в сълзи. Не беше помислил за последствията от поведението си.

— Отивай си в стаята и няма да излизаш, докато не ти кажа.

Той спря при вратата и се обърна.

— Ако папа умре, аз няма да съм виновен, нали?

— Не — тихо отвърна тя.

Горе Касу Маримуту неизменно продължаваше да линее.

Два дни по-късно врагът акостира по бреговете на Малая. От плантациите в Малака пристигна вест, че чуват тътнежа на бомбите, но не на японците, а на британците, които разрушавали стратегическите постове след себе си. Управителите започнаха да се изнасят от бунгалата си. Първата телеграма гласеше: „Тръгваме за Джохор, точка“. Скоро всички напуснаха мястото. Британците избягаха от потъващия кораб. Самолетите прелитаха по три наведнъж. Парвати никога не знаеше дали са британски, или японски. Знаеше само, че всички трябва да се отправят към стълбите на скривалището.

Касу Маримуту дръпна Парвати за ръката, за да доближи ухото ѝ до устните си.

— Как е „приятел“ на японски?

Парвати поклати глава. Вече беше забравила. Той пак я дръпна надолу и прошепна:

— То-мо-дачи.

— Томодачи — повтори Парвати и се усмихна уморено.

— Болката си отиде. — Очите му излъчваха мир и лицето му сияеше. Никога не беше изглеждал толкова добре.

Парвати почистваше газената лампа в молитвената стая, когато нещо издрънча тихо. Вдигна глава и видя, че малката статуя на Мая беше изгубила още една от ръцете си. За момент замръзна на място слисана, а после се втурна към кухнята и викна:

— Мая, Мая!

В кухнята Мая вече бързаше към Парвати. Щом се видяха, спряха на място.

— Още една от ръцете на Нагама падна.

— Значи е време за тръгване.

— Не можеш да ни оставиш сега! — изплака Парвати.

Мая поклати глава.

— Не аз ще тръгвам, а ти. Аз само ще те следвам.

— За какво говориш?

— Да изчакаме и да видим какво ще стане.

Касу Маримуту започна да повръща кръв. Земята, която го беше родила, си го искаше обратно. Нямаше да преживее нощта. Мая запали оранжева лампа и изгори сандалово дърво в стаята му, за да улесни отделянето на душата от тялото му.

— Моля те, папа, не ни оставяй — ридаше Рубини.

— Не го викай обратно, дете — нежно я посъветва Мая. — Ще остане заклещен между двата свята. Мисията му тук е приключила и сега е време да остави старото. Една врата вече се е отворила и през нея влизат красиви същества, за да го придружат по пътя обратно. Изпрати го с песни, дете.

В ранните утринни часове той стана неспокоен. Повика Парвати с очи и когато тя се приближи достатъчно, я хвана и я доближи до

измъченото си лице. Бодливата му буза се отърка в нейната, а горещият му, зловонен дъх опари врата ѝ. Това бе последният му прилив на енергия. Много скоро, след минути, вече нямаше да го има. Думите му излязоха като тих шепот:

— *Това е важно. Не си режи косата, Парвати.*

И с тези последни загадъчни думи най-богатият мъж в Куантан се оттегли в прегръдката на смъртта.

Дадоха на сина ѝ запалена факла, с която да обикаля около ковчегата, и гледката я разплака. Не защото беше съкрушена, а защото бъдещето беше необещаващо и несигурно. Наистина традицията да изгарят вдовицата заедно с мъжа ѝ, отдавна беше отряла, но участта на индуистката вдовица не беше за завиждане. За щастие, тя не беше браминка и не трябваше да си обръсне главата, но обичаят все пак изискваше да стои в сянка, да стане незабележима като мушица. Вече не ѝ беше позволено да носи кумкум, цветни дрехи и бижута. На двайсет и седем години стана жена, която вече нямаше да канят на сватби и други весели тържества. Дори на сватбите на собствените си деца не можеше да ги благослови или да участва в церемониите. Всъщност една добра майка изобщо нямаше да присъства на тях, защото символизираше лошия късмет.

Погребението беше огромно. Къщата се напълни с хора, много от които Парвати не беше виждала никога. Една мургава слаба жена с петима малчугани, които не се отделяха от нея, падна на пода до ковчегата и се разрида така неутешимо, че Парвати изпрати една прислужница да разбере коя е тя. Съпругът ѝ бил работник в каучуковите плантации, пропаднал пияница, който я пребивал от бой. Ако не била ежемесечната издръжка от Касу Маримуту, тя и децата щели да умрат от глад. През следващите няколко часа още седем жени, заобиколени от клетите си дечица, дойдоха, за да оплачат щедрия благодетел.

Парвати свали тхалито си, целуна го и го постави в ковчегата. Най-старият приятел на Касу Маримуту ѝ го върна след кремацията и го сложи в разтворената ѝ длан. Както изискваше обичаят, тя дари медальона на един храм.

Същата нощ Парвати се събуди от звъна на звънчетата.

Зън, зън, зън, по празните остъклени коридори, надолу по стълбите, през двора. После заглъхнаха и замлъкнаха в кабинета.

Парвати лежеше, без да се бои. Знаеше, че това са само звънчетата на танцьорката, звънчетата на Рубини, но какво, за бога, правеше момичето по това време на нощта? Първите тонове на силната класическа индийска музика я стреснаха. Светлините на сцената на острова блеснаха. Парвати се плъзна от леглото и излезе на балкона. Рубини гребеше към острова. Парвати взе бинокъла. Момичето се отправи към сцената на фона на ярките светлини и веднага се предаде на музиката. Ах, Рубини, изпълнена с желание да избухне, танцуваща за баща си. Облечена в траурната си премяна, Парвати присъства на най-хубавия и последен танцов рецитал на Рубини.

Портретът на Ганди пристигна заедно с адвоката. Докато момчетата го закачаха срещу входната врата, тя се изправи срещу адвоката, прегърнала двете си деца. Той ѝ каза, че покойният ѝ съпруг е оставил всичко на нея, с изключение на зестрата на Рубини — голям имот и къща в Бангсар, Куала Лумпур, и парче земя, с което да плати за образованието на момчето. Касу Маримуту ѝ беше поверил задачата да подели богатството между децата в най-подходящия момент. Имаше и банкова сметка в Кутс с шейсет хиляди лири, които автоматично щяха да ѝ бъдат прехвърлени. Накрая адвокатът ѝ даде копия на документите за собственост на всички имоти и земи, които вече ѝ принадлежаха.

След като мъжът си тръгна, Парвати скри купчината листове зад книгите в огромната библиотека, а през нощта заедно с Мая взеха всички бижута от сейфа и ги заровиха под огненото дърво.

На третия ден гостите спряха да идват.

Тя отиде да нахрани кобрата, облечена в бяло сари. Както се беше привела до олтара, за да сипе мляко, чу шум зад себе си и манговите листа се разтвориха. Обърна се, но не бързо, а съвсем бавно — откога чакаше този момент. Огромна кобра със златиста ивица по задната част на главата пълзеше по гредите в дървеното заграждение. Нейният Бог беше толкова голям! Тя от години идваше да го храни и да види колко голям и великолепен е станал. Никой не го беше срещал досега. Той съскаше и беше черен като въглен, но тя изобщо не се страхуваше.

Той не се доближи да изпие млякото, а остана в сенките в дъното на храма и започна да навива огромното си тяло. Бавно и величествено вдигна глава високо над земята, разтвори качулката си и я загледа. Нейният Бог! Тя коленичи със склучени ръце. Двамата се гледаха дълго, докато накрая той прибра качулката си и тръгна напред. Движеше се толкова близо до нея, че тялото му леко докосна нейното. Докато тя го гледаше, той изпи млякото и изяде яйцата. Захапваше ги леко, едно по едно, и после, без да ги счупи, затваряше уста. Когато яйцата свършиха, тихо се върна по същия път, по който беше дошъл. Тя седна на пода, замаяна от радост. Каква чест! Бог чу молбите ѝ. Часове наред остана на място, потънала в мисли, че е спасена от всички злини.

Самюъл Уест пристигна същия следобед. Той неспокойно прекоси верандата и когато тя се появи на вратата, я изгледа изненадано.

— Никога не съм ви виждал така.

Ръката ѝ неволно покри голата шия. Винаги я беше виждал гримирана и нагиздена.

— Вдовиците не се украсяват.

— Трябва да говоря с вас — настоятелно каза мъжът.

Тя се вгледа в морските очи. Беше все така красив.

— Разбира се, господин Уест. — Тя го поведе към двора. Той се огледа.

— Някъде насаме.

Парвати затвори вратата на кабинета след тях и се обърна към него.

— Японците идват. Трябва колкото се може по-скоро да напуснете това място. Резервирал съм билети от Сингапур до Щатите за нас. Не съм толкова богат, колкото покойния ви съпруг, но мога да ви осигуря приличен живот.

Тя се слиса.

— Не. Не мога да тръгна с вас... Трябва да мисля за децата и Мая.

— Децата и Мая също могат да дойдат.

— И все пак не.

— Защо?

— В Америка нямате ли сегрегация?

Той я изгледа странно.

— Аз съм от Севера.

— Каква ще бъда в страната ви? Няма ли да ме зяпат, да ме сочат и да се присмиват?

Той прояви благоприличието да изглежда засрамен.

— Никога не бих причинила това на децата си.

Той изгледа непоколебимото й лице.

— Тогава и аз ще остана.

— Не трябва. Тук не е безопасно за чужденците. Аз ще съм добре. Моля ви, господин Уест, заминете. Ще се видим пак след войната.

— Нищо ли не мога да направя или кажа, за да промените решението си?

— Не. — Тя се усмихна, за да смекчи отказа.

— Но *ще* се видим пак след войната — упорито настоя той и решителността в морските му очи я изуми. Защо в крайна сметка го беше грижа? Поне временно.

— Лек път, Самюъл — пожела му тя.

— Дори и без украшения сте красива — рязко каза той и тръгна, без да погледне назад.

Японците пристигнаха в Куантан.

Парвати намери Рубини в стаята й. Седеше до бюрото си и като че ли беше плакала, но погледна Парвати твърдо, сдържайки болката си. Не искаше никой да я съжалява. Вече ясно беше дала да се разбере, че няма намерение да приеме авторитета на мащехата си.

— Рубини — започна Парвати, — трябва да ти отрежем косата.

Рубини, облечена в безформена сиво-синя широка риза, презрително изгледа бялото сари на Парвати.

— Когато татко беше жив, понякога трябваше да се възпра да не ти кажа това, което исках, и така се разтрепервах от усилието, което полагах, че трябваше да изляза от стаята. Сега поне не е нужно да го правя. Ти не си ми майка, затова не ми казвай какво да правя. Смятай

се за щастливка, че не сме в Африка. Там вдовиците трябва да изпият водата, в която са изкъпали умрелите им съпрузи.

Парвати зяпна.

— Нима не разбираш? Те са вече тук. Никой не е в безопасност. Трябва да ти отрежем косата. Така поиска баща ти.

— Отрежи си своята, щом искаш. О, и още нещо, можеш да отмениш уроците ми по танци. Никога повече няма да танцувам.

— Защо?

— Защото го мразя. Танцувах само за да доставя удоволствие на папа, да съм идеалната дъщеря за него и да изпълня очакванията му като дъщеря на мама — каза момичето и излезе от стаята.

В клиниката си под дървото Мая посъветва една жена, която куцаше на болезнено напуканите си пети, да ги кисне по петнайсет минути в собствената си урина.

— Ще видиш, че ще се оправят за нула време.

[1] Жертвоприношение в огън. — Б.пр. ↑

[2] Аз ти предлагам този дар, нека светлината ми се слее с твоята. — Б.пр. ↑

ТОМОДАЧИ

Купу седеше на земята и остреше сърпа си, а Парвати стоеше на балкона, когато колата се зададе по алеята. Вратите бяха махнати и отвътре стърчаха три меча. Парвати си спомни прочетеното, че всеки, който е видял японски меч, не може да не се впечатли от лъскавината на острието. Бяха направени, за да обезглавяват. Костите за тях бяха същото, каквото и мекото масло за ножа.

Колата спря пред портика и мъжете изскочиха. Ботушите им потропваха грубо, жестоко. Говореха си гърлено, като че ли лаеха.

Парвати изтича до стълбите. В двора слугите бяха започнали да се събират зад Мая като подплашени овце.

— Къде е Рубини? — попита тя.

— В джунглата — отвърна Мая само с устни.

Макар да се боеше как ще успее да се изправи сама срещу несигурното бъдеще, Парвати, без да се замисли, се спусна по стълбите и застана пред Мая. Врагът нахълта — смешно дребни мъже в потни фланелки, с меки каскети с наушници и козирка отзад и с ботуши върху широки кафяви панталони. Но на лицата им нямаше нищо смешно. Сурови, нетърпеливи, гневни, търсещи неприятности, продължения на блестящите мечове.

Те внезапно спряха и се огледаха смаяно. От зяпналите им уста изскочиха звуци на удивление: „О, хо, о, хо“. Но скоро се опомниха и пак се превърнаха в грухтящите същества, надушили дивеч. Махатма Ганди се усмихваше от рамката спокойно и доброжелателно. Съпротива без насилие.

Парвати се поклони ниско със скръстени ръце зад гърба.

— *Охайох гозаймасу.*

Груби хора; не отговориха. Вместо това изръмжаха и направиха знак с мечовете. Беше чувала, че е по-добре да се държат така, защото разваленият им английски бил невъзможен за разбиране, а те лесно се вбесявали, ако някой не разбере от какво имат нужда. Всяко неразбиране вдигаше блестящите мечове от хоризонтално във

вертикално положение. Но както се оказа, Парвати без никакви проблеми разбра грубите им действия. Много просто наистина, искаха къщата в името на императора.

Покойният ѝ съпруг правилно предположи, че домът им ще бъде иззет за доброто на империята. Накрая се беше погрижил семейството му да се премести да живее над магазина, освен ако японците не искат и него. В такъв случай имаше резервен план — малка къща на сред каучуковата плантация по пътя за Пекан. „Вземи колата — каза той. — Те никога няма да отидат там. Японците се страхуват от нашите джунгли.“

Тя внезапно се преобрази в презряно същество, което кима енергично и пълзи в калта, за да угоди. „Хай, хай“, разбира се, веднага, непременно, сър. Моментът на даване и вземане беше прекъснат от един жесток войник, който грубо доведе децата. Момчето плачеше, а момичето беше пребледняло като платно. Парвати не можеше да повярва на очите си. Как е възможно след всичките заръки на мъжа ѝ да са така неподготвени, толкова наивни и уязвими?

— Мммм — изсумтя един от войниците, но безобидният звук от дъното на гърлото му не прерасна в истински акт на насилие.

Друг войник приближи Рубини, сграбчи я за косата и ѝ вдигна лицето. Носът му потрепна и от гърдите му се надигнаха познатите вече звуци: „о“, „хо“, „хох“. Една от прислужниците ахна, но момичето силно стисна очи и не изплака. Парвати се разтрепери от ужас. Нищо не можеше да направи. Това не бяха мъже, а зверове. Друг войник застана от другата страна на Рубини, но нито се разсмя, нито каза нещо цинично, а изгледа момичето похотливо. Покрай вълнението от находката им никой не чу приближаващия камион.

Когато една врата се тръшна, мъжете се спогледаха изненадано. Един войник нахълта вътре и застана мирно. Мъжете на мига грубо блъснаха Рубини настрана и застанаха мирно в редица с вдигнати ръце за поздрав. В къщата влезе мъж, следван от лакей, който подтичваше след него. Носеше военна униформа, препасана с колан и украсена със значки и медали по гърдите и раменете, и фуражка. Яката му беше обсипана със златни звезди. И той носеше меч, но прибран в ножницата отстрани до тялото му. Имаше величествена, изправена осанка и плоско, непроницаемо лице. На мига стана ясно, че не е един

от тях. Той бързо огледа ситуацията и в очите му проблеснаха гняв и раздразнение.

Приближи се до наредените мъже и по типичен японски маниер ги зашлеви един по един толкова силно, че чак се олюляха. Направи го изключително контролирано, по-жестоко от недисциплинираната грубиянщина на подчинените си. Бузите им пламнаха, челюстта на един от войниците затрепери, но всички гледаха право напред, без да гъкнат. Той за минути превърна в покорни слуги мъжете, които само допреди малко се перчеха наоколо с човешки глави на върха на мечовете.

Въздухът се наелектризира от абсолютната власт на мъжа над хората му. Каза им нещо съвсем тихо и изведнъж езикът вече не звучеше като варварски лай, а като поредица от заплашителни съскания. Тя разбра думата *бакайро*, ругатня от рода на „шибан идиот“.

— Да, сър — съгласиха се те в един глас.

Тогава изключително сдържаният мъж извърна най-малките, най-черните и най-суровите очи, които Парвати беше виждала, към нея. Обзе я истински страх, студен метален шип я прободеше в корема. Тя се поклони. Още по-ниско отпреди. Кой би предположил, че може да се наведе толкова ниско? Още няколко сантиметра и главата ѝ щеше да опре в пода. Пред погледа ѝ се изпречиха излъскани черни кожени обувки, различни от грубите ботуши на мъжете му. Думи не последваха, затова тя остана с наведена глава.

— Удължаването на поклона се смята за неуважително — каза той с лошо произношение, но на отличен английски.

Тя така се изненада от перфектното владееие на езика, че изгуби равновесие и падна на ръце. Първият ѝ хубав поглед към него беше отдолу, от сервилната поза, в която беше застанала. Кожата му беше с цвят на мляко и шафран, носът — приплеснат, а скулите — високи. По бузите личеше лека руменина. Горната му устна беше по-дебела от долната, но и двете бяха изпънати в права линия. А що се отнася до очите му, имаше само една дума за тях: непроницаеми. В крайна сметка дишаща, жива маска на отявлено подозрителен ксенофоб.

Той смяташе Запада за негероичен; размекнат, болнава, покварена цивилизация, привикнала към охолство и личносно задоволяване. Търговци без идеали, без морал и духовност, без чест.

Но ето го: носеше европейско облекло, заимстваше френската архитектура, прилагаше британските военноморски стратегии и разчиташе на западните оръжия, дошъл да изкорени болестта на уестърнизацията в целия свят.

Но внезапно онова, което ришите твърдяха, се сбъдна: възможно е да погледнеш в очите на човек и да надзърнеш чак в дъното на душата му. Парвати се вгледа в очите „първо стреляй, после питай“ и не видя фашистки тиранин, а врата, която се отвори, за да я пропусне вътре. И в този мрак се криеше всичко, което трябваше да знае за него, всичко важно. Макар да не можеше да разбере как се казва, къде живее и как обича да си прекарва времето, тя узна, че някога е работил с ръцете си, че е вършил нещо нежно. Разбра, че е твърд и взискателен, но също и че някога е бил мил и добросърдечен. Че това безскрупулно, безмилостно поведение не е вродено, а заучено.

Мигът изчезна. Вратата се затвори. В тъмнината на очите му като на рогат бръмбар се надигаше нещо друго.

— Трябва да се извиня за държанието на моите хора. Все пак челните отряди не се избират заради деликатността им.

— Не ни нараниха.

— Много добре. В случай че не са дали да се разбере, разполагате с двайсет и четири часа да освободите имота. Можете да вземете личните си вещи, но трябва да оставите всички мебели, коли и слуги — каза той, сякаш имаше пълното право да отнема домовете на хората. Но тя знаеше, че това не е всичко. Той искаше нещо повече, далеч по-ценно.

Очите ѝ се отклониха към Рубини. *Ах, миличка, погледни се, цялата букли и очи. Трябваше да послушаш татко си. Трябваше да ми позволиш да ти отрежа косата. Трябваше да те натисна и да те острижа. Какво ще правим сега?*

Той проследи погледа ѝ към момичето, но думите, които излязоха от разрязания като с нож процеп на устата му, нямаха намерение да унищожат момичето.

— Ако искате да я пощадите, можете да заемете мястото ѝ — тихо каза той.

Тя се ококори и зяпна невярващо. Неразгадаемите очи я пронизваха.

Да, знаеше, че той се готви да удари, но все пак не очакваше това. Съпругът ѝ и мамите твърдяха, че расата им иска само светлокожите. И то само да ги насилват и използват веднъж. Мозъкът ѝ работеше на бесни обороти. Сигурно не е разбрала правилно какво има предвид.

— Много съжалявам, генерале, сър. Не ви чух. Може ли да повторите, моля?

— Чухте. — Никаква милост, никаква усмивка за кураж. Нищо. Само равнодушна стена, която искаше от нея да стане негова *ианфу*, жена за удоволствие. Та тя започна живота си на вдовица в бяло сари едва преди седмица.

— Побързайте. Времето е ценно — сопна се той нетърпеливо.

— Не мога. Вдовица съм. Съпругът ми почина едва миналата седмица.

Каменното лице се разтвори и от него излязоха тихи думи, изречени любезно.

— Не ме разбирайте погрешно. Това не беше молба. — И тя видя в очите му нещо, което никога не беше съзирала в очите на мъжа си или в тези на Самюъл Уест. Зад маската от студенина се спотайваше желание — сурово, толкова сурово, че чак кървеше. Този мъж я искаше много! И не само веднъж. Внезапно осъзна, че той не можеше да скрие нищо от нея. Двамата бяха свързани на странно, първично ниво. Или пък го е познавала преди. Вече го е вкувала.

Тя сведе очи. Какво ѝ ставаше? Тя примигна и той се извърна да погледне Рубини, този път многозначително. Никой не можеше да чуе тихите им гласове.

Всичко изглеждаше нереално.

— Бихте ли ми направили услуга, сър? Дали ще е възможно децата и слугите... и приятелките ми... моята общност да не разбере за тази... въ... уговорка?

Той навъси вежди.

— Искате твърде много. Искате това, после онова. Достатъчно. Когато говорите с японец, не искайте така направо. Кажете го деликатно. „Ако нямате нищо против, може ли да помоля...?“ И само по едно нещо.

— Ако нямате нищо против, генерале, сър, може ли да ви помоля за нещо?

— Разбира се — отвърна той и наклони глава.

— Дали ще е възможно никой да не разбере?

Нещо в очите му трепна.

— Мисля, че може да се уреди.

— Много мило от ваша страна. Много ви благодаря, сър.

Той се поклони — официален, скован поклон, в който нямаше нищо надменно или неучтиво. Но когато погледите им се срещнаха отново, очите му бяха различни, закачливи, ведри. Сякаш с молбата си за дискретност го беше привлякла в игра. Той беше усмихващата се пустиня, която позволяваше на караваната на търговците да я пресече. На половината път можеше да спре да се усмихва. Те рискуваха заради печалбата. Тя го направи заради детето. Това беше жертва. Имаше ли избор?

— Ще имате ли нужда от помощ при преместването?

— Не, сър. Ще живея над универсалния магазин на мъжа ми в града.

— Можете да приберете част от личните си вещи в някоя от стаите. Когато ви потрѣбва нещо, можете да дойдете и лично да си го вземете.

Тя кимна бавно. Замаяно. Очите ѝ не се откъсваха от мърдащата му уста.

— Утре ще изпратя някой да ви вземе в полунощ. — Желанието, което прочете на лицето му, бе толкова силно, че тя засрамено сведе очи.

— Кажете му да дойде зад универсалния магазин на Маримуту на Уолстрийт.

Той кимна отсечено и си тръгна. Наказаните мъже направиха същото, след като преди това сложиха знамена на входа на къщата. Слугите започнаха да събират багажа, а Парвати стоеше на балкона и зяпаше с невиждащ поглед морето. По едно време чу шум зад себе си. Беше Рубини, но съвсем бледа и странна. Красивата ѝ коса беше пусната, без шарените джунджурии, които обичаше да вплита в нея. Този път се беше отървала. Какво щеше да стане следващия? Тогава можеше да не се измъкне неопозорена.

— Какво има? — попита Парвати.

Рубини вдигна чифт ножици. Погледът ѝ беше замъглен от омраза и гняв.

— Онзи мъж — каза тя ожесточено. — Помирисах мръсотията под ноктите му.

О, горкото дете. Сега вече беше разбрала, че трябва да слуша да направи вида си неугледен.

Мълчаливо изнесоха един стол на балкона и Рубини седна. Парвати сплете косата ѝ, пое си дъх дълбоко и я отрязва близо до врата.

— Ще трябва да я пооправя малко — каза Парвати и подаде дебелата плитка на Рубини. Момичето я остави в скута си и сложи ръце отгоре ѝ.

— Нали знаеш — каза то с треперещ глас, — че всеки път с усилие се сдържам да не реагирам на докосването ти.

Ръцете на Парвати замръзнаха. Момичето продължи да говори.

— И всеки път, щом те погледна, си спомням как питах мама за папа, а тя ми отговаряше: „Прибра се у дома при съпругата си. Не трябва да сме егоисти. Трябва да се научим да споделяме“. Спомням си и онази нощ, когато тя умря уж от треска. Бях там. Видях я как изпи отровата за плевели. Мислят си, че не знам. Не мога да забравя изгорените ѝ устни и брадичка, и начина, по който се въргалаше на земята. Преди това изплака: „Винаги помни, че аз не те оставям. Правя го, за да не си незаконното дете на танцърката“. Така можех да живея в къщата на баща си. Тя се самопожертва. Но аз щях да съм пощастлива като незаконното дете на танцърката. Не трябваше да го прави. Не си заслужаваше.

Рубини извърна мокрото си лице към Парвати.

— Знам, че си добър човек и че изобщо не си виновна. И наистина съжалявам, но през цялото време съм ти толкова ядосана, че понякога трябва просто да избухна. Преди даже си мислех, че си нагласила всичко и си откраднала полагащото се място на майка ми в тази къща и мен от нея. Дори и сега понякога се улавям да мисля, че ако не беше ти, тя щеше да е жива в тази къща с мен. Държах се непростимо с теб и се чувствам виновна и засрамена, защото знам, че не го заслужаваш. Без значение колко груба и противна съм била, не мога да си спомня случай, в който да си ми повишила тон. Не мисля, че някога ще мога да те заобичам, но обещавам да положа всички усилия да съм колкото се може по-мила с теб от сега нататък.

Когато и последната черна къдрица падна на земята, Парвати затвори ножицата и я остави на масата.

— Съжалявам за майка ти. Веднъж я гледах как танцува. Беше най-тъжната и най-красивата жена, която съм виждала. И може да ти прозвучи странно, но аз също бих искала тя да е жива.

Рубини отиде при огледалото и замръзна ужасена. Като че ли гледаше друг човек. Лицето ѝ се сгърчи и тя избяга от стаята.

Същата нощ Парвати сънува, че е на погребението на съпруга си. Вече бяха затворили ковчега, но тя ги помоли да го отворят. Вътре тялото на Касу Маримуту не беше подпухнало и осеяно с петна, а здраво и силно както в деня на сватбата им. Докато тя се взираше, той отвори очи, седна, махна венците от себе си и нетърпеливо попита: „Какво, по дяволите, ви става на всички? Още не съм умрял“. Тя се събуди и остана да лежи тихо в мрака.

Японският генерал я беше докоснал с очите си.

Не трябваше да забравя, че няма нищо специално в това, че той я поиска. Беше разбрала, че мъжете имат „нужди“. Дори японските власти с драконовските си методи и начини на действие трябваше да поддържат постелята на чужденките като нежелано, но необходимо зло. Но нима Мая не каза, че на този свят онова, което искаш, иска теб? Светлината привлича светлина. Добрата жена ще привлече добър мъж. Красивото ще намери красиво. Какво беше привлякла към себе си? *Крадец идва при крадец.*

Не успя да заспи отново, затова стана и започна да обикаля къщата, стая след стая. Придвижваше се тихо на лунната светлина. После отиде на плажа. Седна и се загледа как пясъкът изтича между пръстите ѝ. Всичко изтичаше. Колкото по-силно стискаше, толкова по-бързо се изплъзваше. Заслуша се в шума на вълните, докато лампата в кухнята светна и разбра, че Мая е будна.

АНГЛОФОБКАТА

По онова време градът имаше само две улици — Мейн стрийт и Уолстрийт. И двете бяха покрити с чакъл, но това не им пречеше да се развиват. Магазинът се намираше на ъгъла на Уолстрийт и имаше дървени спускащи се кепенци. В празнични дни над входната врата висеше украса от жасминови цветчета. Вътре беше мрачно и пълно с чували с изсушен грах, ядки, леща и ориз. Вляво имаше маса, отрупана с махагонови кутии с подправки. Целите стени от пода до тавана бяха покрити с етажерки, на които имаше камфор, сапун, паста за зъби, консервени кутии с вносна храна, препарати за почистване, тамян, сода, глинени лампи. Касата представляваше обикновена дървена кутия с множество отделения. Един мъж в бяло вешти^[1] седеше до нея и изчисляваше сметките. Над касата имаше молитвен олтар с украсени картини на Махалечуми и Пулиар. В дъното на магазина, където беше тъмно, бавно зрееха големи бананови дървета.

На горния етаж имаше две стаи, всекидневна и баня. Децата бяха кротки и послушни. Оставиха си чантите и отидоха при прозореца да погледнат улицата долу. Изведнъж Рубини нададе писък — в стаята имаше плъх. Работниците мрачно поклатиха глави и казаха, че няма отървяване от тях. Бяха опитали всичко, но цели орди от гризачи идваха и си отиваха когато си поискат. Хлебарките се наслаждаваха на същото внимание. Бяха толкова много, че понякога валеше дъжд от хлебарки. Любимата им дестинация беше човешката коса. Рубини разтвори един чадър и не го прибра, докато не влезе под мрежата против насекоми.

Парвати искаше Мая да остане в нейната стая, но тя отказа. Щяла да пречи. Ставала по никое време да се моли и да приготвя билките. Намери си една койка на долния етаж, каза: „Това ще свърши работа“ и я сложи в склада. После влезе в кухнята до него и все още чистеше в четири часа следобед, когато продавачът на вадай^[2] дойде, носейки стоката си в кошница върху главата.

— Ама — тъжно повика той до задната врата.

Мая излезе.

— Днес имам много хубави вадай.

Тя купи четири за половин цент и ги качи горе с каничка чай.

Докато стане време за вечеря, от кухнята се разнасяше най-чудният аромат. Мъжете в магазина останаха доволни. С основание очакваха скоро дните им да бъдат белязани от вкусни почерпки.

Нямаше електричество, но Мая намери стара керосинова лампа. Запалиха я и всички седнаха около пламъка. Рубини продължаваше да държи чадъра над главата си. Прожекцията в шест часа в киното отсреща свърши и до девет улицата утихна зловещо. Мая излезе да изпълни някаква поръчка, но се върна още преди десет. Оттегли се в стаята си и затвори вратата.

В единайсет и половина Парвати вече чакаше зад вратата. Всеки момент щеше да се извие буря и жабите в канавките вдигаха невъобразим шум. Боеше се, че няма да чуе почукването. Светкавици и гръмотевици разкъсваха небето. Скоро щеше да завали. Отвори вратата още при първото леко почукване. Двамата с шофьора се поклониха един на друг.

Тя се качи отзад в колата. Спряха. Не си размениха нито дума. Тя изкачи входните стълби със свито сърце, завъртя топката на бравата и стана гостенка в собствената си къща. Всичко си беше същото и все пак както дъждът променя и най-дребното нещо в пустинята, така отсъствието ѝ по странен начин беше променило къщата в представите ѝ. Имаше нови сенки и нов вид тишина. Както и величие. Някога тя живееше тук и приемаше всичко за даденост.

Отиде до кабинета и почука тихо.

— Влез.

Той седеше зад бюрото, без куртка и меч, облечен само в японска офицерска бяла риза. Двете златни звездички на колосаната му яка блестяха. В една купичка имаше черно мастило, а стъклено преспапие държеше разпъната черно-бяла карта с червени точки и кръстчета по нея. Той се надигна и наклони глава към един стол. Тя се приближи.

— Тази къща — започна той сговорчиво — е пълна с всякакви западни разточителства и глупости.

Тя не каза нищо и той спря да обсъжда темата. Приближи се до прозореца и с гръб към нея отбеляза:

— Покойният ви съпруг навярно е бил много странен мъж да държи в сейфа си само купчина документи без никаква стойност.

Тя го погледна. Той беше врагът, един от мъжете, за които съпругът ѝ каза, че идват да покажат на малайците разликата между артериалната и венозната кръв. Между светлата и тъмната кръв. *Не им вярвай. Само се преструват, че носят светлина. Никога не забравяй, че не идват да освобождават, а за да отнемат, без да питат.* Той се извърна леко към нея. Лицето му излъчваше суровост дори и в сенките. Гледаха се, осветявани от сините светкавици.

— Коя е твоята спалня?

— Първата стая в западното крило.

— А стаята с куклите?

— Била е на първата съпруга.

— Разбирам — отвърна той и тръгна напред. Тя забеляза начина, по който поклащаше ръце, докато върви, непривлекателно. Застана точно пред нея. — Заведи ме в твоята стая.

Нищо не си заслужаваше да бъде казано, а това, което си заслужаваше, не можеше да бъде изречено. Тя се обърна и поведе нагоре по стълбите. Беше боса и стъпките ѝ изобщо не се чуваха по камъка, но неговите ботуши потропваха глухо. Щеше да си спомня този звук до деня, в който склопи очи. Заваля проливен дъжд. Отвори вратата и влезе в старата си стая. Той я последва и затвори вратата след себе си. Навън блесна светкавица. Кокосовите палми се накланяха под напора на вятъра и листата им неистово се извиваха на една страна. Прозорците бяха отворени и дъждовните капки влизаха вътре. Тя отиде да ги затвори.

— Не — спря я той. — Дъждът благославя.

— И ние смятаме така — отвърна тя и отпусна ръце до тялото си. Той си свали фуражката. О! Главата му беше обръсната.

— Какво ще стане, ако ти кажа, че дъщеря ти в нито един момент не е била застрашена и че не я грози опасност и за в бъдеще? Ще легнеш ли с мен при това положение?

Тя го погледна неразбиращо.

— Съжалявам, сър. Не ви разбирам.

Той сви рамене.

— Никога не съм я искал. Тя е дете. Аз имам нужда от жена. Ако искаш, остани, ако искаш, си тръгни. И в двата случая няма да има

последствия.

— Наистина ли?

— Имаш думата ми.

Тя знаеше, че ѝ казва истината. Беше свободна да остане или да си тръгне. Обзе я вълнение, че толкова лесно се изплъзна от плен.

— Благодаря ви много... — започна тя, но той вече беше отстъпил назад и с пресилена вежливост държеше вратата отворена. Тя се насочи натам, не можеше да повярва. Той я пусна да мине. Лицето му беше безизразно. Тя се спусна по коридора със стъклените врати и надолу по дългото стълбище. Но по средата внезапно спря. От кого бягаше? Той я пусна да си тръгне без битка. Спомни си какво съзря в очите му първия път. Някога, преди да се научи да е жесток, той е бил нежен. После си помисли за красавицата с малкото сърцевидно лице и изумрудените очи. В представите ѝ потъналата в полумрак къща се бе превърнала в дома на звяра. И там горе стоеше звяр и я чакаше да го спаси. Коридорите шепнеха думите, които той не можеше да изрече: „*Спаси ме. Спаси ме*“. Но нещо друго, по-непонятно и любопитно, я тласкаше назад.

Тя искаше да се върне.

Обърна се бавно, качи се и го намери до прозорците — съзерцаваше дъжда, изпънат като струна и скръстил ръце отзад. Той се завъртя. На лицето му не личеше нито изненада, нито удоволствие.

— Съблечи се — каза той без заобикалки.

Тази игра се играеше равнодушно. Нежността изискваше романтика, емоции. А той не искаше тя да си мисли, че е нещо повече от моментно удоволствие. Искаше тя да знае, че след като ѝ се наслади, няма да погледне назад. Но самото искане я изненада. Беше виждала безброй картинки в книгата „*Да продадеш пролет*“ и на нито една от тях, макар и на различни етапи от акта, нямаше двойка, която да е напълно съблечена.

Тя се запъти да изгаси лампата.

— Недей — спря я той.

Прозорците бяха отворени. Всеки, който стоеше на плажа, можеше да ги види. Понякога градинарят обичаше да спи сред орхидеите си, но в момента валеше и най-вероятно си стоеше вътре. Не би трябвало да има хора на плажа.

И все пак сексът винаги се правеше на тъмно. Тихо, бързо, скрито, като че ли се върши отвратителен грях. Усещането беше толкова убедително, че тя стоеше в средата на стаята и се колебаеше. Да си съблече дрехите? Докато непознатият *гледа*? Зад затворените му устни прозвуча звук на нетърпение.

Ръцете ѝ посегнаха към лявото ѝ рамо. Непохватни. Несръчни. А го беше правила милион пъти. Дръпна брошката. Платът се разкъса и иглата падна на земята. Размота сарито и издърпа диплите от фустата отдолу накуп. Нищо обаятелно. Едва ли е искал да види точно това. Платът се свлече като бял обръч в краката ѝ. Блузата на сарито имаше копчета. Отдолу беше гола. Поколеба се. Сигурно не очакваше от нея да се съблече напълно. Даже мъжът ѝ никога не беше изявявал такова желание.

Той я наблюдаваше внимателно. Разбра го по начина, по който си държеше главата, наклонена под неестествен ъгъл. Черните му очи оставаха в сянка. Последното копче освободи плата. Тя сви рамене и се освободи от бялата дреха. Зае се с връзката на фустата. Готово. Ето я гола. Но засрамена, толкова засрамена, че кръвта нахлу в лицето ѝ и шумно запулсира в слепоочията ѝ. И все пак тя изгаряше от желание да скрие зад треперещите си ръце не тялото, а лицето си. Тогава той се приближи. Изненада се от дъха му. Без следа от алкохол. Той обви ръка около кръста ѝ и може би заради бурята по тялото ѝ премина ток от допира му. Сигурно и той го беше почувствал. Веждите му се извиха въпросително.

— Сълзи?

— От дъжда — излъга тя. Нямаше представа защо плаче. Погледна ноктите му. Бяха ниско подрязани и чисти.

Той не се съблече напълно, само панталона. После я сложи на леглото. Тя гледаше изражението му, разширените ноздри, отворената уста, която дишаше учестено, и очите му, които вече не бяха присвити, а разтворени като тъмни безкрайни тунели, отиващи незнайно къде. И още преди тя да успее да навлезе в тях, дойде познатата въздишка, за да ѝ подсказже, че всичко е свършило. Още по-бързо, отколкото със съпруга ѝ. Но с този мъж тя съжаляваше, че е приключило.

За пръв път се наслаждаваше на търкането, на движенията на мъжкото тяло вътре в нея. Той се отпусна до нея за момент. Дишаше тежко, подпрян на десния си лакът и леко положил ръка върху корема

й. Ръката ѝ случайно докосна неговата. Ориенталска коприна и отдолу стегнати мускули. Нещо непознато. Досега тя познаваше само отпуснатата плът на мъжа си. Инстинктивно стисна ръка. Той се надигна и я погледна. Мълчаливо се взираха един в друг. После той стана, без да продума, и се облече.

— Ела пак утре — заръча ѝ той, докато излизаше.

Тя лежеше и слушаше как ботушите му потропват надолу по стълбите, след което излязоха през входната врата. Седна, изгаси лампата и излезе на балкона. Луната грееше ярко. Още валеше, но той не искаше чадър. Вървеше бързо. Изведнъж спря и вдигна поглед към нея. Лицето му изглеждаше бледо на луната светлина. Взираха се един в друг.

Само допреди минути телата им се движеха заедно, а сега се намираха на различни места, в различни измерения. Нейното беше топло, сухо и горе, а неговото — студено, мокро и изложено на открито. И все пак нейната позиция бе слаба и незащитена, а неговата — силна и превъзхождаща. Какво виждаше той? Вероятно не много, може би сянка или силует. Беше тъмно. Дори за нея той не представляваше нищо повече от блед овал, но внезапно тя разбра загадката на клоуна от картината. Той беше също толкова смутен, че са го хванали да гледа от рамката, колкото и самата тя. В момента, в който съзерцателят се превърне в изучавания обект, линията на наблюдение се размива. Тя искаше да се отдръпне, но не можеше. Оказа се в плен на очите на мъжа, когото си мислеше, че наблюдава тайно. Беше като предизвикателство. Ако отместеше поглед първа, губеше.

Той отклони очи и изчезна към плажа. Това не беше изнасилване. Тя се беше съгласила, но очакваше нещо повече от него. Знаеше, че той нарочно се наложи върху нея по този начин. Искеше да се почувства омърсена като обикновена курва. Отдръпна се от прозореца и влезе в банята. Остави водата дълго да тече върху нея. Всичките ѝ викове бяха безмълвни. *И сега какво?* Само защото изгуби закрилата на един мъж, стана собственост на друг? *Но ти сама си го избра*, присмя се тих гласец в главата ѝ.

Облече се бързо, отключи външната врата и се потопи в нощта. Шофьорът не се мяркаше наоколо. Щом чуха стъпките ѝ, пазачите в градината обърнаха глави и вдигнаха оръжия, но като видяха, че е тя,

веднага извърнаха лица, сякаш тя изобщо не съществуваше, сякаш беше призрак.

Дъждът беше спрял, но земята беше мокра, осеяна с локви, и подгъвът на сарито ѝ скоро подгизна. Но тя не усети. Отиде на плажа и седна на мокрия пясък. Луната се показа. Сигурно се е сторила тъжна гледка на мъжа в края на плажа — седнала сама с наведена глава. Накъде отиваше тя? Кой би повярвал, че високопоставената и важна Ролс-Ройс Мами може да падне толкова ниско? Скандализираните мами се събраха около ръкоделията си и зашепнаха: „Какво? Вдовицата на Касу Маримуту държанка на японски войник? Ааа! Парите, които този мъж нямаше“.

Една ръка покри устата ѝ. И много правилно, иначе тя щеше да извика. Той се появи толкова внезапно, така изневиделица. После наклони глава и прокара език нагоре по шията ѝ чак до ухото. Тя усети приятно пърхане в корема си. Щом скованото ѝ тяло се отпусна, той поднесе устни към нейните. Тя се стъписа. Никога не бяха я целували. Перверзно си помисли за мамите. Дали някой ги е целувал така? Държеше устните си затворени, но той ги разтвори с език. Забрави за мамите.

Той я събори на пясъка и бързо се съблече. Тялото му беше бяло и много гладко. Всъщност тя се изуми; че той почти нямаше косми. Докосна нежната кожа. Твърдите мускули под пръстите ѝ затрепкаха.

И тогава установи, че изобщо не знае как се прави любов с мъж. Едно плавно движение и вече не беше под него, а отгоре му. Гледаше го как я наблюдава, докато я движеше върху себе си, и накрая непознатото до този момент удоволствие я връхлетя. Смая се, че от това място, което познаваше само болката от раждането, неудобствата на месечния цикъл, неприятното чувство и последващата болезненост от тласъците на мъжа ѝ, докато тя все още бе суха, сега се появиха тези непознати усещания.

Непознатите, приятни вълни прииждаха отдолу, разстилаха се по цялото ѝ тяло и стигаха чак до връхчетата на пръстите. Караха я да мисли, че е загубила контрол, че се носи във вихър от тъмнина и умира. Уплаши се. Той ме убива, помисли си тя и заби колене в земята, отдалечи се от него и отвори уста да извика. Той или беше подготвен за реакцията ѝ, или реагира много бързо, защото сложи едната си ръка на тила ѝ, а с другата притисна устата ѝ.

— Ако извикаш, пазачите ще дойдат и макар че на слугите им е забранено да излизат от стаите си след здрач, ще те чуят, а ти не искаш да разберат, нали?

Тя чу шепота му, но някъде отдалеч, зад сподавения ѝ вик и ударите на лудо биещото ѝ сърце. Слугите, пазачите. Беше забравила за всички тях. Така, притисната и с широко отворени очи, тя изпита първия си оргазъм.

Все още съединени в едно, легна отгоре му.

И така... едва сега си даде сметка как се е чувствала изпадналата в екстаз жена в прегръдката на огромния октопод, впил устни в клитора ѝ. Сега разбра. После осъзна, че той не се беше освободил. О, железният му самоконтрол. Надигна се леко и отвори уста.

Но той не ѝ позволи да заговори.

— Време е да тръгваш.

Дали знаеше, че нуждата на жената да обича, е толкова силна, че тя би се отдала и на най-непознатия, най-страшния. Някой сигурно му е казал, че след като един мъж докосне жена по начина, по който го направи той, тя ще започне да вижда, чува, да усеща вкус и мирис, да чувства със сърцето си. А сърцето е сляпо дори за най-ужасното унижение.

Парвати се промъкна в апартамента като крадец. Чувстваше се виновна и засрамена от безсрамния начин, по който отвърна на докосването му. Как му се отдаде толкова лесно, с такова желание. Покри пламналите си бузи с длани и тихо почука на вратата на Мая. Мая отвори и я пусна да влезе. Парвати седна на койката. Нямахте сили да я погледне в очите. Но трябваше да го изтръгне от гърдите си. Така или иначе не можеше да скрие такава голяма тайна от човек като Мая.

— Без да се поколебая, приех любовта, която животът ми предложи. Сгреших ли?

— Ти видя Бог в лицето на една отровна кобра. Кой може да те вини?

— Но той е врагът.

— Нима самият Бог не казва: „Обичай врага си, защото това съм аз“.

Преди Парвати да успее да отговори, Мая сложи пръст на устните ѝ и поклати глава.

— Запомни следното. Щом се прераждаме отново и отново, при това предимно със същите хора — веднъж като дъщерята, после като майката, друг път като сина или чичото, за да се върнем пак като съпругата или дори като забранената любовница, това не обезсмисля ли секса, що се отнася до големия замисъл? Когато всичко е казано и свършено, Дей, само любовта има значение. Сексът е биологична нужда като храненето. Всички табута върху него са наложени от човека, защото, ако бащата спеше с дъщерята, а сестрата с брат си, със сигурност щеше да настъпи хаос. Прояви търпение към самата себе си. Ти растеш и се учиш. Всички малки стъпки, които правиш и които смяташ за незначителни, са жизненоважни за душата ти. Всяка една е едно малко чудо сама по себе си. Използвай ги, за да стигнеш до величието. Спри да си губиш времето в съжаление, обърни гръб на срама и неудобството и приветствай всяко преживяване. Остави живота ти да е едно великолепно празненство. И макар да не го осъзнаваш, ти си Бог, който изживява материалното.

Следващият ден премина като в сън. Не можеше да спре да мисли за предишната нощ. Чу как Рубини се молеше зад противокомарната мрежа:

— Мая, не можеш ли да направиш нещо с тези ужасни хлебарки?

А Мая ѝ отговори:

— Мога да се опитам да преговарям с тях, но в действителност насекомите управляват тази земя и ако откажат да си тръгнат, не мога да направя нищо.

А после чу сина си да казва:

— Ама, ти не слушаш. — Той ѝ говореше, а тя не чуваше нито дума. Усмихна му се виновно. Той никога нямаше да разбере. Изобщо не го беше грижа дали тя има други нужди, освен да му бъде сяло предадена майка.

В десет часа вече си беше в леглото. Лежеше напълно облечена под тънкото одеяло и слушаше звуците на нощта. В канавките, чак до японските стражи, се спотайваха деца. Криеха се там, за да чуят страшното потропване на ботушите или звъна на някоя сабя по

тротоара и да предупредят бащите си, които се бяха скупчили около радиото в някоя къща. Тя чакаше да чуе същия звук по цимента отвън, за да отиде колкото е възможно по-бързо при любовника си.

Когато пристигна, Адари тънеше в мрак. Потърси го в кабинета, където светеха две керосинови лампи. Той беше облечен в кимоно. Леко облекло. А отгоре бял копринен жакет, който стигаше до средата на бедрата му. Светлите му ръце бяха скрити в широките ръкави и според нея изглеждаше много красив.

— Какво стана с осветлението?

— Нещо не е наред с генератора.

Парвати се изкашля леко, за да прикрие надигналия се у нея смях. Десет години беше живяла тук и генераторът не беше видял и един ден почивка. Това беше малкият бунт на Купу срещу новите му господари.

— В кухнята има риба. Сготви ми. — Страстта не се хранеше с нежни думи и красиви песни.

Тя взе една лампа и отиде в кухнята. Увитата във вестник риба беше до мивката. Разгъна я с върха на пръстите си. Ама че смърдеше! Не можеше да си представи как народът му яде такова нещо сурово. Прилоша ѝ при мисълта да я изкорми и измие, но го направи. Изобщо не знаеше къде стоят нещата и ѝ се наложи да издирва ориза, подправките и олиото. Знаеше, че японците не са свикнали с чилито, затова използва само куркума и сол да маринова рибата. Докато оризът се вареше, слезе в мазето да потърси бутилка sake. Явно имаха планове за мазето — всичките дървени рафтове бяха избутани към стените. Мястото изглеждаше празно и ужасно.

Сложи на масата купичка и дървени пръчици. Къщата беше много тиха. Когато мина покрай библиотеката, вратата беше затворена. Направи си малко чай в кухнята и седна да изчака оризът да се свари. Когато беше почти готов, започна да пържи рибата. Занесе яденето на масата за хранене и тихо почука на затворената врата. Отговор не последва. Тъкмо се канеше да почука отново, но вратата се отвори и той излезе. Поведе я, но не към трапезарията, а към музикалната стая, където всички мебели бяха махнати и имаше само една ниска масичка и няколко възглавници върху килимче. Той се отпусна върху една от възглавниците, а тя колебливо запристъпва в зеленикавите сенки.

— Яденето — нетърпеливо изръмжа той.

Тя тихо донесе храната, сервира му я на ниската маса и напълни чашата му със саке.

Той повдигна вежди, като видя питието, но щом го опита, отсече:

— Ужасно. — Сложи ръка на възглавницата до него и тя седна.

Вдигна бутилката и понечи да налее в друга чаша за нея.

— Благодаря ви, генерале, но аз не пия.

— Не ми отказвай — учтиво каза той и наля сакето. После вдигна своята чаша.

— За твоє здраве.

Тя отпи (о, ама това изобщо не беше отпускащо питие!). Той посочи яденето. А, значи искаше да се присъедини към него.

Тя се поклони.

— Аз съм вегетарианка.

— Ще се радвам да те видя да ядеш — тихо каза той. Сложи парче риба в чинията си и я бутна към нея.

Тя я погледна. Още виждаше лигавата плът с празни, мъртви очи. Вдигна поглед към него. Наблюдаваше я с леко любопитство. Тя взе рибата с пръчките и я поднесе към устата си. Миришеше отвратително и дори не можеше да я близне. Върна я в чинията.

Бавно вдигна очи към него. Гледаше я свирепо и тя почувства разяждаща болка, емоция, която не можеше да назове. Не трябваше да е булка, която не носи никакви цветя на собствената си сватба.

Откъсна малко парченце и го приближи към устните си. От миризмата ѝ призля, но го лапна. Готово. И онова нещо в очите му изчезна! Но тя установи, че дъвченето е съвсем различно начинание. Мазният вкус и миризмата от влакната на животинското месо се освободиха в устата ѝ. Трябваше просто да го глътне. Стомахът ѝ се разбунтува и тя се видя принудена да побегне към тоалетната. Изми си устата и погледна насълзените си очи в огледалото над мивката. Беше си избрал неподходящото момиче, което да предизвика. Тя щеше да му покаже. Това беше война.

Когато се върна в трапезарията, той вече беше приключил с яденето и си беше разопаковал желе от червен боб.

— Хапни малко десерт с мен — сърдечно я покани той.

Без да сваля поглед от него, тя взе желето с пръсти и го сложи в устата си. Пръстите ѝ докосваха устните, устните ѝ обгръщаха пръстите, пръстите галеха устните. Мадам Реджин щеше да остане

горда от представянето ѝ. Той замръзна. Тя дъвчеше желето бавно, макар че беше блудкаво и безвкусно, и не сваляше поглед от очите му. Облиза долната си устна. Да, това беше война.

— Ела! — Той се изправи и тя мълчаливо го последва.

Легна до него толкова капнала от умора, че нямаше желание даже да помръдне. Колко пъти ѝ се беше наложил досега? Лениво опита да си припомни. Три, не, четири. Един ден той щеше да се върне в страната си и отново щеше да започне да се преструва, че всички чужденци са некултурни, и никой нямаше да предположи колко ненаситен в действителност е той, как просто не е можел да вземе достатъчно от една недодялана чужденка. Усети как очите ѝ се затварят. Унасяше се. Близо до моста, на алеята, по която избраха да се разхождат, имаше плачеща върба.

— Какъв парфюм слагаш в косата си? — тихо попита той. Очите му бяха затворени. И той беше изтощен, не беше изцяло тук. Тя удържа победа над един войник.

— Опушвам я с мирта. Иначе съхне много бавно. — Гласът ѝ беше нежен, непознат дори за самата нея. Той отвори очи и призна, че не знае значението на думата. Бил учил в Америка, но английският завинаги щял да му остане втори език, който вечно го причаква да го надвие — както граматиката, така и думите. Потърсиха думата в речника ѝ.

— Ааа... — На устните му се появи усмивка. — Разбира се. Сега разбирам.

Изведнъж тя почувства близост с мъжа. Да, вече беше сигурна — това беше красивата душа, за която копнееше. Отвърна на усмивката му открито и доверчиво.

Но това явно го отрезви. Отдръпна се от нея и тихо каза:

— Имам жена и дъщеря в Токио.

Тя се разплака, без самата да знае защо. Беше толкова глупаво.

Той неловко докосна рамото ѝ и промълви:

— И за мен е странно.

Когато си тръгна, навън все още беше тъмно. В градината, където Касу Маримуту се беше забавлявал щедро, войници в бели фланелки вече започваха да се събират за сутрешната тренировка под

знамето на изгряващото слънце. Тя легна зад противокомарната мрежа в апартамента и осъзна, че вече не се чуваха прелитащи хлебарки и падащи мишки. Молбата на Мая беше постигнала успех.

[1] Парче плат, носено от мъжете, което се завързва около кръста като саронг. — Б.пр. ↑

[2] Южноиндийска закуска с формата на поничка (кръгъл, приплеснат кейк), приготвяна от дхал, леща и картофи. — Б.пр. ↑

НУЖДА

Докато другите мами продаваха златните си синджири късче по късче, за да си купят олио и ориз, Апу правеше състояние от процъфтяващия черен пазар, търгувайки с нещата, които хората идваха да продадат в магазина. Но Парвати не обръщаше внимание на търговските му умения и на чудесното състояние на дългата тясна счетоводна книга, която той ѝ предаваше всяка сряда вечер и тя надлежно му я връщаше на следващия ден, без да я е погледнала. Как можеше да го направи, след като живееше само за нощите?

През деня, докато децата бяха на училище, спеше или сядаше до прозореца си на горния етаж и непрестанно мечтаеше за него, измисляйки невероятни сценарии. Срещат се на улицата, тръгват по някоя тясна пътека и правят буен секс между тъмните входове. Виждат се случайно на някое обществено място, той идва при нея, открито ѝ целува ръката и казва: „Ти си моя. Ще убия всеки мъж, който те приближи“. Тя поемаше все повече и повече рискове, за да го види. Знаеше, че е опасно, но не я интересуваше.

Потръпваше от страх единствено когато вземаше черния си чадър веднъж в седмицата и прекосяваше града, за да поседи с другите мами. Там беше принудена не само да слуша, но и да се включва в кресливите им ругатни. Зверове. Чудовища. Изнасилват, отнемат, убиват. А сега тези противни същества уринират на улицата! Гнусотия. Невероятно отвратително.

Веднъж Пади Мами я погледна многозначително.

— Явно над тебе грее късметлийска звезда. Изобщо не те притесняват — нито теб, нито магазина ти. Дори бандитите (по онова време така наричаха комунистите) не нападат магазина.

Групичката утихна.

Парвати се обърна към Пади Мами, но разбра, че отговаря на всички. И те бяха на същото мнение.

— Японците ни взеха къщата, земите, хлебарницата и колите. Това не е ли достатъчно? Що се отнася до бандитите, всички знаят, че

те никога не идват в града.

Жените закимаха съчувствено, но в действителност вътрешно се радваха, че окупацията донякъде бе стопила финансовите различия между тях.

Кунди Мами стана, издърпа свободния край на сарито си над прогресивно нарастващия си задник и откри един поднос с кексчета от касава.

— Елате — гостоприемно ги покани тя. — Да не говорим повече за тоя народ, който знае да яде само ориз със захар.

Но тя грешеше. Оризът и захарта не бяха обичайната храна на японеца. Парвати знаеше, защото готвеше на един японец. Преди гледаше Мая да скубе пиле и се чудеше как, след като е вегетарианка, ще се осмели да го направи и тя. Оскубаните пилета ѝ напомняха за бебета, крехки същества, за които ти става жал да ги разрежеш. Високомерно заявяваше, че никога няма да може да убие такова животинче. Но вече знаеше, че може, защото любовникът ѝ обичаше пилешка яхния, ако не е пикантна. И това не беше всичко. С удоволствие приготвяше и другите му любими гозби: акула, алигатор, агне (макар че още не можеше да понася миризмата му, докато се готвеше), а онзи ден — Камала би изпаднала в потрес — сготви говеждо.

Той обичаше и други неща — например самбар^[1] с манго, която той ядеше като супа — в купичка и с лъжица. Или онова странно японско ястие от зелен чай, сипан в купичка със студен ориз, което се ядеше с пръчки. В началото ѝ се стори безвкусно, с лек горчив привкус, след като преглътне, но той я увери, че това е любимо ядене на повечето японци. И тя осъзна, че човек постепенно свиква с вкуса му и в крайна сметка ѝ хареса, особено със сварени соеви зърна. А когато градинарят извади сладки картофи, заедно ги ядяха сварени.

— Много ще е вкусно с октопод на скара — каза той, докато лакомо ги поглъщаше студени.

Апу прекъсна мислите ѝ. Мъжът изкачи стълбите на бегом и останал без дъх, ѝ съобщи, че един японски генерал иска да я види.

— Не признавайте нищо. Нищо не могат да докажат — прошепна той, мигайки развълнувано. Мислеше си, че хитростта му с

черния пазар е довела генерала.

— Доведи го горе — отвърна тя и се заслуша как Апу топурка надолу по дървените стълби. Мая беше отишла до пазара, децата бяха на училище и тя беше сама. Но те не трябваше да се виждат през деня. Това беше против правилата, забранено. Тя се изправи и зачака със стиснати юмруци до тялото.

Той се приближи, униформен и елегантен, и без да каже нито дума, освободи косата ѝ от кока.

— Мечтаех си за теб — прошепна тя и генералът я придърпа към себе си, както го прави мъж, който силно желае някоя жена. Вдовицата изви гръб, ръцете на любовника ѝ стиснаха ханша ѝ. Той я изправи и нежно погали лицето ѝ. Нямаше представа, че цялата му страст не беше я трогнала така, както ръката му на лицето ѝ. Тя се вгледа в премрежените му очи.

— Защо дойде?

— Защото трябваше да видя хубавото ти лице.

— Аз съм твърде мургава, за да съм красива. — Не беше забравила гейшата с бялото лице.

— Да, в моята страна бялото е на почит, но аз научих, че едно цвете е не по-малко красиво само защото е на сянка.

Тя се взираше в мъжа — отвън звяр, а отвътре ярка светлина. Протегна ръка, сграбчи колана му и го придърпа към себе си. Той охотно се приближи. Другата ѝ ръка доближи устните му към нейните и тя го целуна, но страстно, хващайки езика му, поглъщащо, отчаяно, алчно, искайки нещо, което не можеше да има. И той я остави да го направи. Когато тя се отдръпна, устните ѝ пулсираха. Внезапно пусна колана му.

— Не ме забравяй — каза тя и се обърна.

Той я дръпна толкова силно, че тя се блъсна в тялото му. Лицето му се размаза пред очите ѝ, когато устата му се впи в нейната и устните ѝ се удариха в зъбите ѝ. Не че нямаше болка, но въпреки всичко тя искаше тази безмилостна атака да продължи вечно. Но не стана. Внезапно всичко спря така, както и започна. В устата ѝ имаше вкус на сол и кръв.

— И ти — рязко каза той и я остави.

Скрита зад пердетата, Парвати наблюдаваше как изправената му фигура се качва в чакация джип. Той не погледна нагоре. Тя застана

пред огледалото. Коя беше тази разрошена, подута, желана жена отсреща? Вгледа се в очите. Наистина, коя беше тази блудница? Устните на жената се разтегнаха в съблазнителна, многозначителна усмивка. Трябваше да установи някакъв контрол. Парвати с треперещи ръце върза косата си.

Мая, която вече се беше върнала от пазара, стоеше на задната врата на магазина и обясняваше на един баща, чието дете беше наркозависимо:

— Когато дойде ненаситното желание, посоли малко нарязан лук и му го дай да го изяде. И неустоимата нужда със сигурност ще изчезне. — Погледна го в очите и добави: — Прави същото и когато трябва да изтрезнееш.

[1] Гъста супа от леща. — Б.пр. ↑

КОСА

Удобно облечен в бяло памучно кимоно, той седеше в музикалната стая в мир със себе си и със света. Погледна я и тя веднага вдигна каната с топло саке от ниската масичка, и отново напълни чашата му почти догоре. Не че искаше да го насърчи да се отдаде на пианството, но той обикновено така стриктно се придържаше към строгите правила на поведение, че когато пиеше, го правеше с намерението да се напие, защото на дъното на бутилката всичко му беше простено и дори човешките емоции излизаха наяве. Освободен от доктрината на постоянно съблюдаване на правилата и дисциплина, той ѝ споделяше разни неща, понякога даже поверителна военна информация. Неща, които не биваше да се споменават на другия ден. Веднъж тя допусна грешката да отвори дума за нещо, което ѝ беше казал предишната вечер, и лицето му се стегна в студено неодобрение.

— Ние можем да спечелим тази война. Дисциплината винаги побеждава упадъка. Разполагаме с тайни доклади от 1935 година, изготвени от британското правителство за състоянието на въоръжените им сили. Още тогава стигат до извода, че положението на армията и въздушните им сили е лошо, а гордостта им, военноморският флот, не е в състояние да защити британските градове от нападение, а какво остава за останалите части на империята им. Строго препоръчват да се избягва война срещу Япония, Италия и Германия едновременно.

— Но къде е величието в убиването на беззащитни хора?

Той я изгледа презрително. Колко беше горд!

— Най-известните самураи са пропити от мириса на кръвта на стотици, понякога хиляди мъже. Не са познавали милост.

Тя го гледаше безмълвно. В началото се изненада да види човешко същество, което може да убива, без да се замисли. Но после разбра, че японците са се научили да почитат безмилостните мъже. И дългът им осигуряваше чиста съвест. Той неведнъж се събуждаше през нощта, разкъсван от кошмари. Резултат от обучението в японската

армия. Всеки биваше обработен с жестокост, докато тя се просмуче в кръвта му, и дори и да възненавидеше насилието, си променяше позицията и ако не му се удадеше, то поне приемаше, че това е единственият начин, по който трябва да се третира врагът, чужденецът, странникът. Жестокостта му даваше съвест да налага най-неадекватните безпощадни присъди за най-дребните престъпления.

Веднъж Парвати чу продължително стенание откъм дълбините на мазето и се вцепени, но звукът спря така внезапно, както и започна, и тя се престори, че си го е въобразила. Военнопленници. Какво можеше да стори? Да изчака момент, когато е добре нахранен и опиянен, и да попита:

— Защо е нужно това мъчение?

— Това е война — невъзмутимо отвърна той, сякаш това обясняваше всичко. Като че ли беше съвсем естествено един човек да краде от друг, да го измъчва и да се отнася с нехайство към жена му, защото я е завоювал с насочено оръжие. Но това правеше войната с победителя. Даваше му повече сила, отколкото е полезно за самия него.

Но имаше и случаи, макар и редки, когато той демонстрираше чудновати и необясними страни от личността си. Като например, когато каза:

— Обичаме ги, защото падат.

— Жените? — осмели се да попита тя.

— Цветовете на черешата.

И тогава я налягаше усещането, че се опитва да се задържи за нещо, което ѝ се изплъзва.

Или пък онзи път, когато тя застана пред картината с клоуна и каза:

— Кажете ми защо тази картина ме притеснява толкова много.

— По същата причина, поради която притеснява всеки, който я види.

Тя се вторачи в суровия му профил.

— Но тя не безпокоеше съпруга ми. Той я харесваше.

— Тогава мъжът ти е бил лъжец. Купил я е, защото го е притеснявала, и я е сложил тук, в стая, където столът му е с гръб, а гостите му с лице към нея. Искал е да види реакцията им, неудобството им. Искал е да знае, че не е сам в страха си.

— Но аз познавам жена, която не лъже, и тя ми каза, че не чувства нищо, като погледне картината.

Той свали поглед към нея.

— Значи е късметлийка. Няма земни желания, от които да се срамува.

— Не разбирам.

— Всеки, който погледне картината, вижда себе си в клоуна, нещастен от желанията, които има или възнамерява да има. Когато гледам картината, аз съм клоунът, а ти — лебедът, но когато я погледнеш ти, ти ще си клоунът, а аз — лебедът. Винаги когато вземем нещо, свободата му си е отишла. Аз взех от теб нещо, които не биваше да ти отнемам, но ти също ме затвори в плен.

Парвати погледна картината с нови очи, неговите очи. Да, разбира се, не беше редно такова гордо и пламенно същество да е толкова кротко в ръцете на човек. Това я притесняваше. Даже повече от самотата в очите на клоуна, който знаеше скритата цена на желанията си.

— Всъщност от дълго време искам да ти го кажа. Много съм ти благодарна за това, което направи с Рубини. Ако не беше дошъл в онзи момент...

— Мъжете щяха да я използват — каза той равнодушно и тя потръпна.

— Защо избра мен?

— Заради косата ти. Това беше първото нещо, което видях. Стига чак до земята. Производителите на перуки казват, че китайската коса е хубава, но японската е по-добра. Но не са виждали и докосвали твоята.

Тя го погледна удивено.

— Моята? Но тя е права. Не е красива и къдрава като на Рубини.

Той на свой ред се изненада.

— В Япония имаме такава юфка.

Колко странно, че това, което се смяташе за красиво в една култура, за друга беше неприятно. Той взе ръката ѝ, остави я да се плъзне между пръстите му, въздъхна и замълча.

— Беше толкова красива, че трябваше да се приближа, сякаш миналото ми се обаждаше. Баща ми беше известен фризьор в квартала на гейшите Гион. Той казваше, че някога можело да разбереш всичко за

човека само като гледаш косата му. С какво се занимава, от коя част на страната е. Даже всяка класа си имала различни прически.

— Какво щеше да направиш, ако не се бях върнала първата вечер?

— Исках само жена, но когато ти дойде, облечена в бяло, с негримирано лице, се уплаших, както се страхува човек от нещо, което може да го унищожи. Ако не се беше върнала, щях да си намеря друга и тя щеше да свърши работа, и мъжът, който пристигна на този бряг, щеше да си тръгне непроменен.

Много по-късно същата нощ тя се покачи през незатворения прозорец на долния етаж и се отпрати към кухнята, където светеше. Спря на прага и се загледа, прекалено погълната от сцената, за да усети, че пречи. Рубини се беше свила в скута на Мая по нощница и боса. На масата имаше полупразна чиния с кокосово мляко и зелен боб апам^[1]. Подпряло глава на гърдите на Мая, детето гледаше лицето на жената, а Мая му пееше с глас, който Парвати беше чувала само веднъж — онази нощ на плажа, когато научи за смъртта на майка си. Тя напълно беше забравила за този глас до този момент, когато го чу отново и споменът се върна. Какво наистина се случи на скалата? В главата ѝ нахлуха отделни откъси: вятърът, неспокойните вълни, които я зовяха, издигащата се луна над водата и ужасната, невъобразима скръб, която я караше да се удави в студената черна вода, докато същият този глас дойде да я спаси от невероятните дълбини и зашепна: „Спи, всичко ще бъде наред“. Тя затършува из дебрите на спомените си. Какво още изрече гласът? Нищо друго не изплува.

Мая спокойно вдигна поглед и каза:

— Рубини сънува кошмар и се уплаши, защото ти не беше в леглото си, въпреки че ѝ казах, че често излизаш на разходка през нощта и винаги се прибиращ жива и здрава.

Рубини изпъlja от скута на Мая и за миг изглеждаше объркана или смутена, поглеждайки ту едната, ту другата жена. После ядосано се обърна към Парвати:

— Не знаеш ли, че е опасно да излизаш през нощта? Може да ти се случи нещо. Може да ти се случи нещо и тогава какво ще стане с всички нас? Но теб не те интересува, нали? И между другото, как влезе

в къщата? Не си минала през предната или задната врата, защото слушах.

— Ела тук — повика я Парвати и импулсивно, все още изпълнена с аромата на любовника си, пристъпи напред и сгуши малкото разгневено телце.

В началото детето замръзна в ръцете ѝ, но в следващия момент започна да се гърчи и извива. Парвати го пусна и момичето бързо се отдръпна назад. Винаги, абсолютно винаги трябваше да стои на възможно най-голямо разстояние от чувствата си.

— Сега съм тук и нищо няма да се случи нито на мен, нито на някого от вас — нежно я успокои Парвати.

Рубини я гледаше и хапеше долната си устна, докато по измъченото ѝ лице пробягваха всякакви противоречиви емоции, но неспособна да изрази на глас нито една от тях, внезапно се обърна и с гневно ридание се втурна нагоре по скърцащите стълби.

Мая бутна чашата мляко на масата към Парвати и каза:

— Ето, не забравяй да я вземеш за нея.

[1] Плоска сладка питка от оризово брашно. — Б.пр. ↑

КИМОНОТО

Той плъзна по масата плоска картонена кутия към нея.

— За мен?

Той кимна и тя вдигна капака. Светлосини панделки опасваха фина, ръчно изработена хартия. Тя внимателно ги развърза. Знаеше, че японците се отнасят изключително сериозно към даването и получаването на подаръци. Небрежното отношение се смяташе за обида към този, който подарява. Вътре имаше още един слой тънка, мека хартия. А отдолу копринено кимоно — прекрасна, изискана дреха в сиво. Тя го погали — най-фината и разкошна коприна, толкова фина, че почти прозираше. Вдигна го. Бели тревички; шевовете бяха красиви, а материята приличаше на живо животно при допир. Имаше обикновен бледоморав *оби*.

— Освен на сцената гейшата не трябва да е крещящо облечена — каза той.

— Красиво е. — Тя остави меката коприна да погали бузата ѝ.

— Това е много специално кимоно — продължи той сериозно. — Десенът е на есенни треви, но е направено от най-леката коприна и се носи през лятото. Традиционно гейшата избира кимоно с характерните за сезона цветя, растения, насекоми или птици. Тъмнолилаво с борови клонки през януари; сливови цветчета през февруари; черешови цветчета през пролетта; жаби, дъжд или малки пъстърви през юни; цикада в най-горещите летни месеци; кленови листа през есента; рози на сиво-син фон през октомври; снежинки през зимата. Съвсем естествено, тъй като никоя гейша няма да си помисли да носи есенни треви през лятото, тази дреха може да бъде облечена само от чужденка.

Той я накара да си съблече дрехите. Тя вече се беше научила да стои гола. В началото усещането беше много странно. В нейната култура тялото без дрехи се смяташе за неприлично, освен ако, разбира се, не е безжизнено. Но сега вече нямаше нужда или не искаше да се покрие. Той мина зад нея и много бавно и старателно прокара език от

тила ѝ по целия гръбнак. Искаше ѝ се да се обърне към него, но той въздъхна тихо и каза:

— Не мърдай.

Чу го да се отдалечава от нея. Тя стоеше в средата на стаята като новоизлюпено пиле — уязвима, изложена на показ, треперееща и мокра.

Той се върна при тялото ѝ. Нещо студено докосна гърба ѝ. С крайчеца на окото си тя видя четка, напоена с бяла боя. Усети как с бавни, прецизни движения нарисова на тила ѝ формата, която приличаше на подобния на вилица змийски език.

После мина отпред и нанесе дебел слой боя на лицето, шията и гърдите ѝ. Лицето му излъчваше концентрация. Наричаше се *ката* — правилната техника за вършене на нещата. Независимо дали ставаше въпрос за градина, стихотворение или картина с туш, целта винаги беше съвършенство. Той с леки докосвания оформи веждите ѝ черни и прави като крила на нощна пеперуда. След това очерта очите ѝ с червено, като изтегли линията в ъгълчетата, а покрай носа ѝ сложи розово. После взе стик с шафранова паста и изписа малка наситеночервена полукоронка на долната ѝ устна.

— Ако е нарисувана само долната устна, означава, че си начинаеща. Светът ще види, че все още си невинна — обясни той.

После се насочи към косата ѝ.

— Косата ти е толкова дълга и гъста, че даже няма да ми трябват косми от як, за да закрепя всичко на място. — Той взе машата и я остави едва когато косата ѝ стана гладка, лъскава и невероятно права. Намаза малък гребен от костенурка с *бинсуке* и обясни, че сумистите използват това масло, за да стои кокът им твърд. Гребна още малко от помадата и с опитни, професионални движения започна да заглажда косата ѝ между показалеца и средния си пръст. Ръцете му бяха създадени да вършат това.

Когато косата ѝ стана изключително гладка, той запретна ръкави.

— Готова ли си? — Взе голям кичур от върха на главата ѝ и толкова силно го опъна назад, за да направи опашка, че Парвати извика. — Знам, *Аната* — успокой я той. — Точно затова гейшите нямат коса отгоре на главите си. — Внимателно нави кичура около топче хартия и го изтегли напред, за да оформи кока в средата. Вдигна косата отзад, нави я стегнато около кока и я закрепил с лакирана

дървена пръчица. Следваше нещото, което отличаваше японския кок от всички останали — двете странични части, извити отстрани на лицето и закрепени за кока в средата с помощта на връвчица.

Той сви косата отпред на кравай, закрепил я и подпъхнал черна хартия да запази бухналата ѝ форма. Главата ѝ ѝ се стори неудобно стегната и тежка и тя усети как от върха се спуска болка.

— Украса за коса — съобщи той и мушна няколко черни гребена в двете странични части и зад ушите. Висящите мъниста от гребените стигаха до брадичката ѝ, а някои галеха раменете ѝ. — В Япония вече няма гейши. Сега носят широки ризи и тъмносини селски панталони и шият парашути във фабриките. — В гласа му се долавяше съжаление.

Накрая платът погали кожата ѝ. Долното кимоно беше с цвят на праскова, леко и прохладно. Облекчение. Той издърпа дрехата напред и материята обви тялото ѝ. Следваше истинското нещо — тежко и неудобно, с шлейф, който се увиваше и обгръщаше краката ѝ като вода. Завърза го така, че на ръкавите и при подгъва се виждаха малки ивици от долното кимоно. За японца сексапилът се криеше в загадъчното, намек за поквара под слоевете материя. Ръкавите висяха до хълбоците ѝ.

След като издърпа, пристегна и приглади дрехата, той се зае да увива *обито* около талията ѝ — тежка ивица плат, по-дълга от самото сари, — като през цялото време подпъхваше подпльнки и една възглавничка на гърба, за да придаде допълнителен обем. Работата изискваше доста усилия и той се запъхтя. Ръцете му лъщяха от пот, мускулчетата отдолу се напрягаха, докато я завързваше. Спря едва когато тя беше напълно увита като пашкул, избърса си челото и съобщи:

— Готово.

За финален романтичен щрих добави тънко бяло копринено шнурче, чиито краища се поклащаха до земята. Даде ѝ хартиено ветрило с формата на лист от гинко с изящно изписани черни букви по него.

— Какво пише?

— Фумико.

Фумико? Собственичката на цялата тази пищна премяна и на красивото ветрило от пергаментова хартия? Бивша любовница? Но тя не попита нищо повече. За какво да го прави, след като бамбукът беше

изсъхнал, а основата на стъблата му — проядена от насекоми? Той приклепна до нея и ѝ обу чифт *таби* — бели ленени чорапи с пръсти. Остави на земята чифт обувки с дървени подметки и тя стъпи в тях. Сложи зад ушите ѝ масло от камелия и се отдалечи.

Изгаси лампите, запали свещи, внимателно я огледа на меката светлина, след което кимна одобрително и посочи огледалото. Тя повдигна шлейфа.

— С лявата ръка — строго я смъмри той.

Дървените обувки бяха много неудобни за ходене. Потрепваха. Но той я посъветва да върви с малки, превзети крачки, все едно под дрехите ѝ има нещо много стегнато, което стига до средата на прасците ѝ. Каза ѝ, че дори когато отваря параван, една жена не трябва да допуска коленете ѝ да се раздалечат на повече от няколко сантиметра.

— Коленичи, седни върху петите си, приведи се от кръста, за да сервираш, но винаги дръж коленете си събрани.

Но в крайна сметка тя се препъна и *обито* тежко се поклати зад нея. Колко недостойно за света мечта, който той така усърдно създаде.

— *Мутае, мутае*. Чакай, чакай. Трябва да си приплъзнеш краката. Кимоното и нормалната походка са несъвместими. — Тя спря и зачака. Той се върна с парче връвчица. Разтвори кимоното, ръцете му се плъзнаха нагоре по прасците ѝ и завърза коленете ѝ заедно. — А сега върви.

А, да, вече можеше да се плъзга. Бавно, лека-полека, като най-важната, най-видната гейша. И тя за миг като че ли се озова на нестабилния балкон в къщата на удоволствията, надзърташе отгоре и плъзгаше поглед по лъкатушешките улички, обсипани с плетените покриви на малките дървени къщи, далеч в сърцето на град, пълен с храмове върху тънки подпори, яркочервени дворци, театри и градини, в които влюбените съзерцаваха луната. Някои хора забъркваха тамян, а други — изкуство и красота. Точно като картините от деветнайсети век, направени с дървени щампи, които беше видяла в книгите от сандъка.

Огледалото. О, но тази жена не беше тя! Гледаше се с изумление. Вижете я, цялата овързана. Бялото лице и шията, които сякаш бяха излезли от тъмнината, бяха като на кукла или жена пеперуда — далечна, недостъпна, загадъчна и все пак невероятно еротична.

Фантазия, създадена да подлуди крал или велик воин от желание. Тази жена знаеше как да се сгуши интимно, без никога да си губи ума или сърцето. Той нарочно я преобрази и на нея ѝ харесваше, но тя разбра, че това съблазнително същество е направено само за мрака и мъждивата светлина.

Тя вдигна ръка. Дори движенията ѝ бяха по-бавни, очарователни и изискани. Какво, за бога, се беше случило с нея? Дали беше станала част от онези прочувствени приказки за самураи, негодници и бели, красиви изкусителки, в които героят и героинята умират?

Той срещна очите ѝ в огледалото.

— Виж колко си хубава. — Той целуна малкото небоядисано островче на тила ѝ.

Скрита под разкошната премяна, тя можеше да си въобразява всякакви неща. В крайна сметка този път нямаше да последва наказание, защото знаеше, че не съществува мост с истинския свят. Слънцето със сигурност се връща, за да отсече главата на всяка тъмна нощ. Тя плъзна поглед встрани и през въздишка изрече името му. Дори гласът ѝ беше различен — по-висок, като гукане. Като че ли вече не говореше на същия език.

— Трябва да ти измислим ново име — каза генералът.

И гейшата кимна свенливо. Да, тя би искала ново име. За случаите, когато ще пристъпва по улиците, осветени от двете страни с хартиени фенери.

— Сакура.

— Да, харесва ми.

— Ела да пийнем чай.

Обито беше твърдо и я караше да седи изправена. Той направи чай — поредица от точно планирани движения, извършени със странна смесица от концентрация и пестеливост на движението, така че създаваше впечатлението за спокойствие. Той остави бамбуковата четчица за чай. Тя поднесе чашата с разпенен зелен чай към устните си и бавно отпи.

После коленичи, сложи ръце на земята пред себе си, докосна ги с глава и остана неподвижна. И по този начин се приготви да сервира на господаря си.

Купу лежеше на пода в средната стая на кръглата кула и гледаше звездите в небето през малкото прозорче на тавана. Представяше си колко са далеч, от какво са направени и кой живее на тях. Затвори очи и сигурно беше задрямал, но изведнъж усети светлина пред затворените си клепачи. Светлина? Насред джунглата? През нощта? Той изтича до прозореца и стана свидетел на най-невероятната сцена.

Двайсетина мъже, облечени в кафяви роби с качулки, се бяха събрали в кръг около камъка на общуването и държаха горящи факли в ръце. Не можеше да зърне лицата им, но застиналата им поза изглеждаше зловеща. И още нещо в тях не беше съвсем наред — като че ли телата им не бяха напълно плътни и краищата им се размиваха.

Една от призрачните фигури напусна кръга, отиде до стената на кулата близо до стълбите и я удари. След това вдигна поглед към прозореца, където стоеше Купу, и му направи мълчалив знак. Нямаше лице, само дълбоки сенки от качулката. Купу потръпна. Фигурата се върна при групата и зае мястото си. После всички бавно изчезнаха.

За момент Купу остана до прозореца, поразен от видяното, след това се обърна и видя собственото си тяло все още заспало на пода. За миг се уплаши, че е умрял. Бавно тръгна, по-скоро се понесе, коленичи и надвесен се загледа в проснатото си тяло. Никога преди не се беше виждал така и остана още по-недоволен и от редките случаи, в които имаше късмет да се зърне в огледалото или във водната повърхност. Опита да пипне бездейното тяло, но тогава като че ли нещо го погълна и той доста болезнено се озова вътре в него. Надигна се и седна, объркан и замаян. Нима всичко беше само сън?

Бързо се спусна по стръмните стълби без парапет и отиде на мястото, където бе видял фигурата да удря стената. Удари я с мекото на ръката си и целият блок започна да резонира като камертон. Слисано отстъпи назад. Като че ли цяло ято птици пърхаха с крила, приготвяйки се да отлетят. Инстинктивно се досети, че звукът символизира полета в непознатото. Както каза Мая, нямаше нито един камък без цел или тайна.

Настъпи месец май. Мая започна да подминава жълтите глави чесън на пазара и купуваше само най-белите, които можеше да намери. После годината се изтърколи и отново дойде януари.

ПОДАРЪКЪТ

Адари, януари 1943 г.

Намери го да стои на балкона и да се взира в морето с изправен гръб. Тя дълго стоя, загледана в него. Накрая го повика и той се обърна, ожесточен и пълен с омраза.

— Ще убием много американци — изръмжа мъжът, но гласът му издаваше невероятна вътрешна умора. Сигурно и той усети изтощението, защото повтори казаното и този път ушите ѝ доловиха единствено хладното изявление, което всеки военен генерал, спазващ аристократичната проста политика на „господарска“ раса, може да направи. Вече се бяха справили успешно в Корея.

Той разпалено вдигна ръце към нея, обърна длани нагоре и разпери пръсти.

— Вече съм убил ужасно много.

Тя съвсем нежно започна да бърше напрегнатите ръце с крайчеца на сарито си, сякаш махаше петно. В началото той я гледаше свирепо, а след това тъжно. После отпусна чело на лявото ѝ рамо.

— Имам подарък за теб.

Беше в обикновена, неопакowana кутия.

Гневът беше мигновен, неконтролируем. Никога не беше изпитвала подобно нещо. Кутията падна на земята, докато обвиняващите ѝ очи трескаво търсеха неговите.

— Откъде я взе? Открадната е, нали? Нима не знаеш, че съм имала далеч повече от това и изобщо не ме интересуваше? — разяри се тя. Запрати огърлицата към стената и тя се счупи.

— Разбира се — тихо каза той. Но тя съзря огромната болка, която беше причинила, и на момента обви ръце около врата му.

— Съжалявам, много съжалявам. Просто не искам да се опетняваш заради дрънкулки. Не ставай като останалите. — Тя плъзна ръка под твърдия плат на униформата и намери пулса му. — Ето това, донеси ми това. Нищо повече — пламенно прошепна тя.

Хвана го за ръка и заедно изтичаха до плажа. И двамата тръпнещи от желание да изтрият случилото се. И двамата имаха нужда да се изгубят един в друг. Да усетят как удоволствието пак се разстила по телата им. Да знаят, че нищо не се е изгубило при размяната. Искаха пак да се слоят в едно.

Плуваха в тъмното, телата им се носеха едно срещу друго. Смехът им беше приглушен, ръцете им разсичаха водата като гребла тихо в мрака.

Въздухът стана хладен, а телата им — топли и приятни. Любиха се под проливния дъжд, върху водораслите по брега. Дъждът спря. Небето се обсипа с хиляди звезди и сред тях почти пълна луна.

По-късно, когато бяха затоплени и сухи в леглото, тя лениво се обърна към него:

— Добре ли си?

— Аха. — Гласът му винаги беше твърд, но тя знаеше, че това е неговият начин да е суров даже в леглото. Веднъж, само веднъж каза: „Суки десу“. Но то означаваше само „харесвам те“, слаб израз на обич. И даже това признание го накара да се чувства неловко и неудобно. Предпочиташе да изразява чувствата си с тяло.

Тя гледаше в тавана.

— Искан ми се да можеше да видиш Мая.

— Виждал съм я.

Тя се надигна на лакът. По лицето ѝ се четеше изненада.

— Срещал си я! Кога?

— Първата вечер, преди да дойдеш. Бях излязъл за малко и когато се върнах, тя ме чакаше зад вратата. Първата ми реакция беше да насоча мечка към корема ѝ. От цялата случка най-добре си спомням, че я раних, защото по острието имаше кръв, но тя даже не мигна. Каза ми: „Ако я нараниш, ще те убия, докато спиш“. Кой знае как на тази неграмотна, безразсъдно смела жена ѝ е хрумнало да заплашва японски войник? Ако беше някой от колегите ми, щеше да ѝ отреже главата на място. След като изрече странната си закана, бавно се отдръпна назад, без да сваля очи от мен. Доста страховито наистина.

Парвати онемя. Замисли си за Мая, която кротко седеше на кухненския под, изваждаше костния мозък от овнешките кости с фиба и синът ѝ отваряше уста да лапне тъмночервения дар, който се поклащаше от фибата ѝ. От каква стомана беше направена тази жена?

А беше виждала забитите на колове гниеци глави из целия град и беше чувала за безмилостната жестокост на японците.

Когато се върна в апартамента, разпита Мая за случката.

— Какво е един меч в корема ми? Смъртта е нищо. Аз не съм свързана с това тяло. Тя е само превозно средство, от което душата има нужда, за да стигне по-високи нива на съзнанието и светлината. Всички човешки същества грешат — ако я няма смъртта, как безсмъртната душа ще продължи пътуването си?

НОВО ТХАЛИ

Беше краят на октомври 1944 година. Рубини влезе в стаята на Парвати, докато тя обличаше обичайното си бяло сари. Седна на леглото и каза:

— Мами, винаги си изглеждала хубава в червено. Защо не носиш червено сари само из къщата? Никой друг, освен нас няма да те види.

Същата вечер Парвати отиде при него с цветя в косите и в цветно сари. Той я зяпна изненадано.

— Всъщност това е сватбено сари — тихо каза тя, но лицето му се промени и той се извърна от нея. Тя неуверено докосна превития му, отблъскващ гръб. Мускулите под ръката ѝ потрепнаха.

— Защо? — попита тя.

— Не знам. Все едно ми се присмиваше. Казваше ми, че никога няма да си моя булка. — Той въздъхна тежко. — Във всеки случай всичко това е пародия. Имперската власт ни заблуждава. Ние губим войната. — Пак въздъхна. — Ама че бъркотия!

Думите му я пронизаха. Знаеше, че моментът приближава, и действително беше така, както той каза. Съюзническите войски щяха да победят и той трябваше да се върне в Япония посрамен. Искаше ѝ се войната да свърши, искаше децата ѝ да ходят в нормални училища и здравият разум да се върне, но мисълта да се раздели с него, беше непоносима.

Седнаха в една падина на плажа за среднощния си пикник. После се изтегнаха един до друг. Внезапно оживление в обора разкъса тишината. Тя се претърколи и видя Купу да тича от къщата на прислугата към навеса. Подпря брадичка на китката си и го загледа от скритата си позиция. Един патрулиращ войник викна на Купу и той спря и зачака. Размениха си няколко думи и Купу продължи към обора.

— Какво става? — попита генералът, без ни най-малко да се обезпокои.

— Сигурно някоя от кравите се отелва — прошепна тя.

През пушека видя как Купу запали една лампа с красиви плавни и стегнати движения. Той наклони глава към кравите и се изгуби от поглед, скрит зад дървената преграда. Тя се опита да си го представи как говори на кравата нежно и ласкаво и си спомни онзи път в джунглата, когато го мислеше за красив и искаше да го докосне. Все още смяташе, че е хубав, но желанието вече не искаше или нямаше нужда да бъде задоволено.

— За какво си мислиш?

— За нищо. — Тя се върна на предишното си място.

Той се надигна и седна.

— Пред тази празна кратуна от саке, пръчките за хранене и остатъците от храна, ще се омъжиш ли за мен?

Лицето му стоеше в сянка. Не можеше да види изражението в очите му. За японската армия не сексът, а любовта беше табу. Това бе негласно правило. Не трябваше да се сдобиват със съпруги. Не трябваше да оставят потомство.

— Това няма ли да съсипе кариерата ти?

— Човек трябва да съди за красотата на една жена по мъжете, които е съсипала.

Тя затвори очи. Но сълзите се промъкнаха през клепачите.

— Да. — Чу се само шепот.

— Ела, тази вечер ще отидем в твоя храм. Нека твоите богове са свидетели, че ти си моята избраница.

— Но аз нямам *тхали*.

Той свали пръстена си с печат.

— Това ще свърши ли работа?

Същата нощ пътуваха до един отдалечен храм. Толкова далеч не знаеха за съществуването на Касу Маримуту или вдовицата. Беше малък храм на Муруган, бога, който майка ѝ си беше избрала. Когато пристъпи вътре, Парвати забеляза, че подът е мръсен, и се засрами. Трябва да държим храмовете си по-чисти, помисли си тя. Трябва да приютяваме боговете ни по-добре. Погледна Хатори сан. Сигурно неговите храмове бяха по-чисти.

Събудиха свещеника и той тутакси се появи ужасен, опасан във *вешти* и с размъкнат кок. От време на време очите му стрелкаха

небрежно увисналия меч на колана на японския генерал.

Пресегна се към горящия камфор с трепереща ръка. Двойката си размени венци. Генералът сложи яркочервен прах на челото ѝ. Свещеникът разпали огъня и го приближи, за да могат да поднесат ръцете си към топлината му. Бисерното му лице засия на светлината от камфора. Усмихна ѝ се, но тя плачеше. Защо? Защото не беше реално. Нищо, което се случваше тайно през нощта, не беше реално. Само глупаците и влюбените биха ги разбрали.

Той избърса сълзите ѝ с палци, но те продължиха да се стичат и той притисна пръст към треперещите ѝ устни. Тогава тя вдигна очи към неговите и сълзите се вкамениха в гърлото ѝ. В погледа му съзря тъжен, безнадежден копнеж за утрешния ден, за още спомени, копнеж това да е начало. И тя пламенно се обърна към каменната статуя.

— Обичам го. Наистина го обичам.

Нямаше представа, че статуята вече беше виждала всичко това. Влюбени, които рискуват всичко за нищо. Ръцете ѝ потърсиха венеца от жасминови цветове. Тя беше омъжена. И все пак това не беше истинска женитба. Те бяха обречените на смърт влюбени от японските легенди. Веднага щом блестящите камбани зазвънят призори, всеки щеше да поеме по собствения си път.

— Щастлив съм да съм твой съпруг. — Докато ръката му се протягаше да обгърне кръста ѝ, от очите му струеше светлина.

Нейният съпруг! Да, съпруг. Колко много обичаше този мъж, който миришеше на кръв. Кой би дръзнал да ѝ каже, че не е така? Това не беше и сън. Не, камъчетата под босите ѝ крака боцкаха.

Тя за последен път погледна назад. Змията се усмихваше. *Всичко, което ти искаше.* И все пак, какво ще кажеш *завинаги*? Тя ли не беше разбрала нещо?

Свещеникът се сбогува, но тъкмо бяха изминали половината разстояние до колата, когато той тичешком ги настигна.

— Почакайте! Забравихте си чадъра.

— Задръжте го — каза тя.

Започваше да се развиделява и трябваше да побързат. Тя се вгледа в любопитните му очи. Той беше добър човек. Искаше да се прибере вътре, на топло и сигурно място.

— Молете се за мен — каза Парвати.

Той я изгледа със съжаление и отговори на тамилски:

— Разбира се. Вие се жертвахте заради общността.

Искаше да му каже, че не е, че обича този мъж, но думите заседнаха в гърлото ѝ. В крайна сметка любовта ѝ не беше прекрасното нещо, което си представяше. Тя кимна и се обърна.

— Вървете с Бога — извика той.

До момента, в който стигнаха до колата, тя не си призна вината, но докато вратата стоеше отворена, каза на съпруга си:

— Изчакай малко.

Свещеникът се виждаше като силует при стените на храма.

— Това не е саможертва. Аз го обичам — каза тя на потъналото в сянка лице. Смяташе, че е важно да го каже. Поне на свещеника, за да не е лицемерка, да е открита. Човек не трябваше да лъже божи служител.

— Знам, но заради гордостта ви се преструвах.

— Благословете ме, обичам го.

— Дете, сега си в Божиите ръце.

Тя изтича до чакащата кола. Съпругът ѝ я изгледа.

— Какво има, *Аната*?

— Само исках да му благодаря както трябва.

В апартамента над магазина Мая не спеше и наглеждаше едно глинено гърне на печката. Вътре имаше лекарство, което се приготвяше цели два дни без прекъсване.

— Още колко? — попита Парвати.

— Всеки момент гърнето ще се счупи и лекарството ще е готово.

Парвати кимна разсеяно.

— Мая, щом търся красива душа, в която да се влюбя, защо не заобичах Купу? Едва ли има по-красива душа от неговата.

— Как се казва онази игра, в която трябва да подредиш всички парчета с причудливи форми, за да сглобиш цялата картина?

— Пъзел.

— Да, точно тази. Всеки от нас е дошъл на тази земя с няколко парченца от пъзел, голям колкото вселената. Щом срещнем някого, несъзнателно му показваме парченцата си, за да видим дали неговите ще паснат с нашите. Ако не пасват, всеки продължава по пътя си, няма какво повече да правим с него. Но ако пасват, въъ... тогава започва

привличането, омразата, ревността, любовта, душевните болки и уроците. Купу не държи парчетата, които ти трябва. Но не го подценявай. Той има други парчета, други неща да прави, важни дела. И да е обикновен стопанин, не е едно от тях. Макар и да изглежда обикновен, понякога по-скоро като диво същество, отколкото като човек, той е сложна личност, много сложна, с неочаквано големи и неостаряващи мисли.

— Днес се омъжих за генерала — изтърси изведнъж Парвати.

— Гледай ти! Щастлива ли си?

— Да, но няма да продължи дълго, нали?

— На това рушащо се място няма нищо, което да може да продължи вечно. Дори камъните ще се превърнат в прах. Всичко се променя. Номерът е да се потопиш напълно в мига, да го изживееш и когато си отиде, изобщо да не съжالياваш или да не се обръщаш назад. Да знаеш, че ще си отиде, и да не скърбиш за него. Да го оставиш такъв, какъвто е.

— Труден номер.

— Със сигурност — измрънка Мая.

Парвати скри *тхалито* в гардероба си. Не защото се срамуваше, каза си тя, а защото беше твърде специално, за да остави дори случаен завистлив поглед да го омърси.

Дълбоко в джунглата Купу седеше сам-самичък на стълбите на храма под лунната светлина. На лицето му беше изписана огромна тъга. Лек бриз повдигна един кичур от косата му. Листата потрепераха. Той вдигна поглед, за да не вижда купчинките мъртви пчели в краката си. Бяха толкова много, че земята отдолу не се виждаше. Отправи замъглен взор към камъка на общуването.

Той лежеше изтръгнат от земята и с лице надолу. Купу се замисли за японските войници, които сториха това. Напълно неразбираем народ, хора с души, обвити в мрак. Смъртоносни, зли мъже, които биха отсекли цяло дърво за един кокосов орех и съсипали цяло гнездо за една медена пита. Днес дойдоха да изровят големите колкото храмови камбани сребърни съдове и ги откараха нанякъде.

Но нямаха представа какво са направили в действителност.

Той потрепери. Камъкът под него нашепваше нещо строго и отблъскващо. Не искаше да носи тежестта му. Той се изправи бавно и уморено. Не биваше да натоварва камъка още повече. Внезапно потръпна и замръзна. Отлично познаваше тази джунгла и обитателите ѝ и нямаше идея какво би могло да издаде този единичен нещастен вопъл.

Спомни си какво каза Мая: „Човекът почти няма приятели сред другите форми на живот на земята, защото ги е използвал всичките, при това много жестоко“. Усети вътрешно безпокойство. Всъщност след онзи звук цялото място се изпълни с тих, очаквателен страх, вещаещ рани. Мая беше права. Съдовете държаха лошите духове надалеч и сега, без тях, благотворната и защитна енергия се бе превърнала в „черна“. Усещаше я — тиха, коварна заплаха, която се подготвяше да унищожава.

ПОРАЖЕНИЕ

Децата се разболяха от дребна шарка и станаха раздразнителни. Мая направи китки от листа на ним и щом кожата ги засърбеше, Парвати ги потриваше с листата. А за да паднат коричките от раните по-бързо, тя и Мая мажеха телата им с боброво масло. Дните и нощите минаваха бавно. Измина повече от седмица, преди Парвати да успее да се измъкне. Докато колата приближаваше, забеляза, че масивните железни порти са махнати, вероятно за да ги претопят във фабриките за боеприпаси в Япония. Освен това къщата тънеше в тъмнина, но този път Купу нямаше пръст в тази работа. Почти не беше останало гориво за генератора. Войната отиваше на зле.

Тя гледаше как свещите горят бавно. Някои нощи той почти не говореше, но тя се беше научила да не задава въпроси даже когато копнееше да чуе гласа му. Но тази нощ предпочиташе да замълчи.

— Днес убих една змия — съобщи той. — Огромна черна кобра. Дълга повече от тринайсет педи. Отсякох ѝ главата.

Парвати имаше чувството, че се разпада на малки парчета и се понася надалеч, но той явно не забеляза нищо нередно.

— Отвратително, нали? Само като си помислиш, че толкова огромно животно може да живее в района.

За да прикрие ужаса в гласа си, тя прошепна:

— Къде я намери?

— Ами, това е най-странното. Видях я от прозореца на спалнята ни да си лежи в тревата отдолу. Изтичах долу и в началото даже не бях сигурен дали е жива, защото въпреки потропването на ботушите ми не се приготви да се защити или да избяга. Всъщност тя изобщо не се смути. Просто ме *гледаше*, сякаш разбираше какво се готвя да направя, и го приемаше радушно. — Той поклати глава. — Наистина беше странно. После съжалих. Беше много красива.

Богът беше мъртъв. Но да го направи точно той! Сега божествената сила, която го доведе при нея и която ги закриляше през

цялото време, си беше отишла. Тогава разбра, че времето той да си отиде от нея беше дошло.

— Какво има? — попита той.

— Нищо. Ужасно ме е страх от змии.

— Е, вече е мъртва.

Тя се насили да се усмихне, въпреки че вътрешно умираше.

На следващия ден отиде при златаря и го помоли да ѝ направи статуя на змия, навита и с разтворена качулка.

— Позлатена? — попита той.

— От чисто злато.

Той я изгледа проницателно изпод рошавите си сиви вежди. Доколкото знаеше, в района не бяха останали богати хора.

— Колко голяма?

— Може би петнайсет сантиметра.

— Ще излезе много скъпо — предупреди той. — И не мога да приема бананови пари^[1]. Трябва да е британска валута — каза той, макар много добре да знаеше, че използването на каквато и да е валута, освен безстойностните японски банкноти се смяташе за углавно престъпление.

— Имам пари.

— Ще ми трябват предварително.

След седмица беше готова. Той я изнесе от задната стаичка и сложи лъскавата ѝ форма на стъклената витрина.

— Да, чудесна е — каза тя и я отнесе у дома.

Мая я гледаше, докато тя сваляше от стените всички картини в рамка. Смяташе да ги раздаде. И така малката златна змия застана сама на олтара ѝ.

Когато пристигна в Адари същата вечер, в кабинета при него имаше друг човек. Тя седна в музикалната стая и се заслуша в гласовете им в съседната стая. После чу мъжки глас да казва:

— Какво каза? Нима искаш да умреш? — Не беше рев, а тиха заплаха.

Когато излязоха, той я потърси. Изглеждаше изморен.

— Това беше Кемпетай^[2]. Япония е в сериозна опасност. Такива нисши командири като мен не могат да ѝ помогнат. Вече знам, че страната ми се впусна във война, за която не разполагаме нито с технологиите, нито с нужните човешки ресурси, за да я спечелим.

Япония е процъфтяваща земя и японците са благородници, но тази война е погрешна. Това изобщо не е „съпроцъфтяване“. Концентрационните лагери са пълни с ужасни тропически болести и местните ни мразят. Не, всичко трябва да приключи. Затова освободих всички военнопленници. Съюзническите войски ще спечелят и все пак, ако това стане, не мога нито да остана, нито да те взема с мен. — Той потърка обръснатата си глава с ръка. В жеста му се долавяше изтощение и поражение. — Не ни остава нищо друго, освен да се напием — каза той равнодушно.

Така и направиха, с отвратителния местен тоди. Тогава тя разбра какво имаше предвид съпругът ѝ с думите: „Имам нужда от това“.

— Най-накрая разбрах — тъжно каза той.

— Какво?

— Тристишието, това странно тристишие:

Старо езеро.

Жабешки скок —

звукът на водата.^[3]

— Старо езеро. Жабешки скок — звукът на водата — бавно повтори тя. Прецизност и пестеливост, точно това трябваше да очаква от народа му. Тя бързо беше доведена до смутената зелена вода. Но странно, с каква цел? Той впери очи в нея.

— Жабата е подарена на старото езеро. — Направи пауза и остана замислен. — Не, даже не подарена. Временно дадена назаем. Това означава. Въпреки жадно поглъщащия звук дали временната жаба наистина си заслужава загубата на спокойствие? *Ти* заслужаваш ли си? Наистина?

Той заспа на възглавниците, а Парвати остана будна, загледана в него.

Не можеше да заспи и отиде до прозореца. Камала седеше на верандата на къщата на прислугата. Внезапно ѝ се прииска да послуша неспирното ѝ бърбене, смешните неточности в знанията ѝ. Безшумно се промъкна през моравата и съвсем леко сложи ръка върху рамото на Камала. Старата жена подскочи със сподавен вик и изписка:

— О, Ама! Какво правите тук?

— Шшшт — спря я Парвати, прикривайки усмивката си. *Идвам тук от години, просто досега не допусках да ме видите.* Но всъщност каза: — Дойдох да видя къщата.

— Ама, не се тревожете за къщата. Знам, че первазите на прозорците на горния етаж са се напластили с изпражненията на гълъбите, но много скоро белите хора ще спечелят войната и вие ще се върнете. И тогава момчетата смелчаги могат да почистят, нали така? За момента аз и момичетата правим каквото можем.

Парвати седна на ръба на цимента до отводнителния канал.

— Как е Мая? Добре ли е? — попита Камала. — Онзи ден ме заболя ето тук — тя постави ръка под дясното си коляно — и ми се прииска да е тук. Тя щеше да ме излекува веднага. Наистина ми е мъчно за нея. А децата, как са те?

— Мая е много добре. Децата са болни от шарка, но вече са по-добре. Ти как си?

— Липсва ми царевичният хляб. Откакто хлебарницата затвори, получаваме само от хляба, който идва с влаковете, а той винаги е твърд и застоял. Нали разбирате, трудно ми е с моите зъби.

— Как се държат с вас тук?

— О, страх ме е от тях. Ужасно са груби. Не се усмихват, не говорят и понякога ми съскат, ако не мога да им разбера жестовете веднага. Първия път изплюха манджата ми, била прекалено лютива за тях, затова започнах да прибавям по много кокосово мляко и вече не плюят и не се зъбят. — Тя спря за момент и поклати глава. — Но долу в мазето стават ужасни неща. Там измъчват хора. На няколко пъти вратата на мазето беше отворена и чух писъците. Бррр! Изнасят трупове оттам даже посред бял ден. И сега в къщата са се населили неспокойни духове, и вече ме е страх да стъпя там през нощта. Понякога чувам призрачното пеене на някаква жена и веднъж като че ли я видях. Беше много красива и бяла като ориз. Носеше дълъг халат, дървени обувки и хартиено ветрило. Просто си седеше на плажа и гледаше морето. Ама, казвам ви, никога през живота си не съм била толкова уплашена. Избягах и се скрих в стаята си. Но вие не се бойте. Когато се върнете, Мая ще знае какво да направи, че да се отървем от тия духове. Всичко друго е наред. — Тя дари Парвати с великолепната си беззъба усмивка.

Парвати остави бившата си прислужница и с часове се разхожда по плажа. После проследи някаква лоша миризма и се натъкна на умряла морска костенурка. Освети я с факлата, която носеше. Устата ѝ беше пълна с черна кръв, пясък и големи сини мухи. На следващия ден я нямаше. Сигурно рибарите я бяха заровили.

[1] Банкнотите по време на японската окупация, наричани така заради изобразените бананови дървета на тях. — Б.пр. ↑

[2] Японската тайна полиция. — Б.пр. ↑

[3] Едно от най-известните хайку от Мацуо Башо. Превод Крум Ацев. — Б.р. ↑

ДА ПРОМЕНИШ МОЛИТВА

Тя коленичи и седна на кръстосаните си пети, а той сложи една плоча на грамофона и застана до отворения прозорец. Вятърът развя кимоното му. Писклив женски глас, пеещ под акомпанимента на един-единствен струнен инструмент, изпълни стаята. Странно и неприятно за непривикналото ѝ ухо.

— Боя се, че нямам добро ухо за музика. Съпругът ми се видя принуден да вдигне ръце от мен.

Той се приближи към нея.

— Слушай, но този път не използвай ушите си. — Той пъкна показалеца ѝ в устата си и после вдигна мокрия пръст над главата ѝ. — Слушай с кожата си. Забрави как изглеждаш. Отвори уста и опитай музиката с език. В нея има драма. Влюби се в нея. Позволи ѝ да те завладее. Бъди обладана. Слушай — прошепна той. — Чуваш ли този звук? Това е *шамисен*. Инструмент, който изисква голямо умение. Никоя майко^[1] не може да изсвири това. Само най-възрастните и най-опитните гейши могат да дърпат струните така.

Парвати се заслуша в дрънчащия звук. Глух. Тъжен. Самотен. Тук нямаше наситени акорди. Всеизвестната японска сдържаност?

— Направен е от котешка кожа. Използва се само кожата на женско, девствено коте, защото, ако някой котарак се е покачил дори само веднъж върху котката, ще остави по кожата ѝ драскотини, които ще повлияят на съвършенството на звука.

Самотният звук продължаваше да драци дори без помощта на котарака.

— Трябва да я чуеш в сърцето си или завинаги да се отдръпнеш от нея. — Той извърна лице към нея. — Чу ли я?

— Не — отвърна тя и той се върна при прозореца, застанал с гръб към нея.

— Почти свърши. На тайни преговори със САЩ с посредничеството на Ватикана през изминалата пролет императорът вече е договорил условията на капитулацията. Но Щатите протакат и

разрушават Токио с бомбардировачи В-29. Предизвикаха ни първи да направим погрешен ход, като атакуваме Пърл Харбър, и сега си мисля, че *искат* да нахлуят в Япония. Да изпробват новото си атомно оръжие на жива мишена.

Тя не каза нищо. Какво можеше да каже?

И тогава той каза нещо наистина необичайно. *Сепуку*. Тя седеше вцепенена, като че ли ѝ бяха нанесли физически удар. Тази изискана дума за *харакири*? Да забиеш кинжал в корема си, да го прокараш направо и после да се свлечеш до собствените си пулсиращи органи? Тя стъписано зяпаше гърба му, докато той с равен и равнодушен глас обясняваше, че съдбата да умреш, е безкрайно по-добра от тази да се предадеш. По този начин многоуважаваният самурай в Япония падал чисто като черешово цветче. Да се държиш здраво за живота, вместо да избереш смъртта за велики идеали, се смяташе за страхлива буржоазна постъпка. Според древните правила за поведение, когато воинът се колебае дали да живее, или да умре, винаги е по-добре да избере смъртта. Нима самият той не инструктираше мъжете си: „Никакви половинчата мерки. Всички да се върнете мъртви“.

Имаше още една добра причина да избере смъртта. Тя остана безмълвна, докато той ѝ говореше за *гири* — почитта, напълно сляпото и безкомпромисно задължение към семейството, общността, работодателя. Парвати научи още една нова дума — *гири* — *нинджо*. Задължението към съпругата, децата, родителите. В сравнение с него призивът на любовта не представляваше нищо. Двамата никога нямаше да могат да са заедно.

Последва пауза. И после: иска ли да се присъедини към него в извършването на двойно самоубийство? *Шинджу*. Като Хитлер и Ева, но не в израз на протест или противопоставяне, а като изкупление.

Тя беше виждала картина на двойно самоубийство, за каквото говореше той. Беше ужасно. Мъжът лежеше върху жената. От гърба му стърчеше меч, а тя беше разпрана от ухо до ухо, сякаш се хилеше отворително, победоносно. Смачкани, напоени с кръв парчета плат около мъртвата двойка. Противна картина, но все пак всички обречени влюбени от най-хубавите легенди се самоубиваха.

Култът към благородното самоубийство беше характерна черта на *неговата* култура. Но тя, как можеше тя да отнеме собствения си живот? Какво щеше да стане с децата ѝ? Никога нямаше да преживеят

позора. Хубавите семейства нямаше да ги искат за снаха или зет. Щяха да кажат „лоши гени“ и после да поклатят глави. Ами душата ѝ? Представи си я как се лута незнайно колко дълго — дух или дявол, загубена и страдаща.

Погледна го с умоляващи очи. Отвори уста и той като светкавица сложи ръка отгоре ѝ. Очите ѝ се разшириха от ужас. Реакцията му беше толкова бърза, толкова яростна. Пръстите му се отместиха, целуна я по бузата, нежно потърка кожата около устните ѝ. Тя не сваляше поглед от него. Очите му излъчваха спокойствие, устните — непреклонност. Музиката спря и той дръпна ръката си.

— Не се притеснявай. В края на краищата това не е важно. Почини си. — Гласът му звучеше неуместно грубо, а в момента беше възможно най-нежен. Но той изрече последната си дума. Тя можеше да го последва или не, но той трябваше да умре. Това беше единственият възможен път за него. Усмихна ѝ се, но тя не отвърна. Дори в ужаса си осъзна, че точно за това се беше молила. *Нека поиска да скочи в огъня заради мен, нека с готовност да даде живота си за мен.*

Богът змия ѝ го даде.

И какво прави една жена, ако осъзнае, че не желае това, за което се е молила? Трябва ли все пак да се поклони и да приеме? Какво ще стане, ако си промени решението и не го приеме?

Тя лежа будна до него до зори и после се прибра в жилището си над магазина. Не знаеше какво да прави. Кожата ѝ лепнеше от пот. Дълго време седя, подпряла чело на върха на пръстите си, и обмисляше. И тогава реши. *Ако жената не приемеше даденото, се връщаше пред олтара.* Погледна навитата змия и каза:

— Преди бях дете. Нямах представа какво искам. Прости ми. Сега съм жена и искам да бъде пощаден. Нека никоя от превръзките му не носи моето име. Нека да живее дори и без мен. Благослови го. Нека да живее.

Той легна при нея под боядисаната с къна мрежа против насекоми.

— Ако сега бях в Япония, щях да се потопя в сезона на хризантемите — тихо каза той.

Тя зяпна. Вече я беше оставил и се беше завърнал в родната земя? Книгата в ръцете ѝ се изплъзна и тупна на земята. Студен бриз лъхна горещата ѝ, влажна плът. Ръката ѝ тежко се отпусна върху рамото му. Миризмата от газената лампа беше силна. Отвън се чу крясък на паун. Вятърът шумеше в дърветата. Генераторът мълчеше. В стаята се носеше силната миризма на газената лампа. Тя си спомняше всичко. И най-малката подробност, уловена като жива, дишаща снимка. Имаше хиляди такива. Всичките красиви, скъпоценни тайни, като заровено съкровище.

8 май 1945 г. Войната в Европа приключи и по радиото съобщиха, че Лондон е залят от изключително патриотични паради и празненства по улиците. Високо в небето американските бомбардировачи прелитаха на път за Сингапур. Мамите казаха: „Добре. Японците няма да стоят още дълго“.

6 август 1945 г. Би Би Си съобщи, че първата атомна бомба е ударила Япония. Генерал Хатори стоеше пребледнял на балкона и гледаше морето с невиждащи очи.

8 август. Падна втората. Град Нагасаки се превърна в море от разруха. Парвати си спомни сладкаря в Цейлон, който един ден съвсем внезапно полудя. Втурна се на улицата с разчорлена коса и започна да раздава шепи бонбони. Когато синовете му дойдоха, той седеше на прага, ядеше лук и се смееше без причина.

15 август. Император Хирохито беше принуден да отрече по радиото, че е Бог. Според думите му Япония беше „понесла непоносимото и изтърпяла нетърпимото“.

2 септември. Япония капитулира пред генерал Дъглас Макартър. Войната свърши, но на Малайския полуостров приключи едва на 13

септември 1945 година. Японските официални лица пристигнаха с бели знамена по колите. Хората им се присмиваха, но те не реагираха. Двете страни подписаха договора за капитулация. Когато извикаха имената им, офицерите изпълниха ритуалния акт по предаване на самурайските си мечове в знак на пълното разоръжаване на Японската имперска армия.

Мая посъветва жената, дошла при нея с оплаквания от предменструален синдром:

— Изхвърли григорианския календар от къщата си. Тялото ти е объркано, защото знае, че годината има тринайсет месеца, а не дванайсет. Просто следвай циклите на луната. Приеми новолунието за първи ден от месеца, пълнолунието за средата на месеца, а безлунието за последен ден. И никога повече няма да страдаш от болки или депресия преди, по време или след цикъл.

[1] Начинаеща гейша. В буквален превод означава „танцуващо дете“. — Б.пр. ↑

БЕЗ

Чекмеджетата бяха пълни с бананови пари. Даде ги на децата. Рубини играеше на магазин с тях, а Куберан, малкото чудовище унищожител, ги изгори на малки камарки. Да гори пари! Случилото се трябваше да я накара да потръпне от ужас, но тя се радваше, че са безполезни. Това бяха мръсни пари. Зачуди се какво щяха да направят мамите с техните. Със сълзи на очи ще ги сгънат в оригами с формата на цветя и малки кученца? Адари. Разбира се, тя знаеше, че са го взривили, очакваше, че ще пострада, но онзи нащърбен силует, който я посрещна... Всички стъкла бяха изпотрошени, покривът — хлътнал, и останките хвърляха дълги сенки. Насред руините лежеше металната клетка на Касу Маримуту. Само тя беше оцеляла непокътната. Тя си спомни колко се тревожеше той, че може да остане заклещен вътре в случай на пожар. Странно, че се притесняваше за това.

Замисли се как хилядите прашасали книги горят в огнения ад и изведнъж се сети — точно зад книгите скри всички важни правни документи, актовете за собственост върху земите и имотите. Но адвокатът ще има копия, каза си тя. На острова един самотен паун разтвори рехавата си опашка и затанцува специално за нея. Останалите не се мяркаха наоколо. Остана да го гледа, докато той се отдалечи, бършейки земята с опашката си.

Отиде при постройката на генератора. Беше разрушена, но внезапно Купу изпълзя отвътре бос и облечен в дрипи.

— Ама — ахна той и се втурна да ѝ падне в краката.

Горкият мъж, сигурно се прехранваше от земята. Тя си свали верижката, за да му я даде, но той енергично заклати глава.

— За какво, Ама? Гората и морето ще ме хранят и ще ми станат гроб.

Тя погледна към къщата.

— Какво стана?

— Беше ужасно, наистина ужасно, но нищо не можехме да направим. — Устните му затрепериха. — Всичко започна, след като

японските войници откраднаха сребърните съдове под храма. След това „то“ ни връхлетя. „То“ дойде в образа на комунистическите бунтовници, въоръжени с пистолети, пушки, гранати и карабини. Държаката ни на разстояние и подпалиха къщата. Дървените подове изгоряха лесно и прозорците започнаха да експлодират от невъобразимата жегата. Отстъпвахме още и още по-назад, докато накрая се озовахме в морето, а в същото време големите железни каси се срутواха една по една. Шумът беше оглушителен и пламъците се издигаха на десетки метри във въздуха. Чудно как не сте видели от града. Когато горящото дърво в средата на къщата най-накрая рухна в пламъците, се разплаках. Знаех, че никога повече няма да видя нещо по-сърцераздирателно.

Докато гледаше, Парвати изведнъж забеляза, че тикът му е изчезнал. Сигурно е бил външен израз, начин да отблъсне непоносимото. Сега, след като се беше върнал към земята, отново се чувстваше прекрасно.

— Трябва да отида да видя храма.

— Ама — скръбно каза той, — страхувам се, че новините са лоши. На следващия ден, след като убиха змията, британците взривиха храма. Сигурно са си помислили, че е японски пост. Но все пак елате с мен да видите какво е останало.

Тя мълчаливо гледаше разрухата и той мълчаливо я изведе от джунглата. При къщата се сбoguва с нея. Тя го гледаше как върви през полюшващите се дълги треви с наведена глава като тигър. Обзе я огромна тъга. Никога повече нямаше да го види, чувстваше го със сърцето си. Тя щеше да му завещае това парче свещена земя. Той беше пълноправният ѝ собственик. Вече се отдалечаваше, когато го чу да вика името ѝ и се обърна. Той седеше в началото на гората.

Тя сви ръце пред устата си.

— Какво има?

За момент той не отговори и тя си помисли, че вятърът е отнесъл гласа му. Но после същият този вятър довя отговора му, сякаш мъжът стоеше до нея.

— Обичам ви от първия миг, в който ви зърнах. И онзи ден в гората, после не спях три нощи, защото няхах право да ви докосна.

Ръцете ѝ се отпуснаха до тялото. Гледаха се от разстояние. От толкова далеч, че даже не можеше да различи чертите на лицето му.

— Само исках да знаете — извика той и се обърна.

— Почакай! — извика тя, но той вече се беше шмугнал в тъмнозелената стена и отново стана част от джунглата. Тя изчака още малко, макар да знаеше, че той няма да се върне.

Тръгна през отломките покрай почернелия дънер и се насочи към западното крило. Северната стена на балната зала липсваше и вятърът свободно си играеше вътре. Появата ѝ подплаши една светла игуана и животинчето се потули някъде. Качи се по стълбите. Земята под краката ѝ скърцаше, беше опасно и нестабилно. Спря, затвори очи, вкуси съомгата от консерва и чу натрапчивата мелодия на *шамисен*. Една уста обсипваше гърба ѝ с целувки. *Целуни ме още веднъж. Не си отивай толкова бързо. Всичко без теб е агония.* Отвори очи. Богът на сладострастието трябваше да освободи трона и сърцето ѝ да си възвърне стабилността.

В далечината рибарите се прибираха. Малки, далечни фигури. Жените им чакаха, огньовете вече горяха. Трудлюбиви, благословени хора. Стоя там часове наред, докато те готвеха рибата, ядоха, прибраха си нещата и тръгнаха. Слънцето залязваше и къщата започна да се изпълва с враждебни сенки. Всички убити хора в мазето, докато тя правеше любов горе, се надигнаха и започнаха да я сочат с пръст. Не ѝ прощаваха. Уплаши се. Знаеше, че никога повече няма да може да живее тук. Вятърът свиреше зловецко през изпотрошените стъкла. Някакво малко животно изплака. Побягна слепешката.

Шофьорът седеше на един камък до колата. Беше ял риба. Костите лежах в краката му. Щом я видя, се изправи, но тя вдигна ръка и той си седна на мястото. Отиде на плажа. Съпругът ѝ си тръгна без нея. Стоеше на брега, засенчила очи с ръка и с отпращан вглед към хоризонта, когато чу бръмченето на джип. Обърна се и сърцето ѝ подскочи. Гледай ти, беше се върнал за нея, собственичката на един разрушен дворец.

Той държеше дълга плоска кутия и беше облечен както го видя първия път. Официален, горд генерал. Стоеше и я гледаше. Сарито ѝ се развяваше, както едно кимоно никога не би могло. И тя разбра, че се опитва да я запомни. Защото, разбира се, не беше дошъл, за да я отведе или да остане. Това бе прощаване.

Тя направи крачка напред и той тръгна към нея. Едната му ръка се полюшваше свободно до тялото, но стъпките му бяха бавни и

уморени. Нарочно удължаваше момента.

Тя спря. Внезапно се почувства твърде изтощена, за да измине разстоянието. Нека той да дойде. Толкова много самотни нощи я очакваха. Откъм морето подухна студен вятър и тя обви ръце около тялото си. Той си свали шапката и застана пред нея. Парвати се вгледа в съсипаното лице. Войната, войната, беше изгубил много повече от войната.

„Събра смелост да ме оставиш?“ Но не го изрече.

— Казаха ми, че ще те намеря тук. — Челюстите му бяха стиснати.

Ъгълчетата на устата ѝ се смъкнаха надолу, но той разбра, че това трябва да е усмивка.

— Ще бъдеш ли добре? — попита тя.

Той сви рамене.

— А ти?

— Мисля, че да.

Но като видя колко безпомощно я гледа, отчаяно притисна лице към гърдите му. Усети как металът по униформата му пробоща бузата ѝ. Миришеше различно. На мускус, страх. От несигурното бъдеще. От промяната. От загубата на честта. Съдба по-лоша от смъртта. В мечтите му ръката под широкия ръкав забиваше кинжала в собственото му тяло. Това беше поражение и все пак новият начин на мислене каза, че е по-смело да се изправиш лице в лице с новия ден и надвисналото наказание. И когато отвори уста, той не заговори за отчаяние или загуба, а за надежда.

— Ще се върна за теб, Сакура. Обещавам. Ще ме чакаш ли?

— Ще чакам в магазина до деня, в който дойдеш — обеща тя, въпреки че в ушите ѝ звънтяха думите на Касу Маримуту: *Продай магазина. Той ще те унищожжи.*

На лицето му се появи едва доловима усмивка.

— И аз ще дойда. Имаш думата ми.

Тя се усмихна.

— И ти моята.

— Ако по някаква причина изгубим връзка и не можем да се намерим, запомни, че в деня, в който тази страна получи независимост от британците, ще те чакам на централната гара в Куала Лумпур, да

кажем в дванайсет на обяд на перона, откъдето тръгват влаковете за Куантан.

— Ще бъда там.

— Как ще си облечена, в бяло или в синьо?

— В бяло със сини ивици по края.

— Ще мечтая за това.

— Злочестите влюбени. — Тя се усмихна иронично. — Липсва ни само бамбуковият мост.

— Трябва да тръгвам.

— Да, трябва да тръгваш. — Тихо, почти недоловимо. *Тръгвай, предците ти гледат.*

Вместо да я целуне, той я отместил от себе си, обърна се бързо, енергично, с изправен гръб, сякаш изпълняваше военна команда, и замарширува далеч от нея. Смешен мъж. Как можеше да се отдалечава с маршова стъпка от любовница? И все пак тя не се оплака, нито извика. Разбра. Героят беше паднал твърде бързо. Помисли си за всички неща, които не си бяха казали. Поколения мълчание и премълчаване така се бяха пропили във всяка клетка от тялото му, че той не можеше да покаже емоция и разбира се, тази свирепа, разкъсваща болка. Дори и тя виждаше, че не са уместни за самотен, брулен от вятъра плаж.

Вратата на колата беше отворена. Той се качи и я затвори. Шофьорът заобиколи от другата страна и запали. Краката й... о, как копнееха да затичат след него! Той извърна вкамененото си лице към нея. Двигателят на джипа се оживи. Ръката му се протегна. Тялото й на момента отвърна и тръгна напред. Устните му се разтвориха, за да отронят трагичен звук, може би името й, но вятърът го отнесе и колата изчезна.

Тя дълго стоя, вперила присвити очи в далечината.

В кутията намери чадър. Чадър? Вятърът отнесе празната кутия и капака върху вълните. Тя разтвори чадъра, отдалечи го от себе си и разгледа десена. Черешови цветчета. Задържа го над главата си. Той нямаше да се върне, все още не. Но някой ден. Той обеща, а беше мъж, който държи на думата си.

Надзърна иззад чадъра и видя няколко стари вестника, полузаровени в пясъка. Изтупа пясъка и уви подаръка си в тях. Дори и сега имаше опасност някой да я види и да каже: „Значи си била ти“.

Ръката ѝ се плъзна към двата плика под блузата ѝ. Едното писмо беше от Самюъл Уест, но увлечението по Европа наистина приключи. Скъса го на малки парченца и вятърът ги отнесе още преди да докоснат земята. Другото беше от къщи. За каквото и да ставаше дума, новините не бяха добри. Мрачно гледаше разкривения почерк на брат си по евтината синя хартия. По-късно, помисли си тя, и върна плика под блузата.

После отиде при люлката и се гмурна в небето. Всяко дръпване на въжетата назад я отнасяше все по-високо и по-високо, докато сенките около нея ставаха все по-дълги и по-дълги.

Истинската любов знае как да чака.

РУБИНИ

Той гледаше полюшващото се момиче, което вървеше към него. Косата ѝ беше ниско подстригана, но тя я беше украсила с множество фиби и евтини дрънкулки. Действително роклята си е рокля, което ще рече, че когато едно дванайсетгодишно момиче, обуло високите токове на майка си, се намъкне в роклята ѝ и я повдигне с няколко безопасни игли, дрехата се превръща в плъзгащото се покривало на самата Йезавел. Нацупените алени устни изпъкваха на красивото ѝ лице.

От погледите, които привличаше, ставаше повече от ясно, че облеклото и държанието ѝ имаха нужда от повече наглеждане и контрол, но младежът разбираше — войната свърши, японците си отидоха и тя се наслаждаваше на женствеността, от която беше лишена в продължение на четири дълги години.

Докато приближаваше, очите ѝ се плъзнаха презрително по него и като не намериха нищо интересно, се отклониха и отново се съсредоточиха в някаква привлекателна точка отпред. Когато го отмина, дъвчейки дъвка като американка, той се обърна и жадно изгледа отдалечаващите ѝ се бедра. Знаеше, че пренебрежението ѝ е истинско. Но въпреки това тя го *погледна*. Всъщност тя погледна *него*. Очите ѝ се спряха на неговата особа. И това беше достатъчно, защото младежът беше лудо влюбен в нея още откакто я зърна — дете, което се преметна надолу от жива пирамида на спортния ден на училището. По това време той беше гимназист. Докато я гледаше как пада, като че ли някой извика отдалеч: „Цвят, светлина, музика“.

И макар че започна да надава ухо на клюките за семейството ѝ и да я преследва от разстояние, нито веднъж не се появи надежда. Дъщерята на великия Касу Маримуту оставаше извън досега му. Но това беше преди войната. Войната промени нещата и сега можеше да се каже, че момичето е на една ръка разстояние от него. Трябваше да отиде да види красивата усамотена вдовица, някога позната като Ролс-Ройс Мами, а сега наречена просто Кадай (магазин) Мами. Веднъж — два пъти я беше мяркал на прозореца на горния етаж. Един ден, може

би не днес или утре, но някой ден той щеше да седне пред нея. За да поиска ръката на момичето. Дотогава щеше да чака. Любовта му не беше мимолетна, преходна или неопределена.

Истинската любов знаеше как да чака.

Някъде по улицата един гурки оцени предизвикателството ѝ и заръкопляска. Още един чифт ръце се присъедини към него. Момичето жена поруменя, усмихна се и повдигна брадичка. Скоро последваха и други. Още по-напред други, докато цялата улица вече ръкопляскаше.

Парвати стана от стола и отиде до прозореца да види за какво е цялата тази олелия. А, Рубини. Усмихна се тъжно. Животът се променяше с всеки изминал ден. Още не беше казала на дъщеря си, че всички актове за собственост за многобройните обширни парчета земя на баща ѝ са изгорели в пожара, а копията, които адвокатът държеше, бяха кой знае къде. Мъжът беше мъртъв, обезглавен, и целият му архив беше откаран нанякъде, след като японците намерили радио в кантората му. И тъй като Парвати нямаше идея къде са земите, беше невъзможно да ги открият, особено тези в чужбина. Изглеждаше почти невъзможно да се случи подобно нещо — притежаваше земя, за която не можеше да изяви претенции, защото не знаеше къде се намира.

Друг адвокат, с когото се свърза, се съгласи, че положението е точно такова, и добави, че по този начин много земя стои непотърсена. Мъжът предположи, че след като мине достатъчно време, правителството ще я присвои. Можеше единствено настоятелно да я посъветва да се опита да си спомни къде точно се намират имотите на съпруга ѝ. Парвати нямаше нужда да опитва. Никога не бе знаела. Знаеше единствено за каучуковата плантация в Малака, за която мъжът ѝ ѝ каза, и то само защото искаше да се подслонят там, ако възникнат проблеми в Адари. Съпругът ѝ никога не ѝ беше споделял информация по финансови и делови въпроси. За него тя винаги си остана необразовано селско момиче.

Парвати се върна на стола и препрочете писмото от най-големия си брат. Не трябвало — думата беше подчертана два пъти — да продава магазина. Той щял да дойде да ѝ помага да го управлява. Тя разбираше какво ще повлече тази „помощ“ след себе си и трябваше да му пише, че съпругът ѝ е оставил строги разпореждания да продаде магазина. Но в такъв случай какво щеше да стане с обещанието ѝ към Хатори? Няма значение. Нека да дойде. Нека да вземе. Какво значение

имаше? Той беше част от семейството, а тя имаше повече, отколкото ѝ беше нужно за нея и децата.

Когато Парвати съобщи, че брат ѝ пристига да поеме грижата за магазина, Мая каза:

— Кой може да каже колко вода ще изпие жабата в кладенеца?

Но Куберан веднага поиска увеличение на джобните си пари като компенсация за загубата на уединение и пространство, след като сложиха още едно легло в стаята му. Брат ѝ пристигна по-стар и с повече бръчки около устата.

— Управлението на магазин е мъжка работа. Ти трябва да си стоиш горе и да се грижиш за децата.

Брат ѝ не хареса Мая, нарече я „куку“ в малайски одежди и поиска Парвати да се отърве от нея.

— Тя е член на семейството — твърдо отсече Парвати и той спря да обсъжда темата.

Но горкият Апу бързо беше освободен от задълженията си, защото бил „некомпетентен“. Така брат ѝ пое управлението изцяло, а тя беше пропъдена горе, без никой да я вижда или чува, точно както в задния двор на баща ѝ.

Тя всяка сутрин се събуждаше, изкъпваше се, обличаше се и си казваше молитвата. Почти не излизаше от четирите стаи, освен когато слизаше долу да хапне, и даже не се срещаше с другите жени от Клуба на черните чадъри. През повечето време седеше и мечтаеше за миналото, за огряното от слънцето море, за Каличан, който се излежаваше до затоплената от слънцето стена на градината, за Купу, който вървеше през високата трева, а Хатори сан винаги стоеше неподвижен на балкона и гледаше осветения от луната океан. Когато се прибираха от училище, децата ѝ разказваха историите си, а тя слушаше, усмихваше се, кимаше, където сметнеше за уместно, и понякога дори правеше коментари. Но те растяха далеч от нея, особено Куберан, и нищо не можеше да се направи. И така времето течеше зад прозореца на малкия апартамент, без почти да докосва живота ѝ.

1953

Парвати стоеше до прозореца и си спомни първите дни след заминаването на Хатори, когато лежеше на тясното легло, съкрушена и потънала в мисли единствено за загубата, боейки се дори да заспи, защото Рубини пак можеше да дойде, както се случи веднъж, и да я разтърси с въпроси, на които тя не искаше да отговори.

— Кой е Хатори? Защо го викаш?

— Стар приятел на татко ти — веднага отвърна тя, макар да беше замаяна и полузаспала. И от това неочаквано, инстинктивно хитруване я заболя сърцето.

До сутринта, в която Мая седна на кревата ѝ.

— Любовта е велико нещо. Връщаме се отново и отново, за да вкусим величието ѝ, и твърде често забравяме, че просто преживяваме. Нищо не може да продължи вечно. Трагедиите ще почукат на вратата ни, но успелите помнят, че тя е само гост. Дори нащърбеното стъкло няма да те пореже, ако не минеш точно до ръба му. Любовта, всяка любов, без значение колко продължава, е дар. Ами ако ти бях казала, че мога да направя така, че болката да изчезне, но в замяна трябва да се откажеш от всичките си спомени за него?

Парвати бавно седна и се намръщи. Погледна Мая в очите и поклати глава веднъж.

— Няма момент, когато да съм искала него да го е нямало. Всичките са ценни. Не мога да се откажа от нищо.

И тя стана от леглото, и заедно слязоха в кухнята, където отделиха един чувал цветчета от хибискус от стеблата им и ги смесиха с мед и лимонов сок.

— Ама! — извика откъм стълбите момчето, което помагаше в магазина.

Тя се извърна от прозореца.

— Да, Кришна?

— Директорът на училището е долу. Иска да ви види.

Парвати смръщи вежди.

— Покани го горе.

— Да, Ама.

Тя си оправи сарито, включи лампата на стълбищната площадка и зачака. Директорът предпазливо се качваше по стръмните дървени стълби. Когато мъжът стигна най-горе, тя го поздрави учтиво.

— Заповядайте, седнете — покани го тя и посочи дългото канапе.

Той се облегна и огледа скромното обзавеждане.

— Как сте? Отдавна не сме се виждали. Не е тайна, че бях голям почитател на съпруга ви и това прави нещата много по-трудни. — Той замълча и погледна неловко. — Тук съм заради сина ви. Той винаги е бил буйно дете, но ние се опитвахме да го дисциплинираме доколкото можем, без да ви притесняваме. Дори онзи път, когато сложи изпражнения в шкафчето на чистачката и надраска мръсни думи на чина си.

Парвати ококори очи.

— Куберан? Сигурен ли сте?

— Той си призна.

— Призна си?

— Да, след като приятелите му го издадоха, разбира се. — Последва кратка, страховита пауза, докато мъжът си събираше мислите. — Но за съжаление, днес съм тук, защото този път отиде твърде далеч. Една от съученичките му го обвинява, че се е опитал да я изнасили.

— Какво? — Гласът ѝ прозвуча пресипнало. Добре, че беше седнала, защото ѝ се зави свят, сякаш всеки момент щеше да припадне.

— Нямам друг избор, освен да го изключа. Той е изключително интелигентно момче и въпреки че изобщо не обръща внимание на уроците, оценките му винаги са били отлични. Има други училища, които може да го вземат, или пък вие да му осигурите частни учители. Мога да ви препоръчам имената на някои чудесни колеги.

Парвати се задъха.

— Чакайте малко! — извика тя. — Трябва да знам какво се е случило. Какво точно е направил?

Директорът на Куберан се размърда неловко.

— Явно я е завлякъл зад лавката. Ако не е бил продавачът на юфка, който се притекъл на помощ на момичето, е щял да приключи

започнатото. Вече бил разкъсал белъто ѝ и ухапал... тъъ... гърдите ѝ. Има и драскотини...

Парвати почервеня.

— Разбирам — каза тя, но всъщност не разбираше, не можеше да разбере. Куберан върху момиче, хапейки и дращейки. Вдигна поглед.
— И кога се е случило?

— Вчера следобед.

Тя се замисли как се държа синът ѝ предишната вечер, докато се хранеха. Нищо в поведението му не беше по-различно от друг път. Стисна устни, за да запази хладнокръвие, и стана на крака.

— Искрено ви благодаря за всичко, което сте направили. Оценявам идването ви. Съпругът ми винаги казваше: „Чудесен мъж е този Турайсингам“.

Директорът се изправи със съжаление. Наистина никога нямаше да разбере как чудесна двойка родители могат да създадат момче като него.

— Щом го е казал покойният ви съпруг, това е голям комплимент за мен. Искам също така да знаете, че можете да разчитате на дискретността ми по този въпроси сега и за в бъдеще. Довиждане, госпожо Маримуту.

Тя нито му подаде ръка за сбогуване, нито го изпрати до стълбите. Стоеше, обгърнала ръце около тялото си, толкова стъписана, че не можеше да мисли за нищо. Веднага щом стъпките му заглъхнаха, чу кожените сандали на брат си, два номера по-големи от нужното, да шляпат нагоре по стълбите. Тя отчаяно затвори очи. О, не сега, не когато се чувстваше толкова низка, толкова изложена. Пое дълбоко дъх и отново потъна в стола зад себе си.

Брат ѝ подаде глава през вратата.

— Какво искаше директорът?

— Дойде да ми каже, че трябва да изключи Куберан.

— Какво? — Брат ѝ влезе в стаята, ококорил очи. — Защо?

— Станала неприятност с едно момиче.

— Каква неприятност? Да не би да е бременно?

— Не, не, не се е стигнало чак дотам.

— Тогава какъв е проблемът?

Тя обви пръсти около шията си и потърка долната част на лицето си. Той продължаваше да я гледа с любопитство и Парвати си спомни

коментара на Мая, когато го видя за пръв път. „Познавам този тип мъже. Казал е на жена си: «Ще се върна със злато».“

— Виж — започна Парвати объркано. — Сега съм... малко изморена. Може ли да поговорим по-късно, моля те.

— Къде е момчето сега?

— Не знам. Да поговорим по-късно, а? Моля те.

— Както искаш — раздразнено се съгласи той и тръгна към стаята си. Тя отпусна лице в ръцете си. Мая беше излязла и Парвати стоя така с часове. Накрая се изправи и застана до прозореца.

Не знаеше кое я засегна повече — гнусното престъпление или възмутителното безразличие, което Куберан демонстрира след това. Опита се да намери оправдание за сина си. Ами ако не е било изнасилване? Ами ако е било младежка страст, отишла прекалено далеч? Ами ако е станала грешка? Но накрая най-много я притесни изумителната му липса на съвест. Унило се загледа в мъжа, който продаваше мариновани плодове на шиш пред киното. Зачуди се какъв е животът му, дали е щастлив и доволен. Сигурно имаше синове, дъщери и жена у дома.

Чу шум зад себе си. Куберан небрежно се подпираше на рамката на вратата.

— Предполагам, че искаш да говориш с мен. — Той се отблъсна от вратата, изправи се и спокойно започна да кръстосва стаята.

— Да — бавно отвърна тя и се извърна с лице към него.

Вечерната светлина танцуваше по него и тя си даде сметка, че на това разглезено красиво лице никога няма да има място за разкаяние. Беше грешно и противно и ако той беше по-голям, постъпката щеше да му осигури престой в някой мръсен затвор, но тя осъзна, че въпреки това не може да му заговори гневно. Гледаше го със съжаление. Не знаеше какво му е подготвило бъдещето, но се боеше, че няма да е толкова розово, колкото си го беше представяла. А тя питаеше големи надежди за него.

— Какво щеше да каже баща ти, ако беше жив?

— Не би могъл да ме критикува много, след като самият той е посял незаконно дете.

— Как може да се сравняваш с него? Опитал си се да *изнасилиш* момиче.

Той се отпусна на канапето срещу нея с дълга страдалческа въздишка.

— Оказа се — провлачено каза той, — че тя изгаряше от желание. Какво си мислите с онзи самодоволен глупак, че правеше тя зад бюфета със смъкната блуза, когато ни прекъснаха така грубо? И за да съм напълно честен, ще кажа, че тя съвсем ясно даваше да се разбере, че ѝ харесва точно толкова, колкото и на мен. Е, поне до последната част, когато искаше да спра, но аз не я послушах. Страхувам се, че на този етап от играта не можем да оценя скромността ѝ. Но няма значение...

— Няма значение? Изхвърлят те от училище, Куберан!

— Със сигурност не е кой знае каква загуба. Училищата са за развъждане на добри работници, а аз нямам намерение да ставам такъв. И между другото, смятам, че идеята на директора за домашно обучение е доста добра. След това мога да следвам право в Англия.

— Да следваш право в Англия? Що за лудост? Не можем да си го позволим. Не и сега.

— Можем, ако използваме шейсетте хиляди лири в Кутс.

В главата ѝ изникна споменът как тримата — Рубини, Куберан и тя — се бяха събрали в кабинета пред адвоката. По онова време Куберан все още ходеше с къси панталонки и нямаше още пет години. Струваше ѝ се преди цял един живот. Спомни си как огромните му, невинни очи гледаха адвоката сериозно, докато той четеше завещанието на Касу Маримуту, което ѝ звучеше като сложен юридически език. Никога не ѝ бе хрумвало, че синът ѝ не само е разбрал чутото, но и е намерил за какво да използва информацията.

— Става ли?

Парвати погледна сина си.

— Мога ли да разчитам, че ще се *държиш прилично*, докато се обучаващ вкъщи?

Той се разсмя безгрижно.

— Е, това е нова дума за тези неща.

Тя го гледаше и се чудеше на способността му да се надсмива и да намира и най-дребния недостатък в абсолютно всичко. Дали просто искаше да види колко далеч би могъл да стигне?

— Добре, да, ще се... *държа прилично*.

— Нали знаеш, че ще трябва да получиш нужните оценки, за да влезеш в британски университет?

— Можех да се сетя и без да ми го казваш, но... да.

— Не ме разочаровай отново.

— Няма да съжаляваш, майко — увери я той и затрополи като огромно тромаво кученце, за да я прегърне. Тя така се изненада от спонтанната проява на обич, че за миг ръцете ѝ останаха увиснали до тялото. След това го обгърнаха и тя забеляза, че тялото му е пораснало, че е станало по-твърдо, по-слабо, по-дълго, различно от телцето в спомените ѝ. Красивото ѝ момче се беше превърнало в неузнаваем непознат.

Той се изправи и отиде до вратата.

— Във всеки случай трябва да признаеш, че харченето на пари за образованието ми е по-добро решение от това да позволяваш на лъжливия ми вуйчо мошеник да открадне каквото е останало от наследството ни — небрежно подхвърли той през рамо, докато излизаше.

Тя се върна до прозореца. Съдейки по опашката отвън, разбра, че в киното скоро ще започне някой тамилски филм. Времето беше изгубило смисъл за нея, но предположи, че е или седмо, или двайсет и първо число на месеца, когато работниците получаваха заплатата и прожектираха тамилски филми. Колко нетърпеливи изглеждаха всички, докато се точеха през отворените врати. Преди време този час я изпълваше с магия и вълнение. Сега означаваше празно легло и да слуша как брат ѝ хърка в съседната стая. Разбира се, синът ѝ имаше право — брат ѝ беше безочлив лъжец, като твърдеше, че няма никаква печалба, откакто изгони Апу поради некомпетентност и пое управлението.

— Времената са лоши — свиваше рамене той. — Никой няма пари за харчене. — Магазинът едва излизаше на нулата, но той всеки месец изпращаше пари на жена си и децата. Парвати не си направи труда да разбере точно колко, но той вече си строеше чисто нова къща от тухли и хоросан.

Дойде моментът, в който той застана пред нея, за да ѝ каже, че се връща при семейството си, но тя не трябвало да се тревожи, защото решили вторият ѝ брат да дойде да се грижи за интересите ѝ. Тя кимна в съгласие. В крайна сметка какво бяха парите за нея?

Куберан удържа на думата си — държа се безупречно, учи усилено с частния учител, който майка му ангажира, и завърши с отличие. Готвеше се да замине със сина на Кунди Мами, който също беше приет в университета, в който кандидатства и той.

— Ще ти пратя картичка, когато пристигна — весело се провикна Куберан от таксито.

КЛЮЧОВЕТЕ КЪМ РАЯ

Заедно с първото писмо от Оксфорд Куберан изпрати и пакет „Джафа кейк“^[1]. Тя ги ядеше бавно, като запазваше портокаловото желе за последно и го оставяше да се разтопи върху езика ѝ.

Кунди Мами ѝ дойде на гости и Парвати я почерпи с бисквитите.

— О, от тези ли? — каза гостенката ѝ. — Да, синът ми каза, че са много евтини в Англия. Човек винаги може да познае качествените, защото ги продават в метални кутии. Като шоколадовите бонбони, които ми изпрати той. „Куолити стрийт“.

Парвати сведе очи. И какво, ако са евтини. Тя ги харесваше. Важното е, че са помислили за теб.

— Дадох обет, че ще вървя боса до храма всеки петък, докато синът ми си вземе изпитите — важно продължи Кунди Мами.

— О! — възкликна Парвати и пак протегна чинията с бисквитите към гостенката си. Жената си взе още две.

— Виждам, че още държиш онази индийска слугиня при теб, а?

— Мая е повече от компаньонка.

Кунди Мами смръщи вежди.

— Едно време не работеше ли за теб като слугиня?

— Не, не точно. Всъщност тя е лечителка, при това много известна. Всеки следобед на задната врата я чака опашка от хора.

— Какво? Позволяваш ѝ да използва дома ти по този начин! Всички тези болни хора влизат в къщата ти... Що за нахалство да ти причинява това! Ти си прекалено наивна, скъпа моя. Точно както не би сложила метла на витрината на магазина, така и тези индийци от долната класа трябва да се държат където им е мястото. Не стават за нищо друго, освен за слуги и дори тогава човек трябва да ги следи много внимателно, защото иначе се размотават и крадат.

Парвати внезапно се изправи.

— Радвам се, че се отби, но току-що се сетих, че обещах на една приятелка да ѝ отида на гости.

Кунди Мами я зяпна от изумление, след което си надигна задника, който с годините сякаш беше придобил още по-внушителни размери, и гордо се отправи към вратата, цялата разтреперана от унижение и гняв. Знаеше, че Парвати няма никаква уговорка. Всички знаеха, че тя вече никога не излиза от жилището над магазина.

Парвати слезе в кухнята. Радиото работеше, а Мая месеше тесто за чапати^[2]. Вгледа се в лицето на Мая, за да прецени дали е чула нещо, но жената ѝ се усмихна мило и попита:

— Тръгна ли си гостенката ти?

— Да. — Парвати огледа безупречната кухня. — Реших от сега нататък да готвим заедно.

Мая спря да мачка и дърпа тестото и погледна работодателката си в очите.

— Харесва ми да съм твоя прислужница. За мен е удоволствие да ти служа. На някои хора им е трудно да си го признаят, защото гордостта им страда, но всички сме тук, за да служим. От най-дребния прислужник до най-прославения крал, всички в една или друга степен служим на някого. Моля те, не променяй нищо помежду ни само заради това, което ти наговори тази дама.

— Значи си чула.

— Беше невъзможно да не чуя.

— Съжалявам. Тя си е такава, има лоша уста. Моля те, не се разстройвай.

— Че защо да се разстройвам? Жените като нея са дар. Те държат в ръцете си ключовете към рая. Макар на пръв поглед да изглежда, че са ни врагове, в действителност те ни предоставят ценни възможности да сме мили и търпеливи. Да действаме с любов. И го правят на висока цена за самите себе си — всички сълзи, които изплача, тя ще избърше от собствените си очи. Според закона на вселената, когато протегнеш ръка към друг, ти я предлагаш на самия себе си. Ако днес тя е погледнала на мен с подозрение, утре, вдругиден, следващата година или пък след десетилетие, когато даже е забравила, че някога е постъпила така, тя ще понесе същия пренебрежителен поглед върху себе си и ще побеснее от възмущение.

— Но аз много се ядосвам, когато някой те подцени.

— Едно време работих във фабрика за кукли. Първо правят мекото платнено тяло и след това пришиват крехките порцеланови

крака и ръце. Косата се поставя едва след като прикрепят и изрисуват лицето. После я обличат и куклата е готова. Ако се замислиш, и ние сме същите. Усъвършенстваме се стъпка по стъпка. Всеки от нас се намира на различен етап от този процес. Нима си по-добра от приятелката ти само защото вече имаш коса, а тя все още не? Никога не презирай и не съди хората. Да си човек, е трудно, но има едно хубаво нещо — никой не пада встрани. Всички ще постигнем съвършенство. Бог не ме обича повече от теб или нея. Всички сме негови чеда.

Мая продължи да меси и след малко Парвати се обади:

— За какво си мислиш?

Мая се усмихна широко.

— Ами, чудех се какво ще искаш да хапнеш с чапатито довечера. Леца или пържени картофи с онзи консервиран грах?

— Мисля, картофи с грах.

— Съгласна съм — каза Мая. Двете се усмихнаха една на друга и в усмивките им се прокрадна безсмъртна любов, която вече беше на няколко века.

Вторият брат на Парвати седеше до касата и зяпаше улицата. Вече беше взел много повече, отколкото брат му посмя, но искаше още. Съзнаваше, че съсипва магазина, но не го интересува. Като представител на баща ѝ и за да възстанови магазина, щеше да поиска от Парвати да продаде каучуковата плантация в Малака.

В началото тя не се съгласи.

— Тя е на децата.

После баща ѝ ѝ писа и ѝ нареди да я продаде. И тя я продаде.

— Защо им позволяваш да съсипят всичко, което ни остави папа?
— възнегодува Рубини.

Парвати поклати глава.

— Съжалявам, но не мога да не се подчиня на баща ми.

Една седмица преди да си тръгне вторият ѝ брат и да пристигне третият, тя подочу, че синът ѝ се е оженил за бяла жена. Новината я шокира, защото той не ѝ беше споменал нищо, и тя му писа. Отговорът му пристигна върху пощенска картичка.

Източникът ти е предал остаряла информация.
Жената си отиде и прав ѝ път.

Парвати потърси Мая, която разбъркваше нещо в един черен казан.

— А, ето те — каза Мая. — Можеш да ми помогнеш. Донеси ми онези билки. Изглежда, днес ще е горещо и рекох да ги приготвя да съхнат после.

Парвати загреба билките с шепи и ги пусна във врящото мляко.

— Вярно е, Мая. Оженил се е, без да ми каже.

— Хм... — Очите ѝ приличаха на бездънни кладенци от съчувствие.

[1] Популярен сладкиш във Великобритания и Ирландия във формата на бисквити с пандишпанова основа, портокалов пълнеж и шоколадово покритие. — Б.пр. ↑

[2] Вид индийски плосък хляб от пшенично брашно, приготвян без мая. — Б.пр. ↑

КУПУ

Купу стоеше неподвижен и се ослушваше в джунглата, която беше утихнала мъртвешки. Внезапно в небето блеснаха седем големи кълба — яркооранжеви топки със светещи периферии. И все пак той установи, че може да вижда през тях, сякаш бяха от оцветено стъкло, и да погледне право в средата им. Придвижваха се бавно, величествено, но плавно като голяма риба във водата. Когато се приближиха, той установи, че не само се приближават към него, но и знаят за присъствието му.

Първо чу името си в дърветата наоколо, а после необичайния звън на детски гласчета. Той несъзнателно падна на колене, сякаш го направляваше някакъв много стар спомен, стаен в клетките му, покри уста с ръка и зае древна поза на смирение.

Сферите едновременно отвърнаха на жеста му — спряха. За момент и той, и те застинаха и замлъкнаха. После той примигна и кълбата изгаснаха, и пак светнаха. Той се разсмя, убеден, че демонстрират чувство за хумор. Задържаха се още няколко минути в това положение и после бавно и величествено си тръгнаха.

Той искаше да ги повика, но внезапно се почувства изтощен до припадък и се отпусна на земята. Пред очите му се появиха високи, издължени фигури, някои с крила, а други с две ленти светлина, спускащи се напред откъм тила им, но всички бяха в пъстри, ярки цветове. Не бяха нито мъже, нито жени. Заговориха му поред красиво, но без думи, и той слушаше свещените им команди, изпаднал в страхопочитание. Някои думи идваха под формата на чисто бели топки светлина, които закръжаваха над главата му за момент, а после се спускаха надолу в тялото му — проникваха през кожата, влизаха в плътта, кръвта и костите, благославяха го, инструктираха го, променяха го завинаги.

Когато си тръгнаха, вече беше светло и джунглата оживя от звуци. Купу бавно седна. Сърцето му биеше лудо, но той не изпитваше страх. Поискаха от него да възстанови сребърните съдове и отново да построи храма над тях. Той смръщи вежди. Нямаше представа каква е целта им. Може би не му бяха казали или просто беше забравил. Огледа се. Светът бе абсолютно същият както преди светещите сфери да дойдат при него и той си спомняше единствено звездните същества като чуден сън, но когато огледа купчината развалини, с изненада установи, че знае къде точно трябва да сложи всеки един от камъните, за да построи храма отново. Трябваше да спазва нови измерения, защото хората вече не разбираха старите, във всеки случай не и докато са будни. А на мястото на камъка на общуването трябваше да постави божество, с което човешкото съзнание да се идентифицира. Той си представяше образа на божеството кристално ясно.

Извади перлата от една малка кожена торбичка, привързана на кръста му. Погали млечнобялото камъче в лявата си длан и отново си помисли за жената, която му подари това съкровище. На мига си спомни времето, когато я шпионираше как танцува с японския генерал под бляскавите полилеи. Боеше се да не го разкрият, но се приближи възможно най-близо и зяпаше като хипнотизиран как двамата се въртят в огромната бална зала, напълно погълнати един от друг.

Обикновено се радваше, че преживява от земята, използвайки само уменията и инстинкта си, за да си осигури прехраната в пълната самота, но споменът за нея с другия мъж го караше да чувства, че е взел погрешно решение. Така и не разбра защо не ѝ отвърна онзи път в джунглата, след като всяка fibra от тялото му го подканваше да го направи, но той просто стоеше неподвижен, скри лице, и ѝ позволи да се изплъзне от хватката му. Сега изпитваше нужда да я извика, да чуе как собственият му глас изрича името ѝ.

Шепотът му заглъхна в нищото. Една сълза успя да се отскубне и се търколи по лицето му. Избърса я грубо и изправи рамене. Когато кравите бяха непокорни, той им даваше масло от памучено семе. Нима и той трябваше да вземе малко? Какво беше това чувство на отчаяние и поражение, което го разяждаше? И какво, ако повече не преживееше нови приключения с нея и само старите продължат да го спохождат отново и отново, толкова много пъти, че детайлите се променяха и се появяваха нови диалози и измислени моменти на обич и страст?

Той нямаше да изкорени останалите частици от нея, разбира се, че не, но трябваше да окастри неспокойните корени, защото със сигурност щяха да го задушат. В крайна сметка това беше само ехо. Винаги фалшиво. Голяма измама. Сега разбра, че животът означава жертва, а не задоволство. Единственият изход беше да се оттеглиш.

Една малка маймунка закряска в краката му. Взе я в ръце. „Хаймо“, каза той на езика, който си беше измислил, докато живееше сам в джунглата. Животинката се покатери на рамото му и му забърбори приятелски. Купу стоеше нерешително. Трябваше да отиде в града, макар че мисълта да напусне прекрасната си джунгла, го плашеше. Не беше го правил от години. Почти беше забравил да се движи сред колите, хората, шума, но имаше работа за вършене, божествена работа. Духна в лицето на маймунката и тя избяга на едно дърво. Двата питомни златношиести петела, които спяха на същото дърво, се събудиха и закукуригаха. Той намери съдрана риза в един стар сандък и я нахлузи на гърба си, а препаската около слабините покри с чифт панталони. Усещането беше странно. „Хаймо“, каза той отново и потегли към града.

В замяна на перлената капчица поръча сребърни съдове. След две седмици бяха готови. Винаги е имал бързо и набито око — резултат от живота в джунглата, където виждаше, преди да го видят. Това му помогна да предусети къде точно да разположи лъскавите съдове. Върна се в джунглата, на мястото до потока, където прозрачните същества му казаха да копае. Там намери глина и загребвайки с голи ръце, започна да прави своя бог.

Работи часове наред. Нощта се спусна, но той запали лампа и продължи да работи. Не му пречеха нито умората, нито болката. Не спря дори когато ръцете му се схванаха и разраниха. Те сякаш се движеха сами, инстинктивно, неуморно, без колебание или съмнение. Когато творението му порасна, стъпи върху един камък и продължи да работи, докато то стана по-високо от него.

Слезе от камъка и с болки в гърба и ръцете се отдалечи от фигурата. Оставаше да я боядиса. Знаеше какви плодове, листа, сокове и насекоми му трябват, за да направи цветовете, но щеше да ги потърси по-късно.

Когато се отдалечи достатъчно и можеше да види божеството си в цялото му величие, падна на колене и впери изпълнен с благоговение

поглед в творението си. Той не беше човек на изкуството, но пред него стоеше точното видение, което ангелите му показаха — бляскаво и повисоко от всеки идол, който беше виждал досега. В храстите наблизосе чу пълзене, но той не обърна внимание. Сключи ръце, наведе глава и започна пламенно да се моли на чудото пред себе си.

БАЛА

Парвати гледаше седналия пред нея младеж с любопитство. Бала. Обикновен, мургав и беден, но се представи като надежден кандидат за ръката на Рубини. Макар че го заплашваше отказ, тя седна и го изслуша, защото я глождеше въпросът защо мъж като него си мислеше, че би могъл да заинтригува Рубини. Той обясни, че е влюбен в дъщеря ѝ. Толкова силно, че би я взел и без значителната ѝ зестра. Смяташе да я издържа с учителската си заплата.

— Мисля — внимателно го прекъсна тя, — че дъщеря ми все още не проявява интерес към женитбата.

Но това изобщо не попари ентусиазма на младия мъж. Вместо това той ѝ се усмихна мило, сякаш си имаше работа с дете или бавно схващащ човек.

— Готов съм да чакам.

Парвати замълча за момент. Въпреки всеизвестната репутация на Рубини като невероятно разглезена, придирчива госпожица слуховете за красотата ѝ и голямата зестра, оставена от баща ѝ, се бяха разпрострели надлъж и нашир и предложенията за брак валяха от цяла Малайзия. Лекарите, адвокати, счетоводители, бизнесмени. Но както се очакваше, тя ги отхвърли всички до един — били прекалено ниски, мургави, дебели, с лоша кожа, грозни, плешиви, глупави.

— Добре, но трябва да ви предупредя, че до днес дъщеря ми е отпратила трийсет и двама мъже.

Зад очилата му нищо не потрепна.

— Всичко идва при този, който чака — мъдро отбеляза кандидатът.

Парвати въздъхна.

— Разбира се, ти имаш право да чакаш колкото си искаш, но аз все пак съм длъжна да те предупредя, че дъщеря ми е решила да се омъжи за лекар.

— Майко — нежно се обърна той към нея, — казах каквото имам да кажа. Ако някога, когато и да било, тя си промени решението по

някаква причина, ще си спомниш ли за мен?

Парвати се зачуди дали не е леко побъркан. Не, просто книжен плъх, вероятно и досадник.

— Добре — съгласи се тя само за да го разкара.

Той си тръгна, но всеки месец изпращаше цветя и шоколадови бонбони за Рубини, на които тя, разбира се, не обръщаше никакво внимание. Веднъж Парвати попита за него, при което Рубини гордо повдигна брадичка и с възможно най-високомерен тон го обяви за идиот.

— Презирам го — отсече тя. — Как мога да се омъжа за човек като него? Как смееш дори да питаш?

Предложенията идваха и бързо си отиваха, но когато Парвати започна вече да се отчайва, се появи лекар — висок, красив, бял и с толкова дълги и черни мигли, че като погледнеш надолу, което се случваше често, те сякаш си почиваха върху бузите му. Той почти не отвори уста, докато седеше във всекидневната, но на Парвати ѝ изглеждаше добро, възпитано момче. Все още беше на практика в Джохор, но тъй като щеше да приключи преди сватбата, решиха двойката да се премести в Куала Лумпур и да живее в къщата, която Касу Маримуту остави за Рубини.

Оказа се непрактично и повод за клюки Парвати, сама вдовица, да остане в Куантан. Затова тя продаде магазина и с парите купи тристайна редова къща в Куала Лумпур, на съседната улица до красивата, построена по поръчка двуетажна къща на Рубини. Новите собственици на магазина обещаха да ѝ препращат пощата, но Парвати изпита такова безнадежно отчаяние, като затвори вратата на апартамента за последен път, че не можа да отговори на въпроса на таксиметровия шофьор.

Но докато стигне до плъзгащите се врати на новия си дом, поне тялото ѝ вече се беше успокоило и примирило. Къщата не беше лоша. Отпред беше всекидневната, а в средата имаше отдушник — хубаво място за Мая да суши билките за лековете си. Един коридор водеше към трите стаи. Тя взе най-близката до всекидневната, а Мая — най-близката до кухнята. Настаниха се бързо и започнаха подготовката за голямата сватба. Беше изчислено най-благоприятното време — 15 февруари в два часа през нощта. Поканиха осемстотин човека да станат свидетели как дъщерята на Касу Маримуту се омъжва.

СВАТБАТА

Сватбеното сари, изключително скъпа и красива дреха, беше специално изработено и донесено на ръка от Индия. Месеците подготовка приключиха в огромна зала, пълна с хора. Рубини седеше в малката стаичка отзад, заобиколена от жени, които се суетяха около премяната ѝ. Парвати влезе в 1:30 часа и помоли всички да излязат за минутка. Рубини вдигна поглед към очите на мащехата си и нещо в нея се сви от страх.

Красивото мило момче беше малодушен страхливец, който най-сетне, един час преди сватбата, решил да си признае, че вече се е оженил тайно за малайка. Имал мюсюлманско име и бебе момченце. Рубини наведе глава и дълго остана така. Когато се надигна, беше различен човек. Махна една къдрица от бледото си лице и попита с равен, апатичен тон:

— Онова момче с цветята и бонбоните живее тук някъде, нали?

— Да. — Парвати смръщи вежди. — Мисля, че живее в една къща в Брикфийлдс с още няколко неженени мъже. Защо питаш?

— Прати му съобщение, че ако още иска да ме има, може да заеме мястото на младоженеца.

— Какво? Та ти презираш този мъж. Даже не му знаеш името.

Рубини започна да си играе с едно мънисто на сарито.

— Как се казва?

— Името му е Бала, но това... не е нужно. Ще ти намерим някой друг. Ти си млада и красива. Ще има много други.

Рубини вдигна поглед. Очите ѝ бяха големи и безжизнени. Тя бавно и непреклонно поклати глава. Свободната къдрица подскочаше по извивката на бузата ѝ.

— Ще се омъжа за него и никого друг — тихо каза тя.

Двете се гледаха мълчаливо. После Парвати се обърна и слезе долу.

— Дали е правилно? — обърна се Парвати към Мая.

— Трябва да уважаваме уроците, които си е избрала да научи в това прераждане.

Приятелката, която Парвати изпрати да повика Бала с предложението на Рубини, се върна заедно с младежа и той със светнали очи покорно падна в краката на Парвати.

Парвати нежно докосна рамото му.

— Не на мен трябва да благодариш. Нямахте да те избира за дъщеря ми, но винаги ще съм ти благодарна, че дойде да я спасиш. Ела да видим ще можем ли да ти намерим подходящ костюм от гардероба на сина ми.

— Няма нужда — спря я Бала. — Той е готов от десет години.

— Това е добре — тъжно се съгласи Парвати и излезе.

Като остана сам, Бала си сложи златно — кремавото украшение за глава, старателно си избърса очилата, върна ги на носа си и се огледа в огледалото. Надигналият се у него смях изригна. Погълнат от собствения си късмет и щастие, младежът не чу, че някой е влязъл в стаята, и подскочи, като видя друго лице в огледалото.

Обърна се и се изправи лице в лице с една огромна жена. Знаеше, че е прислужничката на семейството, но когато се вгледа в очите ѝ, изтърканата фраза „времето спря“ стана реалност. И той постъпи като всеки мъж, който се озове в присъствието на по-голяма сила от самия него — поклони ѝ се ниско и в същото време част от него отчаяно се опитваше да разбере откъде идва тази мощ.

Внезапно жената се усмихна и от устата ѝ се показаха осеяни с червени петна зъби и венци. Дъхът му секна от смущение. Не, той грешеше, в края на краищата тя беше само една прислужница. Но в следващия миг жената му каза нещо толкова красиво, че думите ѝ щяха да го крепят до края на живота му.

— Синко, пътят на брака е обсипан с тръни и човек може да върви по него само бос. Но всеки път щом някой бодил се впие в плътта ти, ликувай, защото нежното ѝ стъпало би я боляло повече. Един ден ще вдигнеш поглед напред и ще видиш, че тръните са свършили и пътят отива право в дъга.

Той я гледаше, загубил ума и дума.

— Бъди добър с нея.

Той кимна.

— Добре тогава, тръгвай — усмихна се Мая. — Голямата ти мечта те чака.

Бала се усмихна.

Веднага щом Бала отиде да заеме мястото си до брата на Рубини на брачния подиум, сред множеството се разнесе шепот и в последвалия смут някои от гостите, които бяха поканени от страна на младоженеца, станаха и започнаха да се разотиват. Но Бала не се интересуваше и гордо гледаше напред. Никой не можеше да му отнеме магията на този ден.

— А, момчето с цветята и бонбоните тържествува — провлачено каза Куберан до него. — Не е ли изумително, че всички тези хора са се измъкнали от леглата си, за да видят как сестра ми се омъжва? Обзалагам се, че щяха да са три пъти повече, ако знаеха, че ще имат възможност да видят дъщерята на Касу Маримуту паднала толкова ниско.

Бала така се слиса от язвителния присмех на Куберан към срама на сестра му, че се обърна и го зяпна. Куберан не се обърна, а весело добави:

— Не се притеснявай, момко, тя ще го преодолее. В това отношение съм съгласен с Ницше. Всички клетви за вечна любов са упражнения по самоизмама.

Сега Бала разбра защо всички учители и ученици в старото му училище мразеха момчето. Спомни си думите на бившия си директор: „Това момче е непоправим вагабонтин. Единствената разлика за него, като идва на училище, е, че яде предобедната си закуска в лавката вместо на масата на майка си“.

— Тъй като съм голям защитник на философията като заместител на религията, смятам, че Ницше трябва да бъде цитиран много внимателно — рязко отвърна Бала. — Мъдростта му е устояла на солена вода и горчива земя.

— Почервенялата булка влиза — подигравателно съобщи Куберан.

Бала извърна лице към входа на залата и на мига забрави за Куберан и зловните му, отровни думи. Гледаше булката си с благоговение. Никой не я беше виждал по-красива и възхитителна.

Очите ѝ останаха скромно сведени, докато стигна до брачния подиум, а после ги вдигна към него. В студените им, мъртви дълбини нямаше и помен от свян или флирт и той усети как дланите му се изпотиха и изстигнаха.

Тя зае освободеното място от брат ѝ и Бала долови слаб полъх от парфюма ѝ. Миришеше на скъпо. Без да знае защо, ароматът му навя мисълта за Париж, макар че никога не беше ходил там. Сведе поглед към отпуснатите къносани ръце и пръсти в скута ѝ и го вдигна едва когато стана време да сложи *тхалито* около врата ѝ.

Още веднъж се смути от неподвижните ѝ очи, които се бяха впили безизразно в неговите. Ръцете му затрепераха и той изпусна единия край на верижката. Любопитните очи на внушителната жена, която стоеше зад тях, срещнаха нервния му поглед. Усмихна ѝ се колебливо. Тя пъкна ръка в задната част на блузата на булката, намери изпуснатия край и го сложи в ръката му. За щастие, той успя да закопчае тхалито без повече инциденти. Когато ги посипаха с ориз, Рубини равнодушно извърна очи.

После всичко мина като в мъгла — роднини, приятели, доброжелатели, почти не си спомняше нищо. Откараха младоженците в новия им дом в Бангсар. Той обикаляше обзаведените по западен стил стаи и си мислеше за голата стаичка, която делеше с друг учител.

Най-накрая тихо почука на вратата на господарската спалня, изчака и влезе вътре, макар отговор да не последва. Булката му седеше на ръба на украсеното легло. Беше се преоблякла в мека нощница, която сякаш изцяло бе направена от малки дантелени цветчета. Той зяпна от недоумение. Това не беше момичето, което познаваше. Онова момиче беше огън и страст, а това — лед и камък. Въпреки това се приближи към нея.

— Добре ли си?

Ледената девойка кимна.

— Уморена ли си?

Тя поклати глава.

— Искаш ли плодове или кейк? — предложи той и тръгна към отрупания поднос.

Още едно студено поклащане на главата.

— Сигурна ли си, че си добре?

Кимане.

Очите му се спуснаха към извивката на гърдите ѝ под дантелата. Тя безучастно наблюдаваше движението. Той се отмести и изгаси лампата на тоалетката. Стаята се потопи в дълбоки сенки. Но само за миг. Ъглите отново се обляха в светлина. Той я погледна в очите. Тя равнодушно отвърна на погледа му.

— Добре — спокойно се съгласи той, но ръцете му, които я бутнаха леко назад, трепереха и действаха несръчно. Несъпротивляващото ѝ се тяло падна назад.

Трябваше да я повдигне леко, за да я съблече, и непохватните му пръсти дълго се бориха с непознатата за него закопчалка на сутиена ѝ. Почти се изненада, когато гърдите ѝ паднаха свободно. Начинът, по който подскочиха, го разсея и той спря да погледа. После плъзна пръсти под колана на белите ѝ кюлоти — о, дантела, но избрана с любов за друг мъж. Той дръпна, чу как фината материя се разкъса и изпита злобно задоволство от унищожението. Бельото падна встрани.

Тя беше гола.

Спря за няколко минути да се наслади на красотата, която се разкри на светлината на нощната лампа. После протегна ръка към коленете ѝ и също като в мечтите му те се разтвориха лесно, без никакво съпротивление. Не искаше да погледне в очите, които знаеше, че го наблюдават, но неволно вдигна поглед и я хвана да го гледа спокойно, още по-лошо, безлично. Нервно се покачи отгоре ѝ, но опитите му да намери отвора, в който можеше да влезе, сякаш продължиха цяла вечност. Изобщо не беше си го представял така. Още по-лошо, ерекцията му спадаше. Сложи ръце от двете ѝ страни, затвори очи и пак я видя как върви по улицата, облечена предизвикателно. Горда, уверена в сексапила си, без да се смущава от него.

И така, с плътно затворени очи, Бала прави секс с бездейното, студено, красиво тяло на Рубини.

Когато всичко свърши, той бързо излезе от нея и като продължаваше да отбягва очите ѝ, се премести в долната част на леглото. Седна, стиснал чело с ръцете си. Постигна голямата си мечта и я съсипа. Усещаше, че унижението му е пълно, разочарованието — непоносимо. Никога повече нямаше да може да я погледне. Дългогодишната несподелена любов се изпари за минути. Беше вярно — очакването е едно бъдещо разочарование.

Никой не може да постигне илюзията, която е таил в душата си през многото години на самотен копнеж.

Той уморено разтърка очи. Вината беше негова, като се съгласи да стане заместник. Но какво да прави с втренчените ѝ, обвиняващи очи сега? Тя беше влюбена в друг мъж и винаги щеше да го наказва, че не е другият. Сърцето в гърдите му се вкамени. Как можеше да обича такъв страхливец? Той имаше по-високо мнение за нея. Отмести се леко и зърна неподвижното ѝ стъпало. Извърна се към него. Изглеждаше толкова меко и бяло, че сърцето му пак се размекна. Протегна се и го взе в ръка. Стисна го нежно и го поднесе към носа си. Да, ухаеше хубаво както всичко останало в нея. Все още беше запленил от нея. Притисна го към бузата си.

Прокара другата си ръка по копринения ѝ прасец. Мускулите отдолу не се стегнаха и не реагираха. Той въздъхна. Нямаше изход. Но той не искаше да излезе. Смъкна крака ѝ и нежно го постави на матрака. Изправи се и заобиколи леглото. Тя не помръдна, само очите ѝ — сухи, безучастни, непроменени от това, което стори на тялото ѝ — го проследиха. Седна до нея и взе отпуснатото ѝ тяло в прегръдката си. Държеше лицето ѝ до гърдите си и със заровена уста в ароматната ѝ коса каза:

— Дълги години вярвах, че бих направил всичко за тази нощ с теб, но сега знам, че бих направил всичко да *не* съм я имал. Много съжалявам. Не мога да върна стореното, но ти обещавам, че никога повече няма да те докосна, освен ако не ме помолиш.

В началото си мислеше, че няма реакция на думите му или на бавното, ритмично люлеене на неподвижното ѝ тяло, но после усети, че гърдите му се намокриха. Влагата се стече надолу, разля се и запари на мястото, където телата им се допираха. Тя плачеше, без да издаде нито звук и без да помръдне. Той я държи дълго, дори след като тялото ѝ се изтощи и се отпусна в ръцете му заспало. Ръцете го заболяха, но всеки път щом си помислеше да я остави, си спомняше, че това е може би последният път, и продължи да я държи, докато денят проникна през процепите на пердето.

Накрая неохотно я остави на леглото, надигна се и я загледа — открита, уязвима, наранена и покъртително красива. Сърцето му заби лудо, докато накрая той едва издържаше. Не трябваше да я разочарова. Щеше, трябваше да я превърне отново в онова внушаващо

благоговение същество, което някога караше цялата улица спонтанно да избухне в аплодисменти. Наведе се и много бавно целуна косата ѝ. Тя не се размърда. Отрупа клепачите, челото и леко разтворените ѝ устни с много нежни, пърхащи целувки. И после се изправи. Беше попаднал на първия трън и болката беше поносима.

— Сладки сънища, госпожо Бала — пожела ѝ той, след което изгаси лампата и излезе. Бързо се облече в друга стая. Заради ролята му на младоженец в последната минута не беше успял да си вземе отпуск и трябваше да отиде на работа. Слезе долу и остави до телефона кратка бележка и телефонния номер на училището в случай на нужда. Когато отвори входната врата, навън все още не се беше развиделило напълно. Намери чистачката да седи на стълбите в очакване да я пуснат да влезе. Не искаше да смуги утринната тишина, затова избута мотоциклета до пътя и едва тогава запали двигателя. Не можеше да подложи съпругата си на унижението да се крепи на задната седалка на мотор. Имаше някои спестявания. Щеше да си купи кола.

Свежият утринен въздух лъхна лицето му и изведнъж той направи нещо, което не беше правил от тийнейджърските си години. Вдигна ръце високо над главата си, така че студеният вятър да се спусне по цялото му тяло, и се разсмя, щастлив от факта, че е жив. Какво чудесно, магическо нещо беше животът.

Бала вече беше преполовил втория си, последен урок за деня, когато училищният помощник дойде да му каже, че има спешно обаждане за него. Той с разтуптяно сърце се втурна към кабинета на директора. Сърцето му щеше да изскочи от гърдите. Щом влезе, директорът се обърна към него, но той, без да го поздрави, грабна тежката черна слушалка и с такова облекчение чу гласа на жена си, че му трябваше известно време да проумее, че спешният случай се състоеше в съсипан обяд и предложение да яде навън.

— Не се притеснявай, ще го ям дори и да не става за нищо — успокои я Бала и се подпря на бюрото. — Да, сигурен съм — настоя той и върна слушалката върху телефона.

— Всичко наред ли е? — попита директорът със закачлива усмивка.

— Да, да — разсеяно отвърна той.

Тя му сервира яденето и го загледа.

Той ѝ се усмихна, лапна предложената му храна, сдъвка я и изненадано вдигна поглед.

— Изобщо не е съсипано. Всъщност *много* е хубаво.

Тя се смръщи.

— Сериозно? Няма значение, ако не го харесваш. Няма да се обидя. Това е едва първият ми опит.

— Не, не, чистата истина е. Много ми харесва — въодушеви се той и лакомо погълна ужасния буламач от недоварен ориз, парченца пилешко месо във воднист кафяв сос, кашав зеленчук, който той не успя да определи със сигурност какъв е, но предположи, че е зеле, и течно кисело мляко.

Когато омете всичко от чинията, се потупа по корема и отиде горе да си почине малко, а Рубини слезе по улицата до къщата на мащехата си.

— Какво има за ядене? — попита тя, докато повдигаше капациите на съдовете по масата и надничаше навътре.

— Ти не яде ли със съпруга си?

— Е, днес опитах да сготвя. Ориз, пилешка яхния и онзи патладжан, който Мая готви. Не мисля, че се получи добре, но Бала, изглежда, искрено им се наслади. — Докато си сипваше ядене в чинията, изпусна погледа, който Парвати и Мая си размениха. — Между другото, реших да работя доброволно в детския дом. Ужасно е как са принудени да живеят клетите деца. Има едно, за което наистина ми е много жал. Още е бебе, но никой няма да го осинови, защото крачето му нещо не е добре. Не мога да си представя как някой може да изостави дете, камо ли такова очарователно момиченце като нея.

— Защо не я осиновиш ти?

Рубини политна назад, като чу предложението.

— О, не, не, това е прекалено голяма отговорност.

Мая се обади:

— Щом ще си заета през деня, аз ще готвя малко повече храна, за да има за теб и Бала.

— Не, става въпрос само за няколко часа на ден. Мисля, че мога да се справя. Освен това Бала наистина харесва манджите ми. Мая, това е много вкусно.

ШРИ НАГАВАТИ

Дойде вест, че Купу е умрял, а заедно с нея и писмо за Парвати. Тя огледа изцапания, неадресиран плик, докосна отпечатъците от пръсти по него и се запита дали са неговите. Не го отвори веднага, а го остави на олтара и цял ден, докато си вършеше работата, изпитваше смътно удоволствие да си мисли как я чака. Сякаш я чакаше самият Купу, изпълнен със сладко доброжелателство. Накрая, когато всички заспаха, взе своята скръб в ръка.

Писмото беше написано на лист от тетрадка. Сигурно беше използвал подострена пръчица за писане. Тя огледа размазаното мастило. Но като се вгледа по-отблизо, си даде сметка, че не е мастило, а кръв. От животно? Неговата? Отне ѝ доста време да разчете думите, защото почеркът беше детски, плътен, неразбираем, труден за разчитане, а правописът — ужасен. Но изумително, мъжът е можел да пише. Никога не беше предполагала. Но все пак тя беше видяла само една шеста от него, ако има и толкова. А имаше още много, много неща.

Парвати,

Моята богиня ме вика. Аз съм напълно изтощен, но исках да знаеш, че докато лежа тук и ту горя, ту треперя, копнея единствено за твоя глас. Да го чуя за последен път, преди да си тръгна. Мисля си дали все още е като първите слънчеви лъчи, които се процеждат през листата. Непременно посети моя храм бързо, защото той няма да издържи дълго. За мен ще е облекчение да позволя на треската да ме победи този път.

Купу

— Какво има предвид, като казва, че храмът му няма да издържи дълго?

— Не знам — отвърна Мая замислено, — но знам, че той беше изключително мъдър човек, дошъл да изпълни много важна мисия, и щом казва, че няма да издържи, значи е така.

— За какво му е на някого да строи временен храм?

— Или ще е изпълнил целта си дотогава, или самото разрушение ще донесе жизненоважна промяна.

Парвати искаше да пътува с Мая, но Рубини беше категорична — не можеха да предприемат такова пътуване сами.

— Вие двете изобщо знаете ли пътя дотам?

Мая се усмихна смирено.

— Не, права си. По-добре ти да ни заведеш. Вече сме две старици.

И така трите пътуваха до Бату Туджу^[1]. Когато пред тях се ширна стоманеносивото море, вече беше обяд. Парвати затвори очи и за миг си представи, че е в ролс-ройса на Касу Маримуту, че пътува към Адари за пръв път и че когато отвори очи, ще види едно великолепно бижу да блести на слънцето.

— Ау! Вижте! — извика Рубини и Парвати отвори очи.

Лъскав хотел на единайсет етажа.

Рубини остави колата на служителя на паркинга, след което минаха през летящите стъклени врати и се озоваха в едно безлично място от лъскав хром и мрамор.

В стаята им имаше климатик, две еднакви легла и едно сгъваемо метално легло, което Мая избра за себе си. Парвати излезе на балкона. Всичко се беше променило, даже плажът. Бяха усвоили земя от морето, за да направят U-образна синьо-зелена лагуна, обградена с палмови дървета. Плажът беше пуст, но около басейните долу чужденци се припичаха на слънцето в шезлонги, а децата цамбуркаха във водата. Отправи поглед навътре в морето и изведнъж се озова назад във времето. Колко пъти беше стояла точно тук, съзерцавайки морето и очаквайки, винаги очаквайки голямата любов? И един ден това се случи.

Парвати прегледа няколко лъскави брошурки, подредени като ветрило, и видя храма на Купу. Отдолу имаше кратко описание на мъжа, съвременен Тарзан, който след божествена намеса, появила се като седем блестящи топки светлина, възстановил древен храм, разрушен през войната.

Джунглата беше значително смалена и имаше табели, които упътваха посетителите към храма. Той беше ограден от висока тухлена стена и жените с изумление минаха през портите. Купу, събирачът на мед, говедарят, беше изградил такава внушителна постройка! Какво може да са означавали думите му, че няма да издържи дълго? Изглеждаше изключително солидна и камъните толкова плътно си пасваха, че беше невъзможно да си представиш, че някога са били част от различна структура.

Парвати изкачи ниските стъпала, мина през откритото пространство към вътрешния вестибюл и там намери неговия бог. Двуметрова кобра, изправена върху навитото си тяло и с човешко лице в разтворената ѝ качулка.

— Шри Нагавати — прочете на глас Рубини издълбания надпис над входа на преддверието на богинята, след което отиде до старото дърво, където някога живееше семейството на гибоните. Но там вече нямаше гибони. В основата на дървото имаше много оброчи от мляко, яйца и кукли, оставени от хора, които се молят за рожба.

Парвати сбърчи вежди. Лицето на богинята ѝ се струваше много познато. И изведнъж проумя — това бе *нейното* лице, същата дългашия, раздалечените очи, дори обицата за нос със синьо камъче. Слисано се извърна да погледне Мая и видя, че и на нея приликата не ѝ беше убягнала.

— Дали Купу е заблудил всички с фалшива богиня?

— Тихо, дете — сгълча я Мая и многозначително погледна към Рубини.

Жената махна с ръка и Парвати я последва към една от многото колони, изградени от белите камъни на първоначалната кула. Отскубна кичур коса от главата си. Камъните си пасваха толкова добре, че дори и косъм не можеше да влезе в процепа. Пробва на друго място. И още едно. Същият резултат. Обърна се към Парвати:

— Наистина ли смяташ, че Купу е направил това съвсем сам?

Парвати бавно поклати глава.

— Точно така — продължи Мая. — Всичко, което е видял или преживял, се случи, но запомни, чудното трябва да живее заедно с обикновеното. Така е с всички създадени от хората религии. Когато божественото мине през човешкото съзнание, част от него бива белязана от земните спомени, обичаи, вярвания и най-съкровенията

желания на създателите на религията и така се превръща в полумит — полуистина. Раят на една религия в пустинята говори за дървета, прохладна сянка и сладкия ромон на течаща вода. Раят, създаден от принц, който се е отказал от всичко, за да стане просяк, е изцяло покрит със скъпоценни камъни. Един мургав народ ще срещне бог с тъмна кожа, а белият човек ще го види в същество със сини очи. Само покварата на личния егоизъм разделя религиите, но същността винаги е една и съща. Всяка религия казва: *Аз съм Бог, аз съществувам. Ето още едно от лицата ми.* Красива е, нали? Купу просто е видял бог в любимата си. И преди съм ти го казвала, нали? Ти не си божия рабиня. Ти си бог.

Парвати пак погледна богинята и си спомни как Купу в ефирната мъгла с цивета на рамото облизва солта от пръстите си.

— Трябва да отида в джунглата да потърся едно растение, което, надявам се, не е изчезнало както толкова много други неща. Ще се видим по-късно в стаята — каза Мая.

Парвати кимна и Мая тръгна.

Слаб мъж на средна възраст, уредник на мястото, се приближи към Парвати.

— Изглеждате ми много позната. Сигурен съм, че сме се виждали, но не мога да си спомня къде — сбърчи вежди той. — Не сте оттук, нали?

— Не, от Куала Лумпур сме. Тук сме само за уикенда. Познавах Купу преди много време.

Мъжът се свлече на земята и опря чело в краката ѝ. Парвати много се смути и го накара да се изправи. Той стана и избърса сълзите си.

— Бил е толкова велик, че за мен винаги е чест да срещна някого, който го е познавал. Сигурно сте го познавали като млад? Какъв беше? — нетърпеливо попита той.

— Нежен, добър, честен, способен да общува с всяко същество, което срещне.

Мъжът закима одобрително, като чу прекрасните думи, които се сипеха от устните ѝ.

— Какво е това? — Тя посочи една стена, отрупана, с най-различни неща.

— Дарове от хората, чиито молитви са били чути. Тази богиня е изключително силна и с всеки изминал ден храмът става все по-известен и все повече хора идват от цяла Малайзия да се помолят за благополучие. Веднъж дойде дори и мюсюлманка, защото нямала деца. Златните обици на богинята са от нея. Донесе ги на първия рожден ден на детето си. А тази голяма верижка е от китаец, който се помолил за числата от лотарията и спечелил втора награда.

— Ще ми разкажете ли нещо повече за храма и за Купу?

— Ами, сигурно знаете, че е построил всичко с голи ръце за седем дни, без да спре да си почине или да яде. Освен оградните стени, които са издигнати от хотела.

— Но защо собственикът на такъв голям хотел си е направил труда да построи тази стена, да рекламира храма в брошурите и да води гостите си дотук по павирана осветена пътека? Това едва ли е туристическа атракция.

— В началото собственикът, един китаец, бил бесен, че не може да откупи Купу, въпреки че вдигнал цената десет пъти в сравнение с първоначалното предложение. Мисля, че планирал да направи голф игрище, а това парче земя попадало точно в средата. Местните не смеели да пипнат храма, затова довел работници от Джохор. Започнали да секат дърветата. Купу ги предупредил да не режат ето това дърво. — Мъжът посочи бившия дом на гибоните. — Казал, че в него живее свещен дух. Но те дошли през нощта, докато той се къпел в потока. С първия удар на брадвата обаче от дървото започнала да се стича кръв и работниците побягнали с писъци. На следващия ден бизнесменът дошъл да се срещне с Купу. Купу му казал, че ако не пипа храма, хотелът му ще преуспее. И нали знаете какви са китайците? Обещайте им печалба и те ще направят всичко. Мъжът веднага изградил тази стена в знак на подкрепа и разкаяние. Мисля, че бизнесът върви много добре.

[1] Бату Туджу не съществува нито в Малайзия, нито където и да било. — Б.а. ↑

ОБЯСНЕНИЕТО НА ЕДИН НЕВЯРВАЩ

— Добре — оживено каза Бала, — да започнем с най-лесното, фигурите на Купу с факлите. Както вече сте установили с Мая, целият район е кръстосан с енергийни линии. Добре познато явление е, че там, където няколко линии се пресичат в една точка, може да бъде доловен образът на човек, група хора, предмети или случки под формата на холограма, който автоматично повтаря изпълнението — в този случай ритуално събиране на първите строители или ползвателите на кулата храм. Другото обяснение е да е просто визуална халюцинация. Местата с геомагнитни аномалии излъчват радиочестотни вълни, тоест микровълнова енергия, която прониква дълбоко в мозъка, взаимодейства с нервните клетки и предизвиква мощни халюцинаторни образи. Чуването да ти викат името, е обикновен субклиничен резултат от електрическите импулси в мозъка. Както музиката, така и звуците, особено непрекъснатият ритмичен шум, като капенето на вода в пещера или повтарящото се ехо в празно пространство, имат тази способност. Спомни си, Купу е слушал как вятърът свири в капандурите. Нали си чувала този звук по време на буря?

Парвати кимна бавно.

— Добре. А сега по въпроса как Купу видял собственото си тяло заспало на каменното легло. Нарича се екссоматично състояние на съзнанието или, казано на прост език, извънтелесно преживяване, практикувано често от монаси и шамани, но понякога може да се случи и на обикновени хора като теб и мен точно преди да заспят или веднага щом се събудят. В случая с Купу възможността да се случи, е била още по-голяма, защото той е прекарал много време в силно магнитно поле с мощни завихрени потоци, които постоянно са стимулирали теменния му лоб. На следващо място седемте светещи топки, които са се появили пред него. Подобни светлини всъщност са естествени земни явления. Наблюдавани са в Южна и Северна Америка, в някои части на Англия и Шотландия и в Китай. Даже когато изглежда, че тези

феномени показват „съзнание“ или „взаимодействат“ с хора, това са само земни енергийни спираловидни или звездовидни източници, предизвикани от освобождаването на сеизмично напрежение и електромагнитна енергия. Малко по-сложно стои въпросът с високите ангели, но и той си има обяснение. Съществуват универсални цикли, които дават енергия и живот на всички организми на земята — дишането на всяко живо същество, биенето на сърцето, приливите и отливите, светлинните и звуковите вълни. Всичко, до най-малката частица, е повтарящ се цикъл. Този цикъл е постоянен и всички ние сме част от резонанса. Планетата ни също има свой тон — фа диез от гамата. На някои специални места на земята той се среща повече, отколкото на други. Въпреки че съществува на честоти значително под прага на човешкия слух, предците ни са знаели за него и за действието му и съответно са изградили своите мегалитни паметници, пирамиди, древни молитвени места и поклоннически светилища на тези места. Чрез медитация, постене, изолация, болка, барабанене и употреба на психоактивни вещества човек може да издигне съзнанието си на високо ниво, подобно на това на земята, и така да се доближи до нещото, което според вярванията му е бог. Ефектът от него е усещането за „освещаване“, което го кара да вярва, че е в контакт с бог или божествени същества. В този момент влиза в роля специалната способност от раждането му да разпознава лице в хартиена изрезка. Тази способност да различава себеподобни образи, означава, че те може да са в пясък, вода, скали, пушек... дори облаци. И тъй като знае, че не е човек, прави заключение, че трябва да е бог. Този феномен си има наименование. Нарича се антропоморфизъм. Купу е придал човешки характеристики на змия и я е нарекъл своя „богиня“. Придаването на ритуален характер на великолепната измислица и превръщането ѝ в правдоподобна религия се случва от векове.

— Но... — опита се да възрази Парвати, но Бала вдигна ръка да замълчи.

— Нека първо да свърша. Сега за камъните, които си пасват толкова добре, че даже косъмът на Мая не може да се пъкне между тях. Нали ти сама каза, че приживе Купу е бил най-добрият имитатор и че уменията му да наблюдава, били ненадминати? Тъй като е бил главното действащо лице при разкопките на мястото и е познавал

района отлично, предлагам ти да обмислиш разумната възможност просто да е препоредил камъните в предишната им форма.

Парвати искаше да каже, че храмът е изграден по напълно нов начин, но Бала така се беше разпалил, че не ѝ се искаше да прекъсне високопарните му думи.

— Сигурен съм, че ако с Мая бяхте обходили цялата постройка, щяхте да откриете много места, където да пъхнете косъма без проблеми. Що се отнася до това, че е свършил всичко за седем дни, известни са случаи, в които жени са повдигали цели автомобили, много по-тежки от тях самите, за да извадят заклещените си отдолу деца. Изключителните прояви на човешка сила и издръжливост са характерни за хора, които преживяват променено състояние на съзнанието и са убедени в правотата на действията си.

Бала не спираше дори да си поеме дъх.

— Наред е кървящото дърво. Със сигурност не е първото. Известни са много разкази за такива дървета. Аз мисля, че ако хората ги огледат без толкова истерия, ще се окаже, че явлението е просто дървесен сок. На светлината на лампата през нощта кафявият сок има не само цвета, но и консистенцията на кръв. Накрая да обсъдим и твоето преживяване на древното място за поклонение. Всички доказателства сочат към разлом на земната кора на това място. Както старите, така и активните разломни линии могат да образуват пукнатини в скалните пластове, през които задържаните земни газове, като сероводород, етилен и метан, се качват нагоре. Тези газове предизвикват спиране на дишането, дезориентация, халюцинации, афектни състояния, забавяне или учестяване на пулса, изтръпване на крайниците, внезапно изтощение, вълчи глад, менструални кървения, пристъпи на паника, облекчение на болката, губене на отделни моменти. Това състояние древните гърци са наричали „атмос ентеос“, или „да си обладан от бог“. Най-известният, разбира се, е Делфийският оракул. Добре, аз свърших. Какво искаше да кажеш преди малко?

Парвати отвори уста, но пак я затвори. Понякога най-добрият отговор беше мълчанието.

НЕЗАВИСИМОСТТА

31 август 1957

Най-гордият момент от историята на нацията се състоя на новопостроения стадион. Бавно свалиха Юниън Джак и на негово място за пръв път издигнаха малайзийския флаг с изобразените на него луна, звезда и хоризонтални ивици. Тунку Абдул Рахман, първият малайзийски министър-председател, вдигна ръка и седем пъти обяви: *Мердека! Независимост.*

Никой не обърна внимание на Парвати, която вървеше, облечена в бяло сари със сини ивици по края, полускрита под черен чадър. Ако човек видеше леката ѝ, уверена походка, със сигурност нямаше да предположи колко е нервна, как ръката ѝ лепне по дръжката на чадъра. Явно някой от празничните паради беше свършил, защото хората започнаха да прииждат по улиците, размахвайки флагове и смеейки се на висок глас. Изглеждаха опиянени от вълнение и радост. Днес беше велик ден.

Наближаваше обед, когато влезе в прохладната гара. Колко пъти беше седяла на това място, разигравайки сцената в главата си отново и отново! На перона нямаше никого, освен един мъж, седнал с гръб към нея. Беше подпрял чело на дланта си. Нещо в жеста... Тръгна към него, в началото колебливо, а после все по-бързо и по-бързо. И тогава спря.

Даде си сметка, че мъжът е твърде млад. Трябваше да потърси някой по-стар. В този момент осъзна съвсем ясно: *никога повече нямаше да го види.* Въпреки че никога не ѝ писа, тя намираще извинения и отказваше да обмисли възможността да е забравил за обещанието си. Нима наистина беше една от многото изоставени жени от онова време?

Приседна на намиращата се наблизо дървена пейка.

Обявиха някакви влакове — закъде, от кой перон и в колко часа ще отпътуват, а тя безизразно гледаше късче небе. Пухкави облачета влязоха в нейното късче и си отидоха. Постепенно усети, че я

наблюдават. Втречено. И се обърна без страх. Една порцеланова кукла, свършена във всяко отношение, балансираше върху дървени обувки и я гледаше. Позна я на момента: жената на Хатори. Не откъсваха очи една от друга.

Парвати се изправи и жената се приближи със ситни стъпки. Парвати избърса потта от челото си. Чувстваше се огромна и недолялана до тази изящна фигурка. Със сигурност се чудеше що за лудост е обзела съпруга ѝ, за да се съвкупява с такова същество. И тогава дойде ужасната мисъл. Щом тя беше тук, значи...

— Моля ви, седнете — подкани я съпругата му със звънливо гласче. Разбира се, че ще говори така.

Парвати тежко се отпусна и жената седна до нея. За момент и двете замълчаха.

— Той се разболя в лагера, в който го изпратиха. Позволиха му да се прибере у дома само два месеца преди края. Преди да умре, ме помоли за една последна услуга. Изгубил адреса ви и не могъл да се свърже с вас. Помоли ме да дойда на тази среща.

Ти в мен и аз в теб. И сега смъртта в теб! Парвати извърна глава към напудреното лице.

— Защо е поискал да дойдете? — Гласът ѝ звучеше неестествено.

— За да ви дам това. — Жената ѝ подаде продълговата кутийка и щом я видя, сърцето в гърдите ѝ заблъска до болка. Значи пак се връщаше при нея. Ръцете им си размениха подаръка, без да се докоснат.

— Каза да ви предам, че не сте били права. Не я е откраднал. Струвала му е три месечни заплати, за да я купи.

Парвати не можа да се сдържи и както се намираше там, пред тази сдържана, красива жена, се разплака. Тя не се опита да я утеши. Седеше съвсем неподвижно — сурово, студено присъствие до нея, противник в крайна сметка. И все пак Парвати не можеше да я вини. Жената се държеше добре, въпреки че да седи до „жената за удоволствие“ на мъжа ѝ сигурно беше непоносимо унижение. Защо беше дошла куклата? Може би заради това. Да види болката, която може да причини на другата.

— Първо исках да я изхвърля. Мразех го заради това, което е направил, но не можех да се махна от нея. Колкото повече стоеше в

шкафа, толкова повече ме преследваше. Искях да видя жената, която го направи да изглежда така. Сега мога да се върна, намерила покой. — С тези думи жената се изправи и си тръгна. Дървените ѝ обувки издаваха глух, тъп звук.

Навън вълни от топлина се издигаха от пътната настилка и удариха Парвати в лицето. Тя вървеше, без да вижда, докато един мъж на автобусната спирка, който отпиваше евтино уиски направо от бутилката, ѝ привлече вниманието. Хората стояха леко встрани и го гледаха с отвращение, но него явно изобщо не го интересуваше. Запита се защо човекът има нужда да пие по обед. Може би беше понесъл удар. Като нея. Загледа се в зачервеното му лъщящо лице и се замисли за Хатори и за всички неща, които не си бяха казали.

Тогава, както и сега, би искала той да не е толкова сложна личност, поколенията мълчание да не бяха го възпирали да прояви емоция или уязвимост. И само когато ставаше абсолютно непоносимо да ги скрие, той се обръщаше към бутилката. Дори любовта беше това за него. Нещо, което трябваше да се изплъзне през железните порти на душата му в моментите на опиянение.

Блуждаещите очи на мъжа се срещнаха с нейните. В тях имаше болка. Той ѝ подвикна нещо неразбираемо и тя ускори крачка.

Когато стигна Бангсар, влезе в една кръчма. Вътре цареше полумрак. Имаше само един човек, възрастен индиец, който седеше в ъгъла и четеше вестник. Барманът, млад китаец с щръкнала коса, я погледна въпросително. Беше си помислил, че е влязла да я упъти. Какво можеше да търси жена като нея в кръчма?

Поръча си уиски.

Той ѝ сервира със същото изражение на лицето. Тя погледна единичната доза, която момчето ѝ наля с помощта на мерителна чашка. Вътре в себе си видя една не толкова жълта, по-кремава ръка да налива без мярка, щедро, и внезапно се почувства стара и изгубена. Него го няма, помисли си тя. Онзи момент си беше отишъл завинаги.

— Още малко, моля — тихо поръча Парвати.

Той не мигна и ѝ напълни чашата без помощта на мярката. Тя се вгледа в черните очи на момчето с щръкнала коса, което не можеше да знае за болката ѝ, и му се усмихна благодарно. Двамата нямаха нищо общо, но този следобед, докато шефът му не гледаше, то доказа нещо, което Мая каза веднъж: *Всички сме свързани. Винаги когато видиш*

трагедия, сполетяла друг, приеми, че се е случила на теб. Защото всички сме клетки на едно тяло. Знай, че нито една клетка от тялото ти не може да умре без изричното разрешение на цялото тяло.

Този следобед момчето беше част от здравето тяло и гледаше една умираща клетка. Макар че беше дало съгласието си, част от него страдаше за унищожението.

Когато се прибра, в къщата нямаше никого. Влезе в стаята си, затвори и подпря глава на вратата за момент. Сложи си огърлицата пред огледалото. На едно място личеше малка вдлъбнатинка от удара в стената. Стисна ръба на тоалетната масичка, докато кокалчетата на пръстите ѝ побеляха, и заплака без глас.

На хиляди километри от нея синът ѝ се събуди в леглото на непозната жена. С изключение на помпозното венецианско огледало над камината стаята беше доста оскъдно обзаведена. Слънчевите лъчи нахлуваха през високите прозорци и падаха върху дървения под. Главата му бумтеше, но това се очакваше. Тревожеше го острата болка в средата на тялото му. Знаеше, че нещо с него не е наред. Дори кожата му посивяваше. Трябваше да спре да пие или щеше да умре като баща си.

Стана от леглото внимателно, защото не искаше да събужда жената, и бързо се облече. Имаше намерение да тръгне към вратата, но се усети, че върви към позлатеното огледало, сякаш някаква тайнствена сила го дърпаше натам. От години не беше се поглеждал и се боеше какво ще види. Вгледа се в стъклото на точки и примигна. Този пълен, покварен мъж с отчаяни очи, които говореха за финансови проблеми, мошенически сделки със заеми и злоупотреби с фирмени средства, със сигурност не беше той.

Престъпник.

Протегна се към окачения до камината ръжен и с грозен рев, изригнал неочаквано от дълбините му, яростно замахна към стъклото. Оглушителният трясък грубо разтреса жената от съня ѝ, тя се изпъна като струна и се огледа с ужас. Като видя какво е направил, скочи от

леглото и хукна към него. Очите ѝ бяха зачервени и бесни, а устата ѝ крещеше ругатни. След малко се озова върху него.

Без да мисли, той вдигна ръжена и го стовари с всичка сила върху главата ѝ. Тя се свлече в седнало положение, остана така няколко секунди и се строполи настрани. Нямаше никаква кръв. Той гледаше сгърченото ѝ голо тяло с лека изненада. Колко лесно стана. Беше го правил един-единствен път преди това, с птиченцето в гнездото, и то само защото знаеше, че баща му гледа.

Погледна се в изпотрошеното огледало. Убиец. Спокойно оправи едно разкопчано копче на ризата си и тръгна. Не видя никого в коридора и на павираната частна уличка отвън. Вървя дълго, докато се озова пред кино „Одеон“, и внезапно си спомни киното срещу универсалния им магазин. Седна на стъпалата, хвана се за болящия го корем и усети как сълзите започнаха да се стичат по лицето му. Партито приключи. Оставаше само една възможност.

БЛУДНИЯТ СИН СЕ ЗАВРЪЩА

1967

— Знаеш, че се връща, за да умре, нали, Дей? — тихо попита Мая.

— Защо не го излекуваш?

— Мога да задържа болестта за известно време, но ракът е енергия. Той е жив и в съзнание. Ако имаше „очите“ да го видиш, щеше да зърнеш сиво наметало, което напълно покрива човек, докато в същото време изсмуква енергията му. Спохожда хора, които по някое време на жизнения си път отхвърлят живота на фундаментално ниво. Ще продължава да се връща, освен ако човек се научи да приема живота напълно и се върне към състоянието на духа, определяно като чиста радост. Радостта, трябва да добавя, не е щастие. Щастие то зависи от външни за човека фактори. Радостта идва отвътре без причина.

В този момент колата на Бала мина през отворените порти на къщата и Парвати отиде до вратата. Застана на прага и загледа как помагаха на променения ѝ до неузнаваемост син да слезе, сякаш беше старец. Като го видя как се подпира изтощен на колата, изтича до стаята си и извади сребърния бастун на съпруга си. Куберан го взе и учудено поклати глава.

— Пазила си го през всичките тези години.

Тя не смееше да заговори.

Той се изправи с усилие, изкашля се, олюля се пак към колата и отново се изправи. Подпря се на бастуна и се усмихна.

— И чудесно ми приляга.

Внезапно я прониза болка. Това беше той. В крайна сметка това беше нейният син. Само че заклещен в тялото на този изнемощял непознат.

Той бавно стигна до решетестата врата и леко почука с бастуна по тънките завъртулки. Звукът я изненада. Той се извърна към нея.

— Връща те назад, нали?

Тя кимна. Беше преди толкова много време. Касу Маримуту се движеше из къщата, а бастунът му почукваше по металната пръчка отзад на инвалидната количка.

Същата нощ Куберан спа в стаята до отдушника, но на следващия ден го приеха в болница.

В стаята влезе медицинска сестра и се представи като Мери.

— Християнка — отбеляза Куберан.

— Да — радостно се съгласи тя.

— Още ли не си чула? Твоят Бог е умрял на кръст — присмя се Куберан.

За момент тя изглеждаше шокирана. После изправи гръб и го изгледа студено.

— Аз съм християнка, родена отгоре. Ние не се молим на фигурата на кръста. Нощната ни медицинска сестра, сестра Маделин, е католичка. Говори с нея за тези неща, щом ти харесва.

— Със сигурност ще го направя — обеща Куберан и сестрата си излезе без усмивка на устата.

— Защо ги дразниш? — попита Парвати. — Те са тук, за да ти помогнат.

— Добре е за душата им — небрежно отвърна той и, пренебрегвайки Парвати, мрачно погледна през прозореца.

На обед Рубини подаде глава иззад завесата на Куберан.

— Здравей. Може ли да вляза?

— Защо не?

— Донесох ти нещо. — Тя извади от чантата си оловно войниче в тъмночервена униформа с кивер и вдигната сабя.

— Боже мой, къде го намери? — Куберан взе играчката и усети познатата тежест в дланта си.

— В стаята ти, когато се премествахме. Знам, че ти беше любимото. Папа го донесе от едно пътуване до Щатите, направо от витрината на Пето авеню, нали така? Помня как гледаше, докато ти ги нареждаше в редици за голямата битка, рицарите на Азенкур срещу смелите хусари.

Куберан остави играчката на шкафчето до леглото.

— И въпреки това теб те обичаше повече. Всъщност аз винаги ревнувах от теб. Даже май те мразех.

— Знам, но ти поне имаше и двамата си истински родители.

— Не разбираш. Не става въпрос за биология. Аз обожавях папа. Обичах го повече от всеки друг. — Той замълча. — Е, с изключение на един друг човек. Нея обичам даже повече от себе си.

Рубини повдигна вежди.

— Коя е тя?

Той я изгледа внимателно, след което извади портфейла си от чекмеджето на шкафчето до леглото. Измъкна една снимка от страничното джобче и ѝ я подаде. Тя ахна, погледна го и попита:

— Къде е...

Но той вдигна дясната си ръка и я спря:

— Не казвай нищо. Да не говорим никога повече за това.

Тя отново погледна снимката и я докосна леко с показалец. Когато му я върна, той я хвърли небрежно в чекмеджето и между тях се настани напрегната тишина. Един старец през две легла се изкашля дълго и мъчително, а в коридора децата се смееха и играеха. Куберан извърна глава към една изоставена вдовица, която гледаше безнадеждно през прозореца.

— Помниш ли, когато беше на пет години и папа ти купи чисто нов ягуар за рождения ден? — попита Рубини.

— Да, спомням си. Какво стана с него?

— Японците го реквизираха.

— Разбира се. Никога няма да забравя първия ден, когато онези зверове нахълтаха. Ако генералът не беше дошъл навреме...

— Странно, но аз не бях уплашена този ден. Може би бях твърде невинна, за да разбера целия ужас, който бяха намислили. Или може би заради Мая. Зърнах погледа ѝ, тя се усмихна и знаех, че всичко ще бъде наред.

— И все пак беше грозен негодник, нали? Ти успя ли да разбереш какво каза на Ама? В един момент тя имаше вид на човек, когото са сритали в корема.

Рубини сви рамене.

— Никога не я попитах. — После попита с любопитство: — Наистина ли мислиш, че беше грозен?

— Определено. Защо, ти не мислиш ли така?

— Не. Веднъж го сънувах. Всички бяхме на чаено парти в Адари. Татко стоеше на обичайното си място до сцената с чаша уиски в ръка,

когато генералът взе ръката ми и го попита: „Познавате ли дъщеря ми?“. И в този момент се събудих.

— Ти винаги си била особена. Според теб какво е станало с него?

— Не знам, но се надявам да е добре, където и да се намира — тихо каза тя с отнесено изражение в очите.

— Ама че ирония! Да получиш ягуар за петия си рожден ден и да свършиш в треторазредна болница на трийсет и пет.

Рубини изпъна устни.

— Не трябва да го казваш, Куберан. Майка ти си продаде къщата, за да ти плати дълговете и медицинските разходи в Англия. Наистина нищо не ѝ остана.

— И все пак е иронично, нали? Няма значение, стига сме приказвали за мен. Ами ти? Щастлива ли си?

— Да, предполагам.

— Как може да си? Омъжи се за човек, който чете Флобер.

Рубини се изкикоти.

— Спри или ще се наложи да го защитавам.

— Той с положителност е незащитим.

Рубини спря да се кикоти.

— Така е, Рубс. — Куберан поклати глава с почуда. — Не ми казвай, че си влюбена в този мъж.

— Не ставай глупав. Знаеш обстоятелствата около женитбата ми.

— Точно затова. — Той въздъхна тежко и извъртя очи към тавана. — По дяволите, толкова съм отегчен.

— Да не би да прекалих с гостуването? Да си тръгвам ли?

— Не е заради теб. Ти винаги бързаш да побегнеш и да се скриеш.

Щом тя си тръгна, Куберан затвори очи и си спомни времето, когато влезе в един нощен клуб в Лондон. Сини и бели спот лампи по тавана, отпечатъци от пръсти по огледалните стени, а на бара блондинка в сребриста рокля... и любимото му, голи крака. Той наперено тръгна към нея. Какъв стил! Каква класа! А тя се преструваше, че не му обръща внимание. Честно казано, момичето нямаше никакви шансове.

— О, какви крака! — възкликва той похотливо.

Тя се кикоти (глупаво нещо) и го поглежда с извърната настрани глава.

— Обзалагам се, че искаш да знаеш докъде стигат, а? — Акцентът не е хубав (той знае това), малко груб и завален, но той никога не е разбирал от акценти, във всеки случай не му бяха силата.

— Аха.

— Тогава вземи по едно питие.

— Какво имаш в чашата?

— Водка и портокалов сок. Двойна.

— О, бейби!

Куберан протяга ръка към бармана и в главата си чува известната фраза: *Дай ми жени, вино и дрога за смъркане, докато извикам: „Спри, достатъчно!“*. Разбира се, за теб на Възкресение, приятелю, за мен даже не и тогава, мисли си той. И по-късно на задната седалка в тъмнозелената му кола с гюрук...

Отгоре се чу тракане, дразнещо, пречецо... Но той не беше извикал: „Спри, достатъчно!“. Отвори очи с неохота. Една едра сестра стоеше до леглото му и държеше прозрачна пластмасова чаша с лекарството му. Гледаше го безчувствено. Това фарисейско отношение го дразнеше. Искаше му се да шокира, даже да отвращава.

— Знаеш ли, сестро — започна той сговорчиво, — белите кучки *наистина* ми липсват. Особено онези, които хапеха възглавницата, докато ги чуках. — Изражението на сестра Маделин си остана същото, той въздъхна и протегна отчаяна ръка. Тя изсипа малките таблетки в дланта му и гледаше с неприязън, докато той ги поглъщаше.

В кухнята на Парвати Мая се обърна към една жена, на която лекарите бяха казали, че трябва да ѝ махнат далака.

— Далакът разпръсква *прана*, жизнена сила, към цялото тяло. Ако им дадеш да го извадят, имунитетът ти ще се срине и ще станеш податлива на много болести. Аз имам много по-добра идея за твоя далак...

СТРАХ

Куберан се прибра от болницата след три седмици, но не изглеждаше по-добре. На следващия ден Мая не си беше вкъщи, затова Парвати направи закуска и зачака сина си да се събуди. Но вече приближаваше обед, а от стаята му не се чуваше никакъв шум. Първо тя колебливо започна да се навърта в коридора до прозорците на спалнята му. После, когато вече не издържаше, надзърна през едно дръпнато наполовина перде към сумрачната вътрешност на стаята. Различи долната част на краката му. Извика го. Краката изобщо не потрепнаха.

Почука леко на вратата и натисна дръжката, но отвътре беше заключено. Разтърси дръжката и захлопа по вратата, викайки силно, но когато пак погледна през отвора на пердето, нищо не беше помръднало. Втурна се към телефона и в паниката едва не се спъна в ръба на килима в антрето. Ръцете ѝ така трепереха, че едва набра номера на дъщеря си.

Бала вдигна.

— Сигурен съм, че няма нищо — благоразумно каза той, — но ще дойда веднага.

Парвати се върна при вратата на сина си и го извика, но гласът ѝ звучеше немощно, изпълнен със страх дори в собствените ѝ уши. Закрачи из коридора неспокойно. Само ако Мая беше тук...

— О, боже! О, боже! — шепнеше тя и докато страхът забиваше нокти в гърдите ѝ, отиде до портата да провери дали Бала идва. Когато го видя да тича по улицата, едва не извика от облекчение.

— Бързо, бързо! Мисля, че може да е в безсъзнание.

Бала викаше и крещеше пред стаята на Куберан, но всичко вътре остана в полумрак и неподвижно.

— Дръпни се назад — каза той на Парвати и удари вратата с рамо. Тя беше евтина и се отвори още при първия опит. От инерцията той влетя в стаята и се стовари по гръб върху леглото на Куберан. Обърна глава и видя тялото на Куберан да се тресе неконтролируемо. Той така се гърчеше от смях, че се беше превил на две. Преструвал се

е, че е мъртъв! Бала бързо се изправи на крака и загледа шурей си невярващо.

Когато Куберан най-накрая успя да спре, Бала тихо каза:

— Твоят герой Ницше забелязал, че когато човек избухне в смях, надминава всички животни със своята вулгарност. Преди не бях съгласен с него и ми се струваше повече от ясно, че е вярно точно обратното. Когато човек се смее, той се издига *над* всички животни с човешкия си образ. Но като гледам теб сега, разбирам какво е имал предвид.

— О, боже! — Куберан си бършеше очите и се люлееше на леглото. — Не си ли придаваш прекалено голяма важност? Само исках да видя как ще реагирате, като умра. Хора, не ви ли е поне малко любопитно да разберете? — Ръцете му стискаха ръба на дюшека от двете му страни.

Без изобщо да му обръща внимание, Бала отиде при Парвати, която до този момент нито беше помръднала, нито отвори уста да каже нещо. Той ѝ се усмихна нежно.

— Безсилният нещастник използва тази последна сила, която все още има — силата да причинява болка. И това е неговото забавление. Няма да кажа на Рубини за случилото се. Ще дойдем по-късно тази вечер да ви видим. Добре ли си? — Тя кимна, той я целуна по челото и си тръгна.

Парвати продължи да гледа сина си.

— Щеше ли да разиграеш тази шега, ако Мая беше тук?

— Не — призна той.

— Защо?

— Защото знам какво ще направи тя, като умра.

Парвати се взираше в сина си и той я гледаше, без да се усмихва.

— Ще направи това, което направи и за папа. Ще седне на земята и ще зяпа в нищото, докато напусне този свят и влезе в света на мъртвите. И там ще ме насочва с думите: „Ти си объркан и уплашен, но няма от какво да се боиш. Върви към светлината. Светлината ще е твоят дом. Светлината ще си ти. Ти ще си светлината“.

Куберан легна и се загледа в тавана. Парвати едва сега проумя, че не се е прибрал у дома, за да прекара последните си дни с нея, а за да е близо до Мая. Подигравателното поведение беше само фасада. Той беше просто едно малко уплашено момче.

И както беше правила стотици пъти, когато беше малък, отиде до кревата му. Той я гледаше умолително, молеше я за нещо, което тя нямаше представа какво е, но коленичи до леглото и докосна отпуснатата му ръка. Внезапно той отчаяно падна в протегнатата ѝ ръка за утешение и заплака като изгубено дете.

— Веднъж чух Камала да казва, че когато лошите хора умират, започват да виждат черни котки. Тази седмица вече видях три.

— Това е нелепо. Наоколо е пълно с улични котки и повечето от тях са черни. Май видях пет през последните два дена. Във всеки случай Камала имаше някои странни идеи. Когато дойдох в тази страна, се опита да ме убеди, че ягодите растат по дървета.

По лицето на Куберан пробягна бегла усмивка.

— Наистина ли? Браво на нея.

Същата нощ Куберан лежеше в леглото на изгасена лампа и гледаше светлата ивица под вратата на майка си. Когато и тя угасна, продължи да лежи неподвижно и изчака още десет минути. После се изправи бавно, за да не изскърца креватът му, и се промъкна в кухнята на пръсти. Мая седеше на земята и наливаше в шишенца някакво лекарство. Когато влезе, тя го погледна и кимна с мълчаливо разбиране.

Той издърпа един стол и седна, но сметна, че не е редно да седи по-високо от нея, затова отиде до хладилника и седна на пода, опрял гръб на вратата му. Изтегна тънките си крака напред и после с уважение ги отмести така, че да не сочат към нея.

— Как се чувстваш днес? — попита тя и вдигна поглед за малко от заниманието си.

— Днес, добре.

— Радвам се да го чуя.

— Мая?

— Да.

— Защо точно аз?

— Задай този въпрос на себе си. Ти си създателят на всичко, което имаш в този живот.

— Не е вярно. Никога не съм искал това.

— Според космическия закон всяко нещо може да бъде разбрано само ако погледнем собственото си отражение. Затова винаги правим отражения на самите себе си. Хората в живота ни и болестите ни служат по този начин. Ограниченото ни възприятие означава, че смятаме болестите и травмите за лоши, но всъщност те са само отражение на възприятието ни за самите нас. Например, ако човек чувства, че не получава достатъчно подкрепа от околните, може да развие болестта „стъклени кости“. Чувството, че не си обичан, води до сърдечни проблеми. Липсата на самоуважение ще се прояви като неприятни за окото кожни болести. Болестта е знание за самия теб и време на голям духовен растеж. Помисли, дете, какво те изяжда?

— Нищо — бързо отговори Куберан. — Не съжалявам за нищо, което съм направил, но като говорим за това, ще ми е интересно да чуя мнението ти какво наказание ме очаква.

Тя сложи капачка на едно шише и я зави плътно.

— Не те очаква никакво наказание. Никой не те е изпратил тук, на далечна планета. Всички сме искрици чиста светлина, които избират да добият плътност, не само да преживеят третото измерение, а да се издигнат над него, да осъзнаят, че човек е не само мисли, емоции и тяло, а чисто съзнание — всезнаещо, безсмъртно и безгранично. Едва тогава колелото на прераждането ще спре. И тъй като ти сам си архитект на собственото си пробуждане, ще избереш да се връщаш в същата ситуация отново и отново, докато се поправиш.

Веждите на Куберан подскочиха.

— Точно така! Връщам се горе-долу към същия живот като този и ако не успея да се усъвършенствам, просто продължавам да получавам още и още шансове.

— Мисълта да се връщаш като привилегирования син на богат човек ли ти харесва? Запомни, положението ти може да е същото, но обстоятелствата да са напълно различни. Ако например един от уроците, които душата ти е решила да научи в този живот, е да устоиш на изкушението на лесните пари, може, като се върнеш, да ти поверят голяма сума пари, но ако ги откраднеш, този път ще те хванат и ще страдаш жестоко в затвор. Разбираш ли, при всяко повторение последствията от това, че не си се научил, стават все по-лоши и по-лоши.

Куберан се загледа мрачно в мивката.

— Може би ще ти е по-лесно — благо продължи Мая, — ако погледнеш на времето, прекарано на земята, като на свещен и смирен акт на любов. Приел си ограниченията на физическата форма, за да се научиш да променяш отрицателните състояния на човек — липса, болка, гняв, алчност, омраза и объркване — в любов. Тук сме, за да изпълним определена мисия, най-голямата от които е да обичаме самите себе си, но не нарцистично, а милосърдно, безусловно.

— Възможно е душата ми да е безнадеждно потънала в прах и грях — каза той тъжно. Мина много време, откакто си мечтаеше за грейналите кафяви очи. И избяга от убийство.

— Не се чувствай толкова виновен. Преди всичко представата, че някой се е измъкнал безнаказано от нещо, е илюзия. Законът е справедлив. Всяко действие има последици. Ако не в този живот, то в следващия трябва да платим за греховете си. Освен това сянката е във всички нас. Мисля, че дори Исус е трябвало да прекара четиридесет дни сам в пустинята, изправен лице в лице със своите демони, нали? — Тя вдигна поглед към Куберан и той кимна в потвърждение. — Няма съмнение, че си прегрешил, и докато обясненията и извиненията са ненужни, изкуплението е изключително важно.

— И как човек изкупва вината си?

— Има хиляди начини да целунеш земята. Дори има специален вход към рая, скрит в стъпалата на майката. Компенсирай раните, които си нанесъл там.

— О, не — изпъшка той и подпря глава на хладилника. — Не това.

— На тази земя майчината любов е най-близо до божественото. Нека ти разкажа една история за тази любов. Някога в Индия живяла майка, която много обичала сина си, въпреки че бил долен престъпник. Един ден го предизвикали и за малко злато той я убил и ѝ изтръгнал сърцето. Но докато го пренасял през прага, се спънал и полетял към земята. За щастие, успял да се хване за трегера на вратата и не паднал, но сляпото сърце, което стискал в ръката си, усетило как се наклонил и извикало: „Синко, любими мой, не се удари, нали?“.

Куберан изгледа Мая с цинична усмивка.

— Мисля, че има и друг пример за добродетелна жена, която толкова обичала сина си, че никога не го наказвала, даже когато знаела, че е тръгнал по лош път. Когато го хванали и го осъдили на смърт чрез

обесване, последната му молба била да се види с нея. Жената дошла и той я помолил да се приближи, за да прошепне последните си думи направо в ухото ѝ. Тя се доближила, цялата обляна в сълзи, а той ѝ отхапал ухото и казал: „Ако беше ме обичала достатъчно, за да ме възпиташ как да се държа добре, сега нямаше да съм на бесилото“.

Мая се подсмихна.

— Дете, твоите думи винаги са летели във въздуха, а в останалите случаи можеха да накарат осолената риба да заплува отново. Когато беше по-млад, можех да те нарека незрял, но сега си просто глупак. Бог винаги слага поне една мъдра душа близо до младия. Този човек е вход към по-добър живот. Само глупак би отказвал съветите му до последно. Наистина майка ти можеше да е по-строга, но винаги те е възпитавала да правиш разлика между правилното и грешното.

— Какво мога да кажа? Само, че тя ме обичаше толкова много, че се превърна в един от дразнителите в живота.

— Сърцето на майката се топи от любов, а на сина е твърдо като камък. Ти смяташ чувствата на обикновените хора за незначителни и под твоето достойнство. Но така като те гледам, с нищо не се отличаваш от тези, които искаш да държиш на разстояние. Дори сега, когато приближава време да се върнеш и да дадеш отчет, ти, също като по-голяма част от хората, отлагаш за следващия път нещо толкова просто като смирението.

За момент настъпи мълчание. После Куберан, без помен от сарказъм в гласа си, попита:

— Как изглежда бог?

— Обичал ли си някого истински, повече от самия себе си?

Той пак си помисли за сърцето, чиято любов беше невинна, и в очите му проблесна болка. Прочетеното, че дори най-коравосърдечният убиец може да се пречупи и да се заплаче от любов към умирация си домашен любимец, беше вярно. Това невинно сърце беше неговата кървяща рана.

— Да, да, обичал съм — прошепна той.

— Значи вече познаваш бог. Бог не е сила отгоре, а съюзник и ти си част от него. Винаги когато действаш от любов, не ставаш богоподобен, а бог. Спри да се страхуваш толкова много. Дори масата да не е съгласна, че дърводелецът е нейният създател, дърводелецът

винаги ще смята масата за свое сладко творение. Ти просто се прибиращ у дома, където ще осъзнаеш истинското си великолепие, колко необятен, вечен и силен си в действителност и колко трябва да се смалиш, за да се побереш в това човешко тяло. Уповавай се на мисълта, че си дошъл от доброта, сила и безкрайна красота, и е повече от сигурно, че пак ще се върнеш при тях.

Мая мълчаливо продължи да налива лекарството в бутилки и след малко Куберан се изправи. Спря на вратата и се обърна.

— Когато умра, ще запалиш ли оранжевата лампа и ще се помолиш ли за мен?

— Дете, за теб няма да има оранжева светлина, но помни, че не аз решавам къде да отидеш. Отиваме на места, които подхождат на земната ни вибрация в момента на отпътуването ни. Ако си тръгнеш в мрак и объркване, ще останеш в мрак и объркване.

Очите му се наляха със сълзи и той се извърна, без да вижда. Беше умрял много отдавна. Вече го знаеше.

Настаниха го на последното легло в отделението.

Два дни по-късно Парвати го свари да стиска сребърния бастун на баща си толкова силно, че чак кокалчетата на пръстите му бяха побелели.

— Мая не дойде ли? — попита той напрегнато. Дишането му беше повърхностно.

Тя сложи длани върху студените му, восъчни ръце и започна да се моли: „Боже, вземи си детето. Благодаря ти за времето, което прекарах с него. Той беше добър син и аз го обичах. Пази го, докато се срещнем отново. Той се бои от тъмното. Запали светлина, ако там, където го отвеждаш, е тъмно. Нека той е светлина. Светлината да е той“. Докато се молеше, съпротивата изчезна и тя видя как лицето му се отпусна и се озари от мек блясък.

Откъм мястото на персонала се разнесе смях. Медицинските сестри се бяха скупчили и си разказваха някаква смешка. Тя си спомни как кравите замучаха жално при раждането му, а сега, когато умираше, звучеше смях. Изведнъж той се усмихна и тя се сети как Мая казваше, че слухът си отива последен и когато всички други сетива изчезнат, толкова се изостря, че човек може да чуе на голямо разстояние.

Куберан споделяше шегата на сестрите. Усмивката бавно изчезна, клепачите се отпуснаха и очите му се притвориха. Вече беше намерил покой. Тя не направи опит да провери дали в гърдите на момчето още имаше дъх. И не извика сестрите. Все някоя щеше да се появи.

Седна на стола до леглото и просто го загледа в дълбокия му сън. *Щом Бог изпраща децата и после си ги взема обратно когато пожелае, защо човек да ги оплаква? Дали някога ѝ е принадлежал? И дали това съсипано тяло беше нейният син?*

След малко намина една сестра.

— Здравей, лельо. Спи ли? — весело попита тя.

— Да — отвърна Парвати.

Сестрата погледна неподвижния пациент и хвърли поглед назад към жената, която си седеше кротко на стола, но Парвати я изгледа безизразно. После бързо спусна завесите около леглото и халките издрънчаха по метала. Взе китката между пръстите си.

— Съжалявам, лельо, но синът ти си е отишъл.

Парвати кимна и сестрата издърпа чаршафа над спокойната му глава. И това беше всичко.

Спря пред входа на болницата. Слънцето беше с цвят на гхи. Голямо ято гълъби се издигна във въздуха и прелетя над главата ѝ. Вдигна поглед към пърхащите им крила — сиви, черни, кафяви и бели, и си помисли, че изглеждат много празнично. Стъпи на шосето и спирачките на една кола изсвистяха. Сърцето ѝ подскочи. Китаец със зачервено лице изкрещя грубо на пазарски малайски: „*Лу мау маши ках? Да умреш ли искаш?*“.

Когато се прибра, подмина Мая и влезе в сумрачната стая на сина си. Седна на леглото и огледа вещите му. Толкова малко неща беше събрал през живота си. Никакви книги, няколко дрехи, пластмасова запалка, гребен, бръснарски принадлежности, дреболии и портфейл. Загледа се в стария портфейл. Смачкан от носене, извит по формата на тялото му. Предпазливо се протегна и първо го докосна, а после го погали. Взе го и го притисна към голата кожа на корема си. Накрая го отвори.

Вътре имаше снимка — Куберан, вече с първите признаци на разруха около брадичката и устата, но все още невероятно красив,

носеше в ръце тъмнокосо момиченце, може би на четири-пет годинки.

Детето изобщо не приличаше на него, изглеждаше много бяло, самоуверено и чуждестранно, и все пак Парвати без никакво съмнение разбра, че това е внучката ѝ. Обърна снимката, но отзад нямаше нищо. Не беше оставил следи и сред останалите си вещи.

И все пак тя беше толкова очарована от откритието, че синът ѝ е оставил да намери доказателство за тайния му живот, при положение че съвсем лесно е можел да го унищожи (самата тя беше заровила в земята всички неща, свързани с тайното ѝ минало), че изобщо не се почувства наранена от решението му да я лиши от радостта да знае, че има внучка. Със сигурност е знаел как новината за детето щеше да ѝ стопли сърцето. Вероятността да види момиченцето някога, беше нищожна, но някъде по света кръвта ѝ продължаваше да живее. Затова му прости тази последна хитрина.

Зет ѝ я успокои:

— Мами, синът ти е мъртъв, но ти не се тревожи, че няма да има кой да запали погребалния ти огън. Аз ще те изпратя при твоя Бог.

Когато дъщеря ѝ докосна рамото ѝ леко, Парвати каза:

— Рубини, някога и аз не можех да родя деца. Докато Мая натъпка тялото ми с нейните лечебни билки и го направи плодовито. Не искаш ли да ти помогне и на теб?

Прекрасните бузи на Рубини поруменяха.

— Не, не, всичко ще се нареди от само себе си — увери я тя и бързо отмести поглед.

13 май 1969

Бала се втурна в къщата на жените с издут чувал на гърба.

— Боевете започнаха — задъхано каза той и пусна товара на земята. — Малайците нападат китайците по улиците на Кампунг Бару. Много хора са мъртви, а се очаква да станат още повече. Магазините и къщите горят, а бунтовниците и военните... — Той внезапно спря и попита: — Къде е Мая?

Парвати беше твърде слисана, за да отговори веднага, но после се съвзе и каза:

— Отзад.

— Слава богу. Уплаших се да не е някъде навън да търси клонки и корени. Рубини е вкъщи и е добре, но аз дойдох само да оставя това. — Той кимна към чувала. — Хранителни запаси. Кой знае колко ще продължат бунтовете и убийствата.

— Как така всичко се случи толкова внезапно?

— Още никой не знае със сигурност. Утре ще се опитам да разбера нещо повече. Засега стойте вътре и не отваряйте вратата на никого — предупреди той и си тръгна.

До осем часа вечерта на същия ден обявиха полицейски час за целия щат Селангор, но Бала, облечен в черно от глава до пети, всяка нощ се спускаше по улицата, като използваше паркираните коли и храстите за прикритие, за да разкаже на жените какво е подочул. Ужасни истории как открили огън по обикновени граждани, убивали деца, в реките плавали тела, а моргите били толкова пълни, че слагали новопристигналите тела в найлонови чували и ги окачвали на куки на тавана.

На 15 май кралят обяви извънредно положение. Парламентът беше разпуснат и армията пое управлението в свои ръце. Мая и Парвати застанаха пред радиото и чува министър-председателя да стоварва вината за бунтовете върху комунистическите разбойници.

Изминаха два дни, а пламъците на горящите къщи и коли още раздираха нощния мрак. Бала дойде да докладва, че всъщност размириците нямат нищо общо с комунистите, а са резултатите от изборите. Управляващата малайска партия беше изгубила много от опозицията. И така отвъръщали на удара.

— Из цяла Малая малайските младежи носят бели ленти на ръката, за да покажат, че са се съюзили със смъртта, както и заострени бамбукови копия, за да демонстрират намерението си да унищожат китайците и всеки, който се опита да им вземе политическата власт.

— Не — отсече Мая. — Има нещо странно в цялата тази работа. Представят кротките малайци като неконтролируема сбирщина, но истинският миролюбив малаец мрази хулиганските прояви. Действително може да побеснее от гняв, но тази внимателна организация на банди разбойници с ленти на ръката, които действат едновременно в различни части на страната, прилича повече на политическа интрига. Някой действа задкулисно. Управляващата партия използва малайското население, за да възстанови

политическата си позиция и в същото време да измести Тунку от власт. — Тя замълча. — Вижте кой ще поеме властта след всичко това и ще разберете кой е отговорен за масовата сеч.

Когато вдигаха полицейския час за два часа през деня, за да дадат на хората възможност да си вършат работата, Бала им носеше храна и новини. Като например как едно пиле изскочило от кошницата на централния пазар и създадо такава паника, че всички се разбягали. Или пък че лидерите още обвинявали комунистите, въпреки че почти всички убити бяха китайци.

После Бала дойде да им каже, че Мая е излязла права — било държавен преврат. Заместник министър-председателят Разак използвал извънредното положение не само за да се установи като безспорен лидер, но и за да формализира малайското управление.

— Изглежда, че с нас е свършено. Сега могат да използват мнозинството си от две трети, за да променят конституцията както си искат и да приложат дискриминационна расистка политика, която потиска останалите народности и поощрява малайското господство — каза Бала.

Но Мая само се усмихна и отвърна:

— Няма нищо лошо в малайското управление. В края на краищата те са били тук преди китайците и индийците да дойдат.

— Всъщност аборигените са били първи — намръщено ѝ напомни Бала.

— Синко, къде на този свят местните хора, облечени в саронги от дървесна кора, стават господари на собствената си земя? Въпреки че са силно свързани със земята, те нямат и най-малкото желание да я управляват. Бъди благодарен, че малайците са господстващата народност в тази страна, а не китайците. Става въпрос за толерантност. Малаецът гледа на тъмната кожа без презрение, нарича я *хитам мание*, сладко черна, почти със симпатия. Китайците, които почитат белотата, виждат мургавата кожа и казват *хак сек*, черно. В този цвят те откриват мръсотия, тъмнота, низост.

Но на следващия ден Бала пристигна видимо разстроен. Чул слух, че на няколко индийци им било платено да хвърлят изпражнения в една джамия.

— Как е възможно индийците да са толкова глупави, че да вършат мръсната работа на китайците, без съмнение срещу малко

евтин алкохол? — гневеше се той. — Няма ли капчица гордост? Не виждат ли, че позорят не само себе си, но и цялата общност? Това даже не е нашата война, но сега всички индийци в страната ще понесат последствията от позорната им постъпка. Идиоти. Шибани идиоти.

— Да — съгласи се Мая, — днес е черен ден за всички индийци, защото повече от всякога индиецът изглежда жалко същество. Наистина преди той нямаше власт и богатство, а сега няма дори и гордост. Но спомнете си, че се е оказал в това положение, защото непрекъснато са му повтаряли, че не е достатъчно добър, докато накрая е повярвал. Затова ще остане бръснар, докато китаецът се установява като фризьор и печели десет пъти повече. И ако не вземе ножиците в ръце, ще се задоволи с черната работа да мете улиците, да чисти тоалетните и да подрязва тревата. Ще минат десетилетия, преди това да се промени. Дори лидерът, избран да представлява и защитава правата на индийците, ще потиска и ограбва по-бедните. В каучуковите плантации ще има много отхвърлени индийци, които ще живеят в нищета като мишки, лишени и от най-основните права. Положението на индиеца ще стане такова, че да си роден индиец в тази страна, ще е равнозначно да си роден засрамен от себе си и изпълнен със самоомраза. Всички ще го презират — черен, мръсен, необразован, беден, просяк. И убеден в позора си, той ще гледа на останалите народности като на по-висши и винаги ще предпочита да служи преди всичко на тях, и едва тогава на самия себе си. Знаем, че хвърлянето на изпражнения на място за поклонение е непростимо и отвратително. И ти си прав да се гневиш заради срама, който ти е донесло, но изчакай малко и ще дойде ден, в който същият този индиец ще научи, че само цветът на кожата му не може да го направи по-нисш, и всички онези, които са го уверявали, че е така, с думи или действия, грешат. В същия този ден той ще се научи да обуздае избухливия си нрав (защото индиецът поема подправки в тялото си направо от майчината кърма) и с находчивост и хитрост ще го използва, за да се надигне отново. Дълбоко в себе си индиецът е боец.

Но Парвати седеше със сведени очи, за да не заподозрат, че е останала неубедена. Тя, разбира се, беше повярвала на Понамбалам Мама, че някога индийците са били достойни за възхищение, но не виждаше как може да се надигнат отново от дълбините, в които бяха паднали.

БЛЯСКАВАТА

Парвати счука съставките в хаванче, внимателно ги уви в бетелов лист, сложи ги в устата на Мая и я загледа как дъвче бавно.

— Когато душата ми нададе вик да се върне, не трябва да плачеш — внезапно каза Мая.

— Ще се опитам — отвърна Парвати и нежно погали посивялата коса в скута си.

— Не, трябва да ми обещаеш, че няма да плачеш. — Очите ѝ бяха извори, пълни с най-кристалната вода.

— Добре, обещавам.

Навън се стъмни и светлината на телевизора стана синя.

— Най-добре да отида да запаля лампата на олтара — каза Парвати. Сложи възглавница под краката на Мая, дръпна одеялото върху тялото ѝ и отиде в кухнята със запалената лампа да направи бъркани яйца. Когато маслото започна да цвърчи, изсипа вътре разбитите яйца.

После затопли малко мляко в чинийка. Навън заваля. Сети се как кокосовите палми на плажа се извиваха под напора на вятъра. Винаги всичко се случваше през дъждовния сезон. Във всекидневната започнаха новините. Внимателно наля млякото в чаша и го сложи на подноса заедно с яйцата.

Винаги беше имала остър слух, но този ден чу как месинговата лампа падна като гръм. Хукна към спалнята на Мая и я намери просната на пода с лице към олтара и с протегнати ръце над главата. Човек можеше да си помисли, че се моли, ако газта от преобърнатата лампа не попиваше бързо в дрехите ѝ. Парвати коленичи до нея, вдигна голямата ѝ ръка и лицето на жената се отпусна върху пода. Подхвана го съвсем нежно с една ръка и върна Мая в първоначалното положение.

Но когато се опита да премести крака на Мая, установи, че не може да се справи с тежестта. Донесе хартиени салфетки и успя да попие по-голяма част от газта. После отиде във всекидневната.

Решетъчната врата вече беше заключена, затова затвори плъзгащите се дървени врати и ги залости. Изгаси лампите, извади няколко одеяла от шкафа за бельо и ги постла до Мая, за да си направи легло. Докосна безжизнените пръсти на жената, изцапани със сок от листа на индика, и поклати глава.

— Толкова рано си отиде — прошепна тя и се сгуши до най-големия си съюзник за последен път. — Виж, не плача. Сега ще поспя малко. Бала ще уреди всичко на сутринта. Бива го в тези работи.

Когато погребението свърши, Бала се приближи и каза:

— Мами, не можеш да живееш тук сама. Опасно е и това изнервя Рубини. Знаеш каква е, щом става дума за теб. Както и да е, вече го обсъдихме и след като минат трийсет и един дни молитви, искаме да се пренесеш да живееш при нас. В крайна сметка имаме четири празни спални. — Той се усмихна. — Освен това за нас ще е истинско удоволствие да си при нас.

Тя се вгледа в милите му очи. Зет ѝ беше като скала — непоклатим, търпелив и решителен. Топла и успокояваща благодарност се разнесе по тялото ѝ. Отлично знаеше какво може да направи за него. Можеше да се премести в къщата им и да му готви. Мъжът вече двайсет години се преструваше, че обича безнадеждно лошата храна на съпругата си. Беше време да каже истината на дъщеря си и горкият мъж да получи свястно ядене за разнообразие.

— Мисля, че искам да се преместя в онзи склад на долния ви етаж. И ако може, да взема койката на Мая с мен.

— *Складът?*

— Бала, наистина мисля, че няма да мога да се справя с всички онези стъпала всеки ден.

— *Не*, категорично не. Що за нелепа идея! Със сигурност можеш да вземеш койката на Мая, но няма да ти позволя да се нанесеш в склада.

След трийсет и един дни тя отиде да живее в склада на Бала и Рубини. Койката на Мая идеално се побра вътре. Сега, след като видя как Мая си отиде съвсем лесно, вече не се боеше от смъртта.

БЕЗ МАЯ

През деня, докато Рубини беше в приюта, Парвати готвеше. На обед Бала се връщаше от частните уроци, които даваше, и ядяха заедно. Той явно с нетърпение чакаше този час с нея. Отношенията им бяха непринудени, за разлика от минното поле на брака му. С месеците Парвати забеляза, че те никога не се докосваха, макар да беше повече от ясно, че Бала е силно влюбен в жена си, а тя го харесваше далеч повече, отколкото даваше да се разбере. Когато Рубини си беше вкъщи, във въздуха винаги витаеше леко напрежение от неизяснени чувства. Само ако можеше да свали предпазната си маска и да му се довери, горкият Бала нямаше да се превърне в сянка, която се промъква безшумно из къщата.

Но по време на обяда той ставаше енциклопедия с най-разнообразна информация — част от нея забавна, друга толкова непонятна, че Парвати се чудеше как я е научил, а трета толкова важна, че се изненадваше защо повече хора не я знаят. След дългите им, приятни обеди Бала се връщаше на работа и тя започваше да прави чай, който пиеше заедно с дъщеря си. Мълчаливо, бързо занятие в сравнение с обедите. Но в никакъв случай неловко. После Рубини изчезваше на горния етаж да работи. Обичаше да носи вкъщи, както тя ги наричаше, проекти — планове, които беше намислила за сирачетата. Парвати пък се помотаваше за малко в градината, преди да започне да приготвя семейната вечеря. В повечето случаи вечеряха в мълчание. Ако заговореха, то беше за кратко и предимно за ежедневни неща, никога не засягаха нещо важно. Понякога Бала включваше телевизора и над малката им компания се спускаше пълна тишина. След това Рубини измиваше съдовете, Парвати оставяше двамата съпрузи сами и се оттегляше в малката си стаичка.

Складът беше много малък и почти празен, но тя си го харесваше така. В сумрачната му тишина имаше нещо вечно и непроменящо се. Като обрулените от времето лица на рибарите по целия свят. Времето сякаш нямаше значение. Светлината на уличната лампа проникваше

през високия прозорец, падаше право върху статуята на змията и тя заблещуваше с покровителствена благосклонност. Парвати сядаше на леглото и си спомняше как като млада не понасяше времето, което прекарваше сама до прозореца, гледайки как хората влизат и излизат от киното. Сега, когато тялото ѝ вече беше старо, косата побеляла, а сексуалното желание замряло, тя се бе научила да изпитва удоволствие от самотата и празнотата на живота си. Накрая решетките, които задържат затворника, стават ценни за него.

Всяка нощ с нетърпение се връщаше към тези последни часове. Сама, загърната от неподвижната, сенчеста тишина, трябваше само да затвори очи и един богат, отдавна минал свят се връщаше при нея. Майка ѝ сресваше косата ѝ. Мая я викаше. Купу на меката утринна светлина, заобиколен от пъстроцветни птички. Хатори стоеше на балкона и изпитваше ужас от първите утринни лъчи. И тези призрачни фигури от другия живот не само се обръщаха към нея, за да ѝ се усмихнат, не, движеха се, понякога тичаха към нея със светнали лица. И когато се приближаваха достатъчно, тя ги улавяше и ги стискаше ревностно в тънките си кокалести ръце, където смяташе да ги държи винаги, близо до сърцето си. И така възнамеряваше да прекара останалите си дни, в тайния сумрачен свят, забравяйки, че веднъж, когато попита Мая: „Щом всеки идва с някаква цел, каква е моята? Аз не съм направила нищо. С какво мога да се гордея в последните ми минути на тази земя?“, тя ѝ отговори: „Дей, ще дойде ден, в който ти ще вдъхновиш някого да направи нещо за индийците в тази страна. Защото връщането на гордостта на един сломен народ е много дълъг процес“.

ТРИЙСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ ПО-КЪСНО „ХИНДРАФ“

Куала Лумпур, декември 2007 г.

— Доведоха ново момиченце, монголче — каза готвачката на приюта, докато Рубини влизаше. — Винаги се изненадвам на каква жестокост са способни хората. След като майката на клетото същество умряла преди четири години, чичо му го държал завързано с вериги за един стълб като куче, за да изнудва баба му за пари, но старата жена се споминала миналата седмица и той изостави детето тук тази сутрин. Горкото мъниче, мисля, че я е ударил толкова силно, че не чува с дясното ухо.

Рубини тръгна по тесния коридор, където държаха ученическите чанти и обувките на децата. Пред кабинета на майка Мозес видя момиченцето — окаяно създание, което седеше на земята, въпреки че зад него имаше празни столове. Косичката му беше разрошена, а роклята мръсна. По ръцете и краката имаше рани. Като чу стъпките на Рубини, извърна глава предпазливо, но щом я видя, тъмните му очи се ококориха от изумление и на кръглото му мръсно лице цъфна огромна, необяснима усмивка.

— Бабо! — радостно извика детето.

И Рубини си помисли: „О, скъпата ми. Какво ще правя с теб?“. Коленичи до него. Момиченцето миришеше лошо. Тогава клетото същество, стояло оковано във вериги за един стълб цели четири години, обви слабите си ръчички около врата на Рубини и попита:

— Дойде да ме отведеш вкъщи ли?

Рубини се освободи от прегръдката и бавно поклати глава. Детето я гледаше озадачено, затова Рубини приближи болното му ухо към устата си и прошепна:

— Не мога. Винаги губя нещата, които обичам, и още отсега знам, че няма да понеса да изгубя такова съкровище като теб.

Детето се отдръпна от устните ѝ, отново незнайно защо. Внезапно се засмя, разтвори длан и показа мъртвата пчела в ръката си.

Рубини усети прилив на необяснима емоция, толкова силна, че чак се изуми. Надигна се, бързо тръгна по тъмния коридор и излезе на слънчевата веранда. После мина през портата и забърза по пътя.

Щеше да е много трудно да се грижи за детето. *Не, няма да е*, нашепваше ѝ скрито гласче в главата ѝ. Но допълнителната работа, нямаше да е честно спрямо мащехата ѝ. А гласчето се присмя: *Защо? Много ясно, че ти ще се грижиш за нея, докато си вкъщи, а после ще я водиш на работа с теб.* Щеше да наруши спокойствието на Бала. *Лъжкия, лъжкия, много добре знаеш, че той ще я заобича много. Бала обожаваше децата.*

Рубини внезапно спря. „Не“, отсече тя толкова категорично, че гласчето не посмя да възрази. Обърна се и се върна в приюта.

Бала влезе в кухнята, докато Парвати изсипваше в мивката излишната вода от една тенджерата със сварен ориз.

— Имаш ли нужда от помощ? — попита той и се приближи към нея, но тя поклати глава, извърна се леко и видя, че мъжът едва съдържаше вълнението си. Остави горещия съд и с гръб към дъската за изцеждане попита:

— Какво става?

Той разсеяно се отпусна на най-близкия стол.

— Спомняш ли си, много отдавна, по време на бунтовете от 13 май, как Мая каза, че индийците в страната ще се надигнат, за да постигнат отново успех?

Парвати кимна.

— Е, тогава не казах нищо, бях скептичен, много скептичен. Но знаеш ли? Мисля, че тя беше права.

— О! — Парвати седна до него.

— В началото не свързах събитията, които стават, с думите ѝ. Една организация, наречена „Хиндраф“, е завела групов иск в Кралския съд в Лондон от името на малайзийските индийци, за да осъди правителството на Великобритания за четири трилиона американски долара, което се пада по един милион за всеки малайзийски индиец, за това, че е довело индийците в Малая като наемни работници, експлоатираше ги и после, след обявяването на независимостта, не е защитило правата им във федералната

конституция. Планирали са да представят на кралицата на Англия петиция, с която я молят да назначи кралски адвокат, който да води делото. За да предадат петицията си на британската дипломация, организирали огромен мирен митинг, но полицията отказала да им даде разрешение. Въпреки заплахите от страна на правителството във всички вестници, са се събрали повече от двайсет хиляди индийци от цяла Малайзия. Носели снимка на Махатма Ганди, за да покажат мирния характер на демонстрацията, но пет хиляди полицаи разпръснали сълзотворен газ и използвали водни струи срещу тях. Мнозина са арестувани, а министър-председателят лично е подписал заповедите за задържане на лидерите, но аз реших да се присъединя към каузата им.

Когато се прибра вечерта, Рубини внимателно изслуша Бала, докато той бързо повтори всичко, което беше разказал на Парвати преди това, но щом го чу, че иска да се присъедини към движението и да се включи в демонстрациите, каза:

— Не говориш сериозно, нали?

— Защо не? Когато Мая говореше всички онези неща за индийците и самоомразата им, все си мислех: „Да, така е, виждал съм с очите си как другите народности понякога гледат на индийците“. Затова се опитвах да се дистанцирам, като си казвах: „Аз не съм истински индиец, а цейлонец“. Но тя беше права. Върни се достатъчно назад и ще откриеш дълбоко в себе си смирен индиец. Виждаш ли, аз също *наистина* мисля, че китайците са по-добри от нас. Винаги съм се възхищавал на дисциплинираността им, трудолюбието, целенасочеността, способността им да пренебрегнат удоволствието в преследване на целите, които са си поставили, и въпреки че изобщо не ми се иска да го призная, на светлата им кожа. Да си роден в страна, където слънцето е жарко, означава да си пленен от рядката раса — бялата. Но миналия четвъртък, докато карах по улица „Абдула“, видях една индийска девойка да бере цветя в предната си градина за молитвения си олтар. В едната си ръка държеше метален поднос, а в другата — чадър, без съмнение, за да не почернее още повече. Затова видях само ръцете и краката ѝ. Не беше от онези хора с най-различни нюанси по тялото си, не, беше обикновена, равномерно кафява, честно

казано, най-гладкото кафяво, което съм виждал. И изведнъж установих, че отровената винена чаша е пълна с благословено вино. За пръв път си помислих: „О, боже, кафявото е толкова красиво“.

Бала разпалено се приведе напред.

— Ти наистина си светла и аз винаги съм обичал това в теб. Разбира се, не бих променил абсолютно нищо в теб, но сега знам, че съм грешал. Тъмната кожа може да е най-красивото нещо. Защото тя говори за сърце, което е страдало от предразсъдъците и с течение на времето е станало благо и състрадателно. Говори за човек, на когото му предстои да нарече кожата си красива, някой, който трябва да бъде научен с готовност да избира кафявото, когато му е предоставен избор, защото този цвят е не по-лош от останалите. Представи си ти да си човекът, който ще ѝ го покаже. Представи си лицето ѝ, когато разбере. Сега осъзнавам, че вината за падението ни не са другите етноси, а собственият ни комплекс за малоценност. Те са просто огледала на скритото ни себеусещане. Майката си мисли, че усъвършенства детето си, като му казва: „Погледни китайците, виж колко са успели. Бъди като тях“. Но тя не осъзнава, че детето ѝ чува: „Ти не си такъв. Преструвай се, че си такъв, защото не си достатъчно добър“. Но както каза Мая, някой ден индиецът ще се пробуди. И този ден дойде. Индийците масово излязоха, макар да знаеха, че могат да ги арестуват, ранят или убият. Правителството нарочно насажда расова омраза, следвайки политиката „разделяй и владей“, но по време на демонстрацията ранените и пострадалите хукнали към къщите наоколо. Кварталът е малайски, но всички им помогнали. Малайците не са ни врагове. Можем да се справим, ако застанем заедно.

Но Рубини покри уста с ръка и се извърна.

— Не ми обръщай гръб, Рубини. Не правя това само заради потиснатите индийци, но и заради самия себе си. Имам нужда да съм част от промяната. Спомни си как Мая каза, че *всеки* идва на тази земя с определена цел — цел, която само той може да постигне по свой собствен, специален начин. Затова съм дошъл. Цял живот съм се подготвял за това — да науча другите да мислят по този начин. Ще го направя и за децата от приюта. За тяхното бъдеще. Не искаш ли нещо различно за тях?

Рубини силно стисна очи и не отговори.

— Не, не можеш да разбереш, нали? Изобщо не знаеш защо е тази самоомраза. Винаги си била бяла и красива. Където и да отидеш, мъжете те гледат с възхищение, а жените крадешком изучават дрехите, чантите и обувките ти. Може да изглеждаш повече като евразийка, отколкото като индийка, но, Рубини, тези хора са твоят народ.

— Спри за малко — прекъсна го Рубини разгорещено. — Не се срамувам от произхода си, но нали току-що сам ни каза, че правителството пуска сълзотворен газ и водни струи по протестиращите? Ако не умрат в сблъсъците, ще ги хвърлят в затвора по скалъпени обвинения за тероризъм. Не те ли интересува, че може да ти се случи нещо лошо? Ами ако стане нещо? Тогава какво?

Бала разочаровано поклати глава.

— Рубини, ти си моят ден и моята нощ. Стоя тук, защото ти си всичко за мен и винаги си била, но не можеш ли поне да се опиташ да разбереш, че трябва да го направя? Аз съм само един мъж, но ако мога да променя съдбата на моя народ, съм готов да си дам живота за това. Каузата е достойна. Виждаш ли — тъжно добави той, — те имат нужда от мен. А ти не.

Рубини се изправи така внезапно, че столът ѝ се прекатури. Лицето ѝ беше преbledняло. Отвори уста да каже нещо, но думи не излязоха. Всъщност като че ли се опитваше да си поеме дъх. Когато най-накрая думите дойдоха, се чу грубо, непознато крещене.

— Мислиш, че само ти знаеш какво е себеомраза. Мислиш си, че съм безгрижна. Отвори чекмеджетата на тоалетното ми шкафче и ще откриеш, че са пълни с кремове за избелване на кожата. Всички, абсолютно всички индийци са обсебени от цвета на кожата. Даже и най-малките различия се забелязват и имат значение. И това е жестоко занимание, то пронизва, защото винаги ще се намери някой по-бял от теб, но въпреки това го правим, при това редовно, защото острието има две страни. Чакаме да посечем по-тъмните от нас, за да се почувстваме по-добре. И се преструваме, че сме забравили, че за другите народи винаги ще бъдем черни.

Парвати си спомни времето, когато застана пред една картина на бог Кришна и изплака: „Ти си толкова тъмен, а всички те обичат. Аз съм тъмна, но дори съпругът ми ме презира. Защо, о, защо не може да съм била родена бяла?“.

Но Бала толкова се слия, че можеше да гледа само разярената си съпруга. Изведнъж по разпалените ѝ бузи потекоха сълзи. Но неговата любима не плачеше. Дори и на погребения. Той примигна. Тя беше неговото сърце. Не можеше да понесе сълзи да капят от очите ѝ.

— Всичко е наред — нежно прошепна той. — Не плачи, моля те, не плачи. Няма да се присъединя към тях, няма да отида на митингите им.

Лицето ѝ се сгърчи.

— Много съжалявам, че искам това от теб, просто няма да го понеса, ако... — Тя не успя да довърши изречението.

Стоеше, нещастна и безпомощна, в средата на стаята. Бала тръгна към нея, за да я хване и да я утеши, но тя се дръпна и побягна към стълбите. Чу я как се заключи в банята и пусна водата. Той съвсем бавно, като старец, какъвто вече беше, излезе в задната градина. Парвати седеше на люлката. Приблужи се, седна до нея и се загледа напред с празен поглед. Тя нежно сложи ръка върху неговата.

— Знаеш каква е.

Той кимна. Не смееше да заговори.

— Пак можеш да помогнеш на движението. Сигурна съм, че имат нужда от финансова подкрепа или административни умения в управлението. Със знанията, които имаш, сигурна съм, че ще бъдеш далеч по-полезен зад бюрото.

Той пак кимна. И двамата мълчаха дълго, докато най-после той каза:

— Искам да се включа в движението поради друга причина. Знаеш, че не вярвам в кървящи дървета и тем подобни, но истински вярвам, че религията ни е наше право. Искан да се включа, за да разобличим неофициалната политика на правителството за разрушаване на храмовете. — Той замълча за момент и Парвати се извърна към него. — Вчера са сринали храма на Купу — внезапно изтърси той.

— Какво? Как може! Тази земя по право е моя и аз я завещах на Купу. Не са имали право.

— Казаха, че била незаконно придобита. Явно документите не са били напълно изрядни.

— Оригиналите изгоряха в пожара, но аз се погрижих за това още преди години.

— Да, но има неяснота дали в действителност попада в границите на земята на Касу Маримуту.

— Знам, че със сигурност попада. Мъжът ми не беше глупак. Щом е казал, че е част от земята му, значи е било така.

— Във всеки случай те оправдават действията си, като казват, че веднага щом било установено, че в собствеността има обект от национално значение, трябвало да бъдат уведомени съответните институции. Но това е само извинение. Този храм не е първият. Хиляди храмове са обезобразени, мистериозно изгорени или разрушени с неубедителни основания. Събориха 120-годишен храм, за да направят място за полицейско управление. И вече седемнайсет години парцелът стои празен. Друг беше насилствено унищожен и преместен до пречиствателно предприятие. Подобно неуважение е нетърпимо.

Парвати дръпна ръката си от тази на Бала.

— Някога Мая каза, че за да е здрав един народ, той има нужда от митовете и традициите си. Хората трябва да знаят, че в кръвта им тече интелектът и силата на предците им. И това рождено право им дава основата, от която уверено се впускат в света. Както китайците, така и индийците могат да се похвалят с дълго и славно минало, с предци, които са изобретили велики неща, създали са нови религии и са завоювали чужди земи. Малайците нямат това. Единственият начин, по който могат да се чувстват по-висши от останалите етноси, е да гледат на тях като на безбожни същества. В малайската култура има много неща от индуизма. Само един поглед към традиционната малайска сватба показва до каква степен индийското влияние се е пропило в традициите и обичаите им. Трудно е да промениш култура, много по-лесно е да унищожиш всеки един древен храм, който подсказва за собственото ти безбожно минало. За тях разрушението не е грешно. Нали Пророкът е казал, че всеки добър мюсюлманин е длъжен да превърне в прах всеки идол, който има нещастieto да се изпречи на пътя му?

Бала гледаше замислено.

— Ти ме познаваш, аз не се интересувам от храмове и религии, но отдавна виждам как властите са започнали да пренаписват историята в учебниците и да изпразват националния музей от

„ненаследствени артефакти“. Но събарянето на храма на Купу ме засегна повече от всичко друго.

— Да. Мая каза, че сриването на храма на Купу ще предизвика голяма промяна. Купу винаги е знаел, че храмът няма да изтрае дълго, и не е искал да постави началото на нова религия. Разбираш ли, целта му е била по-дълбока. Може би падането на храма му ще накара индийската душа да осъзнае, че културата и нравите ѝ си заслужават да бъдат запазени. Може би, вместо да завиждаме на другите етноси, най-накрая ще се научим да оценяваме и да се възхищаваме на собствената ни значимост. Научени сме да мразим цвета на кожата си, но имаме голяма стойност, наистина голяма. Това ще е началото.

Когато се стъмни, Бала стана и протегна ръка на тъща си. Тя сложи ръка в неговата и двамата заедно тръгнаха към притъмняващата къща.

КРАЙ

Парвати гледаше към синьото небе през малкото прозорче на стаята си, когато Рубини тихо почука и влезе. Сквано, сякаш беше дървена с подвижни части, Рубини се приближи до леглото и погледна свитата фигура около шишето с вода. Нощта беше много студена. Трябваше да даде на старата жена допълнително одеяло. Вече беше твърде късно. Тя нито докосна фигурата, нито заплака, а само стоеше изправена до леглото. И от мястото си до прозореца Парвати за пореден път се възхити на дъщеря си — великолепна и изпълнена с достойнство дори в скръбта.

След малко Рубини отиде до скривалището на Парвати, за което Парвати си мислеше, че никой не знае, и извади един увит пакет. Остави го на леглото и започна да съблича мащехата си. Внимателно и с обич изпъна изстиващото тяло. Кости, беше станало само кожа и кости. Сълзите ѝ — о, нейните! — паднаха върху мъртвата жена и преструвайки се, че бърше капчиците, жално погали слабото тяло. Ръката ѝ се спря на единствената част, която времето не можеше да съсипе. И Парвати чу гласа на първия си съпруг: „Покажи ми петите си“.

Дъщеря ѝ развърза връзките на пакета в долната част на койката и нежно, много нежно, сякаш беше направено от чуплива материя, извади кимоното на мащехата си. И Парвати изпита огромно облекчение, че от всички хора именно дъщеря ѝ знаеше тайната ѝ. Рубини не се справи добре с обличането на мъртвата. Някой трябваше да ѝ каже, че кимоното има нужда от твърдата ръка на матрона или мъж. Но дори и тя знаеше, че *обито* не е по силите ѝ, и не се опита да го завърже. Затова го сгъна и го постави върху корема на майка си. Не изглеждаше зле. После положи глава върху гърдите на мъртвата жена и за пръв път в живота си нарече Парвати „майка“.

— О, Ама — повтаряше тя през сълзи, сякаш можеше да компенсира всичките години, през които едва не го изрече, но не го направи от чиста жестокост. Парвати искаше да я утеши, но нямаше

тяло, с което да проговори или да я докосне, затова се навърташе до прозореца колебливо, докато един много скъп и познат глас ѝ нашепна: „Насочи мисълта на обич към слепоочията й“. И Парвати го стори. „Обичам те“, каза тя и изведнъж Рубини изправи гръб и огледа стаята. После докосна сърцето си и ъгълчетата на устните ѝ леко се повдигнаха.

Вляво от Парвати блестеше ярка светлина, но Рубини не можеше да я види и върна поглед към лицето на мъртвата си майка. Парвати се вгледа в ослепяващата светлина. И там беше той. Хатори. Не казваше нищо, усмихваше се. Беше се върнал за нея. Всичко беше само сън. Но какъв чудесен сън!

Тръгна към него, видя другите да я чакат по-отзад и разбра, че Мая е била права през цялото време. *От блаженство са родени тези същества, в блаженство живеят и към блаженство се връщат.* Нищо не се губеше завинаги. Нито съпрузи, нито синове, нито любовници. Взимаш ги всичките с теб. Само любовта съществува отвъд смъртта. Сега тя го знаеше. Единствено любовта е причината, поради която всичко е създадено и съществува.

Бала влезе в стаята и Рубини се хвърли в обятията му с ридание. Той я притисна към себе си.

— Обичам те — изплака тя. — Обичам те от много години. Само не знаех как да ти го кажа. И съжалявам, че никога не правихме любов след онази първа нощ. Просто се страхувах да не изгубя отново, да не бъде наранена.

Бала удивено я целуна по косата. Английски рози.

— Не съжалявай. Това, което получих от теб, е повече от достатъчно за мен.

Тя се отдръпна от него и нервно се вгледа в скъпото му, набраздено лице.

— И наистина съжалявам, че нямашме деца, но ако нямаш нищо против, искам да доведе у дома едно момиченце. Казва се Лийла. Чичо ѝ я е държал завързана за един стълб четири години.

Бала се засмя.

— Този дом определено има нужда от Лийла в него.

— Благодаря ти, любов моя. И повече няма да се изпречвам на пътя ти. Продължавай напред и направи света по-добро място.

Всъщност даже и аз може да се присъединя към теб. — Усмихна се през сълзи.

Той я придърпа към себе си. Беше извадил и последния трън от крака си. Пътят напред беше прав и невъобразимо красив.

Парвати се обърна и погледна касетофона. За момент се обърка. Не можеше да си спомни да е говорила при включен касетофон, но явно го беше направила, защото всички касети бяха извадени от пластмасовите кутийки и използвани. Тогава разбра: всички са били събрани в Адари с причина, Мая беше лечителката, Купу — пророкът, а тя — писачът, пазителят на спомените. И не беше се провалила в отредената ѝ задача. Беше се справила, при това добре. Усмихна се.

Бялата светлина ставаше все по-ярка. В осветеното пространство Парвати зърна двойната спирала, която зет ѝ нарече ДНК и която всъщност беше спираловидна енергия. Основата на живота. Значи в крайна сметка религията беше трудна наука. Каква изненада! Тя надзърна през тайните. Не съществуваше такова нещо като негодна ДНК. Искаше ѝ се да му каже за всеобхватното и удивително съзнание, което живееше в ДНК, за милионите години спомени, които обитаваха всеки малък атом. Затова същият протеин, който съществува във всяко бобено зърно, можеше с промяна на последователността на кода да стане човешки и да обича, мрази, изрича молитви, съгрешава, унищожава, създава, да се смее, радва, ядосва, да скърби, завижда, изпитва удоволствие, отчаяние и да се бори за правото. Всичко — болестите, заплахите и инстинктите — се пазеше завинаги. Съдбата не беше жестоко, безмилостно нещо. И в крайна сметка хората не бяха крехки същества.

Ние сме същества от светлина. Впускаме се в живота, където временно не виждаме собствената си светлина, не знаем, че пак ще срещнем себе си, когато се върнем, след което излизаме отново и отново, всеки път невъобразимо щастливи. Защото светлината ни е необятна и прекрасна.

Изпълнена с блаженство, Парвати тръгна към съществата от светлина, които я чакаха.

Уроборос^[1]
Всеки край е само едно ново начало!

[1] Символ на безкрайността. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.